

Diasporlarımızın fəaliyyəti

2017-ci il

- **Aydınoglu, Tahir.** Dövlətçilik məfkurəsi və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi // Xalq qəzeti.-2017.-6 yanvar.-№1.-S.4.
- **Sarıyeva, İradə.** Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi tarixi... I yazı // Bakı xəbər.-2017.-6 yanvar.-№1.-S.15.
- **Sarıyeva, İradə.** Dünya azərbaycanlılarının həmrəylik tarixi... II yazı // Bakı xəbər.-2017.-7/9 yanvar.-№2.-S.15.
- **Bədəlov, Əliqismət.** Azərbaycan dövləti bütün dünya azərbaycanlılarının milli qürur mənbəyidir // Xalq qəzeti.-2017.-10 yanvar.-№4.-S.3.
- **Qənbərov, Gülağa .** Dövlətimizin iqtisadi qüdrətinin artması müstəqilliyimizin etibarlı təminatıdır // Xalq qəzeti.-2017.-5 fevral.-№26.-S.5.
- **Hüseynli, Alim.** Azərbaycançılıq ideyasının təbliği // Olaylar.-2017.-17 fevral-№ 272.-S.10.
- **İsmayılbəyli, Süleyman.** Azərbaycanın dünyadakı səsi // Olaylar.-2017.-23 fevral-№ 34.-S.15.
- **Nasir, Şəfəq.** Azərbaycançılıq məfkurəsinə bağlılıq meyarı // Respublika.-2017.-1 mart.-№46.-S.5.
- **Güləliyev, Samir.** Diaspor quruculuğu, lobbiçilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi // Bakı xəbər.-2017.-7 mart.-№42.-S.12.
- **Diaspor quruculuğu, lobbiçilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi** // Paralel.-2017.-7 mart-№ 42.-S.9.
- **Azərbaycanın Rus İcması Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresinin ləğv edilməsi niyyəti ilə əlaqədar etirazını bildirib** // Xalq qəzeti.-2017.-5 aprel.-№69.-S.3.
- **Hüseynzadə, Fuad.** Biznesmen diaspor üzvlərindən təkliflər var // Palitra.-2017.-20 aprel-№ 68.-S.5.
- **Bilman.** Diasporumuzun potensialından yetərinə istifadə olunmalıdır // Azad Azərbaycan.-2017.-6 may-№ 63.-S.5.
- **Abdullayeva, Fəridə.** Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin prezidenti bəyanatla çıxış edib // Xalq qəzeti.-2017.-17 may.-№104.-S.7.
- **Rusiya-Azərbaycan münasibətləri çətin sınaq qarşısında** // Olaylar.-2017.-17 may-№ 328.-S.4.
- **ÜAK-ın bağlanması - Rusiyada yaşayan azərbaycanlılara qarşı hörmətsizlik!** // Səs.-2017.-17 may-№ 86.-S.10.
- **Mirzəbəyli, İttifaq.** ÜAK Rusiya Prezidentinin rəhbərlik etdiyi “Rusiya Naminə Xalq Cəbhəsi” Hərəkatına daxil olan ilk təşkilatlardan biridir // Xalq qəzeti.-2017.-18 may.-№105.-S.8.
- **Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinə xəyanət.** // Səs.-2017.-18 may.-№ 87.-S.5.

- **Əhmədov, Elçin.** ÜAK-ın ləğv edilməsi Rusiyada ermənipərəst dairələrin fəaliyyətinin nəticəsidir // Xalq qəzeti.-2017.-18 may.-№105.-S.8.
- **Dövlət Komitəsi: "ÜAK-ın ləğvi iki ölkə arasında etimada kölgə sala bilər" // Səs.-2017.-18 may.-№ 86.-S.5.**
- **Əliyev, Əmir.** Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq əməkdaşlıq siyasətində diaspor təşkilatlarının rolunun artması qısqançlıqla qarşılanmamalıdır // Azərbaycan.-2017.-19 may.-№106.-S.4.
- **ÜAK-ın qeydiyyatının ləğv edilməsi siyasi qərarıdır // Xalq qəzeti.-2017.-19 may.-№106.-S.4.**
- **Abasov, Ceyhun.** Dünya azərbaycanlıları Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin ləğvinə etiraz edirlər // 525-ci qəzet.-2017.-23 may.-№ 90.-S.5.
- **Hacıyev, Sani.** Antiazərbaycançı dairələr iki ölkənin strateji tərəfdaşlığını öz maraqlarına təhlükə kimi görürlər // Azərbaycan.-2017.-24 may.-№110.-S.10.
- **Hüseynzadə, Fuad.** "Qazaxıstanda yaşayan həmvətənlərimizin bir-birləri ilə əlaqələri çox yaxşıdır" // Palitra. - 2017.- 23 iyun. - № 111. - S. 7.
- **Avropa Azərbaycan Cəmiyyətinin fəaliyyət dairəsi genişdir // Üç nöqtə. - 2017.- 15 iyul. - № 123. - S. 5.**
- **Azərbaycan və Gürcüstan arasında dostluq əlaqələri möhkəmlənir // Üç nöqtə. - 2017.- 19 iyul. - № 125. - S. 5.**
- **Nazim İbrahimov: "Bizim əsas işimiz Gürcüstandakı azərbaycanlıların cəmiyyətə inteqrasiyasını təmin edə bilməkdir" // Üç nöqtə. - 2017.- 20 iyul. - № 126. - S. 5.**
- **Azərbaycan brendinin dünyada tanılmasında diasporanın üzərinə mühüm vəzifələr düşür // Üç nöqtə. - 2017.- 5 avqust. - № 137. - S. 5.**
- **Azərbaycanla Türkiyə arasında diaspor quruculuğu sahəsində fəaliyyətin əlaqələndirilməsi günün tələbidir // Üç nöqtə. - 2017.- 9 avqust. - № 139. - S. 5.**
- **Əliyev, Qafar.** Həqiqəti deyən vicdanlı insanlara dayaq duraq // Xalq qəzeti.- 2017.- 15 avqust. - № 176.- S. 5.; 16 avqust.- № 177.- S. 3.
- **Azərbaycan diasporu erməni lobbisinə layiqli cavab verir // Üç nöqtə. - 2017.- 22 avqust. - № 145. - S. 5.**
- **Nazim İbrahimov: "Güman edirəm ki, sentyabrda düzgün qərar veriləcək" // Üç nöqtə. - 2017.- 23 avqust. - № 146. - S. 5.**
- **Diaspor təşkilatları mədəni əlaqələrimizin inkişafına mühüm töhfələr verirlər // Üç nöqtə. - 2017.- 29 avqust. - № 150. - S. 5.**
- **Dünyada Azərbaycanın tanılması lobbçiliyin yüksək səviyyəyə gətirib çıxarılması deməkdir // Üç nöqtə. - 2017.- 30 avqust. - № 151. - S. 5.**
- **Diaspora təşkilatlarımız ölkəmizin maraqlarının müdafiəsində fəal iştirak edir // Üç nöqtə. - 2017.- 8 sentyabr. - № 156. - S. 9**
- **Füzuli.** Diaspor təşkilatlarının üzərinə böyük məsuliyyət düşür // Olaylar. - 2017.- 14 sentyabr. - № 407. - S. 10.

- **"Azərbaycan Evi" Danimarkada yaşayan azərbaycanlıların toplaşdığı mərkəz rolunu oynayır** // Üç nöqtə. - 2017.- 14 sentyabr. - № 160. - S. 5.
- **Nazim İbrahimov: " Milli maraqlarımızın daha etibarlı şəkildə qorunması diaspor siyasətinin əsas istiqamətlərini təşkil edir"** // Üç nöqtə. - 2017.- 15 sentyabr. - № 161. - S. 9.
- **Diaspora təşkilatları Rusiya Ali Məhkəməsinin qərarına yenidən baxılmasını tələb edir** // Üç nöqtə. - 2017.- 16 sentyabr. - № 162. - S. 5.
- **Xaricdəki həmvətənlərimiz yaşadıkları ölkələrin cəmiyyətinə inteqrasiyası olur** // Üç nöqtə. - 2017.- 20 sentyabr. - № 164. - S. 7.
- **"Rusiya Ali Məhkəməsinin Apellyasiya Kollegiyasının qərarı təəssüf doğurur"** // Üç nöqtə. - 2017.- 21 sentyabr. - № 165. - S. 5.
- **Azərbaycan diasporunun nümayəndələri Estoniyanın ictimai-siyasi həyatında aktiv rol oynayır** // Üç nöqtə. - 2017.- 22 sentyabr. - № 166. - S. 9.
- **Litva Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü daim dəstəkləyir** // Üç nöqtə. - 2017.- 27 sentyabr. - № 169. - S. 9.
- **Diaspora təşkilatlarımız Özbək cəmiyyətinə Azərbaycan həqiqətləri çatdırır** // Üç nöqtə. - 2017.- 3 oktyabr. - № 173. - S. 5.
- **"Yeni diaspora təşkilatı yaratmaq lazımdır"** // Üç nöqtə. - 2017.- 5 oktyabr. - № 175. - S. 5.
- **Diaspora təşkilatları ölkəmizin beynəlxalq aləmdə təbliğ olunmasında rol oynayır** // Üç nöqtə. - 2017.- 6 sentyabr. - № 176. - S. 9.
- **"Diaspor təşkilatları Qarabağ münaqişəsinin təbliğində yeni üsullardan istifadə etməlidirlər"** // Palitra. - 2017.- 11 oktyabr. - № 184. - S. 11.
- **Diaspora təşkilatımız dostluq və əməkdaşlıq körpüsü rolunu oynayır** // Üç nöqtə. - 2017.- 18 oktyabr. - № 184. - S. 9.
- **Paris Azərbaycan Evi Azərbaycan mədəniyyətini, həqiqətlərini təbliğ edir** // Üç nöqtə. - 2017.- 26 oktyabr. - № 190. - S. 5.
- **Azərbaycan diaspora təşkilatları lobbicilik fəaliyyəti ilə də məşğul olur** // Üç nöqtə. - 2017.- 8 noyabr. - № 198. - S. 9.
- **Moldova Azərbaycanlıları Konqresi 2001-ci ildən Kişinyov şəhərində fəaliyyət göstərir** // Üç nöqtə. - 2017.- 9 noyabr. - № 199. - S. 5.
- **Yunanıstanda yeni diaspora təşkilatı yaradılıb** // Üç nöqtə. - 2017.- 16 noyabr. - № 203. - S. 5.
- **Azərbaycan maraqlarının qorunması üçün uğurlu lobbicilik fəaliyyəti göstərir** // Üç nöqtə. - 2017.- 28 noyabr. - № 211. - S. 5.
- **İsmayılbəyli, Süleyman.** Azərbaycançılıq ideologiyası dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri kimi // Olaylar. - 2017.- 28 noyabr. - № 448. - S. 10.
- **Sarıyeva, İradə.** Xaricdəki soydaşlarımız Vətəndən uzaqlarda yaşasalar da... // Bakı xəbər.-2017.-1 dekabr.- №217.-S.13.

- **Rumıniya ictimaiyyəti arasında, yerli KİV-lərdə Azərbaycan haqqında uğurlu təbliğat aparılır** // Üç nöqtə. - 2017.- 7 dekabr. - № 218. - S. 5.
- **Əliyeva, Samirə.** Diaspor rəhbəri Finlandiya deputatı ilə görüşüb // Xalq qəzeti.-2017.-9 dekabr.-№272.-S.6.
- **Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində ulu öndər Heydər Əliyevin xatirəsi yad edilib** // Üç nöqtə. - 2017.- 13 dekabr. - № 222. - S. 9.
- **Avstraliya-Azərbaycan-Türk Dostluq Birliyi Azərbaycanı bu ölkədə tanıdır** // Üç nöqtə. - 2017.- 14 dekabr. - № 223. - S. 9.
- **Diaspor rəhbəri Misir parlamentində görüş keçirib** // Üç nöqtə. - 2017.- 20 dekabr. - № 227. - S. 9.
- **Azərbaycan diasporası Latviyadakı tədbirlərdə yaxından iştirak edirlər** // Üç nöqtə. - 2017.- 23 dekabr. - № 230. - S. 9.
- **Litvada Azərbaycan diaspor təşkilatları silsilə tədbirlər həyata keçirməyə başlayıb** // Üç nöqtə. - 2017.- 27 dekabr. - № 232. - S. 9.
- **Hüseynzadə, Fuad.** “Nümunəvi diaspor təşkilatlarımız var” // Palitra. - 2017.- 29 dekabr. - № 240. - S. 12.
- **Mükərrəmoğlu, M.** Azərbaycan mədəniyyətinin dünyaya təqdimatında diaspor təşkilatlarımızın rolu // Xalq qəzeti.-2017.-30 dekabr.-№290.-S.9.
- **Bədəlov, Əliqismət.** Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması diaspor təşkilatlarının prioritet vəzifəsidir // Xalq qəzeti.-2017.-31 dekabr.-№291.-S.7.
- **Fərəcova, Zöhrə.** Mənəvi birliyin rəmzi // Azərbaycan.-2017.-31 dekabr.-№291.-S.1,6.

Dövlətçilik məfkurəsi və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi

Tahir Aydınoglu

31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü'nün tarixi qaynaqları və məramı mövzusunda müsahibimiz Azərbaycanın Atatürk Mərkəzinin müdiri, Milli Məclisin deputatı, AMEA-nın müxbir üzvü Nizami Cəfərovdur.

– Nizami müəllim, müstəqillik illərində formalaşan azərbaycanşünaslıq elminin aparıcı araşdırıcılarından biri kimi milli dövlətçilik məfkurəsinin təkamülündə və yayılmasında dünya azərbaycanlılarının etnik-kulturoloji birliyi, mənəvi-siyasi həmrəyliyi mövzusunda mülahizələriniz həmişə maraqla qarşılır. Siz bu məsələdən dövlət müstəqiliyimizin yaratdığı tarixi şans və onun möhkəmləndirilməsinə xidmət edən amil kimi daha çox söhbət açırırsınız...

– İndiki anlamda dünya azərbaycanlılarının birliyi və həmrəyliyi dövlət müstəqilliyimizin bərpasından sonra rəsmi siyasət səviyyəsində dəstəklənən aşkar prosesə çevrilmişdir. Əslində isə, XX əsrdə qazandığımız dövlət müstəqilliyini heçə endirmiş sovet imperiyasının çöküşü ərəfəsində Ermənistanın Azərbaycana təcavüzünün yaratdığı ümummillə ağrı dünyada yaşayan soydaşlarımızı da ayıltmış və silkələmiş, suverenliyin bərpasına aparan yolda tarixi vətən ətrafında həmrəyliyi artıq dərəcədə aktuallaşdırmışdır.

Erməni hücumlarının intensivləşdiyi 1989-cu ilin son günlərində xalqımızı iki yerə bölən sərhəd xəttinin hər iki tərəfdən sökülməsi cəhdi, 20 Yanvarda Bakıya əsassız silahlı müdaxilə təşkil etmiş, kütləvi qırğın törətmiş sovet rəhbərliyinin qaniçənliyinə qarşı dünyanın hər yerində soydaşlarımızın kütləvi etiraz dalğası birlik və həmrəylik zərurətinin dərk olunmasından qaynaqlanmışdı. Müşahidələr göstərir ki, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinə təkən verən məhz Azərbaycan dövlətçiliyini gözləyən təhlükə oldu.

Erməni qəsbkarlığına qarşı mübarizədə formalaşan həmin həmrəylik lazımı miqyas alıb tələb olunan effekti verməsə də, hər hansı milli təhlükə qarşısında birləşməyin ilk böyük təcrübəsini verdi. Etiraf etmək lazımdır ki, bu, stixiyalı, inersiyalı bir həmrəylik idi, hələ ideoloji məzmun kəsb etməmişdi. Bunun üçün böyük ideologiya və həmin məfkurə ilə silahlanmış, hamılıqla qəbul edilən siyasi rəhbərin xalqla birliyi lazım idi.

Dünya siyasəti zirvəsində yetkinləşmiş və mətinləşmiş ümummillə lider Heydər Əliyev dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi, milli birliyi uğrunda mübarizəyə respublikaya – Naxçıvana qayıtdığı ilk aylardan başlamışdı. 1991-ci il dekabrın 16-da Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisi o vaxt bu quruma rəhbərliyi öz üzərinə götürmüş ulu öndər Heydər Əliyevin bilavasitə təşəbbüsü ilə ədalətsiz imperiya ağalığına qarşı milli etiraz olaraq sərhədlərin kütləvi şəkildə söküldüyü dekabr ayının 31-ni Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü elan etdi. İlk olaraq 1991-ci ilin 31 dekabrı Naxçıvanda müxtəlif ölkələrdən, xüsusilə İrandan, Türkiyədən gəlmiş azərbaycanlıların iştirakı ilə bayram edildi.

Naxçıvan MR Ali Məclisinin bu tarixi qərarı o vaxt Azərbaycan Respublikası Ali Soveti tərəfindən rəsmən müdafiə edilsə də, bu ulu məramlı gün yalnız həmin qərarın müəllifi olmuş ümummillə lider Heydər Əliyev 1993-

cü ildə xalqın tələbi ilə ölkə rəhbərliyinə qayıdıb Prezident seçildəndən sonra ümumxalq bayramı kimi qeyd edilməyə başlandı. Böyük rəhbər bununla kifayətlənməyərək, xarici ölkələrə səfərlərində azərbaycanlılarla görüşməyə xüsusi diqqət yetirir, onların nəzərinə çatdırırdı ki, formalaşmaqda olan Azərbaycan dövlətinin bütün azərbaycanlılara ehtiyacı var.

– Azərbaycan xalqı Gündoğanla Günbatan arasında son 3 min ildə türkdilli etnosların uzun sürən, mürəkkəb diferensasiya və konsolidasiyası prosesində formalaşmışdır. Əsasən, dəyişməz qalan vahid ərazi, dil və etnik-mədəni ortaqlıq bu prosesin təyinedici amilləri olmuşdur.

– Azərbaycan xalqı, əslində, ulu babalarımızın tarixən məskunlaşdıqları Qafqazdakı Şimal səddi ilə Yaxın Şərqi qapısınadək, Xəzərlə Qara dəniz arasındakı bütöv və geniş ərazidə ayrı-ayrı tayfa birliklərinin etnik vahidliyinin təsdiqi olaraq formalaşmışdır. Bu ərazidəki siyasi qurumlar da dəfələrlə vahid toplum və dövlət şəklində birləşməyin zəruriliyini gerçəkləşdirmişlər.

Xalqın etnik, sosial-siyasi mütəşəkkillik səviyyəsinə tarixən təsir göstərən birinci cəhət Azərbaycan xalqının təşəkkülü prosesinin uzun sürməsi, müxtəlif dövrlərdə, mərhələlərdə Azərbaycana gələn (deməli, biri digərindən həm etnik xarakteri, həm də sosial-siyasi inkişaf səviyyəsi etibarını ilə fərqlənən) türk etnoslarından təşkil olunmasıdır. Azərbaycan xalqının milli tarixi ideali əsrlər boyu məskunlaşdığı etnik coğrafiyada özünəməxsus müstəqil dövlət qurmaqdan, dünya birliyinin bərabərhüquqlu üzvü kimi öz mədəniyyətini qoruyub inkişaf etdirməkdən ibarətdir.

Artıq 25 ildir ki, müstəqil Azərbaycan dövləti yaşayıb inkişaf edir, müxtəlif ölkələrdə məskunlaşmış milyonlarla azərbaycanlı Azərbaycan dövlətini öz tarixi ideallarının ifadəçisi sayır. Lakin etiraf etmək lazımdır ki, Azərbaycan dövlətinin daha da yüksəlişinə, həmhüdud regionlarda azərbaycanlıların əsrlər boyu yaşadıkları ərazilər üzərində müəyyən təsirə malik olmasına həm ehtiyac, həm də böyük imkanlar var.

– Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi ideyasının gerçəkləşdirilməsi hansı əsasda və yönərdə davam edir?

– Bu ideyanın tarixin sınaqlarında möhkəmlənmiş və müstəqil dövlət quruculuğu ideologiyasında əksini tapmış möhkəm əsası var. Zamanın tələbi olaraq Azərbaycan dövlətinin dünyanın müxtəlif ölkələrində məskunlaşmış azərbaycanlılarla əlaqələri ötən illərdə intensivləşmişdir. Dünya azərbaycanlılarının siyasi-ideoloji birliyini aşağıdakı zərurət təkidlə tələb edir: Azərbaycan dövlətçiliyinin mənafeyi; dünya azərbaycanlılarının maraqları; dünya nizamında layiqli yer tutmaq və onunla ahəngdar inteqrasiyanın zəruriliyi.

Azərbaycan xalqının birliyi onun milli tarixi ideallarının həyata keçirilməsinin əsas şərtidir. Müstəqillik illərində biz bu birliyə nail olmaq üçün aşağıdakı səviyyələrdə mümkün olan təşəbbüsləri gerçəkləşdirməyə çalışmışıq. İdeoloji baxımdan əsaslandırılmış mübarizə aparmaq məqsədəuyğun sayılmışdır. Bu baş xətt hər şeydən əvvəl, Azərbaycan Respublikası, müstəqil Azərbaycan dövləti, ikincisi, azərbaycanlıların müxtəlif dövlətlərin (Azərbaycan, İran, Türkiyə, Gürcüstan, Rusiya) ərazilərindəki tarixi vətənləri, üçüncüsü, ümumdünya səviyyəsində gerçəkləşdirilmişdir. Şübhəsiz, hər üç səviyyənin etnocəğrafi iyerarxiyası mövcuddur ki, onu azərbaycanlıların Yer üzündəki məskunlaşma tarixi müəyyənləşdirmişdir.

– Azərbaycanlıların birliyi və həmrəyliyi ideyasının zəruriliyi milli dövlətçiliyimizin tarixi və ənənələri baxımından bir qanunauyğunluq kimi də diqqəti cəlb edir.

– Hər bir xalqın ən böyük əsəri onun müstəqil dövlətidir– bu və ya digər dərəcədə milli dövlətçilik təfəkkürüdür. Dövləti olmayan xalq özünün yaradıcılıq potensialını tam gücü ilə, bilavasitə ifadə etmək imkanlarından məhrumdur. Azərbaycanda dövlətçiliyin çoxmillilik tarixi tipləri arasında Azərbaycan türk dövlətçiliyi (I minilliyin ortalarından sonra) tarixən etnik birliyin parlaq örnəklərini nişan verir. Azərbaycan milli dövlətçilik təfəkkürünün əsas mənbəyi qədim türk dövlətçilik mədəniyyətidir. Və onu da qeyd etmək lazımdır ki, qədim türk dövlətinin özü də daha qədim dövrlərin dövlətçilik ənənələrinin varisidir.

Qədim türk dövləti dedikdə, birinci növbədə, yeddi-səkkiz yüz illik bir dövrü əhatə edən hun-türk dövləti (imperiyası) nəzərdə tutulur. Avrasiyanın şərqindən qərbinə doğru uzanan həmin dövlət-imperiya, görünür, qədim dövrün sonlarında Azərbaycanın şimalını da ehtiva etmişdi. Türk dövlətçilik mədəniyyətinin Azərbaycanla sıx bağlı daha bir tarixi təkamül mərhələsi qədim türk dövlətinin bilavasitə davamı olan türk-müsəlman dövlətidir ki, oğuz-səlcuqlarda birinci növbədə təzahür edir. Onlar Azərbaycanda geniş yayılaraq nəinki xalqın etnik əsaslarını təşkil etmişlər, eyni zamanda, bu və ya digər dərəcədə müstəqil türk-müsəlman dövlətləri qurmuşlar ki, onların içərisində ən məşhuru XII—XIII əsrlərə aid Atabəylər dövlətidir.

Azərbaycanda milli dövlətçilik təfəkkürünün müəyyənləşməsində I Şah İsmayılın yaratdığı Səfəvilər dövləti xüsusi mərhələ təşkil edir. Azərbaycanda biri digərini əvəz edən Qaraqoyunlu, Ağqoyunlu və Qızılbaş - Səfəvi dövlətlərini məhz azərbaycanlılar qurub yaratmışdılar, bu dövlətlər arasında bilavasitə tarixi varislik əlaqəsi mövcud idi.

Səfəvilərin süqutundan sonra Azərbaycanda hakimiyyəti qəsb edən Nadir şah tarix az-çox mükəmməl bir dövlət qurmaq səlahiyyəti vermədi. Heç bir ideoloji əsası olmayan, yalnız qılınc gücünə yaradılmış nəhəng dövlət uzun zaman yaşaya bilmədi. Bundan sonra gələn xanlıqlar dövründə Azərbaycanda milli dövlətçilik təfəkkürünün tamamilə süqut etdiyini söyləmək düzgün olmazdı. Lakin mərkəzi hakimiyyətin olmaması istər-istəməz dərəcəlik əhval-ruhiyyəsi yaradır, ümummilliyet proseslərinin lazımi məcrə və miqyasda getməsinə imkan vermirdi.

XIX əsrin əvvəllərindən etibarən Azərbaycan dövlətçiliyi ayrı-ayrı kiçik xanlıqların timsalında işğalçılıq ehtiraslarına qarşı mübarizə aparmaqda idi. Bu amansız mübarizə milli dövlətçilik təfəkkürünün, demək olar ki, darmadağın edilməsi ilə nəticələndi. XIX əsrin sonu, XX əsrin əvvəllərində milli özünüdərk və ifadə Azərbaycan xalqının daxili ehtiyacı idi: elə bir ehtiyac ki, dünyada gedən qarşılaşılınmaz ictimai-siyasi proseslər tərəfindən ardıcıl müdafiə olunurdu. Məhz həmin ehtiyacın və həmin proseslərin təsiri ilə 1918-ci ilin mayında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti elan olundu.

Sovet dövründə Azərbaycanda milli dövlətçilik təfəkkürünün bilavasitə təzahürünə imkan olmasa da, respublikanın dövlət orqanlarında çalışan, ümumən dövlət idarəçiliyi təcrübəsini yaxşı bilən kadrlar potensialı formalaşdı. Bu həmin təcrübəni çoxdan itirmiş bir xalqın tarixində olduqca əhəmiyyətli hadisə idi.

– Ulu öndər Heydər Əliyev dövlətçilik yaddaşının yaşadılmasında 1922- ci ildə SSRİ-yə birləşdirilmiş ikinci respublikanı “üçüncü respublika” adlandıraraq onun formal mövcudluğunun 1991- ci ildə dövlət müstəqilliyinin bərpası üçün siyasi əsas olduğunu söyləmişdir.

– Azərbaycan Demokratik Cümhuriyyəti Azərbaycanın nəinki tarixi coğrafiyasına, hətta onun beşdən birinə nəzarət etmək, müxtəlif etnosları bir cəmiyyət halında birləşdirmək, bütöv bir sosisum formalaşdırmaq gücünə malik deyildi. O, daha çox milli dövlətçilik təfəkkürünün metaforik təzahürü idi. Azərbaycan SSR də, əslində, həmin metaforanın davamı sayıla bilər. Lakin məsələ burasındadır ki, XX əsrin ortalarında ölkədə milli dövlətçilik təfəkkürünün çiçəklənməsi üçün yenidən tarixi şərait yetişməyə başladı. Lakin simvolik funksiya daşıyan dövlət rəhbərləri respublikada həmin prosesin lazımı intensivlikdə getməsinə, milli dövlətçilik təfəkkürü olan kadrların formalaşdırılmasına diqqət yetirmədilər.

Yalnız 1969-cu ildə Heydər Əliyevin respublikada rəhbərliyə gəlməsi ilə Azərbaycanda nəinki sovet dövlətinin– mərkəzin verdiyi imkanlar daxilində, hətta müəyyən maneələri dəf edərək müstəqil düşüncəyə meydan açıldı. Və onu da etiraf etmək lazımdır ki, Azərbaycanda sovet dövrünün son on illəri Heydər Əliyev epoxasının başlanması ilə milli şüurun inkişafı baxımından daha məhsuldar oldu. Ötən əsrin 70– 80-ci illərində Azərbaycanda gedən milli oyanış, siyasi-ideoloji dirçəliş prosesinin nəticələri isə özünü 80-ci illərin sonu, 90-cı illərin əvvəllərindəki xalq hərəkətində göstərdi.

– ***Qayıdaq dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra milli həmrəylik ideyasının müstəqil dövlət quruculuğu prosesinin yardımçı amilinə çevrilməsinə.***

– Xalq hərəkətinin, müxtəlif xarakterli münaqişələrin təşkili ilə hakimiyyətə gələn qüvvələrin dövlət idarəçiliyi sahəsində təcrübəsizliyi ortaya çıxanda, dediyim kimi, Azərbaycanın məhz "Heydər Əliyevin Azərbaycanı" olduğu bütün aydınlığı ilə təzahür etdi. Sovet dövləti dağıldıqdan sonra Azərbaycanda ən çox xatırlanan, müstəqil respublikanın dövlətçiliyini formalaşdırmağa dəvət edilən, istedadına istinad olunan şəxs Heydər Əliyev oldu. Bir-birinin ardınca baş verən hadisələrin inersiyası, get-gedə güclənən kaos "ölkənin sahibi"ni tələb edirdi.

O mürəkkəb aylarda Azərbaycanı bir dövlət kimi məhv olmaqdan Heydər Əliyev qurtardı dedikdə, bizim nəzərimizdə, nə qədər qüdrətli olursa-olsun, təsadüfi bir xilaskar obrazı canlanmır; Azərbaycanın qurtuluşu Heydər Əliyevin şəxsinə təzahür edən böyük bir milli, ictimai-siyasi enerjinin fəaliyyəti nəticəsində mümkün oldu.

Ümummilli lider dünya azərbaycanlılarının yeganə müstəqil dövlətinin rəhbəri kimi ilk gündən tarixi vətənin qapısını dünyada yaşayan soydaşlarımızın üzünə açdı. Azərbaycan dövləti dünyanın harasında yaşamasından asılı olmayaraq özünü azərbaycanlı hesab edən, mənsub olduğu etnosun yalnız təbii yaddaşını deyil, həm də sosial-siyasi məsuliyyətini, milli dövlətçilik təfəkkürünü daşıyan hər bir azərbaycanlıya da məxsusdur.

Ötən 25 ildə müxtəlif səbəblər üzündən dünyanın ən müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş azərbaycanlılar üçün də Azərbaycan dövləti və onun rəmzləri müqəddəsləşdi. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Prezident Heydər Əliyev dünya azərbaycanlılarının ümummilli lideri mərtəbəsinə yüksəldi.

Azərbaycan dövləti isə sonrakı illərdə ulu öndərin ideya və əməllərini dönmədən davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə xalqımızın etnik, sosial-siyasi mütəşəkkilliyi üçün bütün zəruri tədbirləri gerçəkləşdirir, həm ölkə, həm region, həm də dünya miqyaslı kifayət qədər möhtəşəm işlər görməkdədir.

– Nəhayət, dünyada yaşayan soydaşlarımıza sözlünüz..

– Bu məqamda deyiləsi sözü ümummilli lider Heydər Əliyev deyib. Dünya azərbaycanlılarının ümummilli hədəflərini Prezident İlham Əliyev də daim müxtəlif tribunalardan səsləndirir. Bu söz ondan ibarətdir ki, Azərbaycan xalqı – azərbaycanlılar dünyanın müxtəlif ölkələrində – respublikamızda, İranda, Rusiyada, Türkiyədə, Gürcüstanda, ABŞ-da, İngiltərədə, Almaniyada, Fransada, Skandinaviyada, Baltıqyanı ölkələrdə və digər yerlərdə yaşasalar da, onları bir-birinə bağlayan olduqca möhkəm mənəvi-ideoloji vasitələr vardır. Bu, ana dilidir, ata yurdu – Vətəndir, tarixən formalaşmış etnik-mədəni sistemdir.

Təxmini hesablamalara görə, müxtəlif ölkələrdə 50 milyondan çox azərbaycanlı yaşayır ki, bunların 10 milyondan çoxu azərbaycanlıların tarixi vətəninədən kənarında, onlarla ölkədə məskunlaşmışdır. Həmin ölkələr içərisində əsas yeri Rusiya, Ukrayna, ABŞ, Almaniya, Fransa, Hindistan, Pakistan, İsveç, Norveç, Kanada tutur. Şübhəsiz, azərbaycanlıların milli həmrəyliyinə həm miqyasca, həm də keyfiyyətcə əsasını Azərbaycanın şimal və cənubu arasındakı əlaqə təşkil edir. Bu, olduqca mürəkkəb etnososial, etnosiyasi hadisədir. Dünya azərbaycanlılarının əsas sosial-siyasi və milli-mənəvi vəzifələrindən biri yeganə müstəqil Azərbaycan dövlətini hər hansı halda müdafiə edib qorumaqdan, onun lideri ətrafında sıx birləşməkdən ibarətdir.

Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il münasibətilə bütün soydaşlarımızı ürəkdən təbrik edir, hamıya cansağlığı, səadət arzulayıram. Qarşıdakı ildə xalqımıza milli-mənəvi toparlanma yolunda irəliləyiş və möhkəm həmrəylik diləyirəm.

– Maraqlı müsahibəyə görə sağ olun. Biz də sizə xalqımızın birliyi, azərbaycançılığın milli ideologiya kimi yayılması yolunda fəaliyyətinizdə yeni uğurlar arzulayırıq!

Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi tarixi...

I yazı

İradə Sarıyeva

Azərbaycanın çox zəngin dövlətçilik tarixi var. Xalqımızın birliyi dövlətimizin güclənməsinə, daha mətin addımlarla irəliləməsinə səbəb olur. Cəmiyyətimiz tarixən birliyə, həmrəyliyə maraq göstərmiş və bu yolla irəliləyən cəmiyyətlərdən biri olub.

Həmrəylik daxilə formalaşan elə bir müqəddəs hissdır ki, onu heç bir sənədlə, göstərişlə tənzimləmək mümkün deyil. Bu hiss cəmiyyətə sirayət edirsə, böyük nəticə verir. Söz yox ki, birlik, bərabərlik, həmrəylik hissələrinin formalaşmasında xalqımızın böyük övladlarının xüsusi rolu, əməyi olub. Müstəqil Azərbaycan dövlətinin formalaşmasında müstəsna xidmətləri olan xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyevin miras qoyduğu dövlətçilik daha da möhkəmlənir, həmrəylik ənənələri bu gün uğurla davam etdirilir.

31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü kimi tarixə düşüb və dünyanın hər yerində yaşayan azərbaycanlılar öz birlik, bərabərlik bayramlarını hər il qeyd edirlər. Dünya azərbaycanlıları Azərbaycanı o səviyyədə təmsil etməlidir ki, bu, xalqımızın, dövlətimizin başının ucaltmasına səbəb olsun. Diaspor quruculuğu, lobbicilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi hər zaman maraq çəkir. İllərdən bəri bu məsələ çözülmür və bu barədə yüzlərlə məqalə, araşdırma mövcuddur. Azərbaycandan kənarında yaşamaq, fəaliyyət göstərmək çox çətin, çətin olduğu qədər də məsuliyyətlidir. Azərbaycanlı adı daşıyan, damarlarında ulu babalarımızın qanı axan hər bir soydaşımız çiyinə götürdüyü yükün məsuliyyətini və necə şərəfli olduğunu dərk etməlidir. Özünü tanımalıdır ki, özünün olanlara sahibləne bilsin. Xaricdə azərbaycanlıların diaspor tarixi elə də böyük olmasa da, qısa zaman ərzində böyük bir təşkilatlanma yolu keçməyə müvəffəq olublar. Diaspor quruculuğu, lobbicilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi bir-birilə üzvü surətdə bağlı olan, qırılmaz vəhdət təşkil edən əsas məsələdir. Hər üç məfhumu bir-birindən ayrılıqda təsəvvür etmək mümkünsüzdür. Bilirik ki, keçmiş SSRİ məkanına daxil olan respublikalarda, Avropada, Amerikada, habelə digər ölkələrdə çox güclü Azərbaycan diaspor qurumları fəaliyyət göstərir. Bu gün Azərbaycan tamam başqa bir Azərbaycan olduğu üçün, onun canından qopan övladlarının da diaspor fəaliyyəti tamam yeni bir istiqamətdə qurulub. Müasir Azərbaycan uğurla addımlayan, öndə olan bir dövlətdir. Dünya azərbaycanlılarının vətəni olan Azərbaycan qürurla addımlayan, sürətli yüksəliş yolu keçən və təbii sərvətlərlə bol bir ölkədir. Müxtəlif xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatları arasında həmrəylik güclüdür və onlar Azərbaycan dövlətinin maraqlarına xidmət edir. Azərbaycanlıların xarici ölkələrdə yaşaması və burada çox ciddi şəkildə lobbicilik fəaliyyəti ilə məşğul olması artıq onların vətən naminə həmrəy olduqlarına dəlalət edir.

Xarici ölkələrdə diaspor quruculuğuna, həmvətənlərimizin lobbiçilik fəaliyyətinə, başlıcası isə, həmrəy olmasına stimül verən Heydər Əliyev olub. Bu da faktdır ki, siyasi baxışından asılı olmayaraq, indiki, müasir vətəndaş cəmiyyətinin hər bir üzvü etiraf edir ki, Heydər Əliyevin 1993-cü ildə xalqın istəyilə hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycanda əldə edilmiş milli birlik respublikamızın ən qiymətli mənəvi-ideoloji sərvətlərindən biri sayıla bilər. Heydər Əliyev Azərbaycana ikinci rəhbərliyi dövründə vətəndaş sülhü və ümumxalq həmrəyliyi məhkəmləndirilməsi xəttini müvəffəqiyyətlə davam etdirib, bu siyasi xətti özünün konkret addımları ilə kamil elmi-nəzəri konsepsiya səviyyəsinə qaldırıb. O da bəllidir ki, Heydər Əliyevin Azərbaycan Respublikası tarixində möhtəşəm izləri yalnız müasir, müstəqil dövlət quruculuğu və onun siyasi-iqtisadi əsaslarının məhkəmləndirilməsi ilə yekunlaşmır. Heydər Əliyevin həm də bütün dünya azərbaycanlılarının milli birliyinin oyanışında, quruculuğunda və təşkilatlanmasında əvəzolunmaz xidmətləri olub. Heydər Əliyev milli dövlət quruculuğunun, dövlətçilik ənənələrinin formalaşdırılması istiqamətində əməli iş görmək, fəaliyyətini milli mənafe kontekstində qurmaq üçün var gücü ilə çalışıb, xalqı səfərbər etməyə müvəffəq olub. Bu bir fəvqəladə dövlət tarixidir və bu tarix heç vədə yaddan çıxmayacaq. Əlbəttə, bu sahədə Heydər Əliyevin gördüyü misilsiz işlər öz bəhrəsini verir. Bilirik ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılara münasibət həmişə isti olub və dövlət səviyyəsində soydaşlarımızın qeydində qalınıb. Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı bəlli dövlət siyasəti həyata keçirilir. Qanunvericiliyə görə, "Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar" anlayışı Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında yaşayan Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarına və onların övladlarına, əvvəllər Azərbaycan SSR-in və ya Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları olmuş, hazırda Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənarında yaşayan şəxslərə, onların övladlarına, bu kateqoriyaya aid olmayan, lakin etnik, dil, mədəniyyət və ya tarixi əlaqələr baxımından özünü Azərbaycana bağlı və ya azərbaycanlı hesab edən şəxslərə aid edilir.

Diaspor tariximizi öyrənən alimlər bildirir ki, XX əsrin əvvəllərində Çar Rusiyasının Qafqazda həyata keçirdiyi antimüsəlman və antitürk siyasəti nəticəsində pərakəndə şəkildə ölkəni tərk edən azərbaycanlılar dünyanın bir çox ölkələrində məskunlaşsalar da, onları əlaqələndirən, birləşdirən fəaliyyətləri koordinasiya edən bir qurum, təşkilat yox idi. 1949-cu il fevralın 1-də Türkiyənin paytaxtı Ankara şəhərində "Azərbaycan Kültür Dərnəyi"nin təsis edilməsi Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması sahəsində ilk addım olub. Tədqiqatçıların fikrincə, sonra 1956-cı ildə vaxtilə Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti dövründə Əks-Kəşfiyyat Xidmətinin rəisi vəzifəsində çalışmış Nağı bəy Şeyxzamanlının oğlu Saleh bəy Şeyxzamanlı ABŞ-da "Amerikanın Azərbaycan cəmiyyəti"ni təsis edib. Hazırda bu Cəmiyyətə Saleh bəy Şeyxzamanlının nəvəsi Tomris Azəri rəhbərlik edir. Ümumiyyətlə, II Dünya Müharibəsindən bir neçə il sonra sovet hökumətinin tətbiq etdiyi sərt sərhəd rejimi bütövlükdə SSRİ-dən xaricə axının qarşısını alsada da, dissident hərəkatı daha kütləvi xarakter alıb. SSRİ-də dissident hərəkatının, azad fikrin genişləndiyi bir dövrdə - 1969-cu ildə Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etməyə başlayır və respublikanın həyatında, ictimai şüurun formalaşmasında, milli özünüdərkini təşəkkülündə yeni bir mərhələnin başlanğıcını qoyur. Bu dövrdə mərkəzi hökumətin bütün təzyiqlərinə baxmayaraq, Heydər Əliyev böyük qətiyyət, əzm və cəsarətlə xalqın tarixi yaddaşının qorunması, mədəniyyətimizin tərəqqisi, Azərbaycanın bütün dünyada tanınması, azərbaycançılıq ideyalarının və milli həmrəyliyin qorunması üçün çox

böyük işlər görüb. Böyük öndərimizin uzaqgörən siyasəti nəticəsində həmvətənlərimiz arasında əlaqələrin genişlənməsi hələ sovet hakimiyyəti dövründən başlayıb. Keçən əsrin 70-ci illərindən xarici ölkələrlə mədəni əlaqələr quran "Vətən" Cəmiyyəti dünya azərbaycanlıları arasında əlaqələr yaradaraq, Azərbaycan mədəniyyətini, azərbaycançılıq və milli həmrəylik ideyalarını dünya miqyasında təbliğ etməyə başlayıb.

Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə hər il 31 dekabrın Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü kimi qeyd olunması da soydaşlarımızın mütəşəkkilləşməsi prosesində müstəsna rol oynayıb. Həmin əlamətdar tarix bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar tərəfindən milli birlik və həmrəylik günü kimi qeyd olunur. Bu həmrəyliyin başlıca qayəsi vətənə bağlılıq, dövlətçilik hissləri, milli-mənəvi dəyərlərə hörmət, bir sözlə, azərbaycançılıq ideyasını təbliğ etməkdir.

1993-cü ildə Heydər Əliyevin xalqın israrlı təkidi və tələbi ilə müstəqil Azərbaycanın rəhbərliyinə qayıdırdıqdan sonra diaspor quruculuğu prosesində yeni bir dövr başlanıb. Dünya azərbaycanlılarının möhkəm birlik və həmrəyliyinə təmin etmək məqsədilə ümummilli liderimiz 2001-ci il may ayının 21-də Bakı şəhərində Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb. Həmin il noyabr ayının 9-10-da keçirilən ilk qurultay soydaşlarımızın həmrəyliyinə təmin edilməsi və azərbaycançılıq ideyalarının təbliği istiqamətində tarixi hadisəyə çevrildi. Milli birlik ideyalarının inkişafında mühüm rol oynayan bu mötəbər tədbir dünya azərbaycanlılarının Azərbaycan Respublikası ətrafında sıx birləşməsi prosesini sürətləndirdi. Qurultayda Azərbaycan dövlətilə dünya azərbaycanlılarının əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, soydaşlarımız arasında milli birlik və həmrəyliyin təmin edilməsi, ana dilinin, mənəvi dəyərlərin qorunub saxlanması və s. məsələlər müzakirə edildi. Dünya azərbaycanlılarının mötəbər yığıncağından sonra Azərbaycan diaspor hərəkatı tamamilə yeni mərhələyə qədəm qoydu. Bu sahədə sistemli dövlət siyasətinin həyata keçirilməsini təmin etmək məqsədilə Heydər Əliyev 5 iyul 2002-ci ildə "Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması haqqında" Fərman imzaladı. Bu tarixi fərman xaricdəki Azərbaycan cəmiyyətlərinin vahid mərkəzdən koordinasiya olunmasına və onların fəaliyyətinə dövlət qayğısını yönəltmək üçün real zəmin yaratdı. 2002-ci il dekabr ayının 27-də isə "Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edildi. Qanunun qəbulu dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanmasını sürətləndirərək, soydaşlarımızın öz tarixi vətəni ilə əlaqələrinin daha da genişləndirilməsinə təkan verdi. Əsası Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan və bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən diaspor quruculuğu, milli dövlətçilik tariximizin öyrənilməsi, azərbaycançılıq ideyalarının təbliği və milli həmrəyliyin möhkəmləndirilməsi işində çox böyük nailiyyətlər əldə edilib. Hazırda azərbaycanlıların milli-mənəvi dəyərlərinin, mütərəqqi ənənələrinin, azərbaycançılıq ideyalarının qorunub saxlanması, mədəniyyət mərkəzlərinin yaradılması üçün məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilir.

Bu gün beynəlxalq birliyə qətiyyətlə inteqrasiya edən Azərbaycanda dinamik inkişaf sürətlə davam edir. Bu amil xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıları daha da fəal olmağa sövq edərək, diaspor quruculuğu işinə yeni məzmun verir. Bu gün özlərinin milli varlıq və mənsubiyyət hisslərini daxilən dərk edən soydaşlarımız getdikcə bir-birinə daha çox yaxınlaşırlar və onlara dayaq duran Azərbaycan dövlətini hər an özlərinə etibarlı arxa sayırlar.

Azərbaycanın dövlətçilik tarixi, milli adət-ənənələri diasporumuz tərəfindən uğurla təbliğ edilir. Elə bir tədbir yoxdur ki, orada Azərbaycanın elm və mədəniyyəti, dövlətçilik tarixi, adət-ənənələri yada salınmasın. Xalqımızın milli birliyi Azərbaycan dövlətini daha da sarsılmaz edir.

Bakı xəbər.-2017.-6 yanvar.-№1.-S.15.

Dünya azərbaycanlılarının həmrəylik tarixi...

II yazı

İradə Sarıyeva

Azərbaycan xalqının mənəvi birliyi dövlətimizin dizlərini bərkitdi desək yanlışdır. Çünki dünyada yaşayan azərbaycanlıların bir araya gəlib dövlətçiliyimiz ətrafında birləşməsi xalqımızın dövlətimizə, dövlətçiliyimizə, birliyimizə dərin köklərlə bağlandığını göstərir. Çox qısa bir zamanda xalqımızın məqsəd, amal birliyi bütün dünyaya yayıldı. Bu, dövlətimizin dünyada söz sahibi olmasına təkan verdi.

Bildiyimiz kimi, 31 dekabr Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü kimi tarixə düşüb. Tədqiqatçılar yazır ki, bu bayram ayrı-ayrı ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələr qurmaq, onlar arasında birlik və həmrəylik yaratmaq işində mühüm rol oynayır. Azərbaycanlıların yaşadığı, fəaliyyət göstərdiyi və çoxluq təşkil etdiyi Avropa ölkələrində bu tendensiya özünü yüksək səviyyədə göstərir. Bu da ondan irəli gəlir ki, Avropadakı Azərbaycan diaspor təşkilatları öz qüvvələrini səfərbər etməkdə ardıcıldır və bu, ayrı-ayrı cəmiyyət üzvləri üçün bir araya gəlmək, cəmiyyət və qurumlar halında birləşmək baxımından dünyanın sivil nöqtələrindən biri olan Avropada mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Azərbaycanın gerçək həmrəylik konsepsiyası var və bu konsepsiya milli dövlətçilik ideyasına, adət və ənənələrimizə, eləcə də elm və mədəniyyətimizə söykənir. Həmrəylik prinsipi azərbaycançılıq ruhundan güc alaraq özünü çox yüksək səviyyədə doğrulda bilib. Xalqımızın həmrəyliyi, birliyi onu daha da böyük, əzəmətli edir. Milli dövlətçilik ənənəsinin əsasını sözsüz ki, azərbaycançılıq, milli birlik, həmrəylik hissələri təşkil edir.

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyası rəhbərinin müavini, Xarici əlaqələr şöbəsinin müdiri, Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının üzvü Novruz Məmmədov "Həmrəylik: Azərbaycan nümunəsi və tarixi vəzifələr" adlı geniş təhlil yazısında maraqlı faktları önə çəkir. Xalqımızın birliyi, bu birliyin dünyada və regionda yaratdığı əks-səda, Həmrəylik Günü'nün fəlsəfəsi yazıda açılır.

Novruz Məmmədovun qeyd etdiyinə görə, artıq neçə ildir azərbaycanlılar Həmrəylik Günü'nü qeyd edir. Hər bir xalqın öz milli birlik fəlsəfəsi var: "Azərbaycanlıların da tarixində birlik və bərabərliyi ifadə edən möhtəşəm təqvimlər olub. Lakin keçən əsrin 90-cı illərində XX əsrdə əldə edilən ikinci müstəqillik dönməninin başlaması ilə həmrəylik anlayışı yeni məzmun aldı. Çünki müasir tarixi mərhələdə azərbaycanlıların həmrəyliyi müstəqil dövlət quruculuğu prosesi ilə əlaqələndirilməli idi. Ulu öndər Heydər Əliyev bu vəzifənin öhdəsindən ustalıqla gəldi və indi hər bir azərbaycanlı həmrəyliyin nədən ibarət olduğunu yaxşı bilir. Keçən müddət ərzində dünya azərbaycanlılarının həmrəylik qurultayları keçirilib. Onların hər biri qarşıya ciddi vəzifələr qoyub. Analiz göstərir ki, bu proses olduqca məzmunlu və sistemli aparılıb. Nəticədə, diaspor qurumları da daxil olmaqla, böyük

təşkilati işlər həyata keçirilib. İndi dünya azərbaycanlıları qarşısında yeni vəzifələr durur. Prezident İlham Əliyevin bununla bağlı müraciəti son dərəcə maraqlı fikirlərlə zəngindir".

N.Məmmədov qeyd edir ki, tarixin hökmü ilə Azərbaycan XX əsrdə ikinci dəfə müstəqilliyinə keçən əsrin 90-cı illərində qovuşdu. Həmin dövrün özünəməxsus sosial, siyasi, geosiyasi, iqtisadi və mədəni xüsusiyyətləri vardı. N.Məmmədovun bildirdiyinə görə, SSRİ mövcud olduğu müddətdə milli respublikalarda cəmiyyətin birliyi sovet ideologiyası əsasında təmin edilirdi: "Bu zaman milli ideya məsələsi qaldırılmırdı - insanlar özlərini sovet vətəndaşı kimi identifikasiya edirdilər. Biz bu modelin üstün və zəif cəhətləri üzərində dayanmaq istəmirik. Burada əhəmiyyətli sovetlər dağıldıqdan sonra müstəqilliyini əldə etmiş ölkələrdə sosial birliyin, vəhdətin və həmrəyliyin necə təmin edilməsidir. Bax, bu aspektdə vahid SSRİ-də cəmləşmiş respublikalar fərqli yollar seçdilər. Azərbaycanın təcrübəsi onların sırasında ən uğurlu kursun seçildiyini göstərir.

Məsələnin fəlsəfi-sosial aspektləri analiz edilib. Lakin problem dövlətçilik baxımından o dərəcədə aktual və mürəkkəbdir ki, araşdırmaların davam etdirilməsi böyük zərurətdir. Həmin kontekstdə azərbaycanlıların həmrəyliyi məsələsi son dərəcə önəmli və üzərində düşünülməli faktor olaraq qəbul edilməlidir. Bunun vacibliyini dərk etmək üçün "həmrəylik" anlayışının fəlsəfə və elmdə işlədilən mənalarına qısa nəzər salaq. Biz başlıca olaraq "sosial həmrəylik" termini üzərində dayanacağıq.

Həmrəylik qrup, yaxud etnosun birliyidir. O, maraqların vəhdətindən yaranır, eyni zamanda, özü maraqların birliyini formalaşdırır. Buraya qarşılıqlı anlaşma, normalar və vəzifə ümumiliyi daxildir. Yekun olaraq, həmrəylik cəmiyyətdə insanları vahid orqanizmdə birləşdirmək üsulu kimi təsəvvür edilə bilər.

Bu problemin mühüm tərəflərindən biri həmrəyliyin fərqli cəmiyyətdə fərqli məzmun kəsb etməsindən ibarətdir. İbtidai cəmiyyətlərdə həmrəylik başlıca olaraq qohumluq əlaqələri üzərində qurulur. Müasir cəmiyyətlər üçün isə müxtəlif meyarlar mövcuddur. Burada konkret cəmiyyətin tarixi təkamülü, milli mentalitetin özəllikləri, siyasi sistemin xüsusiyyətləri, ölkənin yerləşdiyi regionun geosiyasi fərqlilikləri, tarixi-coğrafi faktorlar və s. rol oynayır. Sosioloq Emil Dürkheymə görə, sosial həmrəylik növü cəmiyyətin tipləri ilə tənzimlənir. Hər cəmiyyətə uyğun həmrəylik modeli ola bilər. Deməli, həmrəylik tarixi xarakterlidir - hər tarixi məqam üçün müvafiq birlik forması tapmaq lazımdır. Buna nail olmadıqda yaxşı birlik modeli belə cəmiyyəti çətin vəziyyətlərə sala bilər.

Məsələn, Emil Dürkheymın fikrinə görə, orqanik həmrəylik müasir cəmiyyətlərdə olur və insanların qarşılıqlı asılılığından qaynaqlanır. Burada fərdlərin bir-birinə etimadı prinsipial rol oynayır.

Deməli, müasir cəmiyyətlərdə həmrəyliyi təmin etmək üçün xüsusi birləşdirici mexanizmlər olmalıdır. O, əsas olaraq uyğun ideoloji konseptlə bağlı olur. İdeologiya başqa faktorlarla yanaşı, etnosun dünyanın bütün guşələrində olan nümayəndələri arasında birlik yaratmağa imkan verir. Bu səbəbdən müasir cəmiyyətlər üçün düzgün ideoloji konsepsiyanın müəyyənləşdirilməsi həm müstəqil dövlətçilik, həm də vətəndaş cəmiyyəti formalaşdırmaq aspektlərində strateji əhəmiyyət kəsb edir".

Tədqiqatçılar yazır ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulması dünya azərbaycanlılarının müstəqil dövlətimiz ətrafında birləşməsinə şərait yaratdı. Onlar bir-birilə daha da sıx əlaqə qurdu, öz həmrəyliyini bəyan etdilər. Məlumdur ki, dünya azərbaycanlıları zaman-zaman dövlətimizi müstəqil görmək istəyib.

Bilirik ki, Azərbaycan dövləti bütün ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılara qayğı və diqqət göstərir, onların vətəndə iş qurmasına, fəaliyyət göstərməsinə şərait yaradır. Dövlət onların həyatı ilə maraqlanır və dövlətimiz də ayrı-ayrı ölkələrdə olan Azərbaycan icmaları arasında əlaqələri daha da inkişaf etdirir.

Ölkəmizdə mövcud olan ictimai-siyasi sabitlik, əminamanlıq xaricdə yaşayan azərbaycanlıların diqqətini çəkir. Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar dövlətin qayğısını, diqqətini, dəstəyini hiss etdiyindən ki, harada yaşamasından asılı olmayaraq, daha sıx birləşir, yeni-yeni qurumlar yaradır, icmalar arasında əlaqələri genişləndirir və müstəqil Azərbaycanla daha sıx əlaqələr qururlar. Bütün bunlar bizim həmrəyliyimizin, birliyimizin təmin olunması üçün çox vacibdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı hər zaman addımlar atıb. Bilirik ki, Prezident İlham Əliyev "2007-2015-ci illərdə Azərbaycan gənclərinin xarici ölkələrdə təhsili üzrə Dövlət Proqramı"nı təsdiq etməklə, gənclərimizin beynəlxalq aləmə inteqrasiyası üçün çox əlverişli şərait yaratdı. Dövlət Proqramının qarşıya qoyduğu vəzifəyə əsasən, 2015-ci ilədək 5 min azərbaycanlı gənc xarici ölkələrdə dövlət hesabına təhsil almağa göndərildi. Minlərlə gəncimiz azərbaycançılıq ideologiyasını dünya miqyasında təbliğ edir.

İndiki dövrdə milliliyi və milli dəyərləri, daxili sabitliyi qoruyub saxlamaq ölkə rəhbərindən güclü siyasi iradə tələb edir. İlham Əliyev xalqı öz ətrafında birləşdirən, Azərbaycanın demokratikliyini, hüquqiliyini, ulu öndərimiz tərəfindən qurulmuş vətəndaş cəmiyyətini qorumağı bacaran böyük siyasətçi və qətiyyətli bir lider kimi özünü təsdiqləyib.

Qeyd edək ki, Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayının Bakıda keçirilməsi ənənə halını alıb. Məlumdur ki, Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 2001-ci ildə, II qurultay Prezident İlham Əliyevin sərəncamına əsasən 2006-cı ildə, III qurultay 2011-ci ildə, IV qurultay isə 2016-cı ildə keçirilib.

Ölkə başçısı qurultaylarda geniş nitq söyləyib və xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı fikirlərini açıqlayıb.

Məlumdur ki, 2016-cı ilin yayında Heydər Əliyev Mərkəzində Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayının rəsmi açılışı baş tutdu. Prezident İlham Əliyev qurultaydakı çıxışında bildirib: "...Əminəm ki, qurultay dünya azərbaycanlılarının birləşmələri, daha da fəal olmaları üçün çox önəmli tədbir olacaq.

Bildiyiniz kimi, birinci qurultay ulu öndər, müstəqil Azərbaycanın qurucusu Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 2001-ci ildə keçirilmişdir. O vaxtdan bu günə qədər Azərbaycanda böyük işlər görülmüşdür, Azərbaycan daha da güclənmişdir, bizim imkanlarımız artmışdır.

Əlbəttə, biz həmişə xaricdə yaşayan azərbaycanlıların həyatı, taleyi, işləri ilə maraqlanırıq. Çalışırıq ki, onlara öz dəstəyimizi verək. İstəyirik ki, onlar olduqları ölkələrdə rahat yaşasınlar, yaxşı mövqe tutsunlar, onların yaxşı imkanları olsun və eyni zamanda, öz doğma vətəninə də xidmət etsinlər.

2001-ci il Azərbaycan diaspor təşkilatlarının formalaşdırılması işində çox önəmli il olmuşdur. Çünki birinci qurultaydan sonra 2002-ci ildə Heydər Əliyevin sərəncamı ilə Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmışdır. Hazırda onun adı Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsidir. Diaspor təşkilatlarının təşkilatlanma, formalaşma prosesi daha da geniş vüsət almışdır. Əgər o vaxt dünyada 200-dən bir qədər çox

diaspor təşkilatımız var idisə, hazırda onların sayı 462-dir. Azərbaycan diaspor təşkilatları həm kəmiyyət, həm keyfiyyət baxımından böyük yol keçmiş, güclənmiş, bu gün dünya miqyasında azərbaycanlılar və onların təmsil etdikləri təşkilatlar önəmli rol oynayırlar.

Bilirsiniz ki, ulu öndər Heydər Əliyev bütün dövrlərdə, o vaxt Sovet İttifaqı çərçivəsində başqa respublikalarda yaşayan azərbaycanlılara həmişə diqqət göstərirdi. Məhz onun təşəbbüsü ilə, Sovet İttifaqında istisna hal kimi, Azərbaycan gəncləri imtahan vermədən Rusiyanın, digər müttəfiq respublikaların ali məktəblərində təhsil alırdılar. Hər il 800-dən çox Azərbaycan gənci ən qabaqcıl təhsil ocaqlarında təhsil alırdılar. Ondan sonrakı dövrdə - müstəqillik dövründə ulu öndər bu məsələni daim diqqət mərkəzində saxlayırdı.

Məhz onun təşəbbüsü ilə 1991-ci ildə 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik və Birlik Günü təsis edilmişdir. Bu gün bu bayramı bütün dünya azərbaycanlıları qeyd edirlər.

Beləliklə, Azərbaycanda 15 il ərzində diaspor təşkilatları ilə qurulan iş, əlaqələr tam yeni bir vəziyyətə gətirib çıxardı. Bu gün biz dünyanın müxtəlif yerlərində istənilən tədbiri keçirə, dünya ictimaiyyətini Azərbaycan realıqları ilə daha da geniş şəkildə tanış edə bilirik və bunu edirik. Əlbəttə, əminəm ki, qurultayda səslənəcək fikirlər, aparılacaq müzakirələr bizim imkanlarımızı daha da genişləndirəcək.

Diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti daim diqqət mərkəzindədir. Bu gün mən diaspor təşkilatlarının gələcək fəaliyyəti ilə bağlı bəzi fikirlərimi bildirmək istəyirəm. İlk növbədə, əlbəttə, biz istəyirik ki, dünyada yaşayan azərbaycanlılar öz tarixi vətənləri ilə əlaqələri heç vaxt kəsməsinlər. Daim əlaqədə olsunlar, Azərbaycan ilə bağlı olsunlar. Beləliklə, onlar özlərini daha da rahat hiss edəcəklər. Belə olan halda, Azərbaycan dövləti onlara daha da böyük dəstək verə biləcək.

Hazırda xaricdə yaşayan azərbaycanlıların sayı milyonlarla ölçülür. Əlbəttə ki, onlar yaşadıkları ölkələrin vətəndaşlarıdır. Mən çox istəyirəm ki, onlar yaşadıkları ölkələrdə daha da böyük mövqelərə nail ola bilsinlər. Yaşadıkları ölkələrin ictimai, siyasi, iqtisadi həyatında daha da fəal rol oynasınlar.

Yetişən gənc nəsil də Azərbaycan ilə bağlı olmalıdır. İlk növbədə Azərbaycan dilini bilməlidirlər. Mən şadam ki, hazırda müxtəlif ölkələrdə 160-dan çox həftəsonu məktəbi fəaliyyət göstərir. Yəqin ki, biz bu məktəblərin sayını artırmalıyıq və Azərbaycan dövləti bu istiqamətdə öz səylərini davam etdirəcək.

Qeyd etdiyim kimi, xaricdə bizim 462 diaspor təşkilatımız var. Bu, özlüyündə onu göstərir ki, azərbaycanlıların yaşadıkları hər bir ölkədə bir neçə diaspor təşkilatı var. Əlbəttə, bu təşkilatlar arasında koordinasiya işi aparılmalıdır, birlik, həmrəylik olmalıdır. Bəzi hallarda bizim diaspor təşkilatlarımız bir-birilə rəqabət aparırlar. Əgər bu, sağlam rəqabətdirsə, mən bunu ancaq alqışlaya bilərəm. Bu rəqabət ümumi işimizə xidmət etməlidir. Biz ölkə daxilində də, xaricdə də birlik nümayiş etdirməliyik və bizim gücümüz birliyimizdədir. Bu gün Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti birlik nümayiş etdirir. Biz vahid amal uğrunda çalışırıq. Ölkəmizin gələcəyi ilə, strateji istiqamətlə bağlı cəmiyyətimizdə fikir ayrılığı yoxdur. Dövlət müstəqilliyi, iqtisadi müstəqillik, sosial məsələlərin həlli, ərazi bütövlüyümüzün bərpası, digər məsələlər ətrafında cəmiyyətdə vahid fikir var, konsensus var.

Əlbəttə, mən çox istəyirəm ki, xaricdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatları da bir nöqtəyə vursunlar, birləşsinlər".

Azərbaycan xalqının birliyi, bərabərliyi, həmrəyliyi cəmiyyətimizdə ruh yüksəkliyi ilə qəbul olunur.
İnanırıq ki, bu birlik əbədi olacaq.

Bakı xəbər.-2017.-7/9 yanvar.-№2.-S.15.

Azərbaycan dövləti bütün dünya azərbaycanlılarının milli qürur mənbəyidir

Əliqismət Bədəlov

Hazırda Azərbaycan Respublikası öz inkişafının çox məsuliyyətli bir dövrünə qədəm qoymuşdur. Biz Vətənimizin çiçəklənməsi, qüdrətinin artırılması və suverenliyinin möhkəmləndirilməsi məqsədilə qarşımıza böyük vəzifələr qoymuşuq. Həmin vəzifələrin həlli üçün bütün həmvətənlərimiz, o cümlədən xaricdə yaşayan soydaşlarımız sıx birləşməli, harada yaşamalarından asılı olmayaraq, milli maraqlarımızı qətiyyətlə qorumalı, antiazərbaycan dairələrin təxribatçı əməllərinə qarşı prinsiplial mübarizə aparmalıdır.

İlham ƏLİYEV

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi, sıx əməkdaşlığı və bir bayraq altında fəaliyyət göstərmələri dövlət siyasətinin prioritetini təşkil edir. Dövlət başçımızın rəhbərliyi altında bu istiqamətdə həyata keçirilən davamlı və ardıcıl siyasət diaspor quruculuğunun inkişafını yeni müstəviyə çıxarmışdır. Bu siyasətin nəticəsidir ki, hazırda dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi özünü milli-siyasi birlikdə, əməli addımlarda və konkret nəticələrdə göstərir. Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar arasında sıx əməkdaşlığın yaradılması, fəaliyyətlərinin daha da möhkəmləndirilməsi və diaspor qurumlarının təsirli qüvvəyə çevrilməsi prosesi uğurla davam etdirilir. Təbii ki, Azərbaycan haqqında obyektiv məlumatların yayılmasında və dövlət maraqlarının qorunmasında, azərbaycançılıq ideyasının, həmçinin adət-ənənələrimizin daha geniş təbliğində xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın rolu böyükdür.

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra qarşıya qoyulan əsas vəzifələrdən biri də diaspor quruculuğunun inkişafı olmuşdu. Lakin müstəqilliyimizin ilk illərində ölkədə yaranmış xaos və anarxiya, dövlət idarəçiliyndəki naşılıq bu sahədə də böhran yaratmışdı. Xalqın təkidi ilə yenidən respublikaya rəhbərlik edən ulu öndər Heydər Əliyevin qarşıya qoyduğu əsas vəzifələrdən biri də dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın müstəqil Azərbaycan dövlətinin ətrafında birləşdirilməsi idi. Ümummilli liderin rəhbərliyi ilə bu istiqamətdə mühüm qərarların qəbul edilməsi və dövlət səviyyəsində məqsədyönlü addımların atılması dünya azərbaycanlılarının bir araya gətirilməsində böyük rol oynamışdır.

Heydər Əliyev xarici ölkələrdə Azərbaycan diasporunun formalaşdırılmasının vacibliyini, lobbçilik fəaliyyətinin əsas istiqamətlərini və perspektivlərini bəyan etmişdir. Ulu öndər öz uzaqgörənliyi və müdrikliyi ilə xarici siyasətin strateji hədəflərini müəyyənləşdirərək müasir dövrdə hər bir dövlətin qüdrətinin yalnız iqtisadi resurslarla deyil, həm də onun xaricdə formalaşdırıldığı diaspor və lobbinin gücü ilə ölçüldüyünü nəzərə almışdır. Xaricdə yaşayan azərbaycanlıların birliyi və təşkilatlanması məsələsini daim diqqət mərkəzində saxlayan ulu öndər Azərbaycan diaspor cəmiyyətlərinin problem və qayğılarına böyük həssaslıqla yanaşmışdır. Hələ Naxçıvan

Ali Məclisinin 1991-ci il tarixli iclasında dünya azərbaycanlılarına müraciət edən Heydər Əliyev onları birliyə, həmrəyliyə, bir bayraq altında fəaliyyət göstərməyə çağırırdı: “Biz istərdik ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar həmin ölkələrin vətəndaşları kimi yaşasınlar. Ancaq heç vaxt öz milli köklərini, milli mənsubiyyətlərini itirməsinlər. Çünki bizi birləşdirən milli mənsubiyyətimizdir, tarixi köklərimizdir, milli-mənəvi dəyərlərimizdir. Vətəninini, millətini sevən hər bir azərbaycanlı müstəqilliyimizin dönməzliyi üçün ciddi səy göstərməli, Vətənimizin, respublikamızın taleyi hər bir soydaşımızın taleyi olmalıdır”.

Ulu öndərin bu çağırışı həmvətənlərimizin yaşadığı bütün ölkələrində böyük əks-səda yaratdı. Bundan sonra diaspor qurumlarında əsaslı canlanma müşahidə olundu. Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması prosesi yeni mərhələyə qədəm qoydu. Diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti tədricən daha effektiv oldu və keyfiyyətcə təkmilləşdirildi. Azərbaycanla bağlı erməni lobbisinin və ermənipərəst dairələrin yaydıqları yalan və böhtanla dolu məlumatların qarşısının alınması istiqamətində əməli addımlar atıldı. Respublikamız haqqında reallıqların dünya ictimaiyyətinə olduğu kimi çatdırılması işinin müasir tələblər səviyyəsində qurulmasının təmin olunması, soydaşlarımız arasında ideya birliyinin möhkəmləndirilməsi və onların tarixi Vətənlə əlaqələrinin genişləndirilməsi istiqamətində qətiyyətli addımlar atıldı.

2001-ci ilin noyabrında doğma Azərbaycanda – Bakıda keçirilmiş Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı müxtəlif ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın bir araya gətirilməsində, diasporlar arasında sıx əməkdaşlıq yaradılmasında, bir-biri ilə yaxından tanış olmalarında pik nöqtə oldu. Həmin vaxtdan başlayaraq, diaspor quruculuğu sahəsində daha inamlı addımlar atıldı. Artıq dünyada yaşayan həmvətənlərimiz hiss edirdilər ki, onların arxasında Azərbaycan dövləti dayanıb. Bundan sonra daha böyük inamla fəaliyyət göstərməyə başladılar.

Xaricdəki soydaşlarımızın yaşadıkları ölkənin ictimai-siyasi proseslərində fəallıq göstərməsi müstəqilliyini yenidən qazanmış ölkəmiz üçün böyük önəm kəsb edirdi. Bir tərəfdən onlar həmin ölkələrdə nüfuz qazanmış, mövqelərini möhkəmləndirmiş olur, digər tərəfdən isə xalqımız haqqında yayılan böhtan və yalanların qarşısını alır, Azərbaycanın demokratik, hüquqi, suveren dövlət olması barədə yaşadıkları ölkələrdə rəy formalaşdırırdılar. Bütün bunlara baxmayaraq, diasporlarımızın ictimai-siyasi proseslərə təsir etmək imkanına malik olmaları üçün görüləcək hələ çox iş var idi. Əsas vəzifələrdən biri o idi ki, azərbaycanlılar yaşadıkları cəmiyyətlərdə tək-cə fərdi şəkildə deyil, təşkilatlanmış qurum, ictimai institut olaraq ciddi etimad qazanmağa müvəffəq olmalı idi. Buna nail olduqdan sonra biz xarici ölkələrin parlamentlərində, dövlət təşkilatlarında, siyasi partiyaların rəhbərliyində daha çox soydaşımızı görə bilərdik. Eyni zamanda, azərbaycanlıların siyasi proseslərdə, xüsusilə seçkilərdə fəal rol oynaması, yaşadıkları ölkələrin parlamentlərində təmsil olunmaları çox önəmli idi. Bu vəzifələrin həyata keçirilməsi üçün diaspor qurumları fəaliyyətlərini daha da genişləndirməli, bir-biri ilə əlqaləri gücləndirməli idi.

Ulu öndərin yarımçıq qalmış işlərini özünəməxsus strategiya ilə davam etdirən Prezident İlham Əliyev diaspor quruculuğuna xüsusi önəm verdi. Ölkə başçısı bu sahəni daha da inkişaf etdirməyi dövlət siyasətinin prioritetinə çevirdi. Dövlətimizin başçısı bütün dünyada yaşayan soydaşlarımıza azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşməyi təlqin edir və bildirirdi ki, azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda, onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezindən, inteqrasiyasından bəhrələnmək, hər bir insanın inkişafını təmin etməkdən ibarətdir.

Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı I qurultaydan ötən dövrdə xaricdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması və öz tarixi vətənləri olan Azərbaycanla əlaqələrinin genişləndirilməsi istiqamətində həyata keçirilən ən əhəmiyyətli tədbir idi. Xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımız bir daha şahidi oldular ki, ulu öndər Heydər Əliyevin siyasi kursu layiqincə davam etdirilir. Bu dövr ərzində ölkədə aparılan hüquqi və siyasi islahatlar Azərbaycanın demokratik dövlət, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu yolu ilə inamla addımladığını təsdiqləmiş, onun beynəlxalq nüfuzunu yüksəltmişdir. Həmvətənlərimiz şahidi olmuşlar ki, 2003-cü ilin prezident və 2005-ci ilin parlament seçkiləri Azərbaycan dövlətinin və onun vətəndaşlarının demokratik ənənələrə sadiqliyini bir daha sübut etmişdir.

Ölkəmizin dünya birliyində mövqeyinin möhkəmlənməsi də təsdiqləyir ki, son illər ərzində milli dövlət quruculuğunun daha da inkişafı sahəsində mühüm nailiyyətlər əldə olunmuş, respublikamız iqtisadi potensialına, demokratik inkişaf səviyyəsinə, beynəlxalq aləmdə tutduğu mövqeyə görə regionun şəksiz lider dövlətinə çevrilmişdir. Dövlət başçısının düşünülmüş strategiyası nəticəsində əldə edilmiş nailiyyətlər ölkə daxilində milli birliyin möhkəmlənməsinə, dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyin güclənməsinə səbəb olmuş, müxtəlif ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızı daha da ruhlandırılmış, onların milli maraqlar ətrafında sıx birləşmələri üçün zəmin yaratmışdır. Xarici ölkələrdə yaşayan həmvətənlərimizin fəaliyyəti, qarşılaşdıqları problemlər daim diqqət mərkəzində saxlanılır, onların yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakı üçün bütün imkanlardan istifadə olunur. Prezident İlham Əliyev ötən ilin sonlarında 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə soydaşlarımıza ünvanladığı təbrikdə də bunu xüsusi vurğulamışdır: “Ümummilli lider Heydər Əliyevin nəsihətlərinə əməl edən Azərbaycan dövləti başqa ölkələrdə məskunlaşmış həmvətənlərimizin taleyinə diqqətlə yanaşır, onların hüquqlarının qorunmasına, milli-mənəvi birlik ideyaları ətrafında təşkilatlanması məsələsinə xüsusi əhəmiyyət verir. Təqdirəlayiq haldır ki, xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımız da Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrini gücləndirir, doğma Vətənə məhəbbət və sdaqət nümayiş etdirirlər. 2016-cı ilin iyununda Bakıda keçirilmiş Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayı xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz arasında birliyin daha da möhkəmləndirilməsi, diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin genişləndirilməsi yolunda mühüm hadisə oldu. Şübhə yoxdur ki, soydaşlarımız qurultayın qarşıya qoyduğu vəzifələrin yerinə yetirilməsi istiqamətində əzmlə çalışacaq, öz qüvvə və bacarıqlarını əsirgəməyəcəklər”.

Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayı müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərən diasporların yenidən bir araya gəlməsində müstəsna əhəmiyyət kəsb etmişdir. 49 ölkədən 500-dən çox diaspor nümayəndəsi və qonaqların iştirak etdiyi bu tədbirdə xarici ölkələrin Azərbaycana dost münasibətilə tanınan nüfuzlu siyasətçiləri, ictimai xadimləri, elm adamları və bir neçə ölkənin yüksək vəzifəli şəxsləri, parlament üzvləri də var idi. Xaricdən dəvət edilən qonaqlarla yanaşı, qurultayın işinə Azərbaycanın müxtəlif dövlət və hökumət strukturlarının, qeyri-hökumət təşkilatlarının, elm, təhsil, mədəniyyət və digər yaradıcı qurumların, siyasi partiyaların təmsilçilərindən ibarət 360 nəfərlik nümayəndə heyəti də qatılmışdır. Qurultayda diaspor rəhbərləri müasir dövrdə informasiya müharibəsi, bu sahədə yeni fəaliyyət mexanizmlərinin tətbiqi, Azərbaycan diaspor hərəkətində gənclərlə bağlı yeni strategiyanın hazırlanması, yeni global iqtisadi tendensiyalar fonunda lobbı quruculuğu, cəmiyyətə inteqrasiya, siyasi həyatda iştirak və digər bu kimi əhəmiyyətli mövzularda fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması sahəsində qarşıda duran vəzifələr, təbliğat işində müasir metodların və informasiya texnologiyalarının tətbiqi, soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının qorunması istiqamətində mövcud olan problemlər və onların həlli yolları prioritet məsələlər kimi gündəmə çıxarılmışdır.

Dövlətimizin başçısı diasporlara dəyərli tövsiyələr verərək demişdir ki, biz ölkə daxilində də, xaricdə də birlik nümayiş etdirməliyik və bizim gücümüz birliyimizdədir: “Bu gün Azərbaycanda vətəndaş cəmiyyəti birlik nümayiş etdirir. Biz vahid amal uğrunda çalışırıq. Ölkəmizin gələcəyi ilə, strateji istiqamətlə bağlı cəmiyyətimizdə fikir ayrılığı yoxdur. Dövlət müstəqilliyi, iqtisadi müstəqillik, sosial məsələlərin həlli, ərazi bütövlüyümüzün bərpası, digər məsələlər ətrafında cəmiyyətdə vahid fikir var, konsensus var. Əlbəttə, mən çox istəyirəm ki, xaricdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatları da bir nöqtəyə vursunlar, birləşsinlər. Belə olan halda onların gücü də, ictimaiyyət tərəfindən onlara qarşı hörmət də artacaq. Əgər xarici ölkələrin ictimaiyyəti görsə ki, Azərbaycan diaspor təşkilatları bir-biri ilə yola getmirlər, bir-birinin əleyhinə fəaliyyət göstərirlər, əlbəttə, bu, yaxşı hal olmayacaq. Belə hallar var, onlar çox deyil. Ancaq mən istərdim ki, bu gün bu kürsüdən bu mövzuya toxunum və qeyd edim ki, birlik əsas məsələdir. Xüsusilə nəzərə alsaq ki, bütün azərbaycanlılar, onların böyük əksəriyyəti vətənpərvərdirlər, Vətənə bağlıdırlar. Onlar istəyirlər ki, Azərbaycan dövləti daha da güclənsin, daha da qüdrətli dövlətə çevrilsin”.

Xalq qəzeti.-2017.-10 yanvar.-№4.-S.3.

Dövlətimizin iqtisadi qüdrətinin artması müstəqilliyimizin etibarlı təminatıdır

Gülağa Qənbərov,

xaricdə yaşayan iş adamı, şair-publisist

Son yüzillik milli ideologiyanın formalaşması, ötən əsrin əvvəllərində çoxəsrlik dövlətçilik ənənəsinin dirçəldilməsi və müstəqilliyin qazanılması, əsrin sonunda isə yenidən bərpası ilə əlamətdar olmuşdur. Gələn il xalqımız Şərqdə ilk demokratik dövlət quruluşu olmuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılmasının yüzilliyini böyük öyüncə, tariximizin misilsiz hadisəsi kimi qeyd edəcək. Ötən il isə dövlət müstəqilliyimizin bərpasının 25 illiyi ümumxalq təntənəsinə çevrildi.

Bütün bunlar yeni dünya nizamında Azərbaycan xalqının öz milli dövləti ilə təmsil olunmasını təmin etmiş, dünyada yaşayan 50 milyonluq soydaşlarımızın həmrəyliyinə güclənməsinə imkan yaratmışdır. Ümummillə lider Heydər Əliyevin həmişə ucadan söylədiyi, Prezident İlham Əliyevin çıxış və nitqlərində dövlətimizin baş şüarına dönmüş “Müstəqilliyimiz qürur mənbəyimizdir” kəlamı ötən 25 ildə dünyanın hər yerində həmvətənlərimizin də dillərinin əzbəri olmuşdur. Lakin ulu öndərin dediyi kimi, dövlət müstəqilliyini qazanmaqla iş bitmir, əsas məsələ onu qoruyub möhkəmləndirməkdən, dönməz prosesə çevirməkdən ibarətdir. Bu tarixi vəzifənin uğurla gerçəkləşdirilməsi təkcə Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarının deyil, bütövlükdə, dünya azərbaycanlılarının müqəddəs işidir. Ona görə də ümummillə liderimiz dünyanın harasında olurdusa, orada yaşayan soydaşlarımızı bir yerə toplayır, qardaş-bacılarımızı Vətənlə sıx əlaqə saxlamağa, onları Azərbaycan həqiqətlərinin keşiyində dayanmağa çağırırdı.

Ulu öndər Heydər Əliyev xaricdə fəaliyyət göstərən imkanlı həmvətənlərimizi, iş adamlarını Azərbaycana dəvət edir, problemlərimizin həllində onların fəal iştirakına əlverişli şərait yaradırdı. Bu baxımdan böyük rəhbərin təşəbbüsü ilə 2001-ci il noyabrın 9-da müstəqil dövlətimizin paytaxtında keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı tarixi hadisə oldu. Böyük rəhbər Vətənin qapılarını xaricdə yaşayan soydaşlarımızın üzünə taybatay açdı.

Bu böyük missiyanı uğurla davam etdirən ulu öndərin ən sadıq davamçısı Prezident İlham Əliyevin himayəsi ilə keçirilən sonrakı qurultayların səfərbəredici qərarları ilə dünya azərbaycanlıları öz dövlətinin qayğılarına daha fəal çiyin verdilər, ölkəmizin inkişafı ilə bağlı layihələrdə daha yaxından iştirak etməyə başladılar. Mən də bu prosesə ilk qoşulanlardan biri kimi Vətənlə bağlı bir sıra arzu-istəklərimi gerçəkləşdirə bildiyimə görə özümü xoşbəxt, həm də getdikcə xalqıma daha çox borclu hesab edirəm.

Ulu öndərin ötən əsrin 70-80-ci illərində azərbaycanlı gənclərin SSRİ-nin ən nüfuzlu ali məktəblərində təhsil almasına yaratdığı üstün imkanlardan yararlanıb, Rusiyada tikinti mühəndisi ixtisasına yiyələnmişəm. Xalqımızı böyük dünya siyasətində müstəsna bir zəka və enerji ilə təmsil etmiş Heydər Əliyev Moskvada sovet dövlətinin ali rəhbərlərindən biri olduğu illərdə onun adının çevrəsində gənc yaşlarımda nüfuzlu ittifaq

nazirliklərindən birinin idarə rəisi mövqeyinə yüksəlməyimi həmişə böyük qədirbilənləklə, xoş duyğularla xatırlayıram.

O da yadımdadır ki, biz respublikadan kənarında yaşayanlar düşmən qüvvələr dahi rəhbərimizi hiylə və xəyanətlərlə böyük siyasətdən uzaqlaşdırandan sonra nə boyda bir arxa- himayə itirdiyimizi dərhal hiss etməyə başladıq. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi başlandıqda SSRİ adlı saxta “qardaşlıq ailəsi”nin rəhbərliyində xalqımıza ögey münasibət dərinləşəndə sevimli rəhbərimiz Heydər Əliyevin yeri, rolu daha aydın görünməyə başladı. Hadisələr böyüyüb 20 Yanvarda xalqımıza silahlı qəsdlə nəticələndə qəlbimizdə və yaddaşımızda ümummilli lider səviyyəsinə yüksəlmiş Heydər Əliyevin yumruqlarını düyünləyərək etirazını Moskvadan bütün dünyaya çatdırması, əslində, müstəqillik hərəkəti zənginin çalınması oldu.

O gündən vətəndən xaricdə yaşayanlar da xalqımızla birlikdə anladılar ki, nıcatımız dövlət müstəqilliyimizə nail olmağımızdadır. Buna görə də sovet rəhbərliyinin o qanlı cinayətindən sonra hədsiz maneələrə baxmayaraq, mümkün olan bütün üsullarla ərazilərimizin qorunmasına, suverenliyimizin qazanılmasına öz köməyimizi göstərməyə başladıq. Şükürlər olsun ki, mübarizə çox keçmədi ki, xalqımızı tarixi arzusuna qovuşdurdu, müstəqil Azərbaycanın adı dünya dövlətləri sırasına yazıldı.

Müstəqilliyin ilk addımında naşı, xəyanətkar siyasi qüvvələr tarixi nailiyyətimizi təhlükə altında qoyanda xalq müstəqilliyimizi qoruyub saxlamaq missiyasını öz ümummilli liderinin çiyinə qoydu. Ulu öndərin gerçəkləşdirdiyi zəruri tədbirlər ölkəmizi sabitlik, inkişaf yoluna çıxartdı, xalqımızı dinc həyata, böyük quruculuğa qovuşdurdu. Bax belə bir vaxtda millət atasının xaricdə yaşayan imkanlı soydaşlarımızı Vətənin dərdlərinə əlac edilməsi işinə dəvət etməsi məni də ürəkdən sevindirdi, əvvəl gördüyüm işlərin çevrəsini genişləndirməyimə geniş meydan açdı.

Bölgədə doğulmuş bir azərbaycanlı kimi, şəhər və kəndlərimizdə də paytaxtın üstün abadlığının, rahatlığının olmasını həmişə ürəkdən arzu eləmişəm. Həm də düşünmüşəm ki, bu ağır işi rayonlarımızın potensialını hərəkətə gətirməklə etmək mümkündür. Tale bu istəyimin də gerçəkləşməsinə görməyi mənə nəşib etdi. Ulu öndərin liderlik missiyasını qəbul edən Prezident İlham Əliyevin “Mən hər bir azərbaycanlının prezidenti olacağam” və “Bölgələri də paytaxt kimi inkişaf etdirməyə çalışacağam” məramı, bununla da regional inkişaf proqramlarına rəvac verməsi məni də çoxdankı arzularımın gerçəkləşdirilməsinə həvəsləndirdi.

Doğulduğum Masallı rayonunda və paytaxtın qəsəbələrində başlanan geniş abadlıq-quruculuq işlərinə əsl vətəndaşlıq duyğuları ilə qoşuldum. Kənd yollarının çəkilişində, ictimai yerlərin abadlaşdırılmasında, məktəb və bağçaların təmirində, yenilərinin tikilməsində fəal iştirak etdim. Heydər Əliyev Fondunun həyata keçirdiyi humanitar quruculuq prosesi fəaliyyətimi daha da genişləndirməyə əlverişli şərait yaratdı. Xalqımızın öyüncü olan, müstəqilliyimizin qazanılmasında öncüllük etmiş ziyalılarıımıza qayğı məsələsi də mənə böyük qəlb rahatlığı gətirdi.

Bəxtiyar Vahabzadə, Qabil, Anar, Fikrət Qoca, Nəriman Həsənzadə, Əlibala Hacızadə kimi istiqlal yazarlarımızla, Budaq Budaqov, Bəkir Nəbiyev, Akif Əlizadə kimi dünyada tanınan alimlərimizlə, Şəfiqə Axundova, Ramiz Mirişli, Səyavuş Kərimli, Eldar Mansurov kimi musiqiçilərimizlə sıx təmasda olmaq, ağrı-acılarımızı azaltmaq, çatışmazlıqları aradan qaldırmaq yollarını birgə axtarmaq, bu nurlu insanların arzu-

istəklərinə qulaq asmaq bir sıra gərəkli layihələrə çağırış oldu. Əməlpərvər memarımız Rasim Əliyevlə dostluq əlaqəmiz həmişə məni xeyriyyəçiliyi davam etdirməyə, yurduma yeni töhfələr verməyə ruhlandırıb.

Sağlığında klassikləşmiş şair və yazıçılarımızın silsilə kitabları nəşr olundu. Dövlət başçısının ölkədə idmanın inkişafına, istedadlı uşaq və gəncləri himayə etməsinə uyğun olaraq, müsabiqələr, həvəsləndirici aksiyalar keçirdik.

Bu günlərdə Bakıda olarkən Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin illik iclasını, regional inkişafı ilə bağlı illik konfransı diqqətlə izlədim. Cəbrayılın işğaldan azad olunmuş yeganə kəndi Cocuq Mərcanlının bərpası bərədə dövlət başçısının sərəncamının doğurduğu Qarabağa Böyük qayıdış sevincini xalqımızla birgə yaşadım. Xüsusən, regional inkişaf proqramlarının həyata keçirilməsində qazanılmış möhtəşəm uğurlar məni ürəkdən sevindirdi, bu sahədə yeni layihələrə başlamağa həvəsləndirdi.

Cənab İlham Əliyevin dünyada qlobal böhranın davam etdiyi şəraitdə Azərbaycanda inkişafın təmin edilməsi ilə bağlı səsləndirdiyi fakt və rəqəmlər qəlbimi dağa döndərirdi. İnkişaf edən ölkələr sırasında Azərbaycanın liderlik mövqeyinə yüksəlməsi, dövlətlərin rəqabətqabiliyyətlik yarışında respublikamızın ötən il daha 3 pillə irəliləyərək 37-ci yərə çıxması müstəqilliyimizin mötəbər təminatı olan iqtisadi qüdrətimizin ildən-ildən artmasının sevindirici göstəricisidir.

Məhz bunun nəticəsidir ki, xalqımızın bir sıra tarixi problemləri müstəqillik illərində həllini tapmış, ümumi rifah yüksəlmiş, kasıblıq kimi ağır bəla arxada qalmışdır. Enerji təhlükəsizliyi təmin olunmuş, ərzaq təhlükəsizliyi, işsizliyin ləğvi ilə bağlı əsaslı tədbirlər görülmüşdür. Paytaxtımız dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevrilmiş, şəhər və kəndlərimizin köhnə mənzərəsi tamamilə dəyişmişdir. Düşmənlərimizə gücümüzü göstərən hərbi potensialımız da lazımi həddə çatdırılmışdır. Ötən ilin aprelinde cəbhədə düşmən təxribatını cavablandırarkən ordumuzun göstərdiyi rəşadət həm də iqtisadi tərəqqimizin üzərində mümkün olmuşdur.

Regional inkişafda yeni səviyyəyə çıxmaq üçün Prezident İlham Əliyev aqrar sahəni yüksək səviyyəyə qaldırmaqla bağlı qarşıya ciddi vəzifələr qoymuşdur. Sahibkarlığı daha da inkişaf etdirmək, emal müəssisələri yaratmaqla bağlı yeni üfqlər açılır. Xaricdə yaşayan iş adamlarımız bu prosesdə də öz sözlərini deyə bilirlər. Dövlətimizin özəl bölməni dirçəltmək üçün son illərdə ayırdığı 2 milyard manatlıq kreditə əlavə olaraq, soydaşlarımızın öz ölkəsinə yatırımları artırmasına da bu gün daha böyük etiyac var.

Sonda demokratik şəraitdə ölkəmizdə azad mətbuatın inkişafı ilə bağlı əldə olunmuş uğurları da yada salmaq istəyirəm. Son illərdə müstəqil mətbuatın mövqeyinin möhkəmlənməsi söz azadlığının təmin olunmasında təsirli rol oynayır. Bütün bunlar xaricdə yaşayan azərbaycanlıların vətəndə baş verən hadisələri doğru-düzgün izləməsinə də imkan verir. Lakin bəzi səbatsız və səriştəsiz media qurumlarının söz azadlığı pərdəsi arxasında ölkəmizin uğurlarını gözdən salmağa çalışması, şəhər, böhtan xarakterli yazılarla namuslu soydaşlarımızı hədəfə alması xaricdə yaşayan azərbaycanlılarda da ciddi narazılıq yaradır.

Belə bədnam yazarların ölkəmizə qarşı beynəlxalq qalmaqallara dəstək verən çıxışlarını isə qəzəb və nifrətlə qarşılamaq olmur. Ölkə ictimaiyyəti, eləcə də xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz bu çirkin informasiya oyununda ayıq-sayıq olmalı, həqiqətin tərəfini saxlamaqla belələrinin sıradan çıxmasına kömək etməlidirlər.

Sonda ilk ayını yola saldıığımız yeni ildə ölkəmizin iqtisadi qüdrətini artıracaq, müstəqilliyimizin dayaqlarını daha da möhkəmləndirəcək hədəflərinə çatmaqda xalqımıza güc-qüvvət, yaradıcılıq həvəsi və daha böyük uğurlar arzulayıram. Bu yolda xaricdə yaşayan iş adamlarımız da daim xalqımızla bir yerdə olacaq.

Xalq qəzeti.-2017.-5 fevral.-№26.-S.5.

Azərbaycanın dünyadakı səsi

Süleyman İsmayilbəyli

Hər bir dövlətin dünyada tanınması, onun apardığı haqq işi uğrunda mübarizənin beynəlxalq aləmə çatdırılması, həmin ölkə barədə müsbət imicin formalaşdırılmasında diasporun müstəsna rolu və fəaliyyəti var. Bu mənada haqlı olaraq diaspor həmin ölkənin dünyadakı səsi hesab edilir. Bu gün Azərbaycan Respublikasının da dünyadakı səsi funksiyasını yerinə yetirən, onun haqq işi uğrunda apardığı mübarizəni beynəlxalq aləmə çatdıran mütəşəkkil diasporu mövcuddur. Tarixə nəzər salsaq görürük ki, Azərbaycan diasporu günümüzdə bir çoxlarının fəxrlə danışdığı, hətta qiblə etdiyi ayrı-ayrı ölkələrin diasporundan heç də gənc deyil. Belə ki, Azərbaycan diasporunun formalaşma tarixi kifayət qədər uzun bir zaman kəsiyini əhatə edir. Hətta bəzi mənbələrdə bu tarix VII əsrə qədər gedib çıxır. Belə ki, Xilafət ordusunun Azərbaycana yürüşü, İslam dininin yayılması prosesləri fonunda onlarla azərbaycanlı mütəfəkkirin Yaxın və Orta Şərqi şəhərlərinə axını başlamış və bu diasporun yaranmasının təməlini qoymuşdu. Bundan sonrakı tarixin müxtəlif dövrlərində də dünyada soydaşlarımızın daha geniş miqyasda məskunlaşması, nəticə etibarilə Azərbaycan diasporunun təşəkkül tapmasına gətirib çıxarmışdı.

Diaspor həyatında yeni mərhələ

Azərbaycan diasporunun günümüzün tələblərinə uyğun inkişaf tarixi isə müstəqillik illərindən sonraya təsadüf edir. Sovetlər İttifaqının dağılmasından sonra müstəqillik əldə edən Azərbaycanın qarşısında duran mühüm vəzifələrdən biri də xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıları təşkilatlandırmaq, onları ölkəmizin ümumi maraqlarının müdafiəsi işinə cəlb etmək idi. Lakin müstəqilliyin ilk illərində bu məsələyə o qədər də diqqət yetirilmirdi. Yalnız 1993-cü ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdışından sonra bu sahədə də əsaslı dönüş baş verdi. Dövlət başçısı kimi bütün xarici səfərlərində həmin ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızla görüşən ümummilli lider onların problem və qayğıları ilə maraqlanır, həmvətənlərimizi yenidən müstəqillik əldə etmiş Azərbaycanın ümumi mənafehlərinin həyata keçirilməsi işində həmrəyliyə çağırırdı. Bu tendensiya diaspor nümayəndələri arasında bir əminlik yaradırdı ki, artıq onların da arxalandığı, güvənc yeri olan bir dövləti var. Diaspor quruculuğu Azərbaycanda dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrildiyindən diaspor təşkilatlarının Vətənə, dövlətə inamı, bağlılığı, eləcə də bir-biriləri arasındakı birlik əlaqələri, həmrəyliyi daha da artırdı. Ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1991-ci il, dekabrın 31-dən etibarən qeyd edilən Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü soydaşlarımız arasında birlik və həmrəyliyi reallığa çevirirdi. Artıq, diaspor quruculuğu tarixində yeni bir mərhələ başlayırdı. 2001-ci il, noyabr ayının 9-u və 10-da Bakıda ümummilli lider Heydər Əliyevin iştirakı ilə Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi məhz bu prosesin başlanğıcı idi. Qurultayda çıxışı zamanı ümummilli lider qeyd edirdi ki, bütün

dünyaya səpələnmiş azərbaycanlıların birliyi, həmrəyliyi həm müstəqil Azərbaycan dövləti, həm də dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlılar üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Ümumiyyətlə, Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayı xaricdəki soydaşlarımızın ümumi məqsəd, vahid ideya ətrafında birləşməsi yolunda böyük addım, gələcəyə istiqamətlənmiş önəmli tədbirlərdən idi. Qurultay həm də soydaşlarımızın birlik və həmrəyliyi nümayiş etdirdi. Qurultayda xaricdəki həmvətənlərimizlə sistemli iş aparılmasını təşkil etmək, soydaşlarımız arasında milli birliyin möhkəmləndirilməsini təmin etmək məqsədilə xüsusi dövlət qurumunun yaradılması ideyası irəli sürüldü. Çox keçmədən 2002-ci il, iyulun 5-də Heydər Əliyev Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması haqqında Fərman imzaladı. Dövlət Komitəsinin yaradılması bu sahədə olan problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atmağa və Azərbaycan diasporunun fəaliyyətini milli maraqlarımızın gerçəkləşdirilməsi istiqamətində mərkəzləşdirməyə imkan verirdi.

Diaspor qarşısında duran yeni vəzifələr

Artıq Azərbaycan diasporu özünün inkişaf dövrünü yaşayırdı. Ancaq qurultaydan keçən dövr ərzində görülən işlər, əldə edilən nailiyyətləri təhlil etmək, ötən dövr ərzindəki fəaliyyətə nəzər salmaq zərurəti hiss olunurdu. Bu zərurət 2006-cı il, mart ayının 16-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayının keçirilməsi ilə nəticələndi. Dövlət başçısının bilavasitə iştirakı ilə keçirilən həmin qurultayda ötən beş il ərzində görülən işlərə nəzər salındı, göstərilən fəaliyyət qiymətləndirildi. Prezident İlham Əliyev qurultayda çıxışı zamanı qeyd edirdi ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar bizim üçün də dayaqdır: "Azərbaycan xalqı böyük xalqdır. Biz 50 milyon. Bu, dünya miqyasında böyük xalqdır. Bizim hamımızın bir Vətəni var - Azərbaycan. Çalışmalıyıq ki, doğma Vətənimizi möhkəmləndirək, zənginləşdirək, qüdrətli dövlətə çevirək". Prezident İlham Əliyevin diaspor sahəsində atmış olduğu ən mühüm addımlardan biri 2008-ci il 19 noyabr tarixli Sərəncamı ilə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin əsasında Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması oldu. Belə bir komitənin yaradılması zərurəti isə ondan ibarət idi ki, qloballaşan dünyamızın reallıqları diaspor quruculuğu sahəsində Azərbaycanın qarşısında yeni vəzifələr qoyurdu. Belə ki, xalqlar arasında gedən sürətli inteqrasiya prosesləri, diaspor və lobbi təşkilatlarının beynəlxalq siyasətdə artan rolu bu sahədə daha genişmiqyaslı fəaliyyət göstərilməsini tarixi zərurətə çevirirdi.

Artıq dünya azərbaycanlıları ilə iş daimi xarakter almışdı və hər beş ildən bir diaspor nümayəndələrimizin Bakıda bir araya gəlməsi, görülən işləri təhlil etməsi, dövlət qarşısında bir növ hesabat vermələri ənənəyə çevrilmişdi. Bu baxımdan istər

2011-ci il, iyul ayının 5-də, istərsə də 2016-cı il, iyun ayının 3-də keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının III və IV qurultayları bunun əyani sübutu idi.

Mövcud problemlər və onların həlli yolları

Müstəqillik illərindən keçən dövr ərzində diaspora sahəsində bir çox nailiyyətlər əldə etsək, dünyaya səs salmağa müvəffəq olsaq da, ancaq bu sahədə bəzi problemlərin olduğunu da etiraf etməliyik. Problemlərə gəlincə, ən mənfi tendensiya bəzi diaspor təşkilatları arasında tam mənada birliyin olmaması, onların biri-birini qəbul etməməsidir. Təsadüfi deyil ki, hələ Dünya Azərbaycanlıların III qurultayında çıxışı zamanı Prezident İlham Əliyev də bu məqama xüsusi diqqət yetirmişdi: "Mən hesab edirəm ki, ən vacib amillərdən biri diaspor təşkilatlarının birliyidir. Çünki biz ölkə daxilində də, xaricdə də bir yerdə olmalıyıq. Birlik bizi gücləndirir". Diaspor sahəsində mövcud olan digər problem ayrı-ayrı təşkilatların internet resurslardan səmərəli istifadə edə bilməməsi, xarici KİV-lərlə yaxından əlaqə qurmamasıdır. Məhz bu məsələ də Prezident İlham Əliyev tərəfindən Dünya Azərbaycanlılarının IV qurultayında diaspor təşkilatları qarşısında qoyulmuşdu: "Diaspor təşkilatları yaşadıkları ölkələrdə internet saytları açmalıdırlar. Biz bunu hələ ki, görmürük. Azərbaycan dilində və xarici dillərdə qəzetlər dərc edilməlidir ki, azərbaycanlılar, onların övladları oxusunlar".

Diasporun prioritet istiqamətləri

Bəs ötən müddət ərzində Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının III və IV qurultaylarında diaspor təşkilatları qarşısında qoyduğu vəzifələr, tapşırıq və tövsiyələr nə dərəcədə həyata keçirilib?. İstər aparılan müşahidələr, istərsə də ayrı-ayrı diaspor təşkilatları rəhbərlərinin mövqeləri onu deməyə əsas verir ki, hələ də dövlət başçısının qaldırdığı bəzi problemlər qalmaqdadır. Belə ki, əksər diaspor təşkilatları nəinki xarici KİV-lərlə əlaqə qura bilib, hətta bəzi təşkilatların internet saytları belə mövcud deyil.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin informasiya şöbəsinin müdiri Elşad Miraləm qeyd edib ki, Dünya Azərbaycanlılarının IV qurultayında Prezident İlham Əliyevin nitqində əksini tapmış tövsiyələr Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin prioritet istiqamətlərini təşkil edir: "Bu tövsiyələr Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması sahəsində fəaliyyətin gücləndirilməsi, soydaşlarımızın yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakı, media ilə əlaqələrin gücləndirilməsi, siyasi təşkilatlarda təmsilçilik səviyyəsinin artırılması və s. bağlı idi. Bütün bunlar yeni dövrdə Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin strateji istiqamətlərini təşkil edir". Komitə rəsmisi deyib ki, dövlət başçısının tövsiyələrinə uyğun olaraq Azərbaycan Respublikasının Prezident Administrasiyası rəhbərinin 27 iyun, 2016-cı il tarixli sərəncamı ilə "Dünya Azərbaycanlılarının IV qurultayından irəli gələn vəzifələrə dair Tədbirlər Plan"ı təsdiq edilib. Hazırda həmin tədbirlər planının icrası istiqamətində iş aparılır: "Bir sıra ölkələrdə Azərbaycan diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin daha mükəmməl səviyyədə koordinasiya olunması istiqamətində tədbirlər görülür. KİV-lərlə əlaqələrin qurulması və gücləndirilməsi ilə bağlı bir sıra layihələr, təkliflər var ki, onların da həyata keçirilməsi üçün zəruri addımlar atılır".

İqdir Azərbaycan Evi Dərnəyinin sədri Sərdar Ünsal isə deyir ki, Dünya Azərbaycanlılarının IV qurultayından keçən dövr ərzində prezidentin diaspor təşkilatları qarşısında qoyduğu məqsəd və vəzifələrin icrası istiqamətində təşkilatlar səviyyəsində heç bir ciddi addım atılmayıb: "Bu vaxta qədər hər hansı bir dəyişiklik

yoxdur. Yalnız keçirdiyimiz tədbirlərə baş konsulluq, səfirlik nümayəndələri təşrif buyurur, yaxud onlar keçirdikləri tədbirlərə bizləri dəvət edirlər. Hər şey bununla bitir. Mən deyərdim ki, hər şey qurultayda unuduldu".

Danimarkada fəaliyyət göstərən Vətən Cəmiyyətinin sədri Səfər Sadiqi isə deyib ki, rəhbərlik etdiyi təşkilat dövlət başçısının tapşırığı və tövsiyələrindən irəli gələrək öz fəaliyyətində bunları nəzərə alır: "Dövlət başçısının verdiyi hər tapşırığı Vətən Cəmiyyəti olaraq yerinə yetiririk. Təşkilat olaraq Azərbaycanın Londondakı səfirliyi ilə sıx əməkdaşlıq edirik. Həmçinin Kopenhagendəki Türkiyə səfirliyi ilə də sıx əlaqələrimiz var". Diasporun xarici KİV-lərlə əlaqəsinə gəlincə, Səfər Sadiqi bildirib ki, ilk növbədə hər bir diaspor təşkilatının internet səhifəsi olmalıdır: "Həmçinin xarici KİV-lərlə sıx işləmək lazımdır. Dövlət başçısının dediyi kimi, artıq hücum taktikasına keçməliyik. Bunun bariz nümunəsi kimi Danimarka Parlamentində Xocalı soyqırımını müzakirəyə çıxarmaq üçün bəzi addımlar atılıb və bu istiqamətdə işlər davam edir. Həmçinin bir ay bundan əvvəl bu ölkə parlamentində qondarma erməni soyqırımını ilə bağlı qanunun qəbulu rədd edildi ki, belə bir nəticənin əldə edilməsində Vətən Cəmiyyətinin də xüsusi rolu olub"

Olaylar.-2017.-23 fevral-№ 34.-S.15.

Diaspor quruculuğu, lobbicilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi

Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov: "Azərbaycan dövləti xaricdə yaşayan soydaşlarımıza hər zaman dayaq olub və bundan sonra da dəstəyini əsirgəməyəcək"

"...Müasir dövrdə qələbələr tək hərbi yolu ilə deyil, həm də siyasi-intellektual vasitələrlə təmin edilir. Bu sahədə malik olduğumuz vacib resurslardan biri də xarici ölkələrdə yaşayan həmvətənlərimiz və onların yaratdıqları təşkilatlardır. Ona görə də Azərbaycan diasporu, o cümlədən Avropadakı icmalar öz fəaliyyətini daha da genişləndirməli, işlərin koordinasiyasını və dost ölkələrin analoji təşkilatları ilə əlaqələrini gücləndirməlidirlər. Diaspor nümayəndələri ölkəmizlə bağlı məlumatların, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair həqiqətlərin Avropa ictimaiyyətinə daha çevik və dolğun çatdırılması, mədəniyyətimizin təbliği və başqa istiqamətlərdə yeni metod və vasitələrdən səmərəli istifadə etməlidirlər". Bunu Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin V qurultayının iştirakçılmasına müraciətində deyib.

Dövlət başçısının müraciətində qeyd olunur ki, hazırda Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normaları əsasında ədalətli həllinə nail olmaq qarşımızda duran ən mühüm ümummilli vəzifədir. Bu günlərdə biz erməni işğalçılarının törətdiyi Xocalı soyqırımının iyirmi beşinci ildönümü ilə bağlı faciə qurbanlarının xatirəsini bir daha dərin hörmətlə yad edirik. Vaxtilə bu qanlı aksiyanı həyata keçirənlər Azərbaycan xalqını sarsıtmaq və mübarizədən çəkəndirmək məqsədi güdürdülər. Lakin əminliklə demək olar ki, düşmən öz istəyinə nail ola bilmədi. Ümummilli lider Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətə qayıdışından sonra xalqımız öz qəddini düzəltdi, daxili potensialına güvənərək güclü və müasir dövlət qurdu. Ötən ilin aprelində Ermənistanın cəbhə xəttindəki təxribatlarına ordumuzun layiqli cavab verməsi və torpaqlarımızın bir hissəsinin azad edilməsi əyani şəkildə göstərdi ki, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etməyə tam qadirdir. Avropa Azərbaycanlıları V qurultaylarını keçirdilər Ötən illərin təcrübəsi bir daha göstərdi ki, Prezident İlham Əliyevin daxili və xarici siyasəti tam özünü doğrultdu. Bura beynəlxalq səviyyəli mötəbər məclislərdə dövlət başçısının cəsarətli çıxışlarını da əlavə etsək, onda ölkəmizin yüksək reyting qazanmasının təsadüfi olmadığı bir daha üzə çıxacaq. Təbii ki, bura diaspor təşkilatlarının son illər kifayət qədər aktivləşməsi faktorunu da əlavə etmək olar. Bunu bu yaxınlarda Niderland Krallığının Amsterdam şəhərində keçirilən Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin (AAK) V qurultayı da təsdiqlədi. Məlum olduğu kimi, qurultayda Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov və Diasporlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov da iştirak edib. Qurultayı AAK-in prezidenti Samira Patzer-İsmayılova giriş sözü ilə açdıqdan sonra Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov dövlət başçısının müraciətini qurultay iştirakçılmasına çatdırandan sonra qeyd edib ki, Ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələrin qurulması, diasporun formalaşdırılması dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilib: "Prezident İlham Əliyev ümummilli liderin siyasətini uğurla davam etdirərək

diasporumuzun təşkilatlanması, inkişafı, Azərbaycan ilə əlaqələrinin gücləndirilməsi üçün daim yüksək diqqət və qayğı göstərir. Azərbaycan dövləti xaricdə yaşayan soydaşlarımıza hər zaman dayaq olub və bundan sonra da dəstəyini əsirgəməyəcək. Eyni zamanda xaricdəki həmvətənlərimizin yaşadıkları ölkələrdə cəmiyyətə inteqrasiya etməsi, ictimai rəyə təsir imkanlarına malik olması bizim üçün əhəmiyyətli və vacib məsələdir". Qurultayda Azərbaycan Prezidentinin 28 dekabr 2016-cı il tarixli sərəncamı ilə yüksək dövlət təltiflərinə və fəxri adlara layiq görülən AAK üzvlərinə mükafatlar təqdim olunub. AAK prezidenti Samira Patzer-İsmayılova hesabat məruzəsi ilə çıxış edib. Belarus Azərbaycan İcmaları Konqresinin sədri Natiq Bağırov, Niderland Krallığı Nord Holland əyalətinin millət vəkili Songül Akkaya, Finlandiya Azərbaycanlıları Qadınlar Cəmiyyətinin sədri Arzu Oqtay, Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Konqresinin sədri Rövşən Tağıyev, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin vitse-prezidenti Əlizaman Hüseynov, Danimarka Vətən Cəmiyyətinin sədri Səfər Sadiqli və digərləri söz alaraq AAK-ın fəaliyyəti və görüləsi işlər barədə öz fikirlərini bildiriblər. Qurultayda Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü ilə bağlı bəyanatın mətni, habelə qurultay iştirakçılarının Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə müraciəti qəbul olunub. Qurultaya Avropanın 27 ölkəsindən 91 nümayəndə qatılıb. Mötəbər tədbirdə daha bir diqqət çəkən məqam Diasporlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimovun çıxışı olub. Natiq AAK-ın ən fəal diaspor təşkilatlarından biri olduğunu, qısa vaxt ərzində uğurlu bir yol qət etdiyini vurğulayıb. Komitə sədri eyni zamanda təşkilatın fəaliyyətində yeni texnologiyaların tətbiqinin zəruriliyini diqqətə çatdırıb. Nazim İbrahimov qurultay iştirakçılarının nəzərinə onu da çatdırıb ki, Diasporlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi Avropa Azərbaycanlıları Konqresinə hər zaman olduğu kimi bundan sonra da dəstək göstərəcək. Soydaşlarımız Amsterdama toplaşdılar Hər il olduğu kimi, bu dəfə də Xocalı soyqırımının növbəti ildönümü həm ölkəmizdə, həm də xaricdə yad olundu. 25 il bundan öncə ermənilərin insanlığa sığmayan vəhşiliklər törətməsi, dinc əhalini, qadınları, kişiləri, uşaqları, ahılları ən ağılasığmaz üsullarla qətlə yetirməsi şübhəsiz ki, tarixin ləkəli səhifələrindən biri kimi yaddaşlarda qalacaq. Erməni vandalizmini bütün dünyaya çatdırmaq üçün artıq neçə illərdir ki, Azərbaycan dövləti, Diasporlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi, xaricdə fəaliyyət göstərən təşkilatlar, habelə soydaşlarımız geniş təbliğat işləri aparırlar. Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü ilə bağlı belə bir etiraz aksiyalarından biri Amsterdamda Kral Sarayının qarşısındakı Dam meydanında keçirilib. Diasporlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat xidmətinin yaydığı məlumata görə, həmin tədbirdə Avropanın bir çox ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspor təşkilatlarının rəhbərləri və üzvləri, tələbələr, türk icmasının təmsilçiləri iştirak ediblər. Aksiyada "Xocalıya ədalət!", "Qarabağ Azərbaycanındır!", "Ermənistan Azərbaycan torpaqlarından çıx!", "Ya Qarabağ, ya ölüm!" və digər şüarlar səsləndirilib. Diaspor təşkilatlarının rəhbərləri ingilis, holland, italyan, fransız və rus dillərində çıxış edərək bildiriblər ki, Xocalı soyqırımı bütövlükdə insanlığa qarşı törədilmiş cinayətdir və bu cinayəti həyata keçirənlər ədalət mühakiməsi qarşısında cavab verməlidirlər. Aksiya iştirakçıları Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünə son qoyulmasına, Xocalı soyqırımına beynəlxalq birlik tərəfindən ədalətli siyasi-hüquqi qiymət verilməsini, xalqımızın məruz qaldığı terror və soyqırımı aktları törədənlərin cəzalandırılmasını tələb ediblər. Qeyd edilib ki, BMT-nin 4 qətnaməsinə hələ də riayət olunmayıb. Halbuki, Avropa dövlətləri istədikləri zaman hər hansı qətnamənin qısa müddətdə icrasına nail ola bilirlər. "Ədalət hökmən zəfər çalacaq" "Xocalıya ədalət!" kompaniyası çərçivəsində

daha bir tədbir İspaniyanın paytaxtı Madriddə keçirilib. Qeyd edək ki, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə 2008-ci ildən bəri dünyanın 40-dan çox ölkəsində həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" kompaniyasının əsas məqsədi bu qanlı faciə ilə bağlı həqiqətləri beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaqdır. Kampaniyanın ideyası Leyla xanımın bu sözlərində əksini tapıb: "Gəlin birlikdə həqiqəti təşviq edək. Sübut edək ki, ədalət hökmən zəfər çalacaq". Kampaniya ilk dəfə olaraq ayrı-ayrı insanların, ölkədəki vətəndaş cəmiyyətinin və xaricdəki diaspor təşkilatlarının erməni tərəfindən Azərbaycanın Xocalı şəhərində törədilmiş soyqırımı, Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən yürüdülmüş siyasətin faşist mahiyyəti barədə beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatının artırılmasına yönəlmiş sistemli maarifçilik və təbliğat işi aparılması üçün pərakəndə səylərini birləşdirdi. Bu gün onlarla ölkədə uğurla həyata keçirilən bu kampaniyaya 120 mindən çox insan və 115 təşkilat qoşulub. Kampaniya çərçivəsində həyata keçirilən sərgilər, konfranslar, kütləvi aksiyalar sözsüz ki, Xocalı soyqırımı barədə dünya ictimaiyyətini məlumatlandırmağa, erməni millətçiliyinin eybəcər simasını açıb göstərməyə imkan verir. Səkkiz illik sanballı nəticələr göz önündədir: on ölkənin parlamenti və ABŞ-ın 20-dən çox ştatının qanunvericilik orqanı Xocalı faciəsini soyqırım kimi tanıyıb. Faciənin 25-ci ildönümü ərəfəsində isə ABŞ-ın İndiana ştatının qubernatoru Erik Holkomb xüsusi bəyannamə imzalayaraq 26 fevral tarixini İndianada "Xocalı Anma Günü" elan edib. Bu yaxınlarda Madriddə baş tutan və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə keçirilən "Xocalıya ədalət!" kampaniyası çərçivəsində litvalı rejissor Andreas Brokasın qətlə qurbanlarına ithaf olunan və bir çox beynəlxalq mükafatlara layiq görülmüş "Sonsuz dəhliz" sənədli filminin təqdimat mərasimi keçirilib. Ölkəmizin İspaniyadakı səfirliyinin təşkilatçılığı ilə keçirilən bu mərasimdə sözügedən ölkədə fəaliyyət göstərən diplomatik korpusun rəhbərləri və əməkdaşları, dövlət rəsmiləri, konqres və senatın üzvləri, Azərbaycan diasporunun və medianın nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbirə toplaşanlar erməni vəhşiliyini bir daha pisləyib və faciəni bəşəriyyət üçün insanlığa sığmayan bir cinayət kimi qiymətləndiriblər. Ümumiyyətlə, Xocalı soyqırımının 25-ci ildönümü günlərində dünyanın bir çox ölkələrində yaddaqalan tədbirlər keçirilib və Azərbaycan diasporunun nümayəndələri həmişəkindən daha çox aktivlik göstəriblər. "Bakı platforması müsbət təşəbbüslərin irəli sürüldüyü məkandır" Oxuduğunuz bu fikir Bosniya və Herseqovina Rəyasət Heyətinin sədri Mladen İvaniqə məxsusdur. O, bu sözləri təsadüfi olaraq səsləndirməyib. Artıq Azərbaycanın paytaxtı beynəlxalq səviyyəli mötəbər tədbirlərin keçirilməsi mərkəzinə çevrilib. Bu il martın 16-17-də Diasporlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəsi və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə keçiriləcək V Qlobal Bakı Forumunda altı ölkənin dövlət başçısının, 50 ölkədən 200-dən çox qonağın iştirakı gözlənilir. Bununla əlaqədar Diasporlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin məlumatında qeyd olunur ki, Yaxın Şərqi ölkələrinin indiki və sabiq xarici iş nazirləri qarşıdakı Forumda bir araya gələcək, terrorizmlə mübarizənin yollarını müzakirə edəcəklər. Tədbirdə Liviyanın xarici işlər naziri Mohamed Əli Dayri, Misirin sabiq xarici işlər naziri və Ərəb Liqasının baş katibi olmuş Əmr Musa, Türkiyə xarici siyasət idarəsinin keçmiş rəhbəri Hikmət Çətin və ilk dəfə forumda təmsil olunacaq İranın sabiq xarici işlər naziri Mənuçöhr Mottaki iştirak edəcəklər. Qlobal Bakı Forumunda Gürcüstan, Latviya, Makedoniya, Albaniya, Monteneqro və digər ölkələrin fəaliyyətdə olan prezidentlərinin çıxışları planlaşdırılıb. Rusiyanın sabiq dövlət katibi, baş nazirin müavini Gennadi Burbulis və Rusiya Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin keçmiş direktoru, xarici işlər nazirinin keçmiş müavini Vyacheslav

Trubnikovun da Forumda qatılacağı gözlənilir. Xatırladaq ki, Diasporlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə martın 16-17-də keçiriləcək V Qlobal Bakı Forumunda dünyanı narahat edən qlobal məsələlər, o cümlədən, transatlantik münasibətlərin gələcəyi, terrorizmlə mübarizə, beynəlxalq münasibətlərdə Çinin rolu və s. məsələlər müzakirə olunacaq.

Paralel.-2017.-7 mart-№ 42.-S.9.

Azərbaycanın Rus İcması Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresinin ləğv edilməsi niyyəti ilə əlaqədar etirazını bildirib

Azərbaycanın Rus İcması Rusiya Federasiyası Ədliyyə Nazirliyinin Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresinin (ÜAK) fəaliyyətinin dayandırılması barədə iddia ilə Ali Məhkəməyə müraciəti ilə bağlı bəyanatla çıxış edib.

Bəyanatda deyilir: “Azərbaycanın Rus İcması Rusiyanın böyük ictimai təşkilatı olan Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresinin ləğv edilməsi haqqında bu ölkənin müəyyən dövlət qurumlarının qərarına qəti etirazını bildirir və hesab edir ki, bu siyasi provokasiyanın arxasında Rusiya ilə Azərbaycan, rus və Azərbaycan xalqları arasında dostluq və tərəfdaşlıq münasibətlərini pozmağa çalışan müəyyən qüvvələr dayanıb.

Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresi həmişə Rusiya Federasiyasının qanunları çərçivəsində fəaliyyət göstərib. İctimai-siyasi sabitlik, Rusiyanın siyasi quruluşuna loyol münasibət həmişə ÜAK-ın fəaliyyətinin dəyişməz prioriteti olub.

Azərbaycanın Rus İcmasının möhkəm işgüzar münasibətlərlə, rus və Azərbaycan xalqları arasında mədəni və mənəvi əlaqələrin inkişafı üzrə birgə fəaliyyətlə bağlı olduğu “Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresi” İctimai Təşkilatının ləğv edilməsi Azərbaycan Respublikasının rus əhalisini də narahat etməyə bilməz.

“Azərbaycanın Rus İcması” İctimai Təşkilatı respublikada fəaliyyətində Azərbaycanın ali rəhbərliyi, respublikanın hökumət və dövlət orqanları tərəfindən dəstək və hərtərəfli diqqət hiss edir.

Rus dilinin və rus mədəniyyətinin qorunub saxlanması və inkişaf etdirilməsi Azərbaycanda hərtərəfli dəstəklənir, rus dilində 350 məktəb fəaliyyət göstərir, bütün ali məktəblərdə rus dilində fakültələr var, həmin fakültələrdə 16 mindən çox tələbə təhsil alır, rus pravoslav kilsəsinə dövlət dəstəyi göstərilir.

Rusiyada nüfuzlu və çoxsaylı Azərbaycan diasporuna və onun ən iri təşkilatına – Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresinə bu ölkənin dövlət qurumlarının saymazyana, qərəzli münasibəti “Azərbaycanın Rus İcması” İctimai Təşkilatının fəaliyyətinin Azərbaycan tərəfindən fəal dəstəklənməsi fonunda qəribə görünür.

Azərbaycanın Rus İcması ÜAK-ın ləğv edilməsini Rusiyanın bəzi dövlət məmurlarının ciddi siyasi və strateji səhvi sayır və ümid edir ki, Rusiya Federasiyasının hökuməti bu ölkənin böyük ictimai təşkilatı olan Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresinin saxlanılmasına kömək etmək üçün bütün tədbirləri görəcək”.

Xalq qəzeti.-2017.-5 aprel.-№69.-S.3.

Biznesmen diaspor üzvlərindən təkliflər var

İş adamlarının Azərbaycana cəlb olunması üçün yeni strategiya işlənməlidir

Fuad Hüseynzadə

Azərbaycan xaricdə yaşayan soydaşlarımızla bağlı dövlət siyasəti özəlliyi ilə seçilir. Bəlkə də, heç bir ölkədə diaspora Azərbaycan dövləti qədər diqqət göstərilmir. Bunun qarşılığında isə milli diaspordan, hələ ki, istənilən fəaliyyət hiss olunmur. Ötən il keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayından sonra diasporda canlanmanın olacağı proqnozlaşdırılırdı. Burada söhbət təkcə diasporun ölkəmizin xaricdə təbliğindən deyil, eyni zamanda Azərbaycanın qeyri-neft sektorunun inkişafında xaricdə yaşayan soydaşlarımızın oynadığı roldan gedir. Ayrıca, Azərbaycan məhsullarının xaricə ixracında diasporun da dəstək göstərməsi əsas amildir.

Bu məsələ Prezident İlham Əliyev tərəfindən dəfələrlə diqqətə çatdırılıb. Elə Prezident İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayındakı nitqində də xaricdə yaşayan azərbaycanlı iş adamlarına müraciət edərək, onları ölkə iqtisadiyyatının real sektoruna, kənd təsərrüfatı, sənaye, turizm, yüksək texnologiyalar sektorlarına sərmayə qoymağa çağırmışdı. Son olaraq isə dövlət başçısı qeyri-neft ixracatçılarının Yevlaxda keçirilən respublika müşavirəsində bu haqda da danışıb: “Bilirsiniz ki, biz xaricdə yaşayan azərbaycanlıların problemlərinin həlli üçün böyük işlər görürük. Azərbaycan nadir ölkələrdəndir ki, artıq bizdə ənənəvi olaraq xaricdə yaşayan azərbaycanlıların qurultayı keçirilir. Biz onlara həm siyasi dəstək göstəririk, eyni zamanda onlar üçün biznes imkanları yaradıırıq. Onlar da bu işlərdə fəal iştirak etməlidirlər. Bildiyimə görə, onlar bizim yeni təşəbbüslərimizə fəal qoşulurlar.

Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar, xüsusilə MDB məkanında yaşayan soydaşlarımız, o cümlədən bizneslə məşğuldurlar, onların böyük imkanları var. Onlar da öz biznes imkanlarını genişləndirmək, eyni zamanda öz Vətəninə kömək etmək üçün orada fəal işləməlidirlər. Bu işlər başlayıb və bizim dövlət qurumlarımız bu işlərlə məşğuldur. Mən onları da bu işlərə dəvət edirəm, onların da böyük ticarət şəbəkələri var. Onlar dünyanın müxtəlif yerlərindən məhsul idxal edirlər. Xüsusilə nəzərə alsaq ki, indi bizim imkanlarımız genişlənir, daha çox Azərbaycandan idxal etsinlər”.

“İstərdik ki, Azərbaycanın keyfiyyətli kənd təsərrüfatı məhsulları Almaniyə bazarlarına gəlib çıxsın”

Prezident İlham Əliyevin bu fikirləri xaricdə yaşayan soydaşlarımız, xüsusən, iş adamlarımız tərəfindən də böyük sevincə qarşılanıb. Alman Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin sədri, kiçik sahibkarlıq işi ilə məşğul olan Naibə Hacıyeva bizimlə söhbətində bildirdi ki, bu gün Azərbaycan öz müstəqilliyini qoruyur, yeni bazar münasibətlərinə uyğun sosial-iqtisadi sistem qurur və beynəlxalq əlaqələrini gücləndirir: “Prezident İlham

Əliyevin iştirakı ilə Yevlaxda keçirilən müşavirəyə toplaşan hər bir kəsi ölkədə istehsal olunan məhsulların ixracı maraqlandırır. Dövlət başçısı bir daha xaricdə yaşayan həmvətənlərimizə səslandı və Azərbaycanda sahibkarlara yaradılan münbit şəraitdən yararlanmağa çağırırdı. Biz həm diaspor fəaliyyəti, həm də sahibkarlıqla məşğul olan azərbaycanlılar, Prezidentin bu çağırışına qoşulur və onu hər zaman dəstəkləyirik. Mənim övladlarım Gülnar və İxtiyar da cənab Prezidentin bu təkliflərini yüksək alqışladılar. Bu fikirlər Azərbaycanın gələcəyi üçün çox vacib bir məsələyə, yeniyetmələri, gəncləri daha da həvəslə Azərbaycanımız üçün çalışmağa yönəldir”.

Naibə Hacıyeva xatırladı ki, bu il almanların Azərbaycana köçməsinin 200 illiyi qeyd olunur: “Mövcud şərait imkan verir ki, Azərbaycanla Almaniya arasında ticarət dövriyyəsi daha da yüksəlsin. Azərbaycan məhsulları ekoloji baxımdan təmiz, orqanikdir. İstərdik ki, Azərbaycanın keyfiyyətli kənd təsərrüfatı məhsulları Almaniya bazarlarına gəlib çıxsın, Almaniyanın isə müasir elmi yenilikləri idxal edilsin.

Prezident bu yaxınlarda ixracı dəstəkləyəcək ticarət evlərinin yaradılması haqqında sərəncam imzalayıb. Xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərəcək bu evlərin əsas işi ixrac potensialı olan məhsulların dünya bazarına çıxmasına yardım etmək olacaq”.

“Məhsullarımızı Tatarıstana idxal edərək böyük bir Azərbaycan ticarət mərkəzi yaratmaq olar”

Birləşmiş Dünya Azərbaycanlıları təşkilatının prezidenti, Tatarıstanda Azərbaycan diaspor rəhbəri, “SK Ramstroy” şirkətinin baş direktoru Sərraf Kərimov da Prezident İlham Əliyevin xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı bu fikirlərinin çox böyük önəm kəsb etdiyini dedi: “Düşünürəm ki, hər bir diaspor təşkilatı rəhbərləri məhz bu amal üçün çalışmalıdırlar. Bu belə olduğu halda, təbii ki, diasporumuzla yanaşı, dövlətimizə də xeyli xeyir gətirə bilərik. Belə ki, artıq Azərbaycanın imkanları daha genişlənir və hər halda, Azərbaycandan idxal daha məqsədəuyğundur. Satılan məhsul da, qazanılan qazanc da bizimdir”.

Sərraf Kərimovun fikrincə, Tatarıstanda yaşayan iş adamları ilə sıx və məhsuldar görüşlər keçirərək ölkədən hansı məhsulların idxalı barədə müzakirələr aparıb və təbii ki, nəticəyə nail olacaq addımlar atılmalıdır: “Tatarıstan, Rusiya Federasiyasının ən varlı və geniş imkanları olan bir respublikasıdır. Bütün ətraf respublika və şəhərlərə istənilən şəkildə biznes çıxışları etmək olar. Demək olar ki, sırf Azərbaycan məhsullarını Tatarıstana idxal edərək böyük bir Azərbaycan ticarət mərkəzi yaratmaq olar. Düşünürəm ki, ölkələrimiz arasında belə bir biznes qurularsa, hər iki dost respublika üçün böyük sərmayə əldə olunacaq”.

“Ruslar deyirlər ki, yeganə olaraq Azərbaycan məhsulundan təbiət dadı gəlir”

Rusiyada fəaliyyət göstərən “Arxangelsk vilayətində Azərbaycan diasporu” təşkilatı İdarə Heyətinin sədri, “Frukt-opt” şirkətinin rəhbəri Tərən Qasımov da Prezidentin qeyd olunan fikirlərini dəstəklədiklərini bildirdi: “Bunun bariz nümunəsi olaraq 2016-cı ildə keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında Prezidentin verdiyi tövsiyələrindən bəhrələnərək biz Ucar rayonunun Qəziyan kəndində böyük bir ticarət kompleksi, həmçinin 600 nəfərlik böyük bir şadlıq evi tikdirmişik. Bunların ümumi tikilmə xərci 2 milyon dollara yaxındır.

Həmin Qəziyan kəndindəki ticarət şəbəkəsində 50 nəfərə yaxın insan çalışır. Bu özü də respublikada aktual proqramlardan biridir”.

Tərhan Qasımov dedi ki, hansısa investorun Azərbaycana dəvət olunması üçün dövlət tərəfindən konkret təkliflər irəli sürülməlidir: “Bu sahədə böyük tələbat var. Məsələn, hansısa bina və ya ticarət mərkəzinin tikintisində su, qaz, işıq və s. texniki şərtləri aidiyyəti orqanla razılaşdırılmalıdır. Bu günləri Azərbaycanda bir binanı tikmək üçün təxminən onun maya dəyəri qədər investisiya qoyursan ki, bütün bu prosesləri keçəsən. Qaldı mənim birbaşa özümə aid olan meyvə-tərəvəz sahəsinə. Bu gün Arxangelsk vilayətində həddindən artıq Azərbaycanın meyvə-tərəvəzinə tələbat var. Amma Azərbaycan məhsullarının bura gəlib çıxmasında müəyyən maneələr var. Bunlardan biri Xaçmaz rayonu ilə Rusiya sərhədindən olan problemdir. Orada iki sistem var. Birinci, maşınlar gəlib birbaşa məhsulu bizim istənilən rayondan yığıb gedirlər. İkinci, maşınla gətirilib qatarlara yüklənir. Daha sonra Dərbənddə qatardan maşınlara boşaldılır və bura göndərilir. Bir mal üç dəfə maşın dəyişir. Bu olmasın deyə, biz təklif edirik ki, maşınlar gedib birbaşa rayonlarımızdan məhsulu gətirsinlər. Çünki maşınla qatar arasındakı maya dəyərində 7-8 rubl fərq var. Həmin bu fərqi aradan qaldırmaq üçün bu sistemi birbaşa maşınla etmək lazımdır, ya da maşını ləğv edib qatarla etmək lazımdır. Bizə sərf edən də maşındır. Yəni buradan o başa, oradan da bu başa məhsul gətirsinlər. Sadəcə olaraq, maneə budur ki, sərhəddə ləngimələr var. Günlərlə orda növbə var, neqativ hallar baş verir. Sərhəddə şəffaf pəncərə yaratmaq lazımdır. Yəni bu gün gəlib gömrük bəyannamən, malın sertifikatını təqdim etdin, az biz zamanda sərhədi keçib gedirsən. İstərdik gömrükdə olan bütün bu bürokratiya aradan qaldırılsın, orada gözləmələr olmasın. Başqa ölkələrdə elə gömrük postları var ki, sürücülər heç maşından yerə düşmürlər. Qarşidan meyvə mövsümü gəlir. Kənd təsərrüfatı məhsullarına burada böyük ehtiyac var. Ruslar İranın, Türkiyənin keyfiyyətsiz pomidorlarından cana doyublar. Deyirlər ki, yeganə olaraq Azərbaycan məhsulundan təbiət dadı gəlir”.

Tərhan Qasımov mayın 29-31 tarixlərində Arxangelskdə Sahibkarların Forumunun keçiriləcəyini də bildirdi: “Azərbaycandan İmişli Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Vilyan Hacıyevin rəhbərliyi ilə bura böyük bir nümayəndə heyəti dəvət olunub. Həmçinin turizm sahəsindən də nümayəndələr tədbirə dəvət olunub. İnanırıq ki, foruma Azərbaycanın İqtisadiyyat Nazirliyi də öz töhfəsini verəcək. Biz çalışırıq ki, Azərbaycanın adı Arxangelskdə bir sıra ölkələr kimi, ticarət əməkdaşlığında hallandırılınsın. Mən də istədim ki, şəhərin görməli yerlərində başqa ölkələr bərabər, Azərbaycan bayrağı da olsun. Biz Azərbaycanla Arxangelsk vilayəti arasında iqtisadi ticarət əlaqələrinin daha da genişləndirilməsini qarşımıza prioritet qoymuşuq. Öz respublikamızın idxal olunan mallarını Arxangelskdə olan yerli ticarət şəbəkələrində görmək istəyirik. Biz öz işimizi diaspor olaraq bu istiqamətdə qurmuşuq. Azərbaycandan isə aidiyyəti qurumlardan dəstək gözləyirik”.

Xaricdəki iş adamlarımızla əməkdaşlıq daha da gücləndirilməlidir

Xaricdə Azərbaycan ticarət evlərinin açılması, eyni zamanda ölkəmizin lobbiçiliyinə xidmət edəcək. Ümumiyyətlə, bu, diaspor fəaliyyətində də yeni bir istiqamət kimi nəzərdə tutulmalıdır. Çünki diaspor üzvləri,

xüsusilə də iş adamları bu ticarət evlərində də bir araya gələcək. Həmçinin əcnəbi iş adamları ilə əməkdaşlıq üçün yeni imkanlar yaranacaq.

Biznesmen diaspor üzvlərinin vətənə sərmayə qoymasında, inam və etimadın olmasında aidiyyəti qurum olaraq Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DİDK) də əsas rol oynayır. Məsələn, bu gün iş adamlarının cəm olduğu hər hansı diaspor təşkilatının problemi yaranırsa və DİDK-də bunun səbəbini bilmirlərsə, deməli, əməkdaşlıq hələ istənilən səviyyədə deyil. Buna görə də DİDK diaspor təşkilatı rəhbərləri və iş adamlarımızla əməkdaşlığı daha da gücləndirməlidir.

İş adamlarının Azərbaycana cəlb olunması üçün yeni strategiya işlənməlidir. Məsələn, elanlar vermək, iş adamlarının biznes layihələrini qəbul etmək olar. Bu layihələr incələndikdən sonra uyğun olanları toplayıb forum keçirmək mümkündür. Ayrıca, diaspor üzvləri də yaşadıkları ölkələrdə biznes qaynağı tapmalıdır. Eyni zamanda əcnəbi iş adamlarını ölkəmizə dəvət etməlidirlər.

Palitra.-2017.-20 aprel-№ 68.-S.5.

Diasporamızın potensialından yetərincə istifadə olunmalıdır

Bilman

«Diaspora müstəqil dövlətin inkişafı və nüfuzu üçün mühüm rol oynayır. Əgər diaspor fəaliyyəti güclü olarsa bunun əhəmiyyətini daha aydın görmüş olarıq. Xüsusilə münaqişə tərəfi olan hər hansı bir dövlətin diasporası olmalı və inkişaf etməlidir. Etiraf etməliyik ki, belə bir fəaliyyət növü hər zaman ölkəmiz üçün əhəmiyyətli olub, lakin buna ehtiyac hiss olunmayıb». Bu sözləri ekspert Ələvsət Allahverdiyev deyib.

Onun sözlərinə görə, 1949-cu ilin fevralında Türkiyənin Ankara şəhərində' - yaradılmış Azərbaycan Kültür Dərnəyi dünyada Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması sahəsində ilk addım olub: «Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə milli təhlükəsizlik naziri işləmiş Nağı bəy Şeyxzamanlının oğlu Saleh bəy Şeyxzamanlı 1958-cı ildə ABŞ-da Amerikanın Azərbaycan Cəmiyyətini təsis etmişdir. Hazırda bu cəmiyyətə Nağı bəy Keykurunun (Şeyxzamanlı) nəvəsi, xanım davamçısı Tomris Azəri rəhbərlik edir. Bu hadisələr əsasən Azərbaycan diasporunun tarixində təşkilatlanma mərhələsinin məhz ötən əsrin ortalarından başladığını söyləməyə əsas verir. Bütün bunlara baxmayaraq, o zamanlar ölkəmizin diaspor fəaliyyətinin davamlılığı və sistemli olmasına diqqət yetirilməmişdir. Bu problemi biz müstəqilliyimizi bərpa edəndən sonra hiss etdik. Belə ki, düşmənlərimiz bizim yeni-yeni başladığımız lobbi fəaliyyətini uzun illər idi ki, aparırdılar. Onlar diaspor fəaliyyətini məhz bizə qarşı yönəlmişdilər. Bu baxımdan biz hələ ki, müdafiə səviyyəsindəyik».

Ə. Allahverdiyev qeyd edib ki, artıq Azərbaycan diasporu müdafiə səviyyəsindən çıxmalı və hücum keçməlidir: «Bu gün silahların həll edə bilmədiyini söz, ideya həll edir. Bu gün düşmənlə bizim aramızda ideoloji müharibə daha da sürətlənib. Hələ ki, "hücum taktikası" arzuolunan nəticəni vermir. Buna çox ciddi çalışmaq gərəkdir və bu zamanla həll olur. Məlumdur ki, dövlətimiz bu sahəyə xüsusi diqqət yetirir. Xarici ölkələrdə keçirilən tədbirlər, aksiyalar bunun nümunəsidir. Azərbaycan diasporu güclənir və koordinasiya edilmiş şəkildə fəaliyyət göstərir. Bu gün Azərbaycan diasporu xarici ölkələrdə təkcə dərnəklər şəklində deyil, dövlətin xarici siyasət orqanları səviyyəsində fəaliyyət göstərməyə çalışır. İnanıram ki, yaxın gələcəkdə Azərbaycan diasporasının fəaliyyəti istədiyimiz səviyyədə olacaq».

Ekspert qeyd edib ki, Azərbaycan diasporasının inkişafı üçün xaricdə yaşayan soydaşlarımız daha fəal olmalıdır: «Cəmiyyətdə belə bir fikir formalaşmışdır: cəmiyyət üçün hər şeyi dövlət etməlidir. Doğrudur, bu sahədə dövlətin üzərində böyük məsuliyyət var. Amma bununla vətəndaşların da məsuliyyəti var. Hər kəs öz fəaliyyəti ilə Azərbaycan diasporasının inkişafına təkan verməlidir. Məlumdur ki, fəaliyyət dairəsindən, məşğuliyyətindən və dini etiqadından asılı olmayaraq hər hansı bir etnosa aid adamların müəyyən zaman kəsiyində öz tarixi vətənlərindən kənarında məskunlaşmaları və ictimai fəaliyyəti bilavasitə diasporanın formalaşması ilə nəticələnir. Əsas ağırlıq da bu şəxslərin üzərinə düşür. Amma baxaq xaricdə məskunlaşan soydaşlarımızdan bu niyyətdə olanlar çoxluq təşkil edirmi? Məhz təəssüf doğuran da bu məqamdır. Bütün hallarda insanları bədbəxt hadisələr, qorxu hissi birləşdirir. Adi halda bu birləşmə, birgə fəaliyyət istənilən səviyyədə olmur. Arzu edərdim ki, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın hər biri Azərbaycanımızın inkişafı üçün bir qisim

hüquqlarını məhdudlaşdırsınlar. Avropanın çətin zamanlarında avropalıların belə bir devizi var idi. Deyirdilər ki, avropalılar Avropanın inkişafını istəyirsə, o zaman bir qisim hüquqlarını məhdudlaşdırmalıdır. Yəni istirahətinə, gəzintisinə, asudəliyinə daha çox zaman ayırmamalı, onu bir qədər məhdudlaşdırıb Avropanın inkişafına sərf etməlidir. Düşünürəm ki, bu bizim indiki durumumuza da aiddir».

Ə. Allahverdiyev təəssüflə bildirib ki, bəzən Azərbaycan diasporu soydaşlarımızın mümkün potensialından yetərinə istifadə edə bilmir: «Düşünürəm ki, diaspor təşkilatlarımız soydaşlarımızın mümkün potensialından bəzən yetərinə istifadə edə bilmir. Bəlkə də soydaşlarımız da buna ciddi meyl göstərmir. Bunun üçün soydaşlarımızda ciddi maraq və inam oyatmaq lazımdır. İlk növbədə onlar inanmalıdır ki, dövlətin inkişafına onların fəaliyyəti təkan verə bilər, inanmalıydılar ki, onlar xarici ölkədə yaşamalarına baxmayaraq öz ölkələri üçün çox əhəmiyyətliyərlər. Bax bu inam yaradılsa, diaspor təşkilatları ilə soydaşlar arasında hər hansı məsafə olmayacaq və onların potensialından yetərinə istifadə olunacaq».

Ekspert Azərbaycan diasporasının digər xalqların diasporası ilə əməkdaşlıq səviyyəsini məqbul hesab edir: «Bu gün Azərbaycan diasporası dünyanın əksər ölkələrində fəaliyyət göstərir. Sadəcə onları mobil komanda şəklində fəaliyyətini gücləndirmək lazımdır. Onların başqa xalqların diasporasının əməkdaşlıq səviyyəsi haqqında birmənalı fikir söyləyə bilmərəm. Onu deyə bilərəm ki, bu istiqaməti də inkişaf etdirmək faydalı olar. Yaxın zamanlarda ermənilərin törətdiyi Xocalı soy-qırımının dünyada tanıtılması istiqamətində Türkiyə və Türkiyə diasporası bizə yaxından dəstək oldu. Eyni zamanda bu fəaliyyətə Türkiyə tərəfində virtual aləmdə də geniş yer ayrıldı. Bunun nəticəsidir ki, haqlı olduğumuzu qismən də olsa dünya ictimaiyyətinə çatdırı bildik».

Ə. Allahverdiyevin fikrincə erməni diasporası ilə söz, diplomatiya savaşında nailiyyətlər əldə etmək üçün Ekspert: xüsusi taktika seçilməlidir: «Erməni diasporası bir an belə dayanmır, çamur atma, böhtan kampaniyasını davam etdirir. Onlar əsrlərlə, illərlə Azərbaycan xalqına, türklərə qarşı qəddar, qeyri-insani mövqeyi ilə seçilmişdir. Dünyanın neçə ölkəsində erməni terror təşkilatları fəaliyyət göstərir. Bunlar 1 ildə və ya 10 ildə yaradılıb inkişaf etdirilə bilməz. Bu onu göstərir ki, ermənilər illərdi ki, bu istiqamətdə fəaliyyət göstərmiş və təbii ki, bu sahədə böyük dövlətlərin nüfuzundan istifadə edib. Bunun üçün biz ilk növbədə bu böhtan təbliğatına qarşı fəaliyyət göstərməliyik, ikinci növbədə isə "hücum taktikası" üzərində çalışmalıyıq. Bu gün həmin taktika həm ölkə daxilində, həm də ölkə xaricində təşkil olunmalıdır. Əvvəl qeyd etdim ki, bu gün Ermənistan Azərbaycan arasında gedən müharibə artıq ideoloji müstəviyə yönəlmişdir. İdeoloji mübarizəni gücləndirməli və məhz "hücum taktikası" formasında həyata keçirməliyik. Bunun üçün, elm xadimlərimiz, incəsənət nümayəndələri, xüsusilə gənclər bu sahədə ciddi çalışmalıdır».

Ə. Allahverdiyevin sözlərinə görə, bu gün Azərbaycan və türk diasporalarının mütləq şəkildə birliyə nail olmağa heç nə mane olmur: «Azərbaycan və Türkiyə, eləcə də iki ölkənin diaspora təşkilatları arasında əlaqələr yaxşı səviyyədədir. Lakin bu əməkdaşlıq, münasibətlər daha da yaxşı, bizim düşündüyümüz səviyyədə ola bilər. Bunun üçün də təbii ki, ciddi çalışmalıyıq».

Siyasi ekspert Elşən Manafov da ümumilikdə Azərbaycanın beynəlxalq təşkilatlarda fəaliyyətini qənaətbəxş hesab edib: «Azərbaycan özünün dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra onun beynəlxalq təşkilatlarda münasibətlərinin qorunması dövlətimiz qarşısında duran əsas vəzifələrdən biri idi. Bu istiqamətdə

indiyə qədər çox uğurlu addımlar atılıb. Azərbaycanın İƏT-ə üzvlüyü, öz həllini tapmış oldu. 1992-ci ilin mart ayından sonra BMT-yə, ATƏT-ə, GUAM-a və digər subregional və beynəlxalq miqyaslı təşkilatlara üzv olmuşuq. Bu təşkilatlarla Azərbaycanın əməkdaşlığı bir neçə kontekstdə nəzərdən keçirilməlidir. Əvvəla, Azərbaycanın ən ciddi problemi olan Dağlıq Qarabağ hər kəs öz fəaliyyəti ilə Azərbaycan diasporasının inkişafına təkan verməlidir» problemi bütün bu təşkilatlarda irəli çəkilib. Bu təşkilatların hamısı Qarabağ probleminin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həllini vurğulayıb. Bununla belə, elə həmin təşkilatlar əfsuslar olsun ki, qəbul etdikləri qətnamə və bəyanatları icra edə bilməyiblər. Yəni bu sənədlər bir növ deklarativ mahiyyət kəsb edib. BMT-nin qəbul etdiyi qətnamələrə əməl edilməməsi, o cümlədən ATƏT-in həmsədr dövlətlərinin problemin həllində irəliləyişə nail ola bilməməsi Azərbaycana qarşı ikili standartların tətbiq edilməsindən xəbər verir».

Ekspertin sözlərinə görə bu gün beynəlxalq güclərin beynəlxalq hüququ iflic vəziyyətə gətirməsi də müşahidə olunur: «Bu gün müasir dünyada beynəlxalq hüququn gücü yox, beynəlxalq güclərin hüququ işləyir. Bu mənada BMT-nin, ABŞ, Çin kimi güclü iqtisadiyyata malik dövlətlərin əlində vasitə, alət rolunu oynaması, ötürücü qayısa çevrilməsini müşahidə edirik. BMT kimi böyük nüfuzla malik bir təşkilatın Qarabağ probleminə münasibəti dünyanın ayrı-ayrı ölkələrində qaynar nöqtələrdəki münaqişələrə göstərilən münasibətdən fərqlənir. 90-cı ildə İraqı Küveytə qarşı təcavüzdə ittiham edən BMT dərhal bu dövlətə qarşı sanksiyalar tətbiq etdi. Ermənistanı qarşı isə təəssüf ki, eyni addımlar atılmadı. Təəssüf ki, hətta bəzi dövlətlər Ermənistanı təcavüzkar dövlət kimi tanıyırlar. BMT-nin Qarabağ məsələsinə dair qəbul etdiyi qətnamələrdə Ermənistanın öz qoşunlarını Qarabağdan geri çəkməsi barədə müddəa var. Lakin orada Ermənistanın təcavüzkar dövlət kimi tanınmasına dair bir hüquqi müddəa gözə çarpmır. Azərbaycanın GUAM və digər təşkilatlarla münasibətləri yalnız Qarabağ məsələlərini ehtiva etmir. Biz dünyaya inteqrasiya olunmaq, həmin təşkilatlarda təmsil olunmuş dövlətlərlə münasibətləri qarşılıqlı anlaşma, mənfəət prinsipləri üzərində düşünməliyik. Bu mənada bir zamanlar GUAM təşkilatı yaranarkən onun böyük perspektivlərinin olacağı düşünülmüşdü. Lakin zaman-zaman GUAM da özünün əvvəlki əhəmiyyətini itirdi və bu gün onun fəaliyyəti demək olar ki kağız üzərindədir».

E. Manafovun sözlərinə görə, bir zamanlar GUAM ABŞ-ın xeyir- duası ilə yaradılarkən onun ciddi təsir imkanlarına malik olacağı güman olunurdu: «Məsələ burasındadır ki, bu təşkilata üzv olan dövlətlər etnik separatizmdən əziyyət çəkirlər. Zaman-zaman Rusiyanın bu dövlətlərin siyasi elitalarına münasibəti və bu dövlətlərdə Rusiya yönümlü liderlərin hakimiyyətə gəlməsi GUAM-ın fəaliyyətini zəiflətdi. Azərbaycan Ukrayna və Gürcüstandan fərqli olaraq Qərblə münasibətlərə tamamilən fərqli rakursdan yanaşır. Hələ ki, Qərbe inteqrasiya məsələlərinə özünün milli təhlükəsizlik maraqları kontekstindən baxır. Məsələn deyək ki, NATO-ya üzvlük Azərbaycan üçün Ukrayna və Gürcüstan qədər maraqlı deyil. Çünki Azərbaycan strateji cəhətdən elə bir regional mövqedə yerləşir ki, ölkəmizin NATO-ya üzvlüyü Rusiya və İran tərəfindən müəyyən qıcıqla qarşılana bilər».

Ekspert daha sonra Azərbaycanın BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü olmasına diqqət çəkib: «Bu Azərbaycan diplomatiyasının çox ciddi uğurlarından biri idi. 155 dövlətin dəstəyini aldıq. Lakin təəssüflər olsun ki, biz TŞ- nin üzvü olduğumuz həmin iki il ərzində Qarabağla bağlı məsələni həll edə bilmədik. Çünki, bütün regional təşkilatlar bu məsələnin həlli ilə bağlı mandatın ATƏT-ə verilməsini söyləyərək yaxalarını kənara çəkdi. Azərbaycanın ATƏT- lə də münasibətləri var. Bu münasibətlərdə müəyyən proseslər yaşanır.

ATƏT-in insan hüquqları bürosunun Azərbaycan dövləti ilə müəyyən məsələlərdə problemləri var. Lakin bütövlükdə Azərbaycanın dünyaya inteqrasiyası və Qarabağla bağlı həyata keçirdiyi tədbirlər qənaətbəxşdir”.

E. Manafovun fikrincə, dünyaya inteqrasiya yolunda aparılan mübarizə çox gərgin olsa da uğurlar qazanmaq mümkün olub: “Avropa Birliyində Ermənistanın Azərbaycanın işğalını pisləyən qətnamənin qəbul olunması, İƏT-lə münasibətlər böyük uğurdur. İƏT-ə üzv olan 58 dövlətin həmişə birmənalı şəkildə Ermənistanı təcavüzkar dövlət kimi tanıyır. Məsələn, Pakistanın Ermənistanla diplomatik əlaqələri yoxdur. Digər təşkilatlarla münasibətlərdə biz iqtisadi əməkdaşlığa Azərbaycanın karbohidrogen ehtiyatlarının dünya bazarına çıxarılmasına önəm veririk. Qarabağla bağlı atılan addımların zəiflədilməsində erməni lobbisinin böyük rolu var. Həmçinin, bu məsələnin həllində müxtəlif güclərin maraqlarının kəsişməsi də rol oynayır».

Ekspert vurğulayıb ki, Azərbaycan diplomatiyasının ən ciddi uğuru əsas bir zamanlar ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qurulmuş neft strategiyasıdır: «Bu Azərbaycanın həm iqtisadi, həm hərbi gücünü artırdı, həm də bugünkü təhlükəsizliyinin və bütövlüyünün qarantı oldu. Azərbaycana sərmayələr qoymuş dövlətlər ölkəmizdə sabitliyin pozulmasında maraqlı deyillər. Qərb kifayət qədər bizə investisiya yatırır. Amma status-kvonun saxlanılması ümumilikdə Azərbaycanın maraqlarına xidmət etmir. Biz neft-qaz diplomatiyasının Azərbaycanın təhlükəsizliyinin təmini üçün müəyyən təminatlar ala bilərdik. Amma o zaman investisiyalar bizə o qədər lazım idi ki, biz sadəcə iqtisadi əməkdaşlığa daha çox önəm verdik. Düşünürəm ki, Azərbaycan müsəlmanların daha çox yaşadığı bir ölkə olaraq İƏT-lə əlaqələri daha da genişləndirməlidir. Çünki, Qərb bu problemin həllinə eyni zamanda xristian kontekstindən baxır. Baxmayaraq ki, Azərbaycan multikultural bir ölkədir».

Azərbaycanın xarici diplomatiya idarəsinin xaricdə diaspora təşkilatlarımızla əlaqələrini şərh edən E. Manaflı bildirib ki, Azərbaycan diplomatiyası ilə Azərbaycan lobbisinin birgə fəaliyyəti nəticəsində Xocalı faciəsinin dünyada soyqırımı kimi tanınması istiqamətində böyük uğurlar qazanılıb: «Dünyanın 16 dövlətinin parlamenti, ABŞ-ın 21 ştatı faciəni soyqırım kimi tanıyıb. Bu diplomatiyamızın Qarabağ həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırılması baxımından ciddi uğuru kimi qiymətləndirilməlidir.

Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında heç şübhəsiz ki, ən böyük rolu Türkiyə və bu ölkənin vətəndaşları oynayır. Bu günlərdə Türk Birliyi Partiyasının Adana şöbəsinin sədri və Müstəqil Türk Dövlətləri Konqresinin baş mütəxəssisi, Bütün Gənclərin Yardımlaşma Dərnəyinin təsisçisi Ali Osman Günindi azərbaycanlıların dəstəyi olmadan Xocalı soyqırımının ildönümündə Ermənistana qarşı etiraz mitinqi təşkil edib. Bundan əlavə Ali Osman Günindi Xocalı faciəsi və Qarabağ həqiqətlərindən bəhs edən «Şahin bey Resi» adlı filmin çəkilməsinə nail olub. Osman bəy filmin Azərbaycanda yayımlanmasına və tanıtılmasına nail olmaq istəyir. Ali Osman bəy Azərbaycanın Türkiyədəki səfirliyinə müraciət edərək Azərbaycana xidmət etmək istədiyini rəsmən bildirib. Azərbaycanın dəstəyi olmadan Xocalı faciəsini andıran tammetrajlı bədii filmin çəkilməsi özlüyündə böyük uğurdur və biz bu filmin həm ölkəmizdə, həm də bütün dünyada uğur qazanacağına ümid edirik.

Eyni zamanda Belçikada yaşayan Cənubi Azərbaycan və Türkiyədən köçən, əslən azərbaycanlı olan soydaşlarımızın bu ölkədə xalqımızın dini və mədəni ənənələrini yaşatmaq səyləri təqdirəlayiqdir. Ən

ürəkaçan fakt bayram şənliklərinə Brüssel şəhər icmasının və müxtəlif xalqların nümayəndələrinin cəlb edilməsidir ki, bu da adət və ənənələrimizin, ölkəmizlə bağlı doğru informasiyanın çatdırılmasında atılan addımdır. Necə deyərlər, dama-dama göl olar. Hər ölkədə yaşayan azərbaycanlı bacı və qardaşlarımız öz vətəndaşlıq vəzifələrini, vətən sevgilərini bu qaydada göstərə bilsələr Azərbaycan daha da güclənər. Hər ürəkdə bir Azərbaycan yaşayar.

Azad Azərbaycan.-2017.-6 may-№ 63.-S.5.

Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin prezidenti bəyanatla çıxış edib

Fəridə Abdullayeva

Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) prezidenti, akademik Fazil Qurbanov Rusiyada azərbaycanlıların diaspor təşkilatının ləğv edilməsi haqqında Rusiya Ali Məhkəməsinin qərarı ilə bağlı bəyanatla çıxış edib.

Bəyanatda deyilir: “Rusiya Federasiyasının Ali Məhkəməsi 2017-ci il mayın 15-də Azərbaycanın ən iri diaspor təşkilatının – Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin ləğv edilməsi haqqında görünməmiş qərar qəbul edib. Rusiyanın, demək olar, bütün regionlarında yaşayan 2 milyondan çox azərbaycanlıyı öz sıralarında birləşdirən bu təşkilat 2001-ci ildə Azərbaycan Prezidenti Heydər Əlirza oğlu Əliyevin və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Vladimiroviç Putinin təşəbbüsü ilə yaradılıb. Fəaliyyət göstərdiyi 16 il ərzində təşkilat Rusiyada vətəndaş sülhünün və millətlərarası həmrəyliyin möhkəmləndirilməsinə dəstək göstərilməsində, Rusiya ilə Azərbaycanın sosial-iqtisadi və mədəni əməkdaşlığının inkişafında və dərinləşməsində böyük rol oynayıb”.

F.Qurbanov qeyd edib ki, həmvətənlərimizin Rusiya mədəniyyətinə və ənənələrinə, yerli qanunlara, həyat şəraitinə və qaydalarına ahəngdar uyğunlaşması üçün onlara yardım göstərilməsi də təşkilatın fəaliyyətində əhəmiyyətli yer tutur. Hazırda ÜAK-ın regional təşkilatları regional və yerli hakimiyyət orqanları ilə qarşılıqlı fəaliyyət göstərərək, zamanın çağırışlarına operativ reaksiya verilməsi istiqamətində böyük işlər görürlər.

ÜAK-ın prezidenti vurğulayıb: “Ancaq qeyd etmək lazımdır ki, ötən illərdə təşkilatın fəaliyyətində tələb olunan sənədləşdirmənin aparılmasında və tərtibində səhvlərə yol verilib, bəzən RF Ədliyyə Nazirliyinin məktublarına operativ reaksiya göstərilməyib, təşkilatın Mərkəzi Şurasının iclaslarının keçirilməsi üçün tələb olunan müddətlər pozulub (məsələn, 2016-cı ildə Mərkəzi Şuranın iclası noyabrın 25-nə nəzərdə tutulsa da, noyabrın 26-da keçirilib) və texniki xarakterli digər xətalara yol verilib. Amma RF Ədliyyə Nazirliyi keçirilən regional yığıncaqlarda qeyri-korrektliyə yol verilməsi barədə əsassız ittihamlar da irəli sürüb, hərçənd bu iradlar (hətta onlar əsaslı olsa belə) həmin yığıncaqlarda kvoruma və qəbul edilən qərarların legitimliyinə təsir göstərməyib. Onu qeyd etmək istəyirəm ki, bu iradlar təşkilatın mərkəzi orqanına aid edilə bilməz. RF Ədliyyə Nazirliyi irəli sürülən ittihamların qanunsuzluğu barədə bütün yazılı dəlilləri qəbul etməkdən qətiyyətlə imtina edir. Üstəlik, RF Ədliyyə Nazirliyi dörd ay ərzində onların iradlarını hər dəfə tutarsız iradlar kimi rədd edəndə, təşkilatın fəaliyyətində yeni xətalara axtarmağa çalışıb. Bütün bunlar göstərir ki, RF Ədliyyə Nazirliyinin vəzifəsi səhvlərini düzəltməkdə təşkilata kömək etmək, sənədləşdirmənin aparılmasının düzgün təşkilində ona dəstək göstərmək olmayıb, bütöv bir xalqın Rusiya xalqının ayrılmaz tərkib hissəsi olan nümayəndələrinin diaspor təşkilatının ləğv edilməsi üzrə qarşıya qoyulan vəzifəni istənilən üsullarla həyata keçirmək olub. Bu isə yolverilməzdir!”.

F.Qurbanov qeyd edir ki, RF Ədliyyə Nazirliyi təşkilatın fəaliyyətinə dair heç bir ittiham irəli sürməyib! Bu da çox vacibdir! Deməli, RF Ədliyyə Nazirliyi təşkilatın Rusiya ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin möhkəmlənməsinə yönələn müsbət fəaliyyətini, habelə azərbaycanlıların Rusiyanın hüquqi müstəvisinə inteqrasiyası istiqamətində böyük işlərini tam bəyənir.

Əslində, irəli sürülən bütün ittihamlar (əsaslı və əsassız) sırf texniki xarakter daşıyır və onların təşkilatın müvəffəqiyyətlə həll etdiyi fundamental məsələlərə əsla aidiyyəti yoxdur.

Bəyanatda deyilir: “Məhkəmədə bəyan etdik ki, təşkilatın yeni rəhbərliyi artıq əvvəllər yol verilmiş səhvlərin aradan qaldırılması istiqamətində böyük işlər görüb, gələcəkdə belə xətaların təkrarlanmasını istisna edən kompleks tədbirlər işləyib hazırlayıb. Ancaq qabaqcadan qəbul edilmiş qərar məhkəmə yolu ilə həyata keçirilib.

Tam əminlik hissi ilə bildirirəm ki, müxtəlif KİV-lərin RF Ədliyyə Nazirliyinin addımlarının müxtəlif növ ekstremist qüvvələrin son vaxtlar Rusiya azərbaycanlılarına qarşı fəallaşması ilə əlaqədar olması barədə mülahizələri həqiqətə uyğun deyildir. Buna da əminəm ki, RF Ədliyyə Nazirliyinin addımlarının Azərbaycan rəhbərliyinə siyasi təzyiq vasitəsi kimi interpretasiya olunması da gerçəkliyi əks etdirmir. Qarşılıqlı münasibətlərin bugünkü səviyyəsi, iki ölkənin prezidentləri arasında şəxsi etimada əsaslanan yoldaşlıq münasibətləri istənilən problemi həll etməyə imkan verir.

Bu faktı təşkilatın fəaliyyətində sənədləşdirmənin aparılmasında mövcud olan xətlər və səhvlər fonunda RF Ədliyyə Nazirliyi aparatının orta vəsiləsinin işində qüsurlu kimi qiymətləndirmək lazımdır. Buna görə də bu hadisə ciddi narahatlıq doğurur. Hesab edirəm ki, RF Ali Məhkəməsinin qərarı ziyanlıdır və səmərəsizdir. Əslində, söhbət Rusiya azərbaycanlılarının vətəndaşlıq hüquqlarının məhdudlaşdırılmasından gedir.

Bütöv bir xalqın Rusiya Federasiyasında yaşayan nümayəndələrinin ictimai diaspor təşkilatını onun Rusiya Federasiyasının rifahı naminə böyük və faydalı işləri fonunda sənədləşdirmənin aparılmasında funksionerlərin xəta və səhvlərinə görə ləğv etmək olmaz, xüsusən də Azərbaycan xalqının diaspor təşkilatını. Bu xalq Rusiya xalqları ilə vahid tarixi-coğrafi məkanda yaşadığı 200 il ərzində heç vaxt dövlətin əleyhinə çevrilmiş qanunsuz terrorçu birləşmələrdə iştirak etməyib.

Sonuncu qurultayda təşkilatın rəhbərliyi yenilənib. O, təşkilatın yenilənməsinin əsas tezislərini, zamanın çağırışları tərəfindən həlli tələb olunan məsələləri formalaşdırıb. Qarşıya təşkilatın tək-cə struktur fəaliyyətini deyil, həm də funksional fəaliyyətini prinsipcə yenidən qurmaq məsələsi qoyulub. Təşkilat həmvətənimizin doğma evinə çevrilməlidir. Burada onun vətəndaşlıq hüquqları müdafiə olunmalı, ona səhiyyə sahəsində kömək göstərilməli, Azərbaycan xalqının tarixi, onun zəngin mədəniyyəti, Qarabağ münaqişəsi barədə həqiqətlər Rusiyanın geniş ictimaiyyətinə çatdırılmalıdır. Ən başlıca məsələ isə Rusiya ilə Azərbaycanın qarşılıqlı maraqları müstəvisini genişləndirməkdir.

Təəssüf ki, bizi eşitmədilər. Ali Məhkəmənin qərarının xoşagəlməz nəticələri ola bilər.

Regional və yerli təşkilatların rəhbərlərinə müraciət edərək, onlardan sakitliyə riayət etməyi, ekstremist qüvvələrin fitnəkar hərəkatlarına məhəl qoymamağı xahiş edirəm.

Biz Ali Məhkəmənin qərarını tamamilə rədd edirik! Ümidvar olduğumuzu bildiririk ki, RF-nin ali məhkəmə instansiyaları bizim dəlillərimizi və narahatlığımızı anlayışla qarşılayacaqlar.

Mən Rusiya Federasiyasının ali siyasi rəhbərliyindən və şəxsən Prezident Vladimir Vladimiroviç Putindən yaranmış vəsiyyəyə diqqətlə yanaşmağı xahiş edirəm”.

Xalq qəzeti.-2017.-17 may.-№104.-S.7.

Rusiya-Azərbaycan münasibətləri çətin sınaq qarşısında

Kreml bu sınaqdan necə çıxacaq?

Bakı və Moskva Azərbaycanın heç də arzu etmədiyi çətin sınaq mərhələsini yaşayır. Səbəb Rusiya Ali Məhkəməsinin mayın 15-də Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatının ləğvi ilə bağlı qərarlı və sifarişli qərar qəbul etməsidir. Xəbərlərdən də məlum olduğu kimi, Rusiya Ali Məhkəməsi mayın 15-də Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatının ləğvi barədə qərar qəbul edib. Sözügedən qərarın qəbulunu o səbəbdən xüsusi sifariş hesab etmək olar ki, konqresin qeydiyyatının ləğvi barədə göstərilən əsaslar kifayət qədər məntiqsizdir. ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvi ilə bağlı gətirilən əsaslara diqqət yetirək. Məsələn, irəli sürülən əsaslardan biri ondan ibarətdir ki, Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin adı onun fəaliyyətinin xarakterinə uyğun deyil. O zaman ortaya maraqlı bir sual çıxır. Əgər irəli sürülən əsasda Rusiyanın məhkəmə sisteminin səlahiyyətliləri haqlıdırlarsa, o zaman həmin dairələr 16 il ərzində nədən bu "qanunsuzluğa" göz yumub və ya hansı şərtlər, maraqların təmin olunması qarşılığında ÜAK-ın bu cür fəaliyyətinə şərait yaradıblar. Məlumdur ki, Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi 2001-ci ildə ümummillə lider Heydər Əliyev və Rusiya prezidenti Vladimir Putinin iştirakı ilə keçirilən təsis toplantısı zamanı yaradılıb. Ötən 16 il ərzində konqres məhz təsis toplantısında qəbul etmiş olduğu nizamnamə, eləcə də digər hüquqi sənədlər əsasında fəaliyyət göstərib. ÜAK fəaliyyət göstərdiyi bu illər ərzində Azərbaycanla Rusiya arasında münasibətlərin inkişaf etdirilməsi, iki ölkə arasında müxtəlif sahələrdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın qurulmasında müstəsna rol oynayıb.

Konqresin tərkibində, onun rəhbər strukturlarında təmsil olunan azərbaycanlılar Rusiya iqtisadiyyatı, mədəniyyətinə əvəzsiz töhfələr veriblər. Odur ki, Bakı-Moskva əlaqələrinə əvəzsiz töhfələr verən bir təşkilatın qeydiyyatının ləğvi yalnız və yalnız Rusiya ilə Azərbaycan arasında dərinləşməkdə olan münasibətlərə zərbə vurmaq məqsədi daşıyır. Bu ssenarinin arxasında isə hansı qüvvələrin olduğu hər kəsə məlumdur. Birmənalı olaraq qeyd edə bilərik ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlərin korlanması, problemlərin meydana gəlməsində erməni lobbisinin "səmərəli" fəaliyyəti var. Zaman-zaman Rusiyadakı antiAzərbaycan qüvvələr, xüsusilə erməni lobbisi Bakı-Moskva münasibətlərinə kölgə salmağa, ona zərbə vurmağa çalışıb. Elə 2013-cü ilin prezident seçkilərində baş verən proseslər bunun əyani sübutudur. Həmin ərəfədə guya Rusiyanın Azərbaycanda keçiriləcək prezident seçkilərinə namizəd hazırladığı, seçkilər nəticəsində Rusiyanın adamının hakimiyyətə gətiriləcəyi barədə gündəmə gətirilən sərəm fikirlər də məhz erməni lobbisinin başının altından çıxmışdı. Ancaq son mərhələdə Rusiyanın hakim elitası, Kremlin rəsmiləri erməni yalanlarını ifşa edərək Azərbaycanın daxili işlərinə qarışmadıqlarını öz jestləri, tarixi səfərləri ilə ifadə etdilər. Əslində belə də gözlənilirdi. Çünki Moskvada gözəl anlayırlar ki, Azərbaycan Rusiya ilə münasibətlərə həmişə yüksək səviyyədə önəm verib olmuş, şimal qonşumuzla bütün sahələr üzrə səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri inkişaf etdirib. Təsadüfi deyil ki, Azərbaycan Rusiya prezidentləri arasında qarşılıqlı anlaşma və dostluq əlaqələri ikitərəfli münasibətlərin xarakterinə mühüm təsir göstərib, bu münasibətlər strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlib. Azərbaycan regionda hər zaman Rusiyanın

strateji maraqlarını nəzərə alıb, qonşuluq prinsiplərinə sadıqlıq nümayiş etdirib. Bu münasibətlər dərin köklərə malikdir.

Bu gün Rusiyada bəlli antiAzərbaycan dairələrin səyi nəticəsində ÜAK-ın qeydiyyatı ləğv edilsə də, lakin Azərbaycanda rus icmaları, təşkilatları heç bir maneə görmədən, dövlətin dəstəyi sayəsində normal fəaliyyətini davam etdirir. Hələ Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev ölkədə rus dilinin, mədəniyyətinin qorunub saxlanması, rus dilli təhsil müəssisələrinin, rus icmasının və digər bu kimi təşkilatların fəaliyyətinin təmin edilməsi, ölkədə yaşayan çoxsaylı rus icması nümayəndələrinin vətəndaş hüquqlarının təmin olunması üçün bütün zəruri addımları atıb və bu siyasət hazırda da davam etdirilir.

Əslində Rusiyadakı bəzi antiAzərbaycan dairələrin ölkəmizə qarşı belə bir məkirli plan həyata keçirəcəyi gözlənilən idi və Rusiya Erməniləri İttifaqının sədri A. Abramyanın 60 illik yubileyinə yüksək rütbəli rusiyalı rəsmilərin qatılması tezliklə şimal qonşumuzdakı ermənilərə sürpriz bəxş ediləcəyi görüntüsünü yaratmışdı. Məlumat üçün qeyd edək ki, həmin yubiley tədbirində Rusiyanın bütün hakim elitası, o cümlədən Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov, xarici işlər naziri Sergey Lavrov iştirak edib. Həmçinin Prezident V. Putin ona təbrik məktubu göndərib. Bütün bunlar Rusiyadakı müəyyən dairələrin erməni lobbisinin alətinə çevrildiyini söyləməyə əsas verir.

Ancaq Azərbaycan cəmiyyəti olaraq ümid edirik ki, Rusiyanın əsas söz sahibləri erməni maraqları naminə Moskva-Bakı münasibətlərinin pozulmasına imkan verməyəcək və növbəti məhkəmə instansiyasında ÜAK-la bağlı qəbul edilmiş sifarişli qərar ləğv olunacaq.

Olaylar.-2017.-17 may-№ 328.-S.4.

ÜAK-ın bağlanması - Rusiyada yaşayan azərbaycanlılara qarşı hörmətsizlik!

Şimal qonşumuz gec, ya da tez, bunun fərqi nə vararaq, hansı siyasi və kobud səhvə yol verdiyini bir daha nəzərdən keçirməli olacaq

Sırr deyil ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlər daim yüksək səviyyədə olub, bütün sahələr üzrə səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri inkişaf edib. Əlbəttə, bu kimi məsələlərdə hər iki ölkənin dövlət başçılarının qarşılıqlı söylərini vurğulamaq yerinə düşərdi. Həmin söylər nəticəsində Azərbaycan-Rusiya prezidentləri arasındakı qarşılıqlı anlaşma və dostluq əlaqələri ikitərəfli münasibətlərin xarakterinə mühüm təsir göstərmiş və bu münasibətlər strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlmişdir.

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev ölkədə rus dilinin, mədəniyyətinin qorunub- saxlanması, rus dilli təhsil müəssisələrinin, Rus İcmasının və digər bu kimi təşkilatların fəaliyyətinin təmin edilməsi, ölkədə yaşayan çoxsaylı Rus İcması nümayəndələrinin vətəndaş hüquqlarının təmin olunması üçün bütün zəruri addımları atmışlar və bu siyasət hazırda da uğurla davam etdirilir. Məhz bunun nəticəsidir ki, Azərbaycanda yaşayan Rus İcması heç zaman özünü yad hiss etməyib, əksinə, ölkəmizin ictimai həyatında yaxından iştirak edərək, tolerantlıqdan və multikultural dəyərlərdən yararlanmışdır.

Rusiyanın ədliyyə sistemində yerləşmiş ermənipərəst şəxslərin fəaliyyəti daha qabarıq şəkildə özünü büruzə verməkdədir

Təəssüflə qeyd etməliyik ki, Rusiyanın bəzi anti-Azərbaycan dairələri, dövlət orqanlarındakı ermənipərəst şəxslər, habelə, bu ölkədəki erməni lobbisi Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı təxribatçı fəaliyyətini, ardıcıl olaraq davam etdirirlər. Xüsusilə, son zamanlar Rusiyanın ədliyyə sistemində çalışan ermənipərəst şəxslərin fəaliyyəti daha qabarıq şəkildə özünü büruzə verməkdədir. Belə ki, mayın 15-də Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin təqdimatına əsasən, Rusiya Ali Məhkəməsi Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatını ləğv edib. Bunun üçün göstərilən "əsaslar" tam subyektiv olmuş (məsələn, "təşkilatın adının onun fəaliyyətinin xarakterinə işarə etməməsi", yaxud "rəyasətin iclaslarının keçirilməsi ilə bağlı dövriliyə riayət olunmaması"), hər hansı qurumun ləğvi üçün yetərli olmayan "dəlillərdir".

Çox yəqin ki, Rusiyada anti-Azərbaycan dairələr və erməni lobbisi Rusiya və Azərbaycan arasında münasibətləri sınaq qarşısında qoymaq planlarını, məhz bu kimi əsassız iddialarla reallaşdırmağa çalışır. Hansı ki, Rusiyada çoxmilyonlu Azərbaycanlı İcması yaşayır, onlar Rusiyanın ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında fəallıqları ilə seçilir. Eyni zamanda, Rusiyanın Azərbaycan əsilli vətəndaşları fəal seçici və vergi ödəyiciləridir. Bu baxımdan, Rusiyanın Azərbaycanlı İcmasının iki ölkə arasındakı siyasi, iqtisadi və mədəni münasibətlərində körpü, bu əlaqələrin sağlam məcrada saxlanması üçün rəhni kimi də qiymətləndirmək olar.

Nəticədə, sadalanan faktlar qarşısında sözügedən qərarın verilməsi Rusiyada yaşayan azərbaycanlılara qarşı hörmətsizlik və onların ciddi narazılığına səbəb olacaq səhv addım kimi qiymətləndirə bilərik.

ÜAK Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin xeyir-duası ilə yaradılmış təşkilatdır və onun qeydiyyatının ləğvi iki ölkə arasında münasibətlərin ruhuna ziddir

O cümlədən, Azərbaycan İcmasının ən böyük ictimai birliyini qeydiyyatının ləğv edilməsi çoxmədəniyyətli, polietnik Rusiya cəmiyyətinin öz xarakterinə ziddir. Bu, Rusiyada tolerantlıq mühitini və millətlərarası münasibətləri təhdid edən addımdır. Çünki Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin xeyir-duası ilə yaradılmış təşkilatdır və onun qeydiyyatının ləğvi iki ölkə arasında münasibətlərin ruhuna ziddir. Ona görə də, məhkəmənin belə qərar qəbul etməsi Rusiya ilə Azərbaycan arasında ikitərəfli əlaqələrə kölgə salır və onları zədələyir.

Rusiya üçün yaxşı vəd verməyən qərardan doğan suallar və cavablar...

Bu zaman belə bir suallar yaranır ki, ümumiyyətlə, ÜAK-ın bağlanması Rusiyaya hansı təsirləri göstərə bilər? Rusiyada çoxsaylı milli təşkilatlar fəaliyyət göstərdiyi halda, nəyə görə Azərbaycan təşkilatlarına qarşı belə qeyri-obyektiv və qərəzli münasibət nümayiş etdirilir? Rusiya kimi ölkədə hansısa texniki məsələlər buna əsas ola bilərmi?

Həmin sualların cavablarını isə mərhələli şəkildə qeyd edə bilərik:

1. İlk növbədə, belə bir qərarın qəbul edilməsi Rusiyanın regiondakı fəaliyyətinə problem yaradacaq və onun bitərəf mövqeyinə kölgə salmış olacaq.
2. Məhz Azərbaycana qarşı belə bir qərəzli münasibətin göstərilməsində erməni lobbisinin rolu və fəaliyyəti artıq heç bir şübhə doğurmur.
3. Rusiya regionda və dünyada öz siyasi dəsti-xətti ilə seçilən bir dövlət olduğu üçün, "texniki məsələlərin" ÜAK-ın bağlanmasına səbəb olacağını düşünmək sadələşmələr olardı.

Bu qərar Rusiyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində tərəfsiz vasitəçi missiyasına, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri mandatına da kölgə salır

Onu da xatırlatmaq yerinə düşərdi ki, bu yaxınlarda Rusiya Erməniləri İttifaqının sədri A. Abramyanın 60 illik yubileyində Rusiyanın bütün hakim elitası, o cümlədən, Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov, xarici işlər naziri Sergey Lavrov iştirak edib, həmçinin, prezident Vladimir Putin ona təbrik məktubu göndərmişdir.

Digər tərəfdən isə Rusiya hökuməti Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatını ləğv etdirir. Bu birtərəfli və əsassız yanaşmanın səbəbi nədir?

Belə bir addım həm Rusiyadakı erməni lobbisinə diqqətin gücləndirilməsi, həm də Ermənistanla hərbi yardımın artırılması fonunda baş verirsə, demək, Rusiyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində tərəfsiz vasitəçi missiyasına, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri mandatına da kölgə düşür.

Artıq Azərbaycandakı Rus İcması, Azərbaycan diaspor təşkilatları, ölkə ictimaiyyəti, media qurumları və QHT-lər Rusiya hökumətinin düşünülməmiş addımlar atmamağa, iki ölkə və iki xalq arasındakı münasibətləri erməni lobbisinin girovuna çevirməməyə çağırırlar. Lakin təəssüflər olsun ki, Rusiya, hətta Azərbaycanda yaşayan Rus İcmasının da müraciətini sayı almayaraq, o cümlədən, Azərbaycanla əldə edilən qarşılıqlı inkişafa durğunluq gətirə biləcək yanlış addımını atmış oldu. Çox yəqin ki, Şimal qonşumuz gec, ya da tez, bunun fərqinə vararaq, hansı siyasi və kobud səhvə yol verdiyini bir daha nəzərdən keçirməli olacaq.

Səs.-2017.-17 may-№ 86.-S.10.

ÜAK Rusiya Prezidentinin rəhbərlik etdiyi “Rusiya Naminə Xalq Cəbhəsi” Hərəkətinə daxil olan ilk təşkilatlardan biridir

Azərbaycan icmasının ən böyük ictimai birliyinin ləğv edilməsi Rusiya cəmiyyətinin xarakterinə ziddir

İttifaq Mirzəbəyli

Təxminən 6-7 il əvvəl Rusiyanın məşhur politoloqlarından biri postsovet məkanındakı çoxmədəniyyətli ölkələrdən söz açarkən Moskva, Astana və Bakının adını xüsusilə vurğulamış, bu üç ölkənin bütün xalqların üzünə açıq olduğunu fəxrlə yazmışdı. Bu gün isə biz çox təəssüflə qeyd edirik ki, həmin üç ölkədən birində, özü də ən böyüyündə və son iki yüz ildə bütün xalqların bərabərhüquqlu vətəndaş kimi yaşadığı Rusiyada həddən artıq üzücü olan bir tendensiya təzahür etməkdədir.

Söhbət son zamanlar Rusiyanın ədliyyə sistemində yerləşmiş ermənipərəst şəxslərin azərbaycanlılara qarşı törətdiyi qərəzli və məkrli planının reallaşmasından gedir. Məlum olduğu kimi, mayın 15-də Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin təqdimatına əsasən Rusiya Ali Məhkəməsi Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatını ləğv etmişdir. Birmənalı şəkildə qeyd edə bilərik ki, bu, Rusiyada tolerantlıq mühitini, millətlərarası münasibətləri təhdid edən addımdır. Həmin qərəzli addımın atılmasından sonra Azərbaycandakı rus icması, Azərbaycan diaspor təşkilatları, ölkə ictimaiyyəti, media qurumları və QHT-lər Rusiya hökumətini düşünülməmiş addımlar atmamağa, iki ölkə və iki xalq arasındakı münasibətləri erməni lobbisinin girovuna çevirməməyə çağırırlar. Birmənalı şəkildə bildirilir ki, Rusiyanın azərbaycanlı icması iki ölkə arasında siyasi, iqtisadi, mədəni münasibətlərində körpüdür, bu əlaqələrin sağlam məcrada saxlanmasının rəhnidir. Çünki bu icma xalqımızın bir parçası olaraq öz mövcudluğu dövründə təkcə ruslarla münasibətdə deyil, eləcə də bütün xalqlarla əməkdaşlıq zamanı daim sədaqət və səmimiyyət kimi dəyərlərə üstünlük verib.

Sədaqət və səmimiyyət deyəndə nələri nəzərdə tuturuq? Birinci, Azərbaycan xalqı və dövləti hələ 1941-45-ci illərdə – faşist Almaniyasına qarşı aparılan ölüm-dirim mübarizəsində daim min illər boyu varlığında yaşatdığı alicənablığı ortaya qoymuşdu. Rus tarixçiləri dəfələrlə yazıblar ki, Azərbaycan nefti olmasaydı, Qələbə bizim üçün əlçatmaz olardı. İkinci, müharibədən sonra sürətlə tərəqqi edən Sovet elm və texnikasının inkişafında general Kərim Kərimov kimi kosmos dahisi rus elminə böyük baş ucalığı gətirmişdir. Üçüncü, postsovet məkanında ən böyük rus icmasının formalaşdığı və rus dilinin ikinci dil kimi geniş miqyasda tətbiq edildiyi, rusdilli kadrların ən çox hazırlandığı ölkə məhz Azərbaycandır. Dördüncü, Azərbaycan bu gün Rusiyada istehsal olunan silah və hərbi sursatların əsas alıcılarından biridir. Dərin iqtisadi böhran içərisində olan Rusiya üçün bu, az əhəmiyyət kəsb etmir. Bu qəbildən olan arqumentlərin sayını əllyə, altmışa da çatdırıla bilərik. Amma həmin sayı artırmadan

Moskvadakı dostlarımıza sual veririk: -- Bütün bu faktların fonunda mayın 15-də verilmiş qərar nə dərəcədə ədalətli və humanistdir?

Ortaya qoyulmalı başqa arqumentlərimiz də var. Məsələn, ötən il yay boyu Rusiyadakı həmkarlarımızın yazıları da daxil olmaqla, regionun bütün mətbuat vasitələrində “Yerevanda antirusiya mitinqlərinə start verildi”, “Ermənistanda Rusiya bayrağı yandırıldı”, “Ermənistanda antirus əhval-ruhiyyəsi güclənir”, “Gümrüdə rus əsgərləri təhqir edildi”, “İrəvanda ruslardan erməni dilində danışmaq tələb olundu” - kimi sərəlvhələr altında verilmiş xəbərlər oxuyurduq. Yəni bu xəbərlər Ermənistanda ruslara, rus dilinə və Rusiyaya münasibətin güzgüsü kimi qəbul edilirdi. Moskvada isə ermənilərin bütün həyasızlığını, qeyri- insani rəftarını heç kəs “görmürdü”.

İndi isə başqa bir zamanda, digər güzgüdə görünənləri yada salaq . Rusiyanın və Azərbaycanın kütləvi informasiya vasitələrinin əksəriyyəti Moskvada keçirilmiş bir tədbir haqqında xəbəri eyni sərəlvhə ilə vermişdilər: “Moskvada Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi Vladimir Putinə dəstək aksiyası keçirib”. Bildirilirdi ki, Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin təşkilatçılığı ilə Rusiya prezidentliyinə namizəd Vladimir Putinə dəstək konserti keçirilib. “Lujniki” idman konsert kompleksində keçirilən həmin konsertdə Rusiyanın tanınmış azərbaycanlı iş adamları, Rusiyanın Azərbaycandakı keçmiş səfiri Vasili İstratov, İTAR-TASS agentliyinin baş direktorunun müavini Mixail Qusman, Rusiya Dövlət Dumasının deputatı Ramzan Abdullatipov və Rusiya ictimaiyyətinin tanınmış nümayəndələri iştirak ediblər.

“Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar Vladimir Putini seçir” – şüarı altında keçirilən konsertdə bu ölkənin estrada ulduzları, SSRİ Xalq artisti İosif Kabzon, Dmitri Malikov, “Respublika” qrupu, “Bolşoy teatr”ın solistləri Elçin Əzizov və Dinara Əliyeva, “Fabrika”, “Slivki”, “Nepara”, “Lazurnly bereq” qrupları, Aleksey Çumakov, “Eurovision-2011”in qalibləri Nigar Camal və Eldar Qasımov, “Eurovision-2010”un iştirakçısı Safura Əlizadə və Aygün Kazımova çıxış ediblər. Üç min tamaşaçının iştirak etdiyi konsertdə “Rusiyada azərbaycanlılar Vladimir Putini seçir”, “Rusiyanın bütün azərbaycanlıları – Putin üçün birləşin!”, “Rusiya azərbaycanlıları Vladimir Putinin milli siyasətinin tərəfdarıdır” şüarları səsləndirilib.

Bunlar kütləvi informasiya vasitələrinin arxivində yaşayan, hamının əli çatan tarixi faktlardır. Digər bir fakta nəzər salaq. Bu yaxınlarda Rusiya Erməniləri İttifaqının sədri A.Abramyanın 60 illik yubileyində Rusiyanın bütün hakim elitesi, o cümlədən Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov, xarici işlər naziri Sergey Lavrov iştirak etmiş, həmçinin Prezident Vladimir Putin ona təbrik məktubu göndərmişdir. Digər tərəfdən isə Rusiya hökuməti Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatını ləğv etdirir. Bu birtərəfli və əsassız yanaşmanın səbəbi nədir? Bu sualın cavabını Moskvada kimsə verə biləcəkmi?

Xatırladaq ki, müstəqilliyin bərpasının ilk illərində Rusiyada pərakəndə fəaliyyət göstərən Azərbaycan təşkilatları ulu öndər Heydər Əliyev uzaqgörən siyasəti sayəsində bir təşkilatda birləşdirilmişdi və ümumi məqsədə – Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin bütün sahələrdə möhkəmləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi işinə xidmət edirdi. Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar Rusiya dövlətinin həyata keçirdiyi siyasi xətti daim dəstəkləmişlər. ÜAK Rusiya Prezidentinin rəhbərlik etdiyi “Rusiya Naminə Xalq Cəbhəsi” Hərəkətinə daxil olan ilk təşkilatlardan biridir.

Bu qurumun daimi prinsipi belə olub ki, Rusiya azərbaycanlıları Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin ətrafında sıx birləşsinsinlər. Son illər Rusiyada keçirilən parlament və prezident seçkilərində həmvətənlərimiz Rusiya xalqının iradəsini dəstəkləmiş, səsvermədə fəal iştirak etmiş, demokratik dəyərlərə, Rusiyanın hazırkı Prezidenti Vladimir Putinə səs vermişlər.

Ermənistanda isə antirus əhval-ruhiyyəli mitinqin iştirakçıları Rusiya hakimiyyəti ilə yanaşı, rus millətinə qarşı da təhqiredici ifadələr işlədib, ruslara qarşı aqressiv davranışlarla yadda qalıblar. “Biz ölkəmizin sahibiyik!” adlı aqressiv əhval-ruhiyyəli erməni millətçilərindən ibarət qrupun üzvləri Rusiyanı bu ölkənin düşməni kimi görürlər.

Çox maraqlıdır ki, onlar Rusiyanı nə qədər söysələr də, rusların ürəyindəki “erməni sevgisi” tükənmək bilmir. Doğrudur, bəzi hallarda ermənilərə nələrisə xatırladan rus ekspertləri də tapılır. Ancaq bu faktlar olduqca müstəsna hallarda qeydə alınır. Məsələn, “Biz ölkəmizin sahibiyik!” adlı millətçi erməni qrupuna cavab verən “Reqnum” informasiya agentliyinin baş redaktoru, daim Kremlə və ermənilərə yaxınlığı ilə seçilən Modest Kolerov Ermənistanda Rusiyaya qarşı olan mitinqçilərə sadəcə tarixi xatırladıb: “Ermənilər unutmamalıdır ki, Rusiya olmasaydı, onları öz qonşularından heç kim qorumazdı”.

M.Kolerov deyib ki, tarix hələ də heç bir erməni imperiyası tanımır: “Əgər 1918-ci ilə qədər Qafqazda erməni dövləti olubsa, o zaman onun hara itməsindən tarixçilər indiyə qədər baş çıxara bilmir. Ermənilər 19-cu əsrdə meydana çıxan Xaçatur Abovyana qədər heç bir yazıçıya sahib deyildilər. Yüzlər ərzində xalqı idarə edənlər zorla ermənilərin başına yeridirlər ki, “siz ən qədim və ağıllı xalqsız”, amma özləri Ermənistandan qaçaraq sərhədlərini qorumağı rusaqlardan xahiş edirlər”.

Çox təəssüf ki, ruslar və Rusiya dövləti əsrlərdən bəri parazit kimi bu dövlətin canına darasın ermənilərin konkret cavabını heç zaman verməyiblər. Məhz həmin astagəlliyin nəticəsidir ki, Rusiya kimi güclü dövlətin mühüm qurumlarında kök salmış ermənilər və ermənipərəstlər Kremlin nüfuzuna xələl gətirəcək addımların atılmasına nail olurlar. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatının ləğv edilməsi kimi absurd və qərəzli qərarın qəbul olunması da məhz həmin məkrin nəticəsidir. Azərbaycan xalqı əmindir ki, Rusiya rəhbərliyi həmin təxribatçı planın qarşısını tezliklə alacaq və bütün proseslər öz əvvəlki məcrasına qayıdacaqdır.

Xalq qəzeti.-2017.-18 may.-№105.-S.8.

Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinə xəyanət...

Yaxud ÜAK-ın ləğvi ilə Rusiyadakı anti-Azərbaycan dairələr, xüsusən, erməni lobbisi iki ölkə arasındakı əlaqələri sınaq qarşısında qoymaq istəyir

Azərbaycan dövləti hər zaman ayrı-ayrı ölkələrlə dinc, yanaşı yaşamaq və qarşılıqlı hörmət prinsipinə üstünlük verib. Xüsusən, rəsmi Bakı qonşu ölkələrlə dostluq münasibətlərini davamlı olaraq genişləndirmək, siyasi-iqtisadi və mədəni əlaqələrini dərinləşdirmək istiqamətində xeyli uğurlar əldə edib. Əlbəttə ki, bu sıradakı Rusiya öndə gələn ölkələrdəndir. Çünki Azərbaycan-Rusiya əlaqələri hər il genişlənməkdədir və hər iki ölkənin siyasi-iqtisadi və mədəni həyatında ruslar və azərbaycanlılar geniş şəkildə iştirak ediblər.

Azərbaycan hər zaman Rusiyaya qarşı xoş münasibətdə olub

Qeyd edək ki, bu gün Cənubi Qafqaz respublikaları arasında Azərbaycan yeganə ölkədir ki, burada yüz mindən çox etnik rus yaşayır. Onlar ölkəmizin həm siyasi, həm də ictimai-mədəni həyatında əhəmiyyətli dərəcədə iştirak edirlər. Azərbaycandakı Rus İcmasının da, etiraf etdiyi kimi, ruslar Azərbaycanda çox rahat və təhlükəsiz yaşayırlar. Bu gün Azərbaycanda onlarla rusdilli qəzet və saytlar, televiziya mərkəzləri mövcuddur. Paytaxtımızda Səməd Vurğun adına Rus Dram Teatrı, Bakı Slavyan Universiteti fəaliyyət göstərir. Az qala hər həftə Rusiyanın incəsənət ustaları ölkəmizin böyük mədəniyyət saraylarında konsert proqramları ilə çıxış edirlər. Bir sözlə, dövlətimiz rus dilinin və mədəniyyətinin qorunub saxlanması, rusdilli təhsil müəssisələrinin, Rus İcmasının və digər bu kimi təşkilatların fəaliyyətinin təmin edilməsi, ölkədə yaşayan çoxsaylı rusların vətəndaş hüquqlarının təmin olunması üçün bütün zəruri addımları atır. Bu, bir daha göstərir ki, Azərbaycan dövləti və xalqı həmişə Rusiyaya qarşı xoş münasibətdədir.

Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların bu ölkənin həyatında əhəmiyyətli rolu var

Azərbaycan Rusiya ilə münasibətlərin strateji xarakter daşdığına həmişə bəyan edib, ticarət-iqtisadi və siyasi əlaqələrin daha da sıxlaşmasında maraqlı olub. Eyni zamanda, Azərbaycan dövləti daim Rusiyanın regiondakı strateji maraqlarını nəzərə alıb, ölkələrimiz arasında beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində faydalı əməkdaşlıq əlaqələri qurulub və qarşılıqlı dəstək verilib.

Bununla yanaşı, Rusiyanın da siyasi və iqtisadi həyatında azərbaycanlılar böyük nüfuz sahibidirlər. Rusiyadakı onlarla milyarder arasında bir neçə soydaşımız da var. Onlar bu gün Rusiya iqtisadiyyatında ən böyük vergi ödəyiciləridir.

Rusiyada yüz minlərlə azərbaycanlı bu ölkədə geniş iqtisadi əlaqələrə sahibdirlər. Onlar hər iki ölkənin iqtisadi əməkdaşlığına böyük töhfələr verirlər. Eyni zamanda, Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin biri-birlərinə qarşı böyük hörmət və sayğısı da bir gerçəkdir.

Ermənipərəst qüvvələr münasibətləri korlamaq üçün fəaliyyətə keçib

İki ölkə arasındakı belə isti münasibətlər də, təbii olaraq, Rusiyadakı bəzi qüvvələri narahat etməkdədir. Xüsusən, son illər bu ölkədəki ermənipərəst qüvvələr Azərbaycanla Rusiya arasındakı münasibətləri korlamaq istiqamətində fəaliyyətlərini genişləndirməyə başlayıblar. Belə ki, Rusiyanın dövlət strukturlarındakı anti-Azərbaycan qruplar, erməni lobbisi Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı təxribatçı fəaliyyətini davam etdirirlər. Son zamanlar Rusiyanın ədliyyə sistemindəki bu qrupların fəaliyyəti daha qabarıq şəkildə özünü büruzə verir.

Qeyd edək ki, mayın 15-də Rusiya Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən qaldırılmış iddia əsasında keçirilən məhkəmə prosesində Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatı ləğv edilib. Təbii ki, bu, hər iki ölkənin dostluq münasibətləri xaincəsinə atılan güllədir. Görünür, Rusiyadakı antiazərbaycan dairələr, xüsusən, erməni lobbisi Rusiya-Azərbaycan arasında münasibətlərini yenidən sınaq qarşısında qoymaq istəyirlər. Lakin heç nəzərə almırlar ki, Rusiyada çoxmilyonlu Azərbaycanlı İcması yaşayır, onlar dost və qonşu ölkənin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında fəallıqları ilə seçilirlər. Rusiyanın Azərbaycan əsilli vətəndaşları fəal seçici və vergiödəyiciləridir. Eyni zamanda, Rusiyanın Azərbaycanlı İcması iki ölkə arasında siyasi, iqtisadi və mədəni münasibətlərində körpü, bu əlaqələrin sağlam məcrada saxlanmasının qarantıdır.

Məhkəmənin qərarı Rusiya-Azərbaycan ikitərəfli əlaqələrinə kölgə salmış olur

Azərbaycan İcmasının ən böyük ictimai birliyinin Rusiyada qeydiyyatının ləğv edilməsi çoxmədəniyyətli, polietnik Rusiya cəmiyyətinin xarakterinə ziddir. Bu, Rusiyada tolerantlıq mühitini, millətlərarası münasibətləri təhdid edən ciddi faktordur. Təbii ki, məhkəmənin belə qərar qəbul etməsi Rusiya-Azərbaycan ikitərəfli əlaqələrinə kölgə salmış olur. Belə bir qərarın qəbul edilməsi Rusiyanın regiondakı fəaliyyətinə, bitərəf mövqeyinə və nüfuzuna da zərərdir.

Əslində, burada ölkəmizə qarşı kin və qərəzin olduğu aydın görünür. Ona görə ki, çoxmillətli Rusiyada çoxsaylı milli təşkilatlar fəaliyyət göstərdiyi halda, məhz Azərbaycan təşkilatlarına qarşı belə qeyri-obyektiv və qərəzli münasibət nümayiş etdirilir. Axı Rusiya cəmiyyətində böyük hörmətə və nüfuzə sahib olan Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi kimi ciddi bir təşkilatın texniki məsələlərə görə qeydiyyatının ləğvi hüquqi cəhətdən də düzgün deyildir.

Fikir versək, görərik ki, ÜAK-a qarşı belə bir addım Ermənistanla hərbi yardımın artırılması fonunda baş verir. Düşünmək olar ki, bu addım Rusiyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində tərəfsiz vasitəçi missiyasına, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri mandatına da kölgə salır.

ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvi Azərbaycandakı Rus İcmasını, Azərbaycan diaspor təşkilatlarını, ölkə ictimaiyyətini, media qurumlarını və QHT-ləri narahat edir. Hətta buna görə Azərbaycandakı Rus İcması Rusiya hökumətini düşünülməmiş addımlar atmamağa, hər iki xalq arasındakı münasibətləri erməni lobbisinin girovuna çevirməməyə çağırır.

Güman edirik ki, ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvinə dair qərar Apellyasiya şikayətindən sonra qüvvədən salınacaq. Əks-təqdirdə, bu, rus və Azərbaycan xalqları arasındakı siyasi-iqtisadi və mədəni əlaqələrə xəyanət kimi qəbul olunacaq.

Səs.-2017.-18 may.-№ 87.-S.5.

ÜAK-ın ləğv edilməsi Rusiyada ermənipərəst dairələrin fəaliyyətinin nəticəsidir

Elçin Əhmədov,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəçilik Akademiyasının professoru,
siyasi elmlər doktoru

Mayın 15-də Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin təqdimatına əsasən Rusiya Ali Məhkəməsi Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatını ləğv etmişdir. Bunun üçün göstərilən əsaslar tam subyektiv olmuş (məsələn, “təşkilatın adının onun fəaliyyətinin xarakterinə işarə etməməsi”, yaxud “rəyasətin iclaslarının keçirilməsi ilə bağlı dövriliyə riayət olunmaması”), hər hansı qurumun ləğvi üçün yetərli olmayan “dəlillərdir”.

Qeyd etmək vacibdir ki, Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi ümummilli lider Heydər Əliyev və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putinin dəstəyi ilə 2001-ci ildə yaradılmış və fəaliyyət göstərdiyi müddətdə Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların cəmiyyətə inteqrasiyası, eləcə də iki dövlət arasında strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin möhkəmlənməsi, xalqlarımızın bir-birinə daha da yaxınlaşması, mədəni dəyərlərin, tarixi ənənələrin təbliğinə xidmət edən bir sıra uğurlu layihələr həyata keçirmişdir. Hazırda beynəlxalq münasibətlər sistemində mühüm yerə və rola malik Rusiyanın ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında bu ölkədə yaşayan azərbaycanlı icması xüsusi rol oynayır. Eyni zamanda, Rusiyada yaşayan azərbaycanlılar bu ölkəni özünün ikinci vətəni kimi qəbul edir, onun tərəqqisi və rifahı naminə səy və bacarıqlarını əsirgəmir. Həmçinin, Rusiyanın Azərbaycan əsilli vətəndaşları fəal seçici və vergi ödəyiciləridir.

Bununla yanaşı, ÜAK və onun üzvləri heç zaman Rusiya Federasiyasının qanunlarına və milli mənafeələrinə zidd hər hansı addım atmamış, eləcə də dövlətin maraqlarını yüksək əzmlə qorumağa, müdafiə etməyə çalışmışlar. İki milyona yaxın azərbaycanlı təmsil edən bu təşkilat hər zaman millətlərarası münasibətlərin və qarşılıqlı anlaşmanın tərəfdarı kimi çıxış etmiş, ölkədə mövcud olan dini və etnik tolerantlığın daha da gücləndirilməsinə töhfə verməyə çalışmışdır.

Eyni zamanda, Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlər həmişə yüksək səviyyədə olmuş, bütün sahələr üzrə səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri inkişaf etmişdir. Azərbaycan və Rusiya Federasiyası prezidentləri arasında qarşılıqlı anlaşma və dostluq əlaqələri ikitərəfli münasibətlərin xarakterinə mühüm təsir göstərmiş, bu münasibətlər strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlmişdir.

Bununla yanaşı, Azərbaycan Rusiya ilə münasibətlərin strateji xarakter daşdığını həmişə bəyan etmiş, ticarət-iqtisadi, siyasi əlaqələrin daha da intensivləşməsində maraqlı olmuşdur. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev 2016-cı il avqustun 8-də Bakıda Rusiya Prezidenti Vladimir Putinlə görüşündə artıq çoxdan strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə çatmış bu münasibətlərin bizim həyatımızın, demək olar ki, bütün sahələrini əhatə etdiyini demişdir: “Biz beynəlxalq məkanlarda fəal qarşılıqlı əlaqə saxlayırıq, siyasi dialoq fəallaşır, iqtisadi əlaqələr

möhkəmlənir, nəqliyyat və energetika sahələrində də yaxşı nəticələr var, humanitar əməkdaşlıq inkişaf edir". Bakı Humanitar Forumunun mütəmadi olaraq ən yüksək səviyyədə keçirildiyini bildirən Rusiya Prezidenti V. Putin iki dövlət arasında olan münasibətlərin kağız üzərində deyil, əməli işdə strateji tərəfdaşlıq xarakterinə malik olduğunu bildirmişdir. Münasibətlərin xeyli şaxələndirildiyini və bütün istiqamətlər üzrə inkişaf etdiyini bildirən Rusiyanın dövlət başçısı Azərbaycanda təxminən 600 Rusiya şirkətinin işlədiyini, birbaşa investisiyaların həcmnin 1,5 milyard dollara yaxın olduğunu diqqətə çatdırmışdır.

Bundan əlavə, Azərbaycan dövləti həmişə Rusiyanın regiondakı strateji maraqlarını nəzərə almış, eləcə də beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində faydalı əməkdaşlıq əlaqələri inkişaf etdirilmiş və qarşılıqlı dəstək ruhu hökm sürmüşdür. Eyni zamanda, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyev ölkədə rus dilinin, mədəniyyətinin qorunub saxlanması, rus dilli təhsil müəssisələrinin, rus icmasının və digər bu kimi təşkilatların fəaliyyətinin təmin edilməsi, ölkədə yaşayan çoxsaylı rus icması nümayəndələrinin vətəndaş hüquqlarının təmin olunması üçün bütün zəruri addımları atmışlar və bu siyasət hazırda da davam etdirilir.

Buna baxmayaraq, Rusiyadakı Azərbaycan diasporuna belə qərəzli münasibət Azərbaycanla Rusiya arasında, Azərbaycan və rus xalqları arasında dostluq əlaqələrinin inkişaf və genişlənməsinə xələl gətirir. Azərbaycanda yaşayan ruslar da, Azərbaycan xalqının bu ölkədə rus dilinin, rus mədəniyyəti və ənənələrinin qorunub saxlanmasına qayğısını yüksək qiymətləndirirlər. Həmçinin, bu qərar Rusiyada yaşayan azərbaycanlılara qarşı hörmətsizlikdir və onların ciddi narazılığına səbəb olacaq səhv addımdır. Eyni zamanda, bu addım Rusiyanın regiondakı fəaliyyətində problem yaradır və onun bitərəf mövqeyinə kölgə salır.

Şübhəsiz ki, Rusiyada antiazərbaycan dairələr və erməni lobbisi Rusiya və Azərbaycan arasında münasibətlərə zərbə vurmaq planlarını reallaşdırmağa çalışırlar. Bununla yanaşı, Rusiyanın bəzi antiazərbaycan dairələri, dövlət orqanlarındakı ermənipərəst qüvvələr, habelə bu ölkədəki erməni lobbisi Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı təxribatçı fəaliyyətini davam etdirirlər. Son zamanlar Rusiyanın ədliyyə sistemində və KİV-də yerləşmiş ermənipərəst şəxslərin fəaliyyəti daha qabarıq şəkildə özünü büruzə verir.

Bundan əlavə, belə bir ədalətsiz, qərəzli qərarın qəbul edilməsi bəzi suallar da doğurur. Belə ki, Rusiyada çoxsaylı milli təşkilatlar fəaliyyət göstərdiyi halda, nəyə görə Azərbaycan təşkilatlarına qarşı belə qeyri-obyektiv və qərəzli münasibət nümayiş etdirilir? Rusiya kimi ölkədə hansısa texniki məsələlər buna əsas ola bilərmi? Eləcə də, bu yaxınlarda Rusiya Erməniləri İttifaqının sədri A.Abramyanın 60 illik yubileyində Rusiyanın bütün hakim elitası, o cümlədən Rusiya Prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov, xarici işlər naziri Sergey Lavrov iştirak etmiş, həmçinin Prezident V.Putin ona təbrik məktubu göndərmişdir. Digər tərəfdən isə Rusiya hökuməti Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatını ləğv etdirir. Bu birtərəfli və əsassız yanaşma nə ilə bağlıdır?

Eyni zamanda, belə bir addım Rusiyanın Ermənistanə hərbi yardımı artırması fonunda baş verirsə, bu fakt Moskvanın Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində tərəfsiz vasitəçiliyini, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri mandatını da kölgə altında qoyur. Bu baxımdan, Azərbaycan icmasının ən böyük ictimai birliyinin qeydiyyatının ləğv edilməsi çoxmədəniyyətli, polietnik Rusiya cəmiyyətinin öz xarakterinə ziddir, eləcə də Rusiyada tolerantlıq mühitini və millətlərarası münasibətləri təhdid edən addımdır.

Xalq qəzeti.-2017.-18 may.-№105.-S.8.

Azərbaycan Respublikasının beynəlxalq əməkdaşlıq siyasətində diaspor təşkilatlarının rolunun artması qısqançlıqla qarşılanmamalıdır

Əmir Əliyev,

Bakı Dövlət Universitetinin professoru, hüquq üzrə elmlər doktoru

Rusiya Federasiyası Ədliyyə Nazirliyinin iddiasına əsasən həmin dövlətin Ali Məhkəməsinin Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatını ləğv etməsi bütün soydaşlarımız kimi mənə də bir alim kimi çox narahat edir. Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyası uzun müddət bir ittifaq dövlətində birləşən və bu gün beynəlxalq cəmiyyətə sıx inteqrasiya edən qonşu dövlətlərdir. Azərbaycan Respublikası digər qonşuları ilə yanaşı, Rusiya Federasiyası ilə də əməkdaşlıq münasibətlərini daim yenidən qurur və daha da inkişaf etdirir. Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 10-cu maddəsində deyilir ki, ölkəmiz başqa dövlətlərlə münasibətlərini hamılıqla qəbul edilmiş beynəlxalq hüquq normalarında nəzərdə tutulan prinsiplər əsasında qurur.

Uzun müddət qonşuluq və birgəyaşayış siyasətinə hörmətlə yanaşan Azərbaycan Respublikası bu siyasəti beynəlxalq təşkilatlarda da uğurla aparır. Əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulan beynəlxalq əməkdaşlıq siyasəti hazırda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən dövlətdaxili sferada və beynəlxalq aləmdə, o cümlədən mühüm beynəlxalq təşkilatlarda uğurla davam etdirilir. Belə ki, dövlətimiz təkcə insan hüquqları sahəsində 300-dən çox beynəlxalq müqavilənin iştirakçısı və mühüm nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların (BMT, Avropa Şurası, ATƏT, Beynəlxalq Əmək Təşkilatı, Müstəqil Dövlətlər Birliyi, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı və s.) üzvüdür. Bu təşkilatlar içərisində kifayət qədər sazişlər imzalanan və Azərbaycan Respublikasının da mühüm önəm verdiyi Müstəqil Dövlətlər Birliyi xüsusi yer tutur. Baxmayaraq ki, digər MDB üzvü olan təcavüzkar Ermənistan tərəfindən hələ SSRİ dövründə 1988-ci ildən başlayan növbəti işğalçılıq siyasəti əzəli Azərbaycan torpaqları olan yerlərdən iki yüz mindən çox azərbaycanlının kütləvi deportasiya edilməsi və növbəti genosid faktı ilə nəticələnmişdir. Ermənistanın sonrakı təcavüzü Azərbaycan ərazisinin 20 faizindən çoxunu işğal etməsi və 1 milyondan çox azərbaycanlının öz doğma yurdlarından didərgin düşməsilə nəticələnmişdir. Ermənistanın Azərbaycana hərbi təcavüzü nəticəsində 900 yaşayış məntəqəsi dağıdılıb talan edilmiş, 20 min nəfərdən çox azərbaycanlı öldürülmüş, 50 mindən artıq yaralanmış və əlil olmuş, bir neçə min nəfər itkin düşmüşdür. Məhkəməsiz edamlar, mülki əhalinin kütləvi gülləbaran edilməsi, götürülmüş girovların Ermənistanda və Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərində məcburi qaydada ən ağır işlərdə işlədilməsi, döyülmə, işgəncə və başqa kobud, qeyri-insani rəftar ən adi hala çevrilmişdir. Xocalı soyqırımının dəhşətləri daha ağırdır. Bununla da təcavüzkar Ermənistan tərəfindən nəinki beynəlxalq hüququn ümumtəntənə prinsipləri kobud şəkildə pozulmuş, eyni zamanda insan hüquqları sahəsində mühüm beynəlxalq sənədlər: İnsan hüquqları haqqında Ümumi Bəyannamə, Mülki və siyasi hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt, Mühəribə qurbanlarının müdafiəsinə dair Cenevrə konvensiyaları və s. beynəlxalq normalar ayaq altına salınmışdır.

Azərbaycan Respublikası dünya dövlətləri ilə nəinki universal və regional əsasda, eyni zamanda ikitərəfli əsasda da sıx əməkdaşlıq münasibətləri qurmuşdur. Belə münasibətlər tam balanslaşdırılmış siyasətə söykənir. Müxtəlif istiqamətlərdə imzalanmış ikitərəfli müqavilələr buna əyani sübutdur. Hərdən dövlətlərarası istiqamətlərdə yüksək səviyyədə qurulmuş əlaqələr həmin dövlətlərin bəzi təsisatları (ayrı-ayrı nümayəndələri) və hakimiyyət qolları tərəfindən qısqançlıqla qarşılır. Belə ki, Rusiya Federasiyasının Ali Məhkəməsi 15 may 2017-ci il tarixdə Ədliyyə Nazirliyinin iddiası əsasında Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatının ləğv edilməsi barədə gözlənilməz qərar vermişdir. Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyi Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin məhkəmə hökmü ilə qeydiyyatının ləğvi barədə qərarının tam haqlı olaraq təəssüf və təəccüb doğurduğunu bildirmişdir. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatının ləğv ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin bəyanatında isə deyilir ki, xalqlarımızın və dövlətlərimizin qarşılıqlı dəstəyə daha çox ehtiyacı olduğu bir dövrdə qəbul olunmuş bu qərar ölkələrimiz arasında uzun illər ərzində formalaşmış etimada kölgə sala bilər.

Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi 2001-ci ildə yaradılmışdır. Konqres Azərbaycanın xarici ölkələrdəki ən böyük diaspor təşkilatıdır. Diaspor təşkilatlarının qarşılıqlı olaraq tanınması və onların fəaliyyətinə kömək edilməsi Azərbaycan Respublikası və Rusiya Federasiyası dövlətləri arasında müxtəlif səviyyələrdə dəfələrlə imzalanmış və ratifikasiya edilmiş beynəlxalq müqavilələrin predmeti olmuşdur. Həmin diaspor təşkilatları qonşu ölkədə yaşayan Azərbaycan vətəndaşlarının və azərbaycanlıların, o cümlədən Rusiya Federasiyası vətəndaşlarının və rusların hüquqlarının təminatında əhəmiyyətli yer tutur. Bu münasibətlər beynəlxalq konvensiyalarla - 1961-ci il tarixli Diplomatik münasibətlər haqqında Vyana Konvensiyası, 1963-cü il tarixli Konsul münasibətləri haqqında Vyana Konvensiyası ilə tənzimlənir. Eyni zamanda insan hüquqlarının təminatında diplomatik müdafiə institutunun mühüm elementidir. Diplomatik müdafiə isə Beynəlxalq Ədalət Məhkəməsi Daimi Palatasının 1924-cü il Qətnaməsində beynəlxalq hüququn elementar prinsipi kimi təsbit edilmişdir. Diplomatik müdafiə hər bir dövlətin dövlət suverenliyindən irəli gələn bir hüquqdur. Diplomatik müdafiə ilə əlaqədar məsələlər Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasında da əks olunmuşdur. Belə ki, Konstitusiyanın 53-cü maddəsinin 3-cü hissəsində qeyd edilir ki, Azərbaycan Respublikası onun ərazisindən kənarında müvəqqəti və ya daimi yaşayan Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının hüquqi müdafiəsinə təminat verir və onlara hamilik edir. Rusiya Federasiyası Konstitusiyasının 61-ci maddəsinin 2-ci bəndi ilə Rusiya Federasiyası onun ərazisindən kənardakı Rusiya vətəndaşlarını müdafiə edir və onlara himayəçilik edir. Problemin əhatəliliyi bu istiqamətdə dövlətdaxili qanunvericilik aktlarının qəbul edilməsi ilə nəticələnmişdir. Məsələn, 24 may 1999-cu ildə qəbul edilmiş “Xaricdə yaşayan həmvətənlərə münasibətdə Rusiya Federasiyasının dövlət siyasəti haqqında” qanunu və s. Belə bir qanun Azərbaycan Respublikasında da - “Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında” 27 dekabr 2002-ci il tarixdə qəbul edilmişdir. Qanunun 1-ci maddəsinə görə xaricdə yaşayan azərbaycanlılar dedikdə, Azərbaycan Respublikasının hüduqlarından kənarında yaşayan və özünü azərbaycanlı hesab edən aşağıdakı şəxslər başa düşülür: Azərbaycan Respublikası vətəndaşları və onların övladları; əvvəllər Azərbaycan SSRİ-nin və ya Azərbaycan Respublikasının vətəndaşları olmuş şəxslər və onların övladları; yuxarıda qeyd edilən şəxslər kateqoriyasına aid olmayan, lakin əmlak, dil, mədəniyyət və ya

xarici əlaqələr baxımından özünü azərbaycanlı hesab edən şəxslər və onların övladları. Qanunun 2-ci maddəsində xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasətinin məqsədləri kimi aşağıdakılar müəyyənləşdirilmişdir: beynəlxalq hüququn hamılıqla qəbul edilmiş prinsip və normalarına, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə və Azərbaycan Respublikası qanunvericiliyinə uyğun olaraq, eləcə də müvafiq xarici dövlətlərin qanunvericiliyi nəzərə alınmaqla, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların əsas hüquq və azadlıqlarını həyata keçirməklə, onların öz milli özgürlüyünü qoruyub saxlamasına və inkişaf etdirilməsinə kömək göstərmək; xaricdə yaşayan azərbaycanlıların Azərbaycan Respublikasının dövlət orqanları, eləcə də qeyri-hökumət təşkilatları ilə sıx əlaqələr qurmasına və inkişaf etdirməsinə, Azərbaycan Respublikasının daxili və xarici siyasəti, ölkənin iqtisadi, sosial və mədəni həyatı haqqında informasiya almasına şərait yaratmaq, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin və suverenliyinin qorunmasına və möhkəmləndirilməsinə, iqtisadi, sosial və mədəni inkişafına, cəmiyyətin və dövlətin siyasi həyatına, habelə Azərbaycan Respublikası ilə digər dövlətlər arasında qarşılıqlı surətdə faydalı münasibətlərin qurulması və inkişaf etdirilməsinə cəlb etmək; beynəlxalq hüquq normalarına və müvafiq dövlətlərin qanunvericiliyinə uyğun olaraq xaricdə yaşayan azərbaycanlıların milli-mədəni muxtariyyətlər və ictimai birliklər yaratmaq hüququnun həyata keçirilməsinə yardım göstərmək.

Problemin digər bir tərəfi. Azərbaycan xalqının digər qonşu xalqlarla yanaşı, rus xalqı ilə də uzun əsrlərə söykənən mehriban qonşuluq, dostluq münasibətləri var. Biz hər zaman bir-birimizin adət-ənənələrinə, mədəniyyətinə, ədəbiyyatına böyük hörmətlə, sevgi ilə yanaşmışıq. Respublikamızda digər dillərlə yanaşı, rus dilinə də böyük hörmət göstərilir. Mənim də işlədiyim Bakı Dövlət Universitetinin Hüquq fakültəsində Azərbaycan bölməsi ilə yanaşı, həm bakalavr, həm də magistratura pilləsində ingilis və rus bölmələri fəaliyyət göstərir. Tələbələrə, magistrantlara, gənc tədqiqatçılara tövsiyə edilən ədəbiyyatlar sırasında Azərbaycan ədəbiyyatı ilə bərabər, ingilis və rus dillərində ədəbiyyatlar da birinci yerdə dayanır. Bakı Dövlət Universitetində fəaliyyət göstərən hüquq üzrə fəlsəfə və elmlər doktoru üzrə dissertasiya şurasının tərkibinə Polşa, Rusiya və Ukraynanın nüfuzlu alimləri daxil edilmişlər. Şurada keçirilən müdafiə və müzakirələrdə bu istiqamətdə ciddi qarşılıqlı araşdırmalar aparılır. Fakültəmizdə digər dövlətlərin universitetləri ilə də sıx əlaqələr qurulmuş və birgə uğurlu tədris aparılır (məsələn, ABŞ-in nüfuzlu Tüleyv Universiteti ilə, Almaniyanın Vürzburq Universiteti ilə və s).

Azərbaycan Respublikası müxtəlif istiqamətlərdə digər dövlətlərlə imzaladığı ikitərəfli sazişlərə və beynəlxalq müqavilələrə həmişə sadıqdır. Rusiya Federasiyası ilə imzaladığı ikitərəfli sazişlər dairəsi isə daha genişdir. Bura miqrasiya problemləri, sosial təminat məsələləri, mədəniyyət, elm və təhsil sahəsində əməkdaşlıq, iqtisadi sferada əməkdaşlıq və s. kimi çoxlu sahələr daxildir. Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti xanım Mehriban Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun digər dövlətlərlə bərabər, Rusiya Federasiyasında həyata keçirdiyi mühüm irimiqyaslı layihələr iki dövlət arasındakı münasibətlərin inkişafına xüsusi dəstək vermişdir. Azərbaycanda yaşayan rus millətinin nümayəndələri öz ana dillərində çox yüksək səviyyədə təhsil alır, dillərini, milli xüsusiyyətlərini yaşadır, dini ayinlərini tam azad icra edirlər. Biz təkcə rus millətinin nümayəndələrinə deyil, digər millətlərə, xalqlara da bu cür hörmət və ehtiramla yanaşırıq. Onların hər

birindən də özümüə qarşı eyni münasibəti görürük. Azərbaycan Respublikası multikultural və tolerant bir ölkədir. Burada tam mədəni müxtəliflik hökm sürür. Bu bizim tariximizdən, adət-ənənələrimizdən və soykökümüzə irəli gəlir.

Rusiya da çoxmillətli, çox zəngin və qədim tarixə malik bir dövlətdir. Bu nöqtəyi-nəzərdən Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatının ləğv edilməsi başa düşülən deyil. Axı bu ən azı insan hüquqlarının təminatına ciddi zərbə vura bilər. Qloballaşma və beynəlxalq münasibətlərin humanistləşməsi müstəvisində insan hüquqlarına vətəndaşlıq prizmasından deyil, “hər kəsin” və ya “hamının” hüquqlarının təminatı prizmasından yanaşılması isə bütün dövlətlərin geri çəkilə bilmədiyi öhdəliklərdəndir. Rusiya Federasiyası həm də ATƏT-in Minsk qrupunun üzvü kimi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ probleminin həllində vasitəçi kimi çıxış edir. Başqa sözlə desək, Azərbaycan ictimaiyyətini narahat edən məqamlardan biri də budur ki, Rusiya Federasiyası Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə dair danışıqlarda vasitəçilik missiyasını həyata keçirən ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrindən biridir.

Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi iki milyonadək azərbaycanlıni təmsil edir. Uzun illərdir ki, fəaliyyət göstərən bu təşkilat heç vaxt öz işində ciddi nöqsanlara yol verməmişdir. Rusiya hökuməti tərəfindən ona qarşı kəskin addımlar atılmamışdır. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi heç bir zaman Rusiya Federasiyasının qanunlarından kənara çıxmamışdır. Əksinə, iki dövlət arasındakı əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişafına töhfə verməyə çalışmışdır. Rusiyanın bəzi anti-azərbaycan dairələri, dövlət orqanlarındakı ermənipərəst şəxslər, eləcə də bu ölkədəki erməni lobbisi Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı tərxiatçı fəaliyyətini yenə də böyük fəallıqla davam etdirirlər. Belə bir təşkilatı ləğv etməklə Rusiya Federasiyasında yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının müdafiəsini şübhə altına alırlar. Əlbəttə ki, Rusiya Federasiyasının dövlət siyasəti bunları qəbul etmir və dövlətimizlə sıx əməkdaşlıq münasibətlərini inkişaf etdirmək məqsədini daim diqqətdə saxlayır. Ona görə də biz ümitsiz deyilik. Əminik ki, Rusiya Federasiyasında fəaliyyət göstərən anti-azərbaycançı dairələr məqsədlərinə nail ola bilməyəcəklər. Mayın 15-də verilən qərarın - Rusiya Federasiyası Ədliyyə Nazirliyinin iddiasına əsasən, bu ölkənin Ali Məhkəməsinin verdiyi qərarın son olduğunu düşünürük. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatı məsələsinə yenidən, daha yüksək instansiyalarda baxılacağına, bu işdə Rusiya Federasiyasının mühüm dövlət orqanlarının hərəkətə keçəcəyinə və bu dəfə ədalətli qərar çıxarılacağına ümid edirik. Bu, uzunmüddətli Rusiya-Azərbaycan dostluq və əməkdaşlıq əlaqələrinin tələbi, o cümlədən beynəlxalq hüquqa əməl edilməsi və insan hüquqlarının təmini zəruriliyi ilə birbaşa bağlıdır.

Azərbaycan.-2017.-19 may.-№106.-S.4.

ÜAK-ın qeydiyyatının ləğv edilməsi siyasi qərarıdır

Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatının ləğv edilməsi, əlbəttə, siyasi qərarıdır.

Tanınmış publisist, Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan-Rusiya Parlamentlərarası Əlaqələr üzrə işçi qrupunun üzvü Elmira Axundova bu fikri AZƏRTAC-a müsahibəsində söyləyib. Deputat xatırladı ki, ÜAK ilə bağlı vəziyyət barədə iki dəfə Azərbaycan Parlamentində - Milli Məclisdə çıxış edib, habelə yerli mətbuatda və Rusiya mətbuatında bu barədə fikirlərini bildirib.

Milli Məclisin deputatı vurğulayır: “Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatını ləğv etmək cəhdinin Azərbaycan cəmiyyəti, Azərbaycan diasporu, Azərbaycanın ictimai və dövlət təşkilatları tərəfindən bu cür yekdilliklə pislənməsi məndə belə bir fikir oyadır ki, bu, baş verməyəcək, Rusiya Azərbaycanın rəyini eşidəcək və bu məsələni məhkəməyə qədər həll etməyə çalışacaq. Yəni, əgər ÜAK-ın sənədlərində hər hansı texniki qüsurlar, hüquqi uyğunsuzluqlar olsa belə, bu cür məsələləri işçi qaydada həll etmək olardı. Mən bu məsələnin belə ciddiləşəcəyini və Rusiya Ali Məhkəməsi tərəfindən bu təşkilatın qeydiyyatının ləğv ediləcəyini gözləməirdim”.

Elmira Axundova qeyd edir ki, Rusiyada yüzlərlə, o cümlədən ermənilərə aid ictimai təşkilat mövcuddur. Milli Məclisin deputatı deyir: “Mən dəfələrlə demişəm: necə olur ki, Arxangelskə “Böyük Ermənistan” adlı təşkilat fəaliyyət göstərir, Moskvada Erməni Kilsəsinin Apostol və Naxçıvan Yeparxiyası qeydiyyata alınıb və şəhərin lap mərkəzində fəaliyyət göstərir. Bu qurumların hətta adlarından görünür ki, onlar təhrikçi fəaliyyətlə məşğuldurlar. Bu erməni təşkilatları mifiki “Böyük Ermənistan”ı təbliğ etməklə məşğul olur, faktiki olaraq bir sıra ölkələrin, o cümlədən Rusiyanın özünün də ərazi bütövlüyünə qəsb edən ədəbiyyat yayırlar. Bununla belə, Rusiya Ədliyyə Nazirliyi bu cür hüquqi uyğunsuzluqları nədənsə görmür. Bu, çox qəribədir. Amma Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyev və Rusiyanın indiki Prezidenti Vladimir Putin tərəfindən yaradılmış, onların xeyir-dua verdikləri və birinci qurultayında iştirak etdikləri təşkilat nədənsə bağlanır. ÜAK sadəcə ictimai təşkilat deyil. O, Rusiyanın dövlət strukturları ilə çox sıx əlaqəli şəkildə işləyir. Rusiyada seçkiqabağı kampaniya dövründə - həm prezident seçkilərində, həm də parlament seçkilərində - ÜAK Vladimir Putinin özünün yaratdığı Ümumrusiya Xalq Cəbhəsi blokuna daxil olur. ÜAK bütün seçkiqabağı mübarizələrdə, kampaniyalarda fəaliyyətdə olan prezidenti dəstəkləyir. Onun uğurla seçilməsində çoxmilyonluq Azərbaycan diasporunun rəyi də rol oynayır”.

Deputat xatırladır ki, ÜAK ictimai fəaliyyətlə yanaşı, Rusiyanın ən iri xeyriyyə təşkilatlarından biri kimi, xeyriyyəçiliklə də məşğul olur. Elmira Axundova deyir: “ÜAK Rusiya regionları üçün çox iş görür: məktəbləri, xəstəxanaları təmir edir, əhalinin aztəminatlı təbəqələrinə, sahibkarlığın inkişafına kömək edir və s. Demək istəyirəm ki, ÜAK sadəcə ictimai təşkilat deyil, bu, Rusiyanın ictimai-sosial həyatına inteqrasiya etmiş təşkilatdır. O, əslən Azərbaycandan olan və milliyətcə azərbaycanlı olan yüz minlərlə Rusiya vətəndaşını birləşdirir. Buna

görə də hüquqi xarakterli qüsurları bəhanə gətirərək bir qələm çəkməklə bu cür təşkilatı bağlamaq məndə böyük təəccüb və hətta təşviş hissi doğurur”.

Azərbaycan-Rusiya Parlamentlərarası Əlaqələr üzrə işçi qrupun üzvü Elmira Axundova Azərbaycanın hansı addımlar atmalı olduğu barədə öz fikrini bildirərək deyib: “Əlbəttə, Rusiya Ali Məhkəməsinin bu qərarının qəbul edilməsinə Rusiyada fəaliyyət göstərən antiazərbaycan qüvvələr təsir göstərmişdir. Biz həmişə fəxr etmişik ki, qonşu Ermənistanda praktiki olaraq ruslar qalmadığı halda bizdə ən böyük rus diasporu yaşayır. Bizdə 400 rusdilli məktəb, ali məktəblərdə çoxsaylı rusdilli fakültələr, Moskva ali məktəblərinin iki filialı fəaliyyət göstərir, lakin bu, heç kəsi dayandırmayıb. Bu fakt bizi ciddi narahat etməlidir, hesab edirəm ki, ÜAK-ın qeydiyyatının ləğv edilməsi, əlbəttə, siyasi qərardır. Bu, prinsipial məsələdir və biz də bu qərara prinsipial yanaşmalıyıq. Bununla bərabər, mən Azərbaycan ictimaiyyətini, dövlət strukturlarını incikliyin diktə etdiyi hər hansı cavab tədbirlərindən, cavab addımlarından çəkindirmək istədim. Hesab edirəm ki, bu vəziyyətdə biz çox təmkinli olmalı, prosesin başa çatmasını gözləməliyik. Hazırda hüquqşünaslar bu məsələ üzərində işləyirlər, onlar tezliklə apellyasiya sənədlərini təqdim etməlidirlər və apellyasiya instansiyalarının qərarını gözləmək lazımdır. Mən bu vəziyyətin çözülməsinə nikbin baxıram. Hesab edirəm ki, ÜAK hər bir halda bu və ya digər formada mövcud olacaq”.

Elmira Axundova Rusiya strukturlarında, Rusiya mətbuatında bütün dostlarına müraciət edərək vəziyyəti obyektiv araşdırmalarını və bu problemin həllinə kömək göstərmələrini xahiş edir.

Milli Məclisin deputatı sonda deyib: “Bu məsələ Azərbaycan-Rusiya dövlətlərarası, hökumətlərarası və parlamentlərarası münasibətlərinin daha da inkişafına ziyan vurmamalıdır”.

Xalq qəzeti.-2017.-19 may.-№106.-S.4.

Dünya azərbaycanlıları Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin ləğvinə etiraz edirlər

Ceyhun Abasov

Azərbaycanın xarici ölkələrdəki diaspor təşkilatları Rusiyanın bəzi dövlət orqanlarını anti-Azərbaycan qüvvələrin təsirinə düşməməyə çağırır

Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatının ləğv olunması təkcə ölkə ictimaiyyəti yox, bütövlükdə dünya azərbaycanlıları tərəfindən dərin narahatlıqla qarşılanıb. Xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarımız Rusiya Ali Məhkəməsinin konqresin qeydiyyatının ləğvi ilə bağlı qərarına etiraz edir.

Almaniyada fəaliyyət göstərən bir sıra Azərbaycan diaspor təşkilatları - Drezdendəki Alm.Az Cəmiyyəti, Saksoniya-Anhaltdakı Alman-Azərbaycan Mədəniyyət Cəmiyyəti və Avropa Əməkdaşlıq Forumu Təşkilatı İdarə Heyətinin üzvləri ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvi ilə əlaqədar Rusiya prezidenti Vladimir Putinə müraciət ünvanlayıblar. Bildirilib ki, Rusiya ilə Azərbaycan arasında münasibətlər hər zaman yüksək səviyyədə olub və bütün sahələrdə səmərəli əməkdaşlıq mövcuddur: "Bu münasibətlərin qorunub saxlanılmasına iki ölkə prezidentinin qarşılıqlı anlaşması öz töhfəsini verməkdədir. Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində Rusiya ilə əməkdaşlığı inkişaf etdirərək bu ölkənin bölgədəki strateji maraqlarını hər zaman nəzərə alıb. Azərbaycanın ümummilli lideri Heydər Əliyev və Prezident İlham Əliyevin daxili siyasəti nəticəsində Azərbaycanda rus icmasının, rus təhsil mərkəzlərinin fəaliyyəti, rus dili və mədəniyyəti qorunub saxlanılıb, rus əhalinin hüquqlarının tam qorunması üçün bütün şərait yaradılıb".

Almaniyada yaşayan azərbaycanlılar hesab edirlər ki, bütün bunlara baxmayaraq, Rusiyadakı Azərbaycan əleyhinə olan qüvvələr təxribatçı fəaliyyətlərini gücləndirərək münasibətlərə kölgə salmaq üçün əlindən gələni edir: "Mayın 15-də Rusiya Ali Məhkəməsinin Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatının ləğvi barədə qərarı subyektiv xarakterlidir".

Almaniyadakı Azərbaycan diasporu Rusiya dövlət başçısından ədaləti bərpa edərək ÜAK-ın qeydiyyatının bərpasına dəstək göstərməyi xahiş edir: "Bu, Rusiya və Azərbaycan əlaqələrinə böyük töhfə ola bilər".

Diaspor təşkilatları Rusiyanın bəzi dövlət orqanlarını isə anti-Azərbaycan qüvvələrin təsirinə düşməməyə çağırır.

Kanada Azərbaycan Tədqiqatları İnstitutu isə məsələ ilə bağlı Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrova məktub ünvanlayıb. Məktubda Kanada Azərbaycan Tədqiqatları İnstitutunun Azərbaycanın ən böyük diaspor təşkilatı olan ÜAK-la bağlı Rusiya Federasiyasının Ali Məhkəməsinin 15 may tarixli qərarı ilə bağlı dərin narahatlığı ifadə olunub: "Rusiya və Azərbaycan arasında dərin dostluq münasibətləri və geniş əməkdaşlıq mövcuddur. Rusiyadakı azərbaycanlıların meydana çıxan yeni situasiyaların və qlobal problemlərin öhdəsindən gəlmək üçün Rusiyada belə bir konqres təşkil etməsi vacib bir faktdır. Konqresin fəaliyyəti ilə Azərbaycan-Rusiya

dostluğu və qarşılıqlı səmərəli əməkdaşlığı daha da güclənir və inkişaf edir. Konqres hər iki ölkəyə dostluq əlaqələrinin daha da irəliləməsi, Rusiya və Azərbaycanda sülh və inkişafın daha da yüksəlməsi üçün stimül verir".

Məktubda qeyd olunur ki, Ali Məhkəmənin qərarı ədalətsizdir və iki ölkə arasındakı strateji əməkdaşlığa ziddir: "Biz Rusiya hökumətini bu məsələyə müdaxilə etməyə çağırırıq".

İsveçrədə fəaliyyət göstərən Azərbaycanlıların Mədəniyyəti Dərnəyi isə Rusiya Federasiyasının Prezidenti, Rusiya Federasiyasının Ali Məhkəməsi, Rusiya Federasiyasının Ədliyyə Nazirliyinə ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvi ilə bağlı bəyanat ünvanlayıb. Bəyanatda ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvi məsələsi ilə bağlı dərin təəssüf hissi ifadə olunub: "İsveçrədə yaşayan azərbaycanlıları birləşdirən böyük bir təşkilat kimi bilirik ki, diasporla işin qurulması, vətənlə mədəni əlaqələrin qorunub saxlanması çətindir. Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin də işinin necə çətin olduğunu bilirik".

Müraciətdə daha sonra deyilir: "İnsanların ruh yüksəkliyi ilə yaradılan, öz mədəni əlaqələrini qoruyub saxlayan və ölkənin qanunları ilə cəmiyyətdə harmoniya şəklində yaşamağı arzulayan bir təşkilat kimi sizi bu qərarın nəticələri barədə düşünməyə çağırırıq. Bu qərarla siz Rusiya Federasiyasının ərazisində yaşayan insanları dilini və mədəniyyətini öyrənməkdən, bayramlarını qeyd etməkdən və tarixi vətənlə mədəni əlaqələrini qoruyub saxlamaqdan məhrum edə bilərsiniz".

Bəyanatda Rusiya Federasiyasının dövlət strukturlarının bütün millətlərə və etnik qruplara tolerant münasibətini bilərək bu anlaşılmazlığın tezliklə həll olunacağına, ÜAK-nın yenə də Rusiyada Azərbaycan diasporunu fəxrlə təmsil edəcəyinə inam ifadə olunub.

Moldova Azərbaycanlıları Konqresinin bəyanatında isə qeyd olunub ki, 2001-ci ildə Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin və Azərbaycanın ümummillə lideri Heydər Əliyevin dəstəyi ilə yaradılan ÜAK bu illər ərzində ikitərəfli əlaqələrin möhkəmləndirilməsinə öz töhfələrini verib. Bəyanatda həmçinin, ÜAK-ın Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların mədəni və mənəvi əlaqələrinin qurulması, onların Rusiya cəmiyyətinə inteqrasiyası istiqamətində böyük işlər gördüyü vurğulanır: "16 ildir ki, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin əsas məqsədi Rusiyada millətlərarası anlaşmanı möhkəmləndirmək və Rusiya ilə Azərbaycan arasında sosial-iqtisadi və mədəni əməkdaşlığın inkişafına dəstək göstərməkdir. ÜAK Rusiya qanunları çərçivəsində fəaliyyət göstərərək dini və etnik tolerantlığın möhkəmləndirilməsinə, millətlərarası dostluğun və mədəniyyətlər arasında dialoqun dərinləşməsinə öz töhfələrini verib".

Moldovanın çoxminli Azərbaycan icması Rusiya Federasiyası Ali Məhkəməsinin ÜAK-ın ləğvinə dair qərarından təəssüfləndiyini və narahatlığını bildirir. Moldovadakı Azərbaycan diasporu hesab edir ki, bu qərar strateji partnyorluq əlaqələrinin olduğu Rusiya ilə Azərbaycanın milli maraqlarına uyğun deyil.

Gürcüstan Azərbaycanlı Jurnalistlər Birliyi və bu ölkədə fəaliyyət göstərən Azərbaycanlıların Mədəniyyət Mərkəzi də bəyanat yayaraq məsələ ilə bağlı narahatlıqlarını bildirib. Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən verilən məlumata görə, bəyanatlarda Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin həmişə yüksək səviyyədə olduğu, bütün sahələrdə səmərəli əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişaf etdiyi və bu münasibətlərə iki ölkə prezidenti arasındakı qarşılıqlı anlaşma və dostluq əlaqələrinin təsiri vurğulanır. Buna baxmayaraq, Rusiyanın bəzi anti-Azərbaycan

dairələrinin, dövlət orqanlarındakı ermənipərəst şəxslərin, habelə bu ölkədəki erməni lobbisinin Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı təxribat xarakterli fəaliyyətini davam etdirdiyi vurğulanır.

Gürcüstan azərbaycanlıları hesab edirlər ki, ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvinin arxasında da məhz bu qüvvələr dayanır və onların məqsədi Rusiya ilə Azərbaycanın münasibətlərini imtahana çəkməkdir.

Gürcüstandakı Azərbaycan icması, azərbaycanlıların birləşdiyi diaspor təşkilatları, ziyalılar, media qurumları və QHT-lər Rusiya Ali Məhkəməsini xalqlarımızın dostluq münasibətlərinə kölgə sala biləcək təxribat xarakterli bu qərarı ləğv etməyə çağırır.

Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin tarixinə nəzər salsaq, ikitərəfli əlaqələrin daim yüksək səviyyədə olduğu, bütün sahələr üzrə səmərəli əməkdaşlıq münasibətlərinin hökm sürdüyü qənaətinə gəlmək olar. Şübhə yox ki, iki ölkə prezidentləri arasında qarşılıqlı anlaşma və dostluq əlaqələri ikitərəfli münasibətlərin xarakterinə mühüm təsir göstərmiş, bu münasibətlər strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəlmişdir. Azərbaycan dövləti həmişə Rusiyanın regiondakı strateji maraqlarını nəzərə alıb, beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində faydalı əməkdaşlıq əlaqələri inkişaf etdirilib və qarşılıqlı dəstək ruhu hökm sürüb. Ölkəmizdə rus dilinin, mədəniyyətinin qorunub saxlanması, rus dilli təhsil müəssisələrinin, rus icmasının və digər bu kimi təşkilatların fəaliyyətinin təmin edilməsi, ölkədə yaşayan çoxsaylı rus icması nümayəndələrinin vətəndaş hüquqlarının təmin olunması üçün bütün zəruri addımlar atılıb və bu siyasət hazırda da davam etdirilir.

Bütün bunlarla yanaşı, Rusiyanın bəzi anti-Azərbaycan dairələri, dövlət orqanlarındakı ermənipərəst şəxslər, habelə bu ölkədəki erməni lobbisi Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı təxribatçı fəaliyyətini davam etdirirlər. Son zamanlar Rusiyanın ədliyyə sistemində yerləşmiş ermənipərəst şəxslərin fəaliyyəti daha qabarıq şəkildə özünü büruzə verir. Bu mənada, qərar qəbul olunarkən Rusiyada çoxmilyonlu azərbaycanlı icmasının yaşaması, qonşu ölkənin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında fəallıqları ilə seçilməsinin nəzərə alınmaması şübhələrin əsassız olmadığını göstərir. Halbuki, Rusiyanın azərbaycanlı icması iki ölkə arasında siyasi, iqtisadi, mədəni münasibətlərində körpü rolunu oynayır və bu əlaqələrin sağlam məcrada saxlanması istiqamətində məqsədyönlü fəaliyyət aparır. Bu mənada, qurumun ləğv edilməsi yalnız ikitərəfli münasibətlərin inkişafını ləngitmək, əlaqələri sıradan çıxarmaq məqsədi daşıyır.

Rusiya Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi istiqamətində fəaliyyət göstərən, vasitəçilik missiyası həyata keçirən ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr dövlətlərindən biridir. Onu da nəzərə alsaq ki, Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konsqresinin qeydiyyatının ləğvi prosesi rəsmi Moskvanın Ermənistana verdiyi hərbi-siyasi dəstək fonunda baş verir. Bu o deməkdir ki, Rusiya bununla bitərəfliyini pozur, açıq-aşkar münaqişə tərəfləri arasında fərq qoyur. Ona görə də, Kreml rəhbərliyi ÜAK-ın ləğvi ilə bağlı məsələni dərinlən araşdırmaları, Rusiyanın anti-Azərbaycan dairələri tərəfindən iki ölkə arasında münasibətlərə xələl gətirmək niyyətilə atılan bu addımın qarşısını almalıdır.

525-ci qəzet.-2017.-23 may.-№ 90.-S.5.

Antiazərbaycançı dairələr iki ölkənin strateji tərəfdaşlığını öz maraqlarına təhlükə kimi görürlər

Sani Hacıyev,

Bakı Dövlət Universitetinin prorektoru, professor

Hansısa bir təşkilatın ləğvi barədə qərar verilsə, mütləq çox ciddi şəkildə əsaslandırılmalıdır. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinə (ÜAK) gəlincə, bu, hər hansı, sıradan bir qurum deyil. Bu təşkilat Rusiya ərazisində 2 milyondan çox azərbaycanlıni əhatə edən ictimai təşkilatları öz sıralarında birləşdirib. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi 2001-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyevin və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin təşəbbüsü ilə yaradılıb. Fəaliyyətə başladığı vaxtdan üzərinə düşən vəzifəni lazımınca yerinə yetirib, Rusiya ilə Azərbaycan arasında sosial-iqtisadi və mədəni əməkdaşlığın inkişafına çalışıb, soydaşlarımızın Rusiya mədəniyyətinə, ənənələrinə, qanunlarına uyğunlaşmasına kömək göstərmiş, onların təhsili, hüquqlarının və etnomədəni maraqlarının müdafiəsində fəal iştirak edib. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi hər zaman Rusiya Federasiyasının qanunlarına böyük hörmətlə yanaşmış, qaydalardan kənara çıxmamışdır.

Bu iki ölkənin - Rusiya Federasiyasının və Azərbaycan Respublikasının münasibətləri də göz önündədir. Siyasi, iqtisadi, mədəni əlaqələrimiz gündən-günə daha da möhkəmlənir. Azərbaycan regionunda Rusiyanın ən yaxın tərəfdaşdır.

Respublikamızda rus mədəniyyətinə, Rusiya ilə tarixi əlaqələrə qayğı ilə yanaşırlar. Azərbaycanda uşaq bağçalarından başlayaraq, orta və ali məktəblərdə rus dilində çox yüksək səviyyədə təhsil almaq olar. Həmin təlim-tərbiyə, təhsil müəssisələrinə ruslarla yanaşı, Azərbaycanda yaşayan digər xalqların nümayəndələri də maraqlıdır, böyük həvəslə bu dili öyrənirlər.

Azərbaycan multikultural ölkədir. Burada bütün millətlərin və xalqların nümayəndələri öz milli xüsusiyyətlərini, adət-ənənəni yaşadır, dini ayinlərini icra edirlər.

Rusiya da çoxmillətli dövlətdir. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin qeydiyyatının ləğv edilməsi ona heç nə qazandırmır. Əksinə, bu cür ədalətsiz qərarın verilməsi Rusiyanın polietnik bir ölkə olduğu imicinə zərbə vurur.

Azərbaycan ictimaiyyətini narahat edən məqamlardan biri də budur ki, Rusiya Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə dair danışıqlarda vasitəçilik missiyasını həyata keçirən ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrindən biridir. Onun öz ölkəsində fəaliyyət göstərən ən böyük Azərbaycan diaspor təşkilatının qeydiyyatını ləğv etməsi Azərbaycan ictimaiyyətində bu ölkənin tərəfsizliyinə olan inamı zədələyə bilər.

Biz rus xalqının simasında da özümüzə yaxın qonşu, dost görürük. Ümumilikdə onların bizə hörmət və ehtiramlarından razıyıq. Nəinki Rusiyada və Azərbaycanda, dünyada yaşayan azərbaycanlılar və ruslar arasında bu cür səmimi, mehriban münasibət mövcuddur. Bu münasibətin kökündə böyük bir tarix dayanır. Azərbaycanlılar və ruslar əsrlərdir ki, bir-birlərinə qaynayıb-qarışıblar.

Belə olan təqdirdə, Rusiya Federasiyası Ədliyyə Nazirliyinin iddiasına əsasən, həmin ölkənin Ali Məhkəməsinin verdiyi qərar bizi təəccübləndirməyə bilməzdi. Həmin qərara əsasən, Rusiyanın böyük ictimai təşkilatı olan Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin ləğv edilməsi həm də çox böyük təəssüf hissləri doğurdu. Gətirilən “əsaslar” ÜAK-ın fəaliyyəti və qeyd etdiyimiz digər müsbət, iki ölkənin, onların vətəndaşlarının bir-birlərinə münasibətləri fonunda olduqca kiçikdir və daha çox da bəhanələri xatırladır. Ona görə də meydana bir çox suallar çıxır. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin fəaliyyətinə son qoyulmasının səbəbləri nədir? Bu, kimə və nəyə görə lazımdır?

Əslində, belə bir qərarın verilməsinin əsl səbəbi və mahiyyəti hər birimizə məlumdur. Rusiya Federasiyası ilə Azərbaycan Respublikası arasında qurulan və yüksək səviyyədə inkişaf etdirilən qarşılıqlı əməkdaşlıqdan, möhkəm tərəfdaşlıqdan təşvişə düşən qüvvələr var. Onlar bu münasibətlərə kölgə salmaq üçün hər vasitəyə əl atırlar. Erməni lobbisi öz “fəaliyyətini” davam etdirir, Rusiyadakı antiazərbaycan dairələrlə birləşərək Rusiya və Azərbaycan arasında münasibətləri mürəkkəbləşdirməyə çalışır. Bu, erməni lobbisinin ölkəmizə, xalqımıza qarşı məkrli planının bir hissəsidir.

Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin fəaliyyətinin dayandırılması barədə qərarın arxasında Azərbaycan-Rusiya strateji tərəfdaşlığını öz maraqlarına təhlükə kimi görən qüvvələrin izlərini görmək mümkündür. Bütün bunlar təsdiq edir ki, Rusiya Federasiyasının Ali Məhkəməsinin bu qərarı Azərbaycan ilə Rusiya arasında dostluq və tərəfdaşlıq münasibətlərinin sarsıtılması, ölkələrimizin xalqlarının bir-birindən uzaqlaşdırılması üçün ermənipərəst dairələr tərəfindən provokasiya məqsədi ilə törədilən siyasi təxribatdır. Rusiyanın bəzi antiazərbaycançı dairələri, dövlət orqanlarındakı ermənipərəst şəxslər, eləcə də bu ölkədəki erməni lobbisi Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı təxribatçı fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Lakin biz əminik ki, Rusiyada olan antiazərbaycançı dairələr və erməni lobbisi arzularına çata bilməyəcəklər. Onlar indi yəqin ki, bəd əməllərini həyata keçirdiklərini düşünürlər. Amma niyyətləri puça çıxacaq, planları səmərəsiz qalacaq. Çünki başqa millətlərin yalnız bəbəxtliklərini istəyənlər, ara qarışdırmaqdan, şər qüvvələrə xidmət etməkdən zövq alanlar heç zaman qalib gəlmirlər.

Rusiya Federasiyası Ali Məhkəməsinin qərarı bizi incik salsa da, inamımız qırılmayıb. Problemin tezliklə aradan qaldırılacağına ümid bəsləyirik. Əminik ki, Rusiya Federasiyasının ictimaiyyəti, hökuməti və Prezidenti öz mövqelərini bildirərək, məsələnin müsbət həll olunmasına çalışacaqlar. Biz inanırıq ki, dostluq şər qüvvələrə qalib gələcək.

Azərbaycan.-2017.-24 may.-№110.-S.10.

“Qazaxıstanda yaşayan həmvətənlərimizin bir-birləri ilə əlaqələri çox yaxşıdır”

Ədalət Allahverdiyev: “Biz çalışırıq ki, Qazaxıstanda düzgün fəaliyyətimizlə, dövlətə xidmətimizlə ermənilərdən üstün olaq”

Fuad Hüseynzadə

Qazaxıstanda yaşayan bir çox soydaşımız istər nüfuz, istərsə də tutduqları mövqeyə görə seçilir. Rəsmi Qazaxıstan dövləti də belə azərbaycanlıların əməyini hər zaman yüksək qiymətləndirir. Bunun da əsas səbəbi soydaşlarımızın Qazaxıstan-Azərbaycan münasibətlərinin daha da möhkəmlənməsi, Qazaxıstanın iqtisadi, elmi-texniki inkişafı, adət-ənənələrin qorunmasına verdiklər töhfələrdir. Qazaxıstanda sayılıb-seçilən ziyalı, professor Ədalət Allahverdiyevin də, bu baxımdan, əvəzsiz xidmətləri var. Astanada olarkən Ədalət Allahverdiyevlə görüşüb həmsöhbət olduq. Qeyd edək ki, Ədalət Allahverdiyev uzun müddət Qazaxıstanda müxtəlif rəsmi vəzifələrdə çalışıb. 2010-cu ildən isə Astanada Alqı-satqı üzrə birja idarəsinin (UTB “Astana”) rəhbəridir.

-Ədalət müəllim, öncə sizi tanımaq istərdik.

-1951-ci ildə Ermənistanın İcevan rayonunun azərbaycanlılardan ibarət Haqqıxılı kəndində (1978-ci ildən Səməd Vurğun, 1991-ci ildən Hovk) anadan olmuşam. Atam riyaziyyat müəllimi, anam isə evdar xanım olub. Ailədə 5 övlad olmuşuq. Mənim 9 yaşım olanda atam dünyasını dəyişdi. Kənd orta məktəbində orta təhsilimi başa vurandan sonra 1968-ci ildə keçmiş Azərbaycan Politeknik İnstitutunun Nəqliyyat fakültəsinin körpü və tunellər tikintisi ixtisasına qəbul oldum. 1973-cü ildə ali təhsilimi bitirdim. Tələbəlik illərində gecələr işləmişəm, gündüzlər isə oxumuşam. O zamanlar Bakının Xətai rayonunun Milis İdarəsində müxtəlif vəzifələrdə işləmişəm. 1973-cü ildə mənim təyinatımı Ermənistandakı Körpü Tikintisi İnstitutuna verdilər. 1974-cü ildən Qazaxıstanın Şərqi Qazaxıstan vilayətinin Ust-Kamenoqorsk şəhərində yaşamışam. 6 ilə yaxındır ki, Astanada yaşayıram. Ailəliyəm, iki oğlum, üç qızım var. Övladlarımdan hamısı ali təhsillidir. Övladlarım, eyni zamanda idman və rəqslə məşğul olurlar. Kiçik qızım professional tennislə məşğul olur. Dünya gəncləri içində siyahıda 500-cü yerdədir. Öz sahəsində ildən-ilə irəli gedir. Özüm də dağ xizəkçiliyi və futbolla məşğul oluram. Uzun müddət Şərqi Qazaxıstan vilayətinin Futbol Federasiyasının sədr müavini olmuşam.

-Bəs necə oldu ki, Qazaxıstana gəlib burda yaşamalı oldunuz?

- Biz uşaq olarkən kənddə yaşayanda ermənilərlə yaxın münasibətimiz var idi. Amma bilirdim ki, ermənilər azərbaycanlılara qarşı soyqırımları ediblər. Məsələn, 1919-cu ildə Andranikin quldur dəstəsi camaatı sülh adıyla evlərə toplayıb, qapıları bağlayandan sonra evlərə od vurublar. Qaçıb aradan çıxmaq istəyənlər tüfəng ilə nişan alınıb, qılıncla doğranıb. Bir gecədə 158 nəfər adam amansızcasına məhv edilib. 1922-ci ildə salamat qalanlardan bir qismi kəndə qayıdıb. 1988-ci ildə kənddə yaşayan insanlar yenidən erməni təcavüzünün qurbanı olublar. Kənd erməniləşdirilib.

Amma sovet dövründə ermənilərin bu düşmənçiliyi hiss olunmurdu. Ali məktəbi bitirib Ermənistana qayıdıandan sonra mən başa düşdüm ki, biz həqiqətən, düşmənlik. 1973-cü ildə mən 6 aya yaxın İrəvanda işlədim. 1974-cü ildə Moskvaya gedib xahiş etdim ki, mənim təyinatımı başqa ölkəyə versinlər. Mart ayında məni Qazaxıstanın Şərqi Qazaxıstan vilayətinin Ust-Kamenoqorsk şəhərinə göndərdilər. Elə o vaxtdan da burda qaldım. Çünki uğurlu karyeram oldu. Yüksək vəzifələrdə çalışdım. Ən qısa zamanda Şərqi Qazaxıstan vilayətində tikinti üzrə idarədə rəis oldum. Daha sonra mənə taxıl tədarükü idarələri üzrə baş mühəndis vəzifəsi verdilər. Sonra taxıl tədarükü üzrə idarələrin vilayət üzrə baş direktoru oldum. İki dəfə vilayət üzrə, bir neçə dəfə rayon üzrə deputat olmuşam. 1991-ci ildə isə respublika üzrə deputat olmuşam. Müstəqil Qazaxıstanın ilk Dövlət bayrağı, gerbi, adı, konstitusiyasının və s. təsdiqlənməsində mənim də səsım olub.

-Uzun illərdir ki, xaricdə yaşayırsız. Vətənlə əlaqələriniz necədir?

- Vətənlə əlaqələrimiz çox sıxdır. Özümüz yad ölkədə olsaq da, ürəyimiz Azərbaycanladır. Hər zaman övladlarıma Azərbaycan haqqında danışırım. Azərbaycanın dövlətçilik tarixi haqqında məlumat verirəm. Əsl ulu Vətənimiz haqqında övladlarıma daima məlumatlandırırım. Ümumiyyətlə, biz öz Vətənimizi, kəndimizi yaddan çıxarmırıq. Biz öz kəndimiz haqqında böyük bir kitab hazırlamışıq. Yaxın günlərdə çap olunacaq. Onu da deyim ki, bizim kənddən sayılıb-seçilən ziyalılar çıxıb. Həmin insanlar bu gün Azərbaycanda və xarici ölkələrdə məsul vəzifələrdə çalışırlar.

-Azərbaycana tez-tezmi gedirsiniz?

- 1988-ci ildə bizim qohumlar ermənilərin təzyiqindən sonra Azərbaycana köçüblər. Qohumlarla tez-tez əlaqə saxlayırıq. Azərbaycana gedirik. Övladlarıma da gedib orada qohumlarımızla görüşürlər. Qızım iki il əvvəl Azərbaycanda "ADA" Universitetində 2 aylıq təcrübə keçmişdi.

-Siz Qazaxıstanda öz kəndinizdən olan ermənilərlə qarşılaşırsızmi?

-Bəli. Amma münasibət saxlamırıq. Sovet dövründə bizim kənddən olan ermənilərlə münasibətimiz normal idi; görüşürdük, söhbət edirdik. Amma Qarabağ münaqişəsindən sonra dostluq etmirik. Amma düşmənçilik də etmirik. Çünki biz Qazaxıstan vətəndaşlarıyıq. Biz çalışırıq ki, onlardan üstün olaq. Düzgün fəaliyyətimiz, irəli getməyimiz, dövlətə xidmətimizlə kim olduğumuzu göstəririk.

-Azərbaycanın Qazaxıstandakı səfirliyi ilə əlaqələriniz necədir?

- Səfirliklə münasibətimiz çox yaxşıdır. Tədbirlərdə iştirak edirik, səfirlə görüşürük. Soydaşlarımızın səfirliklə əlaqə saxlamağı, həm də Azərbaycanla əlaqə saxlamaq deməkdir.

-Diaspor işində də aktivlik göstərirsinizmi?

-Diasporla əlaqəmiz var. Ust-Kamenoqorsk şəhərində olanda diaspor sahəsində daha sıx işləyirdim. 1996-2014-cü illərdə Qazaxıstanın Xalqlar Assambleyasının üzvü idim. Elə həmin illərdə "Azəri" Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin sədri olmuşam. Təqaüdə çıxsam da, əlimdən gələnlə köməkliyi həm azərbaycanlılara, həm də qazaxlara edirirəm. Qazaxıstanda yaşayan həmvətənlərimizin bir-birləri ilə əlaqələri çox yaxşıdır. Ayrıca soydaşlarımızın Azərbaycanla da əlaqələri çox sıxdır.

-Rəsmi qurumların azərbaycanlılara münasibəti necədir?

- Öncə qeyd edim ki, Qazaxıstan Prezidenti Nursultan Nazarbayev hər zaman Azərbaycan rəhbərləri haqqında xoş sözlər deyib. Qazaxıstanda ulu öndər Heydər Əliyevə, Prezident İlham Əliyevə və onun ailəsinə çox gözəl münasibət var.

Burdakı digər dövlət işçilərinin də azərbaycanlılara qarşı mənfi münasibəti yoxdur. Çalışan insanlara hər zaman qiymət verirlər. Baxın, mən Azərbaycandan gəlmiş bir insanam: öz biliyim, bacarığımla böyük nailiyyətlər əldə etmişəm. Yəni özünü yaxşı aparan adama yaxşı, pis aparan adama pis münasibət göstərilir. Mən harada çalışmışamsa, eşitməmişəm ki, azərbaycanlılara qarşı hansısa zidd hərəkət olsun. Xatırımdadır, 20 Yanvar hadisələri zamanı Ust-Kamenoqorsk şəhərində tikinti işində çalışan bizim azərbaycanlı gənclər təyyarə istəyirdilər ki, Vətənə gedib döyüşsünlər. Mən onda rəsmilərlə danışdım və xahiş etdim ki, bizim o gəncləri həbs etməsinlər. Mən azərbaycanlı gənclərə anladım ki, fikir düzdür, amma addım yanlışdır. Yəni kömək lazımdır, amma bu formada yox.

-Mümkünsə, elmi fəaliyyətiniz haqqında da danışardız.

- Qeyd etdiyim kimi, mən uzun müddət taxıl tədarükü idarələrində çalışmışam. Qazaxıstanda günəbaxan tumunun qurudulması haqqında elmi fəaliyyətim var. Mənim elmi nailiyyətim 1982-ci ildə SSRİ Ümumxalq Sərgisində nümayiş olundu. Buna görə gümüş medala layiq görüldüm. Daha sonra bu mövzuda elmi işimi genişləndirərək elmlər namizədi, doktor və professor adını almışam.

Palitra. - 2017.- 23 iyun. - № 111. - S. 7.

Avropa Azərbaycan Cəmiyyətinin fəaliyyət dairəsi genişdir

Diaspora Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında önəmli rol oynayır

Avropa Azərbaycan Cəmiyyəti Azərbaycanın diaspora təşkilatları arasında öz fəaliyyəti ilə seçilir. Avropa Azərbaycan Cəmiyyəti 2008-ci ilin noyabr ayında işə başlayıb. Ondan dörd il öncə isə London Azərbaycan Cəmiyyəti kimi fəaliyyət göstərib. Təşkilatın Birləşmiş Krallıq, Belçika, Fransa, Almaniya və Türkiyədə ofisləri, Azərbaycanda isə nümayəndəliyi vardır. Təşkilatın missiyasının bir hissəsi olaraq, Avropa Azərbaycan Cəmiyyəti mütəmadi olaraq sərgilər, konsertlər, kitab nəşrləri və təqdimatların daxil edildiyi çoxistiqamətli mədəniyyət layihəsini həyata keçirir. Bu layihələr Azərbaycan mədəni irsinin, Azərbaycan milli-mədəni dəyərlərinin qorunmasını, Avropa cəmiyyətinin mədəni həyatına Azərbaycan gənclərinin daha yaxşı inteqrasiyasını, təhsilin inkişaf etdirilməsini, dostluq, etimad və xalqlar arasında anlaşmanı təşviq edir. Dünya ictimaiyyəti incəsənət, memarlıq, ədəbiyyat, teatr, kino, rəqs və musiqi sahələri də daxil olmaqla, Azərbaycanın bütün növ mədəniyyət sahələri barədə məlumatlandırılır. Bundan başqa Avropa Azərbaycan Cəmiyyəti Azərbaycanı Avropada siyasi, iqtisadi və mədəni aspektdən də tanıdır. Cəmiyyətin xətti ilə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması üçün çoxsaylı kitablar, jurnal və qəzetlər nəşr edilib. Bir sözlə Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlərin Avropada insanlara çatdırılmasında cəmiyyət önəmli rol oynayır. Füzuli rayonunun Alxanlı kəndində yaşlı qadının və onun ikiyaşlı nəvəsinin qətlə yetirilməsi ilə bağlı hadisə, erməni vəhşiliyinin iç üzünün açılmasında Avropa Azərbaycan Cəmiyyəti fəaliyyəti öz nəticələrini verir. Azərbaycan Cəmiyyətinin Berlin ofisi tərəfindən verilən sorğuya cavab olaraq Almaniya Bundestaqındakı CDU/CSU parlament qrupunun üzvü Stefan Mayer bəyanatı bunu aydın göstərir. Sovet İttifaqının süqutu zamanı Ermənistan və Azərbaycan arasında mütəmadi olaraq zorakılıq halların baş verdiyini bildirən Stefan Mayer qeyd edib ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi iki ölkənin silahlı qüvvələri arasında qanlı döyüşlərə səbəb olub. Bəyanatda deyilir: Bu münaqişə hər iki tərəf üçün köçkün axınının yaranması və minlərlə günahsız insanın ölümü ilə yadda qalıb. Bu qanlı savaşda iyirmi beş minə yaxın insan həlak olub, bir milyona yaxın dinc sakin isə didərgin düşüb. Müharibə nəticəsində Ermənistan nəinki Dağlıq Qarabağı, həmçinin ətrafdakı yeddi rayonu işğal edib. 1993-cü ildə Azərbaycan ərazisinin bir hissəsinin hərbi işğalı Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən pislənilib. Almaniya Federativ Respublikası tərəfindən dəstəklənən bu tələb indiyədək qüvvədədir.

Stefan Mayer vurğulayıb ki, dünya ictimaiyyəti Dağlıq Qarabağı Azərbaycan Respublikasının ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır. Avropa İttifaqı və Almaniya bu münaqişənin yalnız sülh yolu ilə həll ola biləcəyinə əmindirlər. 2010-cu ildə Dağlıq Qarabağda keçirilmiş parlament seçkiləri nə Avropa İttifaqı, nə də Almaniya tərəfindən tanınıb. Avropa Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatı (ATƏT) çərçivəsində fəaliyyət göstərən Minsk Qrupu 1992-ci ildən bu günədək regionda sülh yaratmağa çalışır. Dağlıq Qarabağın işğalı beynəlxalq hüquq üzrə

öhdəlikləri pozur. BMT Xartiyasının II maddəsinin 3 və 4-cü bəndlərinə əsasən, bütün ölkələr öz aralarındakı mübahisələri elə həll etməlidir ki, beynəlxalq hüquq, təhlükəsizlik və ədalət prinsipləri pozulmasın. BMT-nin hər bir üzvü digər ölkənin ərazi bütövlüyünə təhlükə altına ala biləcək və təşkilatın məramına zidd hərəkətlərdən çəkinməlidir. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunmalı, məcburi köçkünlər öz vətənlərinə qayıtmalıdır. Göründüyü kimi Azərbaycanın ərazi bütövlüyü Almaniyə tərəfindən dəstəkləndiyi deputatın dilindən bir də səslənir.

Bəyanatda daha sonra deyilir: 2012-ci ildə Almaniyə Bundeştaqında Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin 20 illiyinə həsr olunmuş toplantıda CDU/CSU parlament qrupunun xarici əlaqələr üzrə işçi qrupu münaqişənin həlli yollarına dair müzakirələr keçirib və öz təkliflərini verib. Bundeştaq deputatının fikrincə, münaqişənin sülh yolu ilə həlli və münasibətlərin normallaşması bütün regionda sosial və iqtisadi impulslar yaradacaq. Bu baxımdan Almaniyə Bundeştaqında fəaliyyət göstərən CDU/CSU parlament qrupunun xarici əlaqələr üzrə işçi qrupu, BMT, NATO və ATƏT kimi qurumlar münaqişə tərəflərinə bir daha müraciət edərək Dağlıq Qarabağ məsələsinin həlli üçün səyləri artırmağa çağırırlar. Tərəflər arasında aparılan danışıqlarda ilk növbədə təmas xəttinə yaxın ərazidə yaşayan dinc sakinlərin təhlükəsizlik məsələləri müzakirə predmetinə çevrilməli və öz həllini tapmalıdır.

Bundan başqa, Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün ağır nəticələri və iyulun 4-də Azərbaycanın Füzuli rayonunun Alxanlı kəndinin sakini - 2 yaşlı Zəhra Quliyevanın qətli ilə bağlı Almaniyə Xarici İşlər Nazirliyində (XİN) müzakirələr aparılıb. Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (Ombudsman) Aparatının rəhbəri Aydın Səfərxanlı və bir qrup əməkdaşın Almaniya səfəri çərçivəsində bu ölkənin XİN departament rəhbəri Ekart Blaurok ilə görüş keçirilib. Görüşdə Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü nəticəsində insanların fundamental hüquqlarının pozulması haqqında geniş məlumat verilib, habelə 4 iyulda Azərbaycanın Füzuli rayonunun Alxanlı kəndinin erməni silahlı birləşmələri tərəfindən atəşə tutulduğu, 2 yaşlı Zəhra Quliyevanın və nənəsi Sahibə Quliyevanın qətlə yetirildiyi bildirilib. Həmçinin, Azərbaycan Ombudsmanının bu hadisə ilə bağlı qəbul etdiyi Bəyanat Almaniyə XİN-ə təqdim edilib.

Avropa Azərbaycan Cəmiyyətinin fəaliyyət sahəsinə bunlarla yanaşı Avropa və Azərbaycan arasında biznes əlaqələrini dəstəklənməsi də daxildir. O təşkilatların əməkdaşlıq əlaqələri qurması və mövcud biznes əlaqələrinin region boyu genişlənməsi üçün platforma yaradır. Bundan başqa, əsas fikir yaradıcıları, qərar qəbul edənlər və digər siyasi, akademik dairələr və vətəndaş cəmiyyətilə əlaqəli şəxslərin Azərbaycan barədə məlumatını artırmaq üçün çalışır. Öz məqsədləri çərçivəsində Avropa Azərbaycan Cəmiyyəti maraqlanan tərəflər, fikir formalaşdırıcı və qərar qəbul edən tərəflərlə görüşlər təşkil edir, siyasətçilər, jurnalistlər və biznes adamlarının tanışlıq məqsədilə keçirilən iş səyahətlərini təşkil edir. Eyni zamanda dəyirmi masalar, seminarlar, mühazirələr və konfranslara təşkilatçılıq edir, hesabatlar, bülletenlər və kitablar hazırlayır. Həmçinin Azərbaycan barəsində «100 suala cavab» kitabı nəşr olunub. Avropa Azərbaycan Cəmiyyətinin hər ay işıq üzü görünən qəzeti bir sıra Avropa ölkələrinin parlament üzvlərinə paylanır. Cəmiyyətin Xocalı soyqırımını haqqında nəşr etdiyimiz kitab da dünyanın müxtəlif universitet və institutlarına paylanıb.

Göründüyü kimi Avropa Azərbaycan Cəmiyyətinin fəaliyyət dairəsi genişdir. Bu isə öz-özlüyündə onu deməyə əsas verir ki, dövlət tərəfindən lazımı səviyyədə dəstəklənən diaspor təşkilatlarının qazanacağı uğurlar və

Azərbaycan naminə görəcəyi təqdirəlayiq işlər öz bəhrəsini verir və bu fəaliyyət qarşıdakı illərdə Azərbaycanın xaricdə tanıtılmasında daha böyük uğurlara səbəb olacaq.

Üç nöqtə. - 2017.- 15 iyul. - № 123. - S. 5.

Azərbaycan və Gürcüstan arasında dostluq əlaqələri möhkəmlənilir

Diaspora təşkilatlarının fəaliyyəti Gürcüstanda Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafına, mədəni- ədəbi əlaqələrin genişləndirilməsinə xidmət edir

Azərbaycanlıların Mədəniyyət Mərkəzi Gürcüstanda keçirilən bir tədbirlərdə yaxından iştirak edir. Məsələn, Azərbaycanın və Gürcüstanın tarixi günlərinə həsr olunan tədbirlər müntəzəm şəkildə həyata keçirilir. 20 yanvar, 9 aprel, Xocalı faciələri və Azərbaycan həqiqətlərinin gürcü və dünya ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində tədbirlər keçirərkən xüsusi kitablar və broşurlar gürcü dilinə tərcümə olunaraq əhaliyə paylanılır.

Mərkəzin işlərinin bir hissəsi isə gənclərimizlə bağlıdır. Təşkilatın nəzdində fəaliyyət göstərən Gənclər şöbəsi tərəfindən bu istiqamətdə müəyyən işlər görülür. İrimiqyaslı layihələrdən biri də Azərbaycan jurnalistlərinin Gürcüstan, Gürcü jurnalistlərinin Azərbaycana səfəridir. Səfərlərin əsas məqsədi iki ölkə arasında media körpüsünün yaradılması, gürcü mediasında Azərbaycan haqqında məqalələrin dərc olunması və ölkələrimizin jurnalistləri, gəncləri arasında əlaqələrin genişləndirilməsidir. Bu tipli layihələrin həyata keçirilməsində əsas məqsəd iki ölkə arasında dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, azərbaycanlıların gürcü cəmiyyətinə inteqrasiya prosesinin sürətləndirilməsi, Gürcüstanda Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafı, mədəni-ədəbi əlaqələrin sıxlaşdırılmasıdır.

Azərbaycanlıların Mədəniyyət Mərkəzi həm də xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən diaspora təşkilatları ilə də əlaqələr qurur, onların fəaliyyətlərini dəstəkləyir. Bu yaxınlarda Rusiya Federasiyası Ali Məhkəməsinin Ümursiya Azərbaycan Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatının ləğvinə dair qərarı narazılıqla qarşılanıb. Gürcüstan Azərbaycanlı Jurnalistlər Birliyi və bu ölkədə fəaliyyət göstərən Azərbaycanlıların Mədəniyyət Mərkəzi bəyanat yayaraq narahatlıqlarını bildiriblər. Bəyanatlarda Azərbaycan-Rusiya münasibətlərinin həmişə yüksək səviyyədə olduğu, bütün sahələrdə səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri inkişaf etdiyi və bu münasibətlərə iki ölkə prezidenti arasındakı qarşılıqlı anlaşma və dostluq əlaqələrinin təsiri vurğulanır. Buna baxmayaraq, Rusiyanın bəzi anti-Azərbaycan dairələrinin, dövlət orqanlarındakı ermənipərəst şəxslərin, habelə bu ölkədəki erməni lobbisinin Azərbaycan xalqına və dövlətinə qarşı təxribat xarakterli fəaliyyətini davam etdirdiyi vurğulanır. Gürcüstan azərbaycanlıları hesab edir ki, ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvinin arxasında da məhz bu qüvvələr dayanır və onların məqsədi Rusiya ilə Azərbaycanın münasibətlərini imtahana çəkməkdir. Gürcüstandakı Azərbaycan icması, azərbaycanlıların birləşdiyi diaspor təşkilatları, ziyalılar, media qurumları və QHT-lər RF Ali Məhkəməsinə xalqlarımızın dostluq münasibətlərinə kölgə sala biləcək təxribat xarakterli bu qərarı ləğv etməyə çağırır.

Bundan başqa mərkəz bir sıra kitab təqdimatında da iştirak edir. Tbilisidə M. F. Axundzadə adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyində iyulun 14-də "Dünya azərbaycanlıların palitrası" kitabının təqdimatı olub. Muzeyin direktoru, Azərbaycanın əməkdar mədəniyyət işçisi Əliyeva Leyla tədbiri açaraq bildirib ki, Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin 25 illiyinə həsr olunmuş kitabda müəllifin diasporla bağlı müxtəlif KİV-lərdə dərc olunan müsahibələrin bir hissəsi əksini tapıb. Ümumiyyətlə kitabda dünyanın 5 qitəsində məskunlaşmış

soydaşlarımızdan alınmış 170 müsahibə yer alıb. Kitab dörd fəsildən ibarətdir. Nəşrin müəllifi, Diaspor Jurnalistləri Birliyinin sədri Fuad Hüseynzadə deyib ki, kitabı hazırlamaqda məqsəd dünyada yaşayan azərbaycanlılar arasında əlaqələri inkişaf etdirmək, onların birliyini daha da möhkəmləndirməkdir.

Azərbaycanın Gürcüstandakı səfirliyinin əməkdaşı Elçin Məmmədov qeyd edib ki, bu kitab dünya azərbaycanlılarının daha sıx təşkilatlanmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Digər çıxış edənlər kitabın hazırlanmasını yüksək qiymətləndiriblər. Tədbirdə bildirilib ki, kitab bir neçə dilə tərcümə olunaraq dünyada yayımlanacaq.

Gürcüstanda fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarından biri də Gürcüstan Azərbaycanlıları Kongresidir. Təşkilat Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların problemlərinin həllini, soydaşlarımızın gürcü cəmiyyətinə inteqrasiyasını, Gürcüstan və Azərbaycan dövlətləri arasındakı əlaqələrin inkişafına, işğal olunmuş ərazilərin sülh yolu ilə həllinə kömək göstərməyi, eyni zamanda, lobbichilik fəaliyyətini gücləndirməyi qarşısına məqsəd qoyub. Qeyd edək ki, GAK 2008-ci ildə yaradılsa da, sonradan bəzi səbəblərdən fəaliyyətini dayandırıb. 2016-cı ildən yenidən fəaliyyətini bərpa edən konqres qarşıya qoyulan məqsədlərə nail olmaq üçün bütün gücünü səfərbər edir. Bunun üçün Azərbaycan-Gürcüstan dostluğuna, milli maraqlara xidmət edən qeyri-hökumət təşkilatları ilə sıx əməkdaşlıq yaradıb. Hazırda GAK-ın ətrafında 30-dan çox QHT birləşib.

Gürcüstan Azərbaycanlıları Kongresinin diqqətdə saxladığı məsələlərdən biri Dağlıq Qarabağ münaqişəsidir. Ermənistan-Azərbaycan qoşunlarının təmas xəttində yaranmış vəziyyət, ermənilərin tez-tez atəşkəsi pozması təşkilat tərəfindən izlənilir. Bildirilir ki, Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıları bu ölkənin vətəndaşları olsalar da, ürəkləri daim Azərbaycan ilə döyünür. Onlar Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyevin çıxışlarını diqqətlə izləyir və onun mövqeyini tam dəstəkləyirlər. Soydaşlarımız Gürcüstanın və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası naminə əllərindən gələni etməyə hazır olduqlarını bildirirlər. Bu günlərdə Gürcüstan Azərbaycanlılarının Milli Konqresi Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin Füzuli rayonunun Alxanlı kəndini atəşə tutması nəticəsində mülki şəxslərin - Allahverdiyeva Sahibə İdris qızının, onun nəvəsi 2 yaşlı Quliyeva Zəhra Elnur qızının həlak olması, Quliyeva Sərvinaz İltifat qızının isə yaralanması faktı ilə bağlı bəyanat yayıb. Bu barədə diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən bildirilib. Qeyd olunub ki, bəyanat BMT, ATƏT, AŞPA, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə, ATƏT-in Minsk qrupunun Rusiyalı həmsədri İqor Popova, amerikalı həmsədri Ceyms Uorlikə, fransalı həmsədri Pier Andreuya və Avropa Parlamentinə göndərilib. Bəyanatda Ermənistan ordusunun növbəti təxribatının Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlılarının narahatlığına səbəb olduğu bildirilib. Bəyanatda deyilir: "Azərbaycanın dinc əhalisinə və mülki obyektlərinə yönəlmiş artilleriya zərbələri sübut edir ki, Ermənistan dövləti təcavüzkar siyasəti ilə beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə riayət etməyərək, beynəlxalq humanitar hüququn və insan haqlarının, xüsusilə 1949-cu il Cenevrə konvensiyaları və ona 1 saylı Əlavə, həmçinin Uşaqların hüquqlarına dair və İnsan hüquqlarının müdafiəsi və fundamental azadlıqlara dair Konvensiyanı ciddi şəkildə pozmaqda davam edir.

Qeyd olunub ki, dünyanın aparıcı, sülhpərvər dövlətləri, beynəlxalq təşkilatlar, BMT, ATƏT, Avropa Şurası, Avropa Birliyi dinc sakinlərin, qocaların, qadınların, körpə uşaqların qətlə yetirilməməsi üçün təcavüzkar Ermənistanın işğal etdiyi torpaqlardan silahlı qüvvələrini çəkməyə məcbur edilməsi üçün qəti addımlar atmalıdır.

Regionda sülhün, sabitliyin, əmin-amanlığın təmin olunmasının yeganə yolu status-kvonun dəyişdirilməsi, Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunmasıdır".

Gürcüstan Azərbaycanlıları Kongresinin də yaxından iştirak etdiyi bir sıra etiraz aksiyaları da keçirilib. Bu, tədbirlərin birində Gürcüstanın ali təhsil ocaqlarında təhsil alan bir qrup tələbə və fəal Ermənsitan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal altında olan ərazilərində törətdikləri təxribatlar, xüsusən də Füzuli rayonunun Alxanlı kəndini atəşə tutması nəticəsində dinc insanların - qadın və uşağın öldürülməsinə etiraz olaraq aksiya keçiriblər.

Üç nöqtə. - 2017.- 19 iyul. - № 125. - S. 5.

Azərbaycan brendinin dünyada tanılmasında diasporanın üzərinə mühüm vəzifələr düşür

Azərbaycan brendinin dünyada tanılması istiqamətində xaricdə yaşayan azərbaycanlıların, o cümlədən bizneslə məşğul olan soydaşlarımızın üzərinə mühüm vəzifələr düşür. Bu, uzun bir prosesdir. Azərbaycan məhsullarının Avropaya və digər qitələrə ixracı üçün ilk növbədə məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmalı, standartlara uyğunlaşdırmalıyıq. Azərbaycan məhsullarının tez-tez bu ölkələrin ticarət sərgilərində nümayişini təşkil etməliyik. Bunu Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin (AAK) sədri Sahil Qasimov deyib. Onun sözlərinə görə, bir ölkənin məhsullarının, mətbəxinin Avropa və digər qitələrdə tanılması üçün ilk növbədə turizmin inkişafı yüksək səviyyədə olmalıdır. Avropalıların ölkəyə axını başlamalıdır. "Ən əsası isə Avropa ölkələri ilə birbaşa aviareyslər açılmalıdır. Məsələn, Amsterdam-Bakı reysi illərdir açılmırdı. Bunun üçün nə qədər cəhd göstərsə də, heç bir nəticə yox idi. Halbuki niderlandlılar dünyanın ən çox səyahət edən sakinləri sırasındadırlar. Demək olar hər bir niderlandlı ildə dörd dəfə dünyanın müxtəlif ölkələrinə səyahət edir. Eyni zamanda, Belçikada, Almaniyada yüz minlərlə həmyerlimiz yaşayır. Təsəvvür edin, bu ölkələrdən AZAL ilə Bakıya uçmaq üçün Parisə getmək lazımdır. Bu da ən azı 500 kilometr məsafədir". Sahil Qasimov bildirib ki, istər soydaşlarımız, istərsə yerli əhali digər aviaşirkətləri seçirlər. "Bir sözlə, Avropadakı azərbaycanlıların kapitalı digər dövlətin büdcəsinə getmiş olur. Nəticədə Azərbaycana gedəcək turistlərin sayı iki dəfə azalmış olur. Əlbəttə, ölkəmizə getməyən, onun məhsullarını tanımayan avropalı öz ölkəsində bizim məhsullara baxanda onun üçün məchul görünür". Deməli, avropalılar Azərbaycana nə qədər çox gəlsələr, onu yaxından tanısalər məhsullarına da bir o qədər çox maraq göstərirlər. Diaspora rəhbəri bildirib ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da istəyir ki, Azərbaycan Avropada daha geniş tanılsın, ölkəmizin məhsulları orada daha geniş çeşiddə təmsil olunsun. Bu xaricdə yaşayan azərbaycanlı sahibkarlarının da maraqlarına xidmət edir. Onlar daha keyfiyyətli, çox çeşidli məhsulları Avropa ölkələrində satışını təşkil etməklə, Azərbaycan ticarət evlərinin açılmasına dəstək verməklə böyük işlər görə bilirlər. Aydındır ki, bu ticarət mərkəzlərində işləyənlərin də əksəriyyəti etnik azərbaycanlılar olacaq. Azərbaycana maraq artıqca diaspora təşkilatlarının ölkəmizi yerli əhaliyə tanıtmaları imkanları da genişlənəcək. Orda yaşayan azərbaycanlı sahibkarlar da qeyri-neft sektorunu məhsullarının Avropa ölkələrinə ixracında maraqlı olacaqlar. Eyni zamanda tarixi vətənlərindəki sahibkarlarla birgə fəaliyyət göstərmək imkanı da qazanacaqlar. Onlar müəyyən güzəştlər də əldə edə bilirlər.

Qeyd edək ki, Azərbaycan məhsullarının ixrac edilməsi istiqamətində sahibkarlar üçün bir sıra güzəştlər nəzərdə tutulur. Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev "Xarici ölkələrə ixrac missiyalarının təşkilinə, xarici bazarların araşdırılması və marketinq fəaliyyətinə, "Made in Azerbaijan" brendinin xarici bazarlarda təşviqinə, yerli şirkətlərin ixracla bağlı xarici ölkələrdə sertifikat və patentlər almasına, ixracla əlaqəli tədqiqat-inkişaf proqram və layihələrinə çəkilən xərclərin dövlət büdcəsi hesabına ödənilən hissəsinin müəyyənləşdirilməsi və ödənilmə mexanizminin tənzimlənməsi Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" fərman imzalayıb. Qaydada nəzərdə tutulmuş dəstək tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi üçün Prezidentin ehtiyat fondundan İqtisadiyyat Nazirliyinə 3 milyon manat ayrılıb. Fərmana əsasən "Azərbaycan mənşəli qeyri-neft məhsullarının ixracının

stimullaşdırılması ilə bağlı görülmüş işlər barədə hesabat”ın forması da təsdiq edilib. Nazirlər Kabinetinə Maliyyə Nazirliyi və İqtisadiyyat Nazirliyi ilə birlikdə 2017-ci il və növbəti illər üzrə Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsi layihələrində bu Qaydada nəzərdə tutulmuş dəstək tədbirlərinin maliyyələşdirilməsi üçün tələb olunan vəsaitin nəzərə alınmasını təmin etmək tapşırılıb. Maliyyə Nazirliyi isə nəzərdə tutulan məbləğdə maliyyələşməni təmin etməlidir.

Göründüyü kimi Azərbaycan məhsullarının xaricdə təşviqi ilə bağlı diaspora təşkilatlarımızın üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Onlar müxtəlif sərgilərdə ölkəmizin qeyri-neft sektorunun məhsullarının tanıtılmasında yaxından iştirak edə bilirlər.

"Made in Azerbaijan" brendi dünyada tanınır

"Made in Azerbaijan" brendinin dünyada tanınması üçün praktiki addımlar atılır. Artıq bu brend bu gün dünyada şöhrət qazanıb". Bu sözləri qeyri-neft ixracatçılarının Yevlaxda keçirilən respublika müşavirəsində Prezident İlham Əliyev deyib. Ölkə başçısı bildirib ki, dövlət tərəfindən təşkil edilmiş sərgilər və o sərgilərdə sahibkarların iştirakı gözəl nəticələrə gətirib çıxarır. Bu sərgilərdə diaspora nümayəndələri də iştirak edir, Azərbaycanın təbliğində rol oynayırlar. "Bir neçə sərgidə artıq kontraktlar da imzalanıb. Əgər biz bu sərgilərdə iştirak etməsəydik, kontraktlar da imzalanmazdı. Yəni, biz gördük ki, sahibkarlara əlavə kömək göstərilməlidir", - deyərək dövlət başçısı əlavə edib. Xarici ölkələrə bir neçə ixrac missiyasının ezam edildiyini, bu missiyaların da çox böyük faydası olduğunu deyərək Prezident bildirib: "Qərara gəldik ki, bir neçə ölkədə Azərbaycanın ticarət evlərini yaradaq və biz artıq buna yaxınlaşırıq. Yəni, dövlət tərəfindən atılmış bütün bu addımlar əlbəttə ki, sahibkarlar üçün yeni imkanlar yaradır". Ticarət evlərinin yaradılması həm də diaspora təşkilatlarının fəallaşmasına xidmət edir. Onlar Azərbaycanın təbliği üçün geniş imkanlar qazanırlar. Azərbaycan dövləti də onlara hər cür dəstək verəcək. Bu isə dövlətin dəstəyi ilə yeni bazarlara çıxış əldə etməyə səbəb olacaq. " Biz bunu edirik və edəcəyik, ixracatçıların məhsullarının həcmi artırılmalıdır. Ərzaq təhlükəsizliyi də bu iki amillə bilavasitə bağlı olan məsələdir. Biz buna da yaxınlaşırıq ki, ərzaq təhlükəsizliyimizi tam şəkildə təmin edək", - deyərək Prezident İlham Əliyev bildirib.

Görülən işlər isə nəticə verir. Şərab İstehsalçıları və İxracatçıları Assosiasiyasının sədri Elçin Mədətov bildirir ki, "Made in Azerbaijan" brendinin təşviqi tədbirləri şərab ixracatçılarına böyük stimül yaradıb. Bu sahənin inkişafına İqtisadiyyat Nazirliyinin Sahibkarlığa Kömək Milli Fondu tərəfindən 40 milyon manatadək güzəştli kredit verilib. Artıq Azərbaycan şərabları xarici bazarlarda öz müştərilərini tapmağa başlayıb: "Ötən il ixracımız 3,5 milyon ABŞ dolları təşkil edib".

Bu dəstəyin nəticəsidir ki, ixracatçıları zamanı 500 min şüşə Azərbaycan şərabının Çinə ixracına dair müqavilə imzalanıb və məhsul ixracına başlanılıb. Elçin Mədətov bildirib ki, Rusiya və Çindən başqa, Belarus və Litvaya şərab tədarük edilir və Avropa, Afrika və Şimali Amerika bazarlarında diqqət mərkəzindədir.

Almaniyaya isə şərəbdən başqa, meyvə-tərəvəz, təbii mineral sular, meyvə şirələri, bal, çay və s. ixrac olunacaq. Meyvə şirələrimizə və meyvələrimizə başqa ölkələrdə də maraq var. Dubaya təşkil olunmuş ixrac missiyası zamanı əldə olunmuş razılığa əsasən, artıq 18 ton nar şirəsi və 200 tona yaxın alma ixrac edilib.

Qeyri-neft sektorunda ixrac potensialının yüksək olduğunu deyən AZPROMO-nun mütəxəssisi Teymur Tağıyev bildirir ki, hazırda Azərbaycandan Kanada, ABŞ, Avstraliya və Rusiyaya meyvə şirələri, bir sıra Avropa ölkələrinə isə qoz və fındıq ixrac edilir: “Azərbaycanda istehsal edilən meyvə şirələri, xüsusilə də nar şirəsi dünya bazarında maraqla qarşılır. Dünya bazarında nar şirələrinə, fındığa tələbat təklifdən çoxdur”.

Fındıqçılıqda ölkəmizə valyuta gətirən sahədir. Ötən il ölkəmizdən 105 milyon ABŞ dolları məbləğində fındıq ixrac olunub. İxracımız isə əsasən İtaliya, Rusiya və Almaniyadır. Ümumilikdə, keçən il 25-ə yaxın ölkəyə fındıq ixrac etmişik, Bu sahəyə isə SKMF tərəfindən 10 milyon manat güzəştli kredit verilib.

Qazaxıstanın Atırau vilayətində Azərbaycanın ixrac potensialını nümayiş etdirən 400-dən artıq şirkətin məhsullarının, eləcə də Aktau şəhərində Azərbaycan dövlətinin dəstəyi ilə tikilən Logistika Mərkəzinin imkanları ilə bağlı təqdimat mərasiminin keçirilməsi də ixrac imkanlarımızın genişləndirilməsinə xidmət edir. Bu uğurların əldə olunmasında xaricdə yaşayan azərbaycanlılarda yaxından iştirak edib.

Üç nöqtə. - 2017.- 5 avqust. - № 137. - S. 5.

Azərbaycanla Türkiyə arasında diaspor quruculuğu sahəsində fəaliyyətin əlaqələndirilməsi günün tələbidir

Azərbaycanla strateji müttəfiq olan bir sıra ölkələrlə diaspor quruculuğu və lobbiçilik sahəsində fəaliyyətin əlaqələndirilməsi bu günün tələbidir. Bu baxımdan qardaş Türkiyə ilə əməkdaşlığın gücləndirilməsi məsələsinin xüsusi önə çəkilməsi heç də təsadüfi deyildir. Tarixən bir-birinə qırılmaz tellərlə bağlı olan xalqlarımız çətin məqamlarda çiyin-çiyinə verərək, qardaş köməyini bir-birindən əsirgəməmişlər.

Azərbaycanın strateji müttəfiqi olan Türkiyə ilə diaspor quruculuğu və lobbiçilik sahəsində fəaliyyətin əlaqələndirilməsi daıoma xüsusi diqqət mərkəzində olub. 1994-cü ilin fevralında Heydər Əliyev Türkiyə Cümhuriyyətinə səfəri zamanı bu ölkənin Böyük Millət Məclisində etdiyi tarixi çıxış ilə iki ölkənin strateji tərəfdaşlığının ən mükəmməl formulunu səsləndirdi: “Azərbaycan və Türkiyə bir millət, iki dövlətdir”. Qeyd etmək lazımdır ki, Heydər Əliyevin bəyan etdiyi hər bir fikir və tezis arxasında mütləq real əməl, praktik nəticə dayanırdı. “Bir millət, iki dövlət” bəyanatı da gəlişi gözəl olaraq irəli sürülməmişdi. Heydər Əliyevin bu müdrik kəlamı Azərbaycan və Türkiyənin güclü, qüdrətli dövlətlər olmasını və bu gücün səfərbər edilərək ortaq mənafə və ümumi, “bir millət” fəlsəfəsi üzərində köklənən hədəflərə yönəlməsini ehtiva edirdi. Heydər Əliyevin Azərbaycanın rəhbərliyinə gəlişi ilə Türkiyə ilə münasibətlər gerçək tərəfdaşlıq, qarşılıqlı fayda və səmimi anlaşma üzərində təşəkkül tapdı. Ümummillə lider Azərbaycana rəhbərlik etdiyi 10 ildə dəfələrlə Türkiyədə səfərdə olmuş, qardaş ölkənin dövlət və hökumət rəhbərləri Azərbaycana çoxsaylı səfərlər etmişlər. Bu intensiv təmaslar, daimi məsləhətləşmələr fonunda iki ölkənin xarici siyasəti, beynəlxalq müstəvidəki addımları daha əlaqəli və bir-birini tamamlayan oldu. Bu siyasət sayəsində Azərbaycan müstəqil dövlət quruculuğunda üzleşdiyi çətinliklərdə hər zaman Türkiyəni yanında gördü, eyni zamanda, atdığı addımlarda, həyata keçirdiyi iqtisadi layihələrdə daima Türkiyəni göz önündə tutdu.

Türk dünyasının böyük şəxsiyyətlərindən olan Mustafa Kamal Atatürkün: Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri kədərimizdir. - kəlamları qarşılıqlı əlaqələrimizin dərin tarixi köklərini ifadə edərək siyasi, iqtisadi və mədəni əməkdaşlığımızın təməl prinsiplərini müəyyənleşdirmişdi. Sonralar dillər əzbəri olan bu sözlər ölkələrimizin qardaşlıq münasibətlərinin kredosuna çevrildi: “Biz kökü bir olan xalqıq. Bizim tariximiz bir, dilimiz bir, dinimiz birdir. Ona görə də tariximiz, milli köklərimiz, adət və ənənələrimizin hamısı bizi bir-birimizə sıx bağlayıb. Əsrlər boyu tarixin mərhələlərində bizi bir-birimizdən ayırmağa çox çalışıblar. Lakin buna müvəffəq olmayıblar. Bizim xalqlarımız bu həsrətlə yaşayıblar və nəticədə bir-birinə qovuşublar. Bundan sonra da heç bir qüvvə bizi bir-birimizdən ayıra bilməyəcək”

Son illər iki qardaş ölkənin diasporlarının fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi uğurlara yol açmış, xüsusilə Avropa Şurası çərçivəsində Ermənistanın ciddi diplomatik uğursuzluqlara düşər olmasına gətirib çıxarmışdır, Türkiyə diasporası bütün tədbirlərdə Azərbaycanla birlikdədir və dəstəyini əsirgəmir. Bu barədə Baş nazirin müavini, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Əli Həsənov Türkiyənin

Azərbaycandakı səfiri Erkan Özoralla görüşdə deyib. Komitə sədri iki ölkə arasındakı əlaqələrin çox uğurla inkişaf etdiyini, ölkələr arasında əməkdaşlığın çox fəal mərhələdə olduğunu ifadə edib.

Azərbaycan ilə Türkiyənin dünya miqyasında bir-birinə ən yaxın ölkələr olduğunu, hər iki ölkə arasında əməkdaşlığın bütün sahələrdə inkişaf etdiyini, Azərbaycan-Türkiyə əməkdaşlığının həm regionda, həm də regiondan kənar da böyük önəm daşdığını qeyd edən Baş nazirin müavini bu əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıb.

Baş nazirin müavini Əli Həsənov vaxtilə Naxçıvanda yaşayan yerli sakinlərin təhlükəsizliyinin, sosial təminatının təmin olunmasında Türkiyənin çox böyük dəstəyinin olduğunu deyib: "Türkiyə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ağır nəticələrinin aradan qaldırılmasında hər zaman Azərbaycanın yanında olub, ölkəmizin haqq işini beynəlxalq aləmdə dəstəkləyib. Təəssüf ki, bu gün dünyada ədalətsizlik hökm sürür. Belə bir vəziyyətdə müsəlman ölkələrinin həmrəyliyinə və əməkdaşlığına ciddi ehtiyac var. Regionda İran və Türkiyə kimi böyük müsəlman dövlətləri var, Azərbaycan da son 20 ildə beynəlxalq aləmdə layiqli yerini tutub. Hesab edirəm ki, İran, Türkiyə və Azərbaycanın həmrəyliyi nə qədər güclənsə, bu, həm region, həm də ölkələrimiz üçün faydalı olar. Bu həmrəylik nə qədər güclü olsa, bizə yanaşma da dəyişəcək. Bəzi dünya dövlətləri əlaqələrimizə qısqançlıqla yanaşırlar, daim çalışırlar ki, bu müsəlman ölkələri arasındakı həmrəyliyə xələl gətirsinlər. Ancaq bilirik ki, bu xalqlar və dövlətlər arasında nifaq salmaq mümkün deyil. Bu ölkələr və xalqlar buna yol verməməlidirlər".

Ə. Həsənov bildirib ki, hər iki ölkənin diaspor təşkilatları da həmişə bir-birinə dəstək olub, bədniyyətli düşmənlərin istəklərini puça çıxarır. Ə. Həsənov diqqətə çatdırıb ki, Ermənistanın dörd yerdən idarə olunması və himayədarlıq edilməsinə baxmayaraq aprel döyüşləri göstərdi ki, Azərbaycan ordusu istənilən vaxt Ali Baş Komandanın əmri ilə torpaqları azad edə bilər: "Bunu ermənilər nə qədər tez başa düşsələr özlərinə xeyirdir".

Yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfir Erkan Özoral öz növbəsində Türkiyə ilə Azərbaycan arasında çox gözəl münasibətlərin olduğunu vurğulayaraq bu münasibətlərin strateji əməkdaşlıq xarakteri daşdığını və qardaşlıq əlaqələrinə əsaslandığını deyib. O, Türkiyədə 15 iyul dövlət çevrilişinə cəhd zamanı Prezident İlham Əliyev tərəfindən göstərilən dəstəyin bütün türk xalqı tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini bildirib. Türkiyəli diplomat Azərbaycan ilə qardaşlıq əlaqələrinin hər zaman daha yüksək səviyyəyə qaldırılması üçün çalışacağını qeyd edib.

Qeyd edək ki, daha böyük uğur qazanmağımız üçün isə diasporamızda əvvəlcədən müəyyən edilmiş ortaqlar strategiyaya yazılmalı və o istiqamətdə də fəaliyyətimizi davam etdirməliyik. Həmçinin mütəmadi olaraq qarşılıqlı fikir mübadiləsinin aparılması lazımdır. Hazırda diasporamız sürətli şəkildə güclənməkdədir. Amma bu da kifayət deyil. Bu fəaliyyətlər könüllülük prinsipinə dayandığı üçün bir çox insanlarımız maddi imkansızlıq baxımından istənilən səviyyədə iş görə bilmirlər. Ona görə də xüsusilə işadamlarımızın həmin insanları dəstəkləməsi lazımdır. Bu olduğu halda gücümüz daha çox artar və Azərbaycan həqiqətlərinin dünya xalqlarına və ictimaiyyətinə çatdırılması daha da asanlaşar. Həmçinin diaspora sahəsində fəaliyyətlərin genişləndirmək üçün qəzet, radio və televiziya kimi vasitələrə sahib olmaq lazımdır. Bu istiqamətdə ardıcıl işlər görülməlidir.

Yeri gəlmişkən, 2002-ci ildə Milli Məclisdə qəbul olmuş "Xaricdə yaşayan azərbaycanlılara dövlət qayğısı haqqında" qanun xaricdəki azərbaycanlılara dövlət qayğısının hüquqi əsaslarını müəyyənləşdirir. Qanuna əsasən, xaricdə yaşayan, fəaliyyət göstərən soydaşlarımızın hüquqları Azərbaycan dövləti səviyyəsində qorunur. Habelə imkanlı azərbaycanlıların ölkə iqtisadiyyatına sərmayə qoyması üçün qanunda müəyyən vergi və gömrük güzəştləri də nəzərdə tutulub

Üç nöqtə. - 2017.- 9 avqust. - № 139. - S. 5.

Diaspor təşkilatları mədəni əlaqələrimizin inkişafına mühüm töhfələr verirlər

Zəngin mədəni irsimizin beynəlxalq səviyyədə layiqincə təqdim olunması nəticə etibarilə ölkəmizin beynəlxalq nüfuzuna xidmət edir

Azərbaycanın diaspor təşkilatları və xarici ölkələrdəki səfirliklərimiz dünya ölkələri ilə mədəni əlaqələrimizin inkişafına mühüm töhfələr verirlər. Müxtəlif ölkələrdə keçirilən Azərbaycan mədəniyyəti günləri, dünyanın mötəbər salonlarında rəssamlarımızın sərgiləri, musiqi xadimlərimizin konsertləri bunu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan mədəniyyətinin dünyaya inteqrasiyası istiqamətində aparılan məhsuldar işlər nəticə etibarilə ölkəmizin beynəlxalq nüfuzuna xidmət edir. Bu sahədə 2016-cı və bu ilin ötən aylarında görülmüş işlərin yekununa nəzər salsaq Azərbaycan xalqının zəngin mədəni irsinin, adət və ənənələrinin təbliği, həmçinin dövlət əhəmiyyətli tarixi əlamətdar günlərin qeyd olunması istiqamətində də müxtəlif formatlı mədəni-kütləvi tədbirlərin təşkil olunduğunun şahidi olarıq. Ümumilikdə xarici ölkələrdəki Azərbaycan icması tərəfindən 2016-cı ildə 70-dən çox, bu ilin ötən aylarında 40-a yaxın tədbir keçirilib. Xüsusilə Novruz bayramı ərəfəsində diaspor təşkilatları mühüm tədbirlər keçirirlər. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın milli bayramları dünyanın bir çox ölkələrində yaşayan soydaşlarımız tərəfindən təntənəli şəkildə qeyd olunur. Berlindəki “Azərbaycan evi” cəmiyyətinin keçirdiyi “Novruzunuz mübarək!” bayram şənliyində Azərbaycan incəsənət ustaları konsert proqramı ilə çıxış ediblər. Tədbirdə Almaniyanın paytaxtında və onun ətrafında yaşayan həmyerlilərimiz, Türkiyə diasporunun təmsilçiləri və Berlin ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak edib. Almaniyanın Oldenburq şəhərində, Hamburqdakı Almaniya-Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində, Köln Azərbaycan-Türk Dayanışma Dərnəyində, Mannheim şəhərində hər il Azərbaycan və türk icmalarının nümayəndələri tərəfindən Novruz bayramı ilə əlaqədar tədbirlər təşkil olunur. Bu kimi tədbirlər Paris başda olmaqla dünyanın aparıcı şəhərlərində də qeyd olunur.

Dünyanın müxtəlif ölkələrində məskunlaşan soydaşlarımız “Novruz bayramı” ilə yanaşı 28 May Respublika Günü, 15 İyun Milli Qurtuluş Günü və digər bayramları geniş şəkildə qeyd edərək ölkəmizin tarixi, zəngin mədəni irsini təbliğ etməyə çalışırlar. Bununla yanaşı, soydaşlarımız Azərbaycanın görkəmli şəxsiyyətlərinin yad edilməsi məqsədilə tədbirlər, konsert proqramları təşkil edir, dünya festivallarında və sərgilərdə iştirak edirlər. Bu festivallara iyulun 10-da Moskvada keçirilmiş Milli Mətbəxt Festivalını, oktyabrın 1-də Nigeriyanın Laqos şəhərində Banana Mədəniyyət Festivalını və digər festivalları nümunə göstərmək olar.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən bildirilib ki, oktyabrın 10-da Kanadada fəaliyyət göstərən Alberta Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi bu ölkədə ilk dəfə olaraq “Azərbaycan mədəniyyəti günü” tədbiri təşkil edib. Alberta əyalətinin Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin, Azərbaycanın Kanadadakı səfirliyinin dəstəyi ilə keçirilmiş tədbirdə “Kalqari ulduzları” qrupu iştirakçılara Azərbaycanın milli rəqsləri, o cümlədən “Tərəkəmə”, “Naxçıvani”, “Nəlbəki”, “Sarı gəlin”, “Ləzginka” və s. ifa ediblər. Həmçinin Yapon Cəmiyyəti tərəfindən kimononun hazırlanması, yerli “HYMN” qrupunun ifasında canlı musiqi, “Qaya-Kalqari” qrupunun ifasında isə “Bəri gəl” xalq mahnısı təqdim olunub.

Oktyabr ayında dünyanın bir çox ölkələrində Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinin 25 illiyinə həsr olunmuş silsilə tədbirlər keçirilib. Həmin gün Moskvada Azərbaycanın dövlət müstəqilliyimizin 25 illiyinə həsr olunmuş “Müasir Azərbaycanın müstəqilliyində Ulu öndər Heydər Əliyevin rolu” mövzusunda keçirilən esse müsabiqəsi, oktyabrın 16-da Avstraliya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə bu ölkənin Pert şəhərində keçirilən tədbirlər də bura daxildir. Həmçinin, oktyabrın 18-də Nyu-Yorkda Nyu-York Azərbaycanlıları Assosiasiyasının təşkilatçılığı ilə, oktyabrın 19-da Litvanın Klaypeda şəhərində fəaliyyət göstərən “Azeris” cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə, oktyabrın 20-də İstanbul Türkiyə Azərbaycan Dərnəyinin (İSTAD) təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirləri, Avropa ölkələrində, Türkiyənin bir çox şəhərlərindəki diaspor təşkilatlarının keçirdikləri tədbirləri nümunə göstərmək olar.

Avstriyanın paytaxtı Vyana şəhərində Avstriya-Azərbaycan Akademik Birliyinin təşəbbüsü və Avropa Komissiyasının dəstəyi ilə gənclər proqramı həyata keçirilib. Proqramda Portuqaliya, Slovakiya, Almaniya, Türkiyə və Azərbaycan gənclər təşkilatlarının nümayəndələri iştirak ediblər. Proqram çərçivəsində “Azərbaycan gecəsi” təşkil olunub. Belə tədbirlər vaxtaşırı keçirilir.

Dekabr ayının 12-də ümummilli lider Heydər Əliyevin vəfatının ildönümü ilə əlaqədar dünyanın bir çox ölkələrində müxtəlif formatlı tədbirlər keçirilib. Tallində fəaliyyət göstərən “Aydan” Estoniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti tərəfindən ümummilli liderin xatirəsinə həsr olunmuş tədbir keçirməklə yanaşı, Heydər Əliyev haqqında hazırlanmış film və fotosərgi nümayiş etdirilib. Estoniyadakı Akademik Z.Əliyeva adına Şərq Mədəniyyəti İnstitutu ulu öndərin fəaliyyətinə həsr olunmuş konfrans keçirib. Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin və “Günəş” Cəmiyyətinin üzvləri dahi şəxsiyyətin xatirəsinə həsr olunmuş anım mərasimləri təşkil ediblər. Azərbaycan səfirliyinin dəstəyi ilə Latviyada “Azəri-Vəhdət” Cəmiyyəti və “Ocaq” Mədəniyyət Mərkəzi ulu öndərin xatirəsinə həsr olunmuş yığıncaqla bərabər, Heydər Əliyevin həyatının və fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərini əks etdirən fotosərgi təşkil edib.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən bildirilib ki, Azərbaycan diasporu məşhur, dahi şəxslərimizin tanındılması istiqamətində də müxtəlif tədbirlər həyata keçirir. Azərbaycan icmalarının fəal dəstəyi və təşəbbüskarlığı nəticəsində Moskvada tanınmış alim Kərim Kərimovun, maestro Niyazinin, görkəmli bəstəkar Fikrət Əmirovun yubileyləri qeyd edilib, İsveçdə “Füzuli festivalı” keçirilib. Çeboksarı şəhərində dahi şairimiz Nizami Gəncəvinin abidəsinin açılışı, Kişinyovda “Nizami” parkının salınması bu tədbirlər sırasındadır. Nyu-Yorkda Amerika Təbii Tarix Muzeyində Azərbaycan ekspozisiyasının açılması ölkəmizin tarixi və mədəniyyəti haqqında məlumatların bütün dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında mühüm addımdır. Bu faktlar diasporumuzun Azərbaycan mədəniyyətinin və tarixinin dünyada tanındılmasında mühüm rol oynadığını təsdiqləyir.

Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada belə geniş nüfuz qazanmasında Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan Respublikasının Birinci bitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın da böyük xidmətləri var. Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Parisdə Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği istiqamətində atılan önəmli addımlardan biri də "Azərbaycan şəhərciyi"nin yaradılmasıdır. Paytaxt Parisdə, Eyfel qülləsinin yanındakı Joffr meydanında təşkil olunan "Azərbaycan şəhərciyi" vasitəsi ilə fransızların ölkəmiz haqqında daha çox məlumat əldə ediblər. Həm ölkədə,

həm də dünya miqyasında mədəniyyət, təhsil, xeyriyyəçilik, idman və digər sahələrdə çoxşaxəli fəaliyyət göstərən Mehriban xanım Əliyevanın istər Azərbaycan, istərsə də dünya mədəni irsinin qorunması, təbliği və inkişafı istiqamətində gördüyü işlər daim yüksək qiymətləndirilir. UNESCO-nun prinsiplərinə hər zaman sadıq olan Mehriban xanım Əliyeva hələ bu təşkilatın xoşməramlı səfiri təyin olunmazdan əvvəl mədəniyyət sahəsində çoxşaxəli fəaliyyəti, milli-mədəni irsimizin qorunması və təbliği ilə bağlı gördüyü işlərlə həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq miqyasda rəğbət qazanıb. Azərbaycanın müstəqilliyinin ilk dövrlərindən etibarən milli mədəniyyətimizin qorunması sahəsində geniş fəaliyyət göstərən Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə 1995-ci ildə Azərbaycan Mədəniyyətinin Dostları Fondu təsis olunub. Onun rəhbərlik etdiyi Fondun dəstəyi ilə müxtəlif illərdə muğam müsabiqəsi, uşaq musiqi festivalı, caz festivalı və digər mədəni tədbirlər keçirilib. Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycan mədəniyyətinin daha geniş təbliğ olunması məqsədilə 1996-cı ildə Azərbaycan, ingilis və rus dillərində dərc olunan, dünyanın onlarla ölkəsində yayılan “Azərbaycan - İrs” jurnalını təsis edib.

Üç nöqtə. - 2017.- 29 avqust. - № 150. - S. 5.

Dünyada Azərbaycanın tanınması lobbiciliyin yüksək səviyyəyə gətirib çıxarılması deməkdir

Diaspora təşkilatlarının fəaliyyəti nəticəsində dünyanın əksər ölkələrində görkəmli elm və mədəniyyət xadimlərimiz barədə dolğun fikir formalaşılıb

Azərbaycanda mütəmadi keçirilən beynəlxalq mədəniyyətlərarası dialoq forumları, humanitar forumlar dünya ilə mədəni əlaqələrimizin gələcək inkişafı üçün geniş perspektivlər açır. Ölkəmizə müxtəlif ölkələrin keçmiş və fəaliyyətdə olan dövlət və hökumət başçıları, alimləri, ictimai, siyasi və mədəniyyət xadimləri gəlir. Bəzən söyləyirlər ki, bunun diaspora nə aidiyyəti var? Əslində, görülən bu iş lobbiciliyin ən üst səviyyəli tərkib hissələrindən biridir. Hər hansı bir ölkədə 10 il ərzində demokratik seçilmiş prezidentin, artıq o dövətdə hər kəsin tanıdığı, hörmət etdiyi bir şəxsin Azərbaycana gəlib, buranı tanıyıb geri dönərkən azərbaycanlıların müraciətinə müsbət cavab verib, bütün işlərində iştirak etməsi lobbiciliyin ən yüksək səviyyəyə gətirib çıxarılması deməkdir. Bu sahədə geniş fəaliyyətlər var və artıq müəyyən uğurlar əldə edilib. Artıq Azərbaycan diasporunun ölkəmizin mədəniyyətinin təbliği istiqamətində gördüyü işlər nəticəsində dünyanın əksər ölkələrində görkəmli elm və mədəniyyət xadimlərimiz barədə dolğun fikir formalaşılıb, onların əsərləri geniş təbliğ edilib. Bu cəhətdən Fransa ilə əlaqələrin inkişafı daha təqdirəlayiqdir. Strasburqdakı "Azərbaycan evi" Cəmiyyəti ölkənin məşhur Mark Blok Universiteti ilə əlaqələr qurub. "Nizami Gəncəvi və dünya mədəniyyəti" mövzusunda keçirilən konfrans əlaqələrin inkişafı baxımından əhəmiyyətli idi. Tədbirin təşkilatçıları Strasburqda fəaliyyət göstərən "Azərbaycan evi" və Strasburq Türkologiya Departamenti olub.

"Araz" Fransa-Azərbaycan Mədəni Əlaqələr Assosiasiyası 2006-cı ildə Parisdə təsis edilib. Assosiasiyanın əsas məqsədi mədəni tədbirlər və xeyriyyə aksiyaları təşkil etmək, Fransada fəaliyyət göstərən başqa mədəni və dini icmalarla sıx əlaqələr qurmaqdır. Təşkil olunmuş tədbirlər zamanı Azərbaycanın tarixi, ədəbiyyatı, mədəniyyəti, musiqisi, Dağlıq Qarabağ munaqişəsi və Fransada məskunlaşmış azərbaycanlılarla bağlı ətraflı məlumat verilir və əvvəlcədən hazırlanmış filmlər nümayiş etdirilir.

Niderland Krallığının Rotterdam şəhərində bu yaxınlarda "Azərbaycan" küçəsi açılacaq, şəhərin "Bakı" küçəsində isə dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin abidəsi qoyulacaq. Bu barədə Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Sahil Qasimov məlumat verib. O qeyd edib ki, artıq bununla bağlı yerli bələdiyyələr ilə müvafiq yazışmalar da aparılıb: "Hər iki təşəbbüsün müəllifi Avropa Azərbaycanlıları Konqresi və Benilüks Azərbaycanlılar Konqresidir".

S. Qasimov qeyd edib ki, yaxın günlərdə təsdiq alınan kimi abidənin qoyuluşuna və küçənin açılışına start veriləcək.

Qeyd edək ki, Krallığın ikinci böyük şəhəri olan Rotterdamda artıq bir müddətdir "Bakı" küçəsi mövcuddur. Bundan başqa, Niderlandın Amsterdam şəhərində Azərbaycan dilinin tədris ediləcəyi məktəb mövcuddur. Hər bazar günü 4 saat Azərbaycan dilinin tədris olunduğu məktəbdə bu ölkədə yaşayan azərbaycanlı uşaqlarla yanaşı,

İraq türkmənlərinin balaları da ana dilimizi öyrənirlər. Digər 2 saat ərzində isə yaşlılara bu dil tədris edilir. Benilüks Azərbaycanlıları Konqresinin xüsusi səyi sayəsində açılmış məktəb ilk vaxtlar qurumda təmsil olunan Türkmən Federasiyasının Amsterdamdakı qərargahında fəaliyyət göstərib. Bunlar diaspora təşkilatlarının fəaliyyətinin nəticəsidir. Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov da hər zaman qeyd edir ki, Azərbaycan xalqının mədəni irsinin təbliği diaspor təşkilatlarının qarşısına vəzifə kimi qoyulub: “Bu istiqamətdə dövlət qurumlarının, eyni zamanda Diaspor Komitəsinin təklif və layihələri olur. Heydər Əliyev Fondunun, Mədəniyyət və Turizm, Gənclər və İdman nazirliklərinin bir çox uğurlu layihələri diasporumuzun iştirakı ilə həyata keçirilib. Dünya ölkələrində yaşayan əzsaylı xalqların beynəlxalq festivalları keçirilir ki, Diaspor Komitəsi də o festivalların qrafikini diqqətdə saxlayır və həmin festivallarda hökmən azərbaycanlı icmasının da iştirakını təmin etməyə çalışır. Bu təşkilatlara maddi dəstək verilir və lazımı vəsaitlərlə təmin edilir”.

Qeyd edək ki, bu gün Heydər Əliyev Fondunun çoxşaxəli fəaliyyəti mədəni məkanda inteqrasiya modeli kimi bütün dünyaya örnək ola bilər. Milli mədəniyyətimiz, mənəvi dəyərlərimiz, folklorumuz, milli musiqimiz Mehriban xanım Əliyevanın fədakar fəaliyyəti nəticəsində global miqyasda təbliğ olunur. Onun rəhbərlik etdiyi Fondun dəstəyi ilə müxtəlif illərdə muğam müsabiqəsi, uşaq musiqi festivalı, caz festivalı və digər mədəni tədbirlər keçirilib. Mehriban xanım Əliyeva Azərbaycan mədəniyyətinin daha geniş təbliğ olunması məqsədilə 1996-cı ildə Azərbaycan, ingilis və rus dillərində dərc olunan, dünyanın onlarla ölkəsində yayılan “Azərbaycan - İrs” jurnalını təsis edib. Fond mütəmadi olaraq Azərbaycan mədəniyyətini, qeyri-maddi mədəni irsini tanıtmğa yönələn tədbirlər həyata keçirir. Məsələn, hər il Fondun dəstəyi ilə keçirilən Qəbələ Beynəlxalq Musiqi Festivalı Şərqi və Qərbi musiqisini, eləcə də məşhur ifaçıları, bəstəkarları bir araya gətirir. Festivala gələn çoxsaylı xarici qonaqlar dünya musiqisinin ən möhtəşəm nümunələrini dinləməklə yanaşı, Azərbaycan musiqisinin gözəl inciləri ilə də tanış olur, xalqımızın musiqi mədəniyyəti barədə aydın təsəvvür əldə edirlər. Həmçinin Heydər Əliyev Fondunun bir sıra dövlət qurumları ilə birgə təşkil etdiyi və 2009-cu ildən keçirilən respublika muğam müsabiqəsi və Beynəlxalq Muğam Festivalı həm Azərbaycanda muğam sənətinə üz tutan gənclərin sayını xeyli artırır, həm də milli muğamımızı dünyaya tanıdır.

Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşkilatçılıq bacarığı sayəsində nüfuzlu “Eurovision-2012” mahnı müsabiqəsi Bakıda ən yüksək səviyyədə təşkil edilib. Bakıda keçirilən bu tədbir müasir musiqi mədəniyyətimizin və müsabiqənin tarixinə parlaq səhifə kimi daxil olub. Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi ilə reallaşdırılan layihələr milli-mənəvi ideallara, humanist, insanpərvər dəyərlərə sadıq gənc nəslin formalaşdırılmasına, gender bərabərliyinin təmini, sivilizasiyalararası dialoqun genişləndirilməsi, nüfuzlu beynəlxalq qurumlarla əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına istiqamətlənib. Azərbaycan mədəniyyətinin dünyada təbliğində, eləcə də mədəniyyətlərarası dialoqun genişləndirilməsində BMT-nin ən mötəbər qurumlarından olan UNESCO ilə əlaqələr xüsusi yer tutur. Ölkəmizin UNESCO ilə qurduğu hərtərəfli səmərəli əməkdaşlıq hazırda çox yüksək səviyyədədir. Heç şübhəsiz, təməli ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş Azərbaycan-UNESCO əlaqələrinin indiki səviyyəyə yüksəlməsində Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın böyük rolu var. UNESCO-nun sabiq baş direktoru Koşiro Matsuura müsahibələrinin birində deyib ki, Mehriban xanım Əliyevanın xoşməramlı səfir

təyin olunmasından bir qədər əvvəl Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması haqqında yeni beynəlxalq Konvensiya qəbul olunmuşdu. Onun məhz bu sahədə xoşməramlı səfir missiyasını üzərinə götürməsi həm Azərbaycan xalqı, həm region, həm də bütün dünya xalqları üçün müsbət əhəmiyyətli hadisə oldu, eləcə də Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə yeni Konvensiyanın təşviqinə əhəmiyyətli dərəcədə töhfələr verdi.

Üç nöqtə. - 2017.- 30 avqust. - № 151. - S. 5.

Diaspora təşkilatlarımız ölkəmizin maraqlarının müdafiəsində fəal iştirak edir

Qazaxıstanda fəaliyyət göstərən diaspora təşkilatlarımız Azərbaycanla bağlı hadisələrdə, ölkəmizin maraqlarının müdafiəsində fəal iştirak edirlər. Son hadisələr də bunu deməyə əsas verir. Məsələn, Qazaxıstanda fəaliyyət göstərən beynəlxalq təşkilatlar, araşdırma mərkəzləri, qeyri-hökumət qurumları, Azərbaycan diasporu iyul ayının 4-də Füzuli rayonun Alxanlı kəndinin sakinləri 1967-ci il təvəllüdlü Allahverdiyeva Sahibə və onun nəvəsi 2 yaşlı Quliyeva Zəhranın həlak olması ilə bağlı bəyanatla çıxış ediblər. Dünya Axısqa Türkləri İctimai Birliyi, uşaqların “Turan dünyası” Beynəlxalq Fondu, “Xəzər” İctimai Birliyi, eləcə də “Ozan” Təşkilatı öz bəyanatlarında vurğulayıblar ki, Ermənistan silahlı qüvvələrinin tərribatı nəticəsində yaşlı qadın və onun 2 yaşlı nəvəsinin öldürülməsi, digər mülki şəxsin yaralanması və mülki obyektlərə ziyan vurulması vandalizm aktı qəbul edilməzdir. Cəbhə xətti boyunca Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən sıx məskunlaşmış ərazilərdə yaşayan, aralarında qadınlar, uşaqlar və ahılların olduğu mülki əhaliyə qarşı qəsdən və hədəflənən hücumların edilməsinə göz yummaq ədalətsizlikdir. Mənzil-qərgahı Almatı şəhərində olan Türk Xalqları Mədəniyyət Vəqfinin bəyanatında isə bildirilir ki, mülki əhaliyə və mülki obyektlərə birbaşa və qəsdən hücumlar, beynəlxalq humanitar hüquqa və insan haqlarına, xüsusilə Cenevrə konvensiyalarına və uşaqların hüquqlarına ziddir. Qazaxıstanda akkreditasiya olunmuş Birləşmiş Millətlər Təşkilatının nümayəndəliyinə, “Qırmızı Xaç” “UNİSEF” Beynəlxalq uşaq təşkilatına, ATƏT-in Astana ofisinə ünvanlanmış bəyanatda deyilir ki, baş vermiş qətl hadisəsinin məsuliyyəti tam şəkildə Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyinin üzərinə düşür. Bəyanatda erməni silahlı qüvvələrinin bütün cinayətkar əməlləri pislənir, mülki əhalinin hədəfə çevrilməsinə son qoyulması və bu kimi hallara görə məsuliyyət daşıyan şəxslərin cəzalandırılması tələb olunur.

Bu hadisə Qazaxıstan mətbuatının da diqqətini çəkib və bu ölkənin mətbuatı da proseslərə seyrçi qalmayıb. Kazinform İnformasiya agentliyində, Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatına hadisəyə geniş yer verilib. Vurğulanıb ki, azyaşlı uşağın öldürülməsi Ermənistanın işğalçı siyasətinin iç üzünü göstərir. Beynəlxalq ictimaiyyət bu hadisələrdən dərhal nəticə çıxarmalı, təcavüzkar tərəfi sülh prosesinə ciddi maneə yaradan əməllərdən çəkilməlidir.

Beynəlxalq türk Akademiyasının bəyanatında isə deyilir: “Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin hələ də həllini tapmaması, xüsusilə də, münaqişə çərçivəsində ağır silahlarla mülki əhaliyə qarşı hücumlar edilməsi, beynəlxalq humanitar hüquqa və insani dəyərlərə ziddir. Ona görə də, dünya ictimaiyyəti 2 yaşlı günahsız körpənin və yaşlı qadının öldürülməsinə səssiz qalmamalıdır. Biz münaqişənin ölkələrin beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədləri çərçivəsində, beynəlxalq hüququn əsas prinsipləri, BMT-nin qəbul etdiyi qətnamələr əsasında tezliklə həll edilməsini dəstəkləyirik. Mülki əhaliyə qarşı hücumları qətiyyətlə pisləyir, xain hücumda həyatlarını itirənlərə Allahdan rəhmət, yaralılara şəfa diləyirik”

Qazaxıstanda fəaliyyət göstərən diaspora təşkilatları xarıcdəki diaspora təşkilatları ilə birlikdə əcnəbi incəsənət ustalarının Dağlıq Qarabağda çıxışına qarşı da olub. Bildirilib ki, Dağlıq Qarabağa müxtəlif tədbirlərdə

iştirak etmək üçün gələn əcnəbi incəsənət ustalarının Azərbaycana girişi qadağan edilməlidir. Diaspora təşkilatlarımızın müxtəlif ünvanlara göndərdikləri bəyanatlarda bildirilib. Bəyanatlarda bildirilir ki, Dağlıq Qarabağ ərazisinə qeyri-qanuni səfər Azərbaycan diasporunun ciddi narazılığına və etirazına səbəb olub. Onların respublikamızın işğal edilmiş ərazilərinə Azərbaycan dövlətinin razılığı olmadan qeyri-qanuni səfər edərək Azərbaycan Respublikasının suverenliyi və ərazi bütövlüyünə hörmətsizlik göstərməsini qəti şəkildə pisləyən diaspor təşkilatlarının rəhbərləri öz bəyanatlarında qeyd edirlər ki, bu həm beynəlxalq hüququn normalarının, həm diplomatik etiketin pozulması deməkdir və vəzifəsindən asılı olmayaraq heç bir dövlətin vətəndaşı ölkəmizin ərazi bütövlüyünə sayğısızlıq göstərməməli, ermənilərin işğal etdiyi Qarabağ ərazisinə Azərbaycandan başqa heç bir dövlətin ərazisindən getməməlidir. Çünki bu cür səfərlər Ermənistanın işğalçılıq siyasətinə dəstək vermək deməkdir.

Soydaşlarımız hesab edirlər ki, dövlətimizin suverenliyinə etinasızlıq nümayiş etdirən bu cür siyasətçilərin, ictimai-siyasi xadimlərin, o cümlədən ayrı-ayrı vaxtlarda Dağlıq Qarabağa müxtəlif tədbirlərdə iştirak etmək üçün gələn əcnəbi incəsənət ustalarının Azərbaycan Respublikasına girişi qadağan edilməlidir".

Qazaxıstanda fəaliyyət göstərən diaspora təşkilatları Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi ilə bağlı da narahatlıqlarını ortaya qoyublar.

Qazaxıstandakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzləri İttifaqı Assosiasiyası Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi ilə bağlı Rusiya ədliyyə naziri Aleksandr Konovalova müraciət edib: "Hörmətli Aleksandr Vladimiroviç, biz, Qazaxıstan Respublikasında yaşayan azərbaycanlılar Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin fəaliyyəti ilə bağlı yayılmış xəbərlərə görə çox narahatıq. Məsələnin səbəblərinin aydın olmaması bizi daha çox məyus edir".

ÜAK-la sıx əməkdaşlıq etdiklərini xatırladan Qazaxıstandakı soydaşlarımız təşkilatın iki dost ölkənin - Rusiya və Azərbaycanın mənafeyi üçün səmərəli xidmət göstərdiyini vurğulayıblar: "ÜAK uzun illər ərzində dostluq və həmrəylik münasibətlərində olan iki ölkənin mədəni, mənəvi dəyərlərinin mübadiləsində vacib rol oynayıb və oynayır. Bu gün Azərbaycan Respublikası və onun prezidenti İlham Əliyevin tolerantlıq və anlaşma siyasəti yürütdüyü bir vaxtda ÜAK-la bağlı yayılmış xəbərlər narahatlıq doğurur. Biz, Qazaxıstanda yaşayan azərbaycanlılar sizdən xahiş edirik ki, narahatlığımızı Rusiya prezidenti cənab Vladimir Putinə çatdırasınız və ÜAK-ın qorunub saxlanması ilə bağlı həmrəylik nümayiş etdirəsiniz".

Qazaxıstanda yaşayan azərbaycanlılar A. Konovalovun diqqətinə çatdırıblar ki, ÜAK-ın ləğvi iki dost ölkənin prezidentləri İlham Əliyevlə Vladimir Putinin sayəsində uzun illərdə qorunan, inkişaf edən münasibətlərə xələl gətirə bilər. Qazaxıstandakı Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzləri İttifaqı Assosiasiyası A. Konovalovun yaranmış vəziyyətlə bağlı anlayış nümayiş etdirəcəyinə və problemin həllinə yardım göstərəcəyinə ümid etdiyini bildirib.

Diaspora təşkilatlarımızın səyi nəticəsində Qazaxıstanın Astana şəhərinin yaxınlığındakı Akmola qəsəbəsində repressiyaya məruz qalmış azərbaycanlı qadınların xatirəsinə memorial abidə ucaldılıb. Abidə Qazaxıstandakı Azərbaycan diasporu, Astana şəhəri "Xəzər" Mədəniyyət Mərkəzi və "Qazaxıstan Azərbaycanlıları Mədəniyyət Mərkəzləri İttifaqı"nın birgə təşəbbüsü ilə ucaldılıb. Abidə ötən əsrin 30-40-cı

illərində “Akmola siyasi repressiyalara məruz qalmış şəxslərin həyat yoldaşları düşərgəsi”nin yerləşdiyi ərazidə qoyulub.

Qeyd edək ki, 1936-1946-cı illərdə bu düşərgədə Azərbaycandan olan 49 qadın saxlanılıb. Onların əksəriyyəti elə həmin ərazidəki ümumi düşərgə məzarlığında dəfn olunublar.

Üç nöqtə. - 2017.- 8 sentyabr. - № 156. - S. 9

Diaspor təşkilatlarının üzərinə böyük məsuliyyət düşür

Soydaşlarımızın yaşadıkları ölkələrin siyasi həyatında daha fəal iştirakı üçün

Füzuli

Müstəqillik illərindən sonra Azərbaycanda əsas diqqət yetirilən və inkişaf mərhələsi keçən sahələrdən biri də diaspora sahəsidir. Təsadüfi deyil ki, ötən müddət ərzində bu sahədə kifayət qədər işlər görülmüş və müəyyən nailiyyətlər əldə olunub. Əgər əvvəllər ayrı-ayrı diaspor təşkilat və qurumları yalnız Bakıda bir araya gələ bilirdilərsə, artıq diasporumuzun müxtəlif ölkələrin ictimai-siyasi həyatındakı rolu bu mənfi tendensiyanı aradan qaldıraraq və təşkilatlarımız dünyanın bir çox dövlətlərində öz toplantılarını keçirirlər. Elə bu günlərdə Ukraynanın Kiyev şəhərində keçirilən Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin toplantısı kimi.

Məlumat üçün qeyd edək ki, toplantıda Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov, Ukraynanın Ali Radasının deputatları Maksim Kuryaçiy və Georgiy Loqvinskiy, Paris Azərbaycan Evinin sədri Mirvari Fətəliyeva, Finlandiya Azərbaycanlıları Assosiasiyasının sədri Vasif Muradlı, Finlandiya Azərbaycanlı Qadınlar Cəmiyyətinin sədri Arzu Oqtay, Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının sədri Bilal Dündar, Azərbaycan Naminə Cəmiyyətinin sədri Nadir Hollenbrand, Macar-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin sədri Svetlana Abdullayeva, Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin prezidenti Sahil Qasimov, Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Rövşən Tağıyev, Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Konqresi Məclisinin sədri Akif Gülməmmədov, "Aydan" Estoniya-Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin sədri Niyazi Hacıyev, İsveç Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Emil Mirzoyev, Ukrayna Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin sədri İlhamə Allahverdiyeva, Azərbaycanın Ukraynadakı Səfirliyinin nümayəndələri və diaspor fəalları iştirak ediblər. Toplantının açılış mərasimində çıxış edən Nazim İbrahimov bildirib ki, ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişi digər sahələrdə olduğu kimi, diaspor quruculuğu işində də əsaslı dönüş yaratdı, xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla iş dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrildi. Dövlət Komitəsinin sədri bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ümummilli liderin siyasətini uğurla davam etdirərək, dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporunun mütəşəkkil qüvvəyə çevrilməsi, doğma Vətənlə əlaqələrinin gücləndirilməsinə daim yüksək diqqət və qayğı göstərir.

Azərbaycan dövlətinin xaricdə yaşayan soydaşlarımıza hər zaman dayaq olduğunu vurğulayan N.İbrahimov vurğulayıb ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələrin qurulması, həmvətənlərimizin milli özünəməxsusluğunu qoruyub saxlamasına dəstək verilməsi, diasporun potensialının milli maraqlarımızın daha etibarlı şəkildə qorunmasına cəlb olunması, soydaşlarımızın mədəni-siyasi hüquqlarını müdafiəsi diaspor siyasətinin əsas istiqamətlərini təşkil edir. Dövlət Komitəsinin sədri qeyd edib ki hüquqi, demokratik dövlət olan Azərbaycan tərəfindən bir sıra qlobal layihələrin həyata keçirilməsi, ölkəmizin sürətli inkişafı, müstəqil daxili və

xarici siyasəti bəzi siyasi dairələri ciddi narahat edir. O, dünya azərbaycanlılarını yaşadıkları ölkədə Azərbaycan dövlətinin milli maraqları əleyhinə yönəlmiş bu çirkin kampaniyalara öz etirazını bildirməyə, bu sahədə daha da fəal olmağa, dövlətçilik ətrafında sıx birləşməyə çağırır.

Ukrayna Azərbaycan arasındakı dostluq münasibətlərinə toxunan N. İbrahimov bildirib ki, Ukrayna hər zaman Azərbaycanın yanında olub və ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıyır. Komitə sədri AAK-ın ən fəal diaspor təşkilatlarından biri olduğunu vurğulayaraq qurumun fəaliyyətində yeni texnologiyaların tətbiqinin zəruriliyini diqqətə çatdırıb.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin AAK-a hər zaman olduğu kimi bundan sonra da dəstək göstərəcəyini deyən N. İbrahimov bildirib ki, Azərbaycan həqiqətlərinin Avropa ictimaiyyətinə çatdırılması, kütləvi informasiya vasitələri ilə əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, soydaşlarımızın yaşadıkları ölkələrin siyasi həyatında daha fəal iştirakı üçün diaspor təşkilatlarının üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Ukrayna Ali Radasının deputatı, Ukrayna-Azərbaycan Parlamentlərarası Dostluq Qrupunun rəhbəri Maksim Kuryaçiy Kiyevdə keçirilən Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin toplantısında çıxışında bildirib ki, Azərbaycanın və Ukraynanın xarici ölkələrdəki diaspor təşkilatları birləşib birgə mübarizə aparmalıdırlar. İki ölkə arasında dostluq münasibətlərinin qədim tarixə söykəndiyini qeyd edən Maksim Kuryaçiy hər iki ölkənin beynəlxalq arenada ən prinsipial məsələlərdə bir-birinə dəstək verməsinin təqdirəlayiq hal olduğunu deyib. O həmçinin vurğulayıb ki, Azərbaycan bölgədə böyük uğurlara imza atıb və müstəqil milli siyasət yürüdür. Toplantıda çıxış edən Ukrayna Ali Radasının deputatı, AŞPA-nın vitse-prezidenti Georgiy Loqvinskiy də Azərbaycan və Ukrayna arasında qarşılıqlı əlaqələrin yüksələn xətlə inkişaf etməsindən danışır.

Tədbirdə çıxış edən Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin prezidenti Sahil Qasimov Avropada fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti, barədə məlumat verib. O bildirib ki, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında, ölkəmizin milli maraqlarının təmin olunmasında Avropadakı Azərbaycan icmalarının üzərinə böyük məsuliyyət düşür. "Bu baxımdan hər bir soydaşımız xaricdə gücünü səfərbər edib Azərbaycanı layiqincə təmsil etməlidir." -deyə AKK-ın prezidenti vurğulayıb. AAK-ın vitse-prezidenti, Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Rövşən Tağıyev Ukraynadakı Azərbaycan diasporunun fəaliyyəti barədə məlumat verib. R. Tağıyev bildirib ki, bütün diaspor təşkilatları təmsil olunduqları ölkədə Azərbaycan naminə mövqelərini daha da gücləndirməlidir. Daha sonra TADEF sədri Bilal Dündar, Paris Azərbaycan Evinin sədri Mirvari Fətəliyeva, Finlandiya Azərbaycanlı Qadınlar cəmiyyətinin sədri Arzu Oqtay, Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Konqresi Məclisinin sədri Akif Gülməmmədov, "Aydan" Estoniya-Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin sədri Niyazi Hacıyev, İsveç Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Emil Mirzoyev, Ukrayna Azərbaycanlı Gənclər Birliyinin sədri İlhamə Allahverdiyeva çıxış edərək Azərbaycanın əleyhinə yürüdümlən təxribat kampaniyalarının qarşısının alınması və ölkəmizin mənfi obrazını yaratmağa çalışanlara qarşı mütəşəkkil şəkildə mübarizənin aparılmasının vacibliyini vurğulayıblar. Çıxışlar dinləndikdən sonra AAK-ın 2017-2019-cu illər üçün Fəaliyyət Proqramı və Yol xəritəsi, Toplantının Qərar layihəsi müzakirə edililərək yekdilliklə qəbul edilib. Qərarla Avropa Azərbaycanlıları Konqresinə üzv təşkilatların fəaliyyətində informasiya texnologiyalarının daha geniş tətbiq olunması, Xocalı soyqırımının tanınması istiqamətində müvafiq iş aparılması,

ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 95-ci ildönümü münasibətilə Avropa ölkələrində tədbirlərin təşkili nəzərdə tutulur.

Bundan başqa, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illik yubileyi haqqında" 2017-ci il 16 may tarixli Sərəncamına uyğun olaraq Avropa ölkələrində silsilə tədbirlərin keçirilməsi də öz əksini tapıb. Qərarla həmçinin, 1918-ci ildə erməni daşnakları tərəfindən azərbaycanlılara qarşı törədilmiş mart soyqırımının 100 illiyi ilə əlaqədar geniş təbliğat kampaniyasının həyata keçirilməsi, AAK-ın xüsusi mükafatının təsis edilməsi, Brüssel şəhərində qurumun Əlaqələndirici Katibliyinin ofisinin yaradılması da nəzərdə tutulur. Daha sonra Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin Toplantısının iştirakçıları adından Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə Müraciət qəbul edilib. Müraciətdə son dövrlər məqsədli şəkildə anti-Azərbaycan dairələrin dövlətimiz haqqında mənfi beynəlxalq rəy formalaşdırmaq cəhdlərini perspektivsiz olduğu qeyd edilir, qərəzli kampaniyaların təxribat xarakteridəşdiyi bildirilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə siyasi münasibətlər sisteminin demokratikləşdirilməsi, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması sahəsində əldə olunmuş uğurların yüksək qiymətləndirildiyi vurğulanır.

Olaylar. - 2017.- 14 sentyabr. - № 407. - S. 10.

"Azərbaycan Evi" Danimarkada yaşayan azərbaycanlıların topladığı mərkəz rolunu oynayır

Bu ölkədə ölkəmizin tarixi, mədəniyyəti, reallıqlarının geniş təbliği istiqamətində layihələr həyata keçirilir

"Kopenhagendə yerləşən "Azərbaycan Evi" Danimarkada yaşayan azərbaycanlıların topladığı mərkəz rolunu oynayır. Beynəlxalq səviyyədə Azərbaycanın nüfuzunun artması bizə imkan verir ki, Danimarkada fəaliyyətimizi genişləndirək. Azərbaycan dövlətinin bizə böyük diqqət və qayğısı var". Bunu Danimarkada fəaliyyət göstərən "Vətən" Cəmiyyətinin sədri Səfər Sadiqi deyib. Onun sözlərinə görə, rəhbərlik etdiyi qurum. Danimarkada bir çox tədbirlərdə iştirak edir. Məsələn, bu ilin iyul ayında Danimarkanın paytaxtı Kopenhagendə keçirilən İnteqrasiya Günündə Azərbaycan diaspor təşkilatı da iştirak edib. Tədbirdə bu ölkədəki azərbaycanlıları təmsil edən Danimarka "Vətən" Cəmiyyəti Azərbaycana dair xüsusi guşə təşkil edib. Təşkilatın nümayəndələri isə danimarkalılara və şəhərin qonaqlarına Azərbaycan barədə ətraflı məlumat veriblər. Azərbaycanın tarixinə, mədəniyyətinə aid olan kitab və broşülarla yanaşı, milli mətbəximizdən bəzi nümunələr də qonaqlara təqdim edilib. "Cırtan" yaradıcılıq qrupunun ifasında isə Azərbaycan milli rəqsləri nümayiş etdirilib. Kopenhagenin Frederiksberg Bələdiyyəsi tərəfindən "Cırtan" yaradıcılıq qrupuna hədiyyələr təqdim olunub. Frederiksberg Bələdiyyəsinin sədri Jørgen Glenthøj Vətən Cəmiyyətinin nümayəndələri ilə söhbət zamanı Azərbaycana səfərindən və tariximiz, mədəniyyətimizlə yaxından tanışlığından danışıb. Bələdiyyə sədrinə Azərbaycan musiqilərindən ibarət disk və xatirə hədiyyələri təqdim edilib.

"Vətən" Cəmiyyəti Danimarkada "Azərbaycan Evi"ni yaradılmasında fəal iştirak edib və bu işdə Azərbaycan rəhbərliyinin böyük köməyi olub. " Disporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin, şəxsən Komitənin sədri Nazim İbrahimovun dəstəyi ilə Danimarkada "Azərbaycan Evi"ni yaratdıq. Buna görə Prezident İlham Əliyevə təşəkkür edirik. Çünki Danimarkada yaşayan azərbaycanlıların yığılmaq üçün yerləri yox idi". Səfər Sadiqi bildirib ki, ölkəmizin tarixi, mədəniyyəti, reallıqlarının geniş təbliği istiqamətində layihələr həyata keçirilir. Məsələn. belə layihələrdən biri Azərbaycan Dövlət Teleqraf Agentliyi (AzərTAc) ilə birgə Azərbaycan Mədəniyyəti Günü qeyd edilib. Azərbaycan və türk diasporunun, Danimarka ictimaiyyəti nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən tədbirdə dahi bəstəkar Üzeyir Hacıbəyli yaradıcılığı barədə söhbət açılıb, onun əsərlərindən parçalar, musiqisi əsasında hazırlanmış rəqslər təqdim edilib. Tədbirdə çıxış edən "Vətən" Cəmiyyətinin sədri Səfər Sadiqi Azərbaycandan uzaqda yaşayan həmvətənlərimizin bir araya gəlməsində belə tədbirlərin əhəmiyyətini vurğulayıb. O, rəhbərlik etdiyi cəmiyyətin Azərbaycan musiqisinin, mədəniyyətinin Danimarkada təbliği ilə bağlı həyata keçirdiyi tədbirlər barədə ətraflı məlumat verib. AzərTAc tərəfindən cəmiyyətə milli geyimlər və dərs kitablarının təqdim edildiyini bildiren S. Sadiqi bütün bunların xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlının arxasında güclü Azərbaycan dövlətinin dayanmasının göstəricisi olduğunu deyib.

Tədbirdə çıxış edənlər hər bir millətin yaşaması üçün onun milli musiqisinin, mədəniyyətinin və adət-ənənələrinin qorunub saxlanması, təbliğ edilməsinin önəmindən danışıblar. Onlar müasir Azərbaycan peşəkar musiqi sənətinin və milli operasının banisi Üzeyir Hacıbəylinin bənzərsiz yaradıcılığının yaşadıkları ölkədə belə sevildiyini, bu əsərlərin sərhəd tanımadığını qeyd ediblər. Danimarkada doğulub böyüyən hər bir azərbaycanlının milli musiqimizin, mədəniyyətimizin tarixi, bu günü barədə yaxşı məlumatlandırılmasının vacibliyi vurğulanıb və gələcəkdə belə tədbirlərin tez-tez keçiriləcəyi bildirilib.

Danimarkada fəaliyyət göstərən türk diasporunun rəhbəri Bahadır Güler, belə tədbirlərin həm Azərbaycan, həm də türk dünyası mədəniyyətinin daha geniş təbliğinə imkan yaradacağını deyib. B.Güler qeyd edib ki, gələcəkdə belə tədbirlərin seminar və konfrans şəklində keçirilməsi daha geniş auditoriyanı mədəniyyətimizin zənginliyi ilə tanış etmək imkanı yarada bilər. "Cırtan" uşaq yaradıcılıq qrupunun çıxışı mərasim iştirakçılarının marağına səbəb olub.

Diaspora sədri qeyd edib ki, Danimarkada Azərbaycan məktəbi, sonra isə musiqi məktəbi açıblar. "Musiqi məktəbində həm azərbaycanlı, həm də danimarkalı müəllimlər çalışır. Azərbaycanlı müəllimlər Azərbaycan milli musiqi və rəqslərini, danimarkalı müəllimlər isə danimarka musiqisi və rəqslərini azərbaycanlı uşaqlara öyrədir. Azərbaycan musiqisini, incəsənətini və mədəniyyətini təbliğ etməkdə musiqi məktəbinin böyük rolu var. Danimarkanın rəsmi dövlət tədbirlərində Azərbaycan musiqi məktəbinin kollektivi həmişə ön sıralarda olur. Bu da təkcə "Vətən" Cəmiyyətinin deyil, ümumilikdə Azərbaycanın uğurudur, Azərbaycan hökumətinin yürütdüyü daxili və xarici siyasətin nəticəsidir".

Səfər Sadiqi bildirib ki, krallıqda yaşayantürk diasporların fəalları ilə daima əlaqəli fəaliyyət göstərir. Xüsusilə Türükçülük gününə həsr olunan tədbirlərdə Azərbaycan diaspora təşkilatı da yaxından iştirak edir. Yerli KİV təmsilçilərinin, Türkiyənin Danimarkadakı səfirliyinin əməkdaşlarının, Şimali Avropada fəaliyyət göstərən müxtəlif türk diaspor cəmiyyətlərinin də qatıldığı tədbir ictimaiyyət nümayəndələrinin marağına səbəb olur. Ötən ilin oktyabrında Türkiyə Cümhuriyyətinin yaranmasının 93-cü ildönümü ilə əlaqədar qardaş ölkənin Danimarkadakı səfirliyi tərəfindən təşkil edilən rəsmi ziyafətdə, krallıqda fəaliyyət göstərən Azərbaycan "Vətən" Cəmiyyətinin təmsilçiləri də iştirak edib. Kopenhagendə baş tutan mərasimə Danimarka hökumətinin və parlamentinin nümayəndələri, krallıqda akkreditə olunmuş diplomatik korpusun təmsilçiləri, media mənsubları, habelə müxtəlif türkdilli icmaların nümayəndələri qatılıb. "Vətən" Cəmiyyətinin sədri Səfər Sadiqi, Türkiyənin Danimarkadakı səfiri Mehmet Dönmezlə söhbət zamanı birgə həyata keçirilən layihələrə toxunaraq, əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsi yolları barədə fikir mübadiləsi aparıb. Diaspor fəaliyyətində iştirak edən qonaqlara ölkəmizin reallıqları barədə ətraflı məlumat verib. O, Azərbaycanın həyata keçirdiyi irimiqyaslı layihələrdən, əldə edilən iqtisadi və siyasi uğurlardan, həmçinin Ermənistanın ölkəmizə qarşı apardığı təcavüzkar siyasət nəticəsində Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonların uzun illər davam edən işğal faktı barədə danışıb. Səfər Sadiqi deyib ki, Türkdilli dövlətlərin bayram və matəm günlərini birlikdə qeyd edirik. "Həmçinin bu dövlətlərin Kopenhagendəki cəmiyyətləri də Azərbaycanın bayram və matəm günlərinə həsr olunan tədbirlərdə fəal iştirak edirlər. Biz türkdilli dövlətlərin diaspor təşkilatları ilə birgə Türk Cəmiyyəti yaratmışıq. Bundan başqa, Xocalı soyqırımına, 20 Yanvar hadisələrinə, 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımını Gününə, eləcə də bayram günlərinə

həsr olunan tədbirlərdə bütün türkdilli dövlətlərin cəmiyyətləri iştirak edirlər. Danimarkanın paytaxtı Kopenhagendə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Evində 20 Yanvar şəhidlərinin anım günü keçirilib. Tədbirlərdə 20 Yanvar hadisələrini əks etdirən sənədli filmlər nümayiş etdirilib. Azərbaycanın Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin "Vətən" Cəmiyyətinə verdiyi bayraqlar, müxtəlif məlumatların əks olunduğu broşürlər, kitablar tədbir iştirakçılara paylanıb. Bundan əlavə, Xocalı soyqırımının ildönümünün qeyd olunub. "Vətən" Cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə keçirilən anım günü Azərbaycan himnin oxunması ilə başlayıb. Daha sonra 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Sonra Kopenhagenin mərkəzi meydanı Radhuspladsda etiraz mitinqi təşkil olunub. mRadhuspladsda Azərbaycan himni səslənərək, Xocalı şəhidlərinin və Türk Dünyası şəhidlərinin ruhu bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Mitinqdə Türkiyənin Danimarkadakı səfiri Mehmet Donmez, Roskild Ülku Ocaqları başkanı, Türkmən Kültür Cəmiyyət sədri və Danimarka media nümayəndələri iştirak edib. Türkiyənin Danimarkadakı səfiri Mehmet Dönmez çıxışında bildirib ki, Xocalı soyqırımını, insanlığa yapılmış bir həqarətdir.

Danimarka "Vətən" Cəmiyyətinin sədri Səfər Sadiqi öz çıxışında bildirib ki, artıq Xocalı Soyqırımından 25 il keçməsinə baxmayaraq, demokratik adlanan ölkələr ikili standartlarla oynayaraq, hələdə Xocalıya ədalətli düzgün qiymətini verməyiblər.

Mitinqdə çıxışlar danimarka və ingilis dilində aparılaraq, danimarkalılara və şəhərin qonaqlarına geniş məlumat verilib. Həmçinin danimarkalılara və şəhərin qonaqlarına Xocalı soyqırımına aid məlumatlandırıcı bukletlər paylanıb.

Mitinqin qətnaməsi oxunaraq, Koroğlu uvertürasının sədaları altında mitinq sona çatıb.

Üç nöqtə. - 2017.- 14 sentyabr. - № 160. - S. 5.

Diaspora təşkilatları Rusiya Ali Məhkəməsinin qərarına yenidən baxılmasını tələb edir

Əli Hüseynli: " Rusiyanın tanınmış xadimləri Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin fəaliyyətinin bərpasını dəstəklədilər "

"Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin müxtəlif şəhərlər, vilayətlər üzrə nümayəndələri artıq ümumi müraciət hazırlayaraq, Rusiya Ali Məhkəməsinin qərarına yenidən baxılmasını tələb edirlər. Onlar əmindirlər ki, iki ölkə arasında münasibətlərə xələl gətirə biləcək bu məsələ tezliklə öz həllini tapacaq" Bu barədə ÜAK İstra regional bölməsinin rəhbəri Ramil Əliyev bildirib. Onun sözlərinə görə, bu hadisəni Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının pozulması kimi qiymətləndirmək olar: "Mənim subyektiv fikrimcə, bu hadisənin siyasi motivləri var. Gərək bu haqsız qərarı çıxarmazdan öncə Rusiya-Azərbaycan münasibətlərini də nəzərə alardılar. Axı indi bu əlaqələr ümidverici aktivlik mərhələsini yaşayır. Azərbaycanda dövlət qurumları, diasporla iş komitəsi, Rusiyadakı ictimai təşkilatlar bu qərarın ləğvinə nail olmağa çalışmalıdırlar. Biz ümid edirik ki, məhkəmənin qərarı ləğv ediləcək və 2 milyon insanı ətrafında birləşdirən bu təşkilat fəaliyyətini davam etdirəcək. Rusiya ərazisində prezident seçkiləri ərəfəsində azərbaycanlıların 2-3 milyonluq elektoratu onlara mane olmazdı.

Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresinin regional təmsilçiləri ümid edirlər ki, Rusiyanın müvafiq qurumları düzgün qərar verəcəklər və iki ölkə arasında münasibətlərə toxuna biləcək bu addımdan geri çəkilməcəklər. Ekspertlər isə qeyd edirlər ki, bu addım Rusiyanın özünün ziyanına işləyə bilər. Çünki məsələ artıq siyasi xarakter alıb".

Ramil Əliyev bildirib ki, "Avrasiya Xalq Birliyi" Regionlararası İctimai Hərəkətinin sədri Tatyana Poloskova deyir ki, onlar ÜAK-la sıx əməkdaşlıq ediblər: «Rusiyada aktiv işləyən, nüfuzlu diaspor təşkilatlarından biri idi. mənim üçün bu vəziyyət təəssüf doğuran və utandırıcıdır. Bunun nəyə görə baş verdiyini araşdırmaq lazımdır, monitorinq aparılmalıdır, biz özümüz də bunun əsl səbəblərini araşdıracağıq. Mən Ədliyyə Nazirliyinin Ümumrusiya Azərbaycanlılar Konqresinə qarşı irəli sürdüyü bütün iddialarla tanış oldum. Onlar yetərincə uydurulublar və onları texniki baxımdan həll etmək çox asandır. Bu, hüquqi tərəflərdir. Siyasi tərəflərinə gəldikdə isə, bu, Rusiya-Azərbaycan münasibətlərinə mənfi təsir göstərəcək və bu da indiki vəziyyətdə çox yersizdir, çünki Rusiyanın indi o qədər də çox dostu qalmayıb. Düşünürəm ki, qərarın qəbul edilməsində hansı məsələnin dayanmasından asılı olmayaraq, bu, siyasi xarakter alıb".

Qeyd edək ki, Rusiya Ədliyyə Nazirliyi təşkilatın ləğvinə dair inzibati iddia qaldırılması üçün bu il martın 9-da Ali Məhkəməyə müraciət edib. Ali Məhkəmə may ayının 15-də Ədliyyə Nazirliyinin iddiasını təmin edərək, ÜAK-ın qeydiyyatının ləğv olunması barədə qərar verib. Bu qərar Azərbaycan tərəfindən böyük narazılıqla qarşılanıb. "Rusiyada fəaliyyət göstərən Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi zamanında Ulu öndər Heydər Əliyev və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin təşəbbüsü ilə yaradılıb. Bu qurum diaspora sahəsində Rusiyada real fəaliyyət göstərən qurumdur. Konqres ölkəmizlə yanaşı Rusiyanın dövlət maraqlarını hər zaman müdafiə edib".

Bu fikirləri Milli Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin, Azərbaycan-Rusiya parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Əli Hüseynli deyib.

Son illər Rusiya Azərbaycan münasibətlərinin strateji müttəfiqlik səviyyəsinə yüksəldiyini deyən Ə. Hüseynli bildirib ki, iki dövlət arasında bütün sahələrdə əməkdaşlıq və dostluq əlaqələri mövcuddur. Bu əməkdaşlıq səmimi xarakter daşıyır. Onun sözlərinə görə, məhz bu baxımdan Ümumrusiya Azərbaycan Konqresini fəaliyyətinin dayandırılması ilə bağlı Rusiyanın Ədliyyə Nazirliyinin Ali Məhkəməyə müraciəti təəccüb doğurmaqla yanaşı, bizdə bu məsələdə müəyyən təxribatların olması ilə bağlı fikir də vardır. Rusiya Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən qeydiyyatla bağlı təşkilata bir neçə dəfə müraciət edilib. Sonuncu, yəni üçüncü müraciət ötən ilin oktyabr ayında olub. Bilirsiniz ki, Konqresin ötən ilin dekabrında qurultayı keçirilib, qurultayda tanınmış diaspor nümayəndəsi Fazil Qurbanov onun yeni rəhbəri seçilib. Və bundan sonra Ədliyyə Nazirliyinin bildirdiyi nöqşənlərin aradan qaldırılması üçün sənədlər qaydaya salınıb, yeni sənədlər Ədliyyə Nazirliyinə təqdim olunub. Buna baxmayaraq, Rusiyanın Ədliyyə Nazirliyi təşkilatın və onun bütün regional strukturlarının vahid dövlət reyestrindən çıxarılması ilə bağlı cari ilin mart ayında Ali Məhkəməyə müraciət edib. Lakin Rusiya qanunvericiliyi belə vəziyyətdə bir neçə tədbirlərin görülməsini özündə ehtiva edir. Belə ki, bu cür məsələlərdə qanunvericiliyə əsasən cərimə, eləcə də sənədlərin qaydaya salınması kimi qərarlar qəbul edilə bilərdi. Təşkilatın ləğv olunması isə ən son tədbirdir. Lakin onlar son addımı, məhz konqresin ləğvini seçiblər. Biz onlara Rusiya qanunvericiliyinə bir daha baxmağı təklif edirik".

O qeyd edib ki, bu kimi hallar Azərbaycan qanunvericiliyində də var: "Araşdırsaq, Azərbaycandakı Rus İcmasının da sənədləri ilə bağlı müəyyən problemlərin olduğunu görürük. Lakin Azərbaycan heç zaman onun ləğvi ilə bağlı məsələ qaldırılmayıb".

ÜAK-ın prezidenti Fazil Qurbanov da açıqlamasında qərarı ədalətsiz adlandırıb. Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi 2001-ci ildə yaradılıb.

Bu qərardan sonra, iyunun 15-də Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi Rusiya Federasiyası Ali Məhkəməsinin 15 may tarixli qərarından Ali Məhkəmənin Apelyasiya kollegiyasına apelyasiya şikayəti verib.

Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin Rusiya-Azərbaycan münasibətlərində gördüyü işlərdən danışan Ə. Hüseynli bildirib ki, ÜAK-ın ləğv olunması ilə bağlı qərar Azərbaycan ictimaiyyətini və Rusiyada yaşayan azərbaycanlıları çox narahat edir: "Ümid edirik ki,, ÜAK-ın ləğvi ilə bağlı qərardan verilən apelyasiya şikayətinə ədalətli baxılacaq. ÜAK fəaliyyətini davam etdirəcək. etdirəcək".

Əli Hüseynov bu məsələ barədə ötən gün Rusiya paytaxtında "Moskva-Bakı oxu: Qafqazın yeni geosiyasətinə doğru" mövzusunda keçirilən konfransda da danışdı. Milli Məclisin hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynov konfransda hər iki ölkədə yaşayan icmaların rəhbərlərinin, siyasətçilərin və ekspertlərin iştirak etdiyini bildirib. Komitə sədri deyib: "Tədbirin təşkilatçıları – tanınmış ictimai-siyasi xadimlər Aleksandr Dugin və Aleksandr Proxanov bir müddət əvvəl Azərbaycanda olublar. Bugünkü konfrans da məhz onların təşəbbüsü ilə keçirilib. Konfransda prezidentlər İlham Əliyevin və Vladimir Putinin Soçi görüşündən sonra münasibətlərimizin inkişafının yeni mərhələsindən bəhs olundu. Bir daha qeyd

olundu ki, Azərbaycan və Rusiya strateji əməkdaşlığı yüksək səviyyədədir. Azərbaycanın Cənubi Qafqazda strateji vacib ölkə, Prezident İlham Əliyevin güclü lider olduğu vurğulandı”.

Ə. Hüseynlinin sözlərinə görə, konfransda çıxış edənlər belə bir ümumi rəy söylədilər ki, regionda heç bir siyasi, iqtisadi, mədəni layihənin həyata keçirilməsi Azərbaycanın iştirakı olmadan mümkün deyil. Rusiya kimi böyük dövlət Azərbaycanın suverenliyinə hörmətlə yanaşaraq onun nüfuzundan bəhrələnir. Ölkələrimiz arasında əməkdaşlıqda Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin rolu bir daha konfrans iştirakçılarının diqqətə çatdırıldı. Azərbaycan diasporu iki xalq arasında körpü rolunu oynayır. Rusiyanın da tanınmış xadimləri konqresin fəaliyyətinin bərpasını dəstəklədilər”, - deyə Milli Məclisin komitə sədri bildirib.

Üç nöqtə. - 2017.- 16 sentyabr. - № 162. - S. 5.

Xaricdəki həmvətənlərimiz yaşadıqları ölkələrin cəmiyyətinə inteqrasiyası olur

Əli Həsənov: "Onların ictimai rəyə təsir göstərmək imkanına malik olması bizim üçün əhəmiyyətli və vacib məsələdir"

Xocalı soyqırımının dünyada tanıtılmasında diaspora təşkilatları yaxından iştirak edir. Artıq bu qanlı hadisədən 25 il keçib. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə erməni hərbi birləşmələri keçmiş SSRİ-nin 366-cı motoatıcı alayının köməyi ilə Xocalı şəhərini işğal edərək, burada yaşayan dinc əhaliyə-azərbaycanlılara qarşı soyqırımını törədib.

Erməni silahlı birləşmələri SSRİ dövründən Xankəndi şəhərində dislokasiya olunmuş 366-cı motoatıcı alayının zirehli texnikası və hərbi heyətinin köməkliliyi ilə 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalı şəhərinə hücumla keçiblər. Mühasirəyə alınan şəhərin 2500 sakini xilas olmaq üçün Ağdam istiqamətində hərəkət edib. Lakin pusquda dayanan ermənilər dinc sakinləri gülləbaran ediblər. Xocalı soyqırımını nəticəsində 63-ü uşaq, 106-sı qadın, 70-i qoca və qarı olmaqla, 613 Xocalı sakini qətlə yetirilib, 8 ailə tamamilə məhv edilib, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq valideynlərindən birini itirib. Düşmən gülləsindən 76-sı uşaq olmaqla, 487 nəfər yaralanıb. 1275 nəfər əsir götürülüb. Girov götürülənlərdən 150 nəfərinin, o cümlədən 68 qadın və 26 uşağın taleyi bu günədək məlum deyil. Bu faciənin, eləcə də erməni vəhşiliyinin dünyaya çatdırılması bu gün çox vacib məsələlərdən biridir.

Qeyd edək ki, Xocalı soyqırımının ildönümü hər il Azərbaycan və dünyanın bir çox ölkəsində qeyd olunur. Bu tədbirlərdə ermənilərin Xocalıda törətdiklərini əks etdirən foto-stendlər, sənədli filmlər nümayiş olunur, soyqırımını həqiqətlərini əks etdirən kitablar sərgilənir. 2008-cu ilin mayından İslam Konfransı Təşkilatı Gənclər Forumunun (İKGF) Mədəniyyətlərarası Dialoq üzrə baş koordinatoru Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə "Xocalıya Ədalət" kampaniyası keçirilir. Kampaniyanın məqsədi beynəlxalq ictimaiyyətin Xocalı faciəsi ilə bağlı məlumatlandırılması, faciəyə beynəlxalq aləmdə mənəvi-siyasi qiymət verilməsi və beynəlxalq səviyyədə anılmasını təmin etməkdir. Kampaniyanın beynəlxalq əlaqələndirilməsi www.justiceforkhojaly.org saytı vasitəsilə aparılır. Bu tədbirlərdə Finlandiyadakı diaspora təşkilatlarını da səmərəli fəaliyyət göstərir. Finlandiya Azərbaycanlı Qadınlar Cəmiyyətinin sədri Arzu Oqtay qeyd edib ki, dünyanın hansı ölkəsində olduğumuzdan asılı olmayaraq Xocalı soyqırımının anım günündə bir yerdə olmaq hər bir azərbaycanlının borcudur. "Biz birlikdə səsimizi qaldıraraq "Xocalıya ədalət" kampaniyasına qoşulur və torpaqlarımızın azad olunmasını tələb edirik".

Finlandiya Şərq Universitetinin doktorantı, əslən Amerika vətəndaşı olan xanım Karli Storm isə bildirib ki, Xocalı haqqında əldə etdiyi məlumatların onu çox kədərləndirir. "Xocalıda dinc sakinlərin, xüsusən də uşaqların xüsusi qəddarlıqla qətlə yetirilməsi, insanlara qarşı işgəncələrin verilməsi faktları mənə çox kədərləndirdi". O, Xocalıda törədilənləri insanlığa sığmayan vəhşilik adlandırır və bu hadisələrə dünya birliyi tərəfindən hüquqi qiymət veriləcəyinə ümid etdiyini vurğulayıb.

"Mənim Vətən qarşısında, gələcək nəsillər qarşısında borcum Azərbaycanın mənafeələrinə sona qədər xidmət etmək, Dağlıq Qarabağ haqqında həqiqəti təbliğ etməkdir. Mən Finlandiya hökumətinin, onun parlamentinin, ictimaiyyətin nümayəndələri ilə görüşlərdə Azərbaycan xalqının ağrı-acısını onlara çatdırıram, xalqımızın son yüz ildə dəfələrlə məruz qaldığı amansız təcavüz, etnik təmizləmə faktlarını göstərirəm". Bu fikirləri Finlandiyadakı Azərbaycan diasporunun rəhbəri, Azərbaycan-Finlandiya "Dostluq" cəmiyyətinin sədri Təranə Nəzərova söyləyib. T. Nəzərova qeyd edib ki, Azərbaycanın mənafeələrini müdafiə etmək üçün ələ silah almaq zəruri deyil. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin Amsterdamda keçirilmiş V qurultayının iştirakçılarında ünvanlanmış müraciətində qeyd edildiyi kimi, "müasir dövrdə qələbələr təkcə hərbi yolla deyil, həm də siyasi-intellektual vasitələrlə təmin edilir. Bizim bu sahədə malik olduğumuz mühüm resurslardan biri xarici ölkələrdə yaşayan həmvətənlərimiz və onların yaratdığı təşkilatlardır".

"Dostluq" cəmiyyəti sədrinin sözlərinə görə, Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin Amsterdamda keçirilmiş V qurultayında o, bir daha yəqin edib ki, Azərbaycan dövləti xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz üçün dayaqdır. Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənovun dediyi kimi, xaricdəki həmvətənlərimizin yaşadıkları ölkələrin cəmiyyətinə inteqrasiyası, onların ictimai rəyə təsir göstərmək imkanına malik olması bizim üçün əhəmiyyətli və vacib məsələdir. T. Nəzərova Konqresin beşinci qurultayında xarici jurnalistlərə müsahibəsində Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunaraq deyib ki, Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin öz dövlətimizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində sülh yolu ilə tənzimlənməsi üçün hər cür səy göstərir. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan hərbi yolla öz torpaqlarını bir neçə il bundan əvvəl qaytara bilərdi.

Qeyd edək ki, Təranə Nəzərova Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində Xocalı faciəsinin soyqırımı aktı kimi tanınmasına yönəlmiş ardıcıl iş aparır. O bildirib ki, Xocalı soyqırımı ilə bağlı müxtəlif illərdə böyük əks-səda doğurmuş tədbirlər həyata keçirilib. "Dostluq" cəmiyyətinin rəhbəri Finlandiya parlamentinə Xocalıda törədilmiş soyqırımının tanınması barədə petisiya göndərib. Helsinki mərkəzi kitabxanasına Xocalı soyqırımı haqqında videomateriallar, jurnallar və kitablar göndərib. Xocalı faciəsi şahidlərinin ifadələrini, faktları, hadisənin dünya mətbuatındakı əks-sədası ilə bağlı materialları toplayaraq, Xocalı soyqırımı ilə bağlı kitabça, broşürlər çap etdirib, paylayıb. Azərbaycan diaspora təşkilatları dəfələrlə Xocalı soyqırımı ilə əlaqədar Finlandiya parlamentində görüş keçirib. Bu görüşlərdə bildirilib ki, beynəlxalq təşkilatlar bu hadisəyə biganə qalmamalı, beynəlxalq hüququn tələblərinə əməl edilməli, təcavüzkar Ermənistan qarşı sərt tədbirlər görülməlidir. Diaspor təşkilatı Azərbaycan dövlətinin torpaqlarımızın işğaldan azad olunması, təcavüzkarın cəzalandırılması istiqamətində atdığı bütün addımları dəstəklədiklərini qeyd edib. "Biz dünyanın aparıcı, sivil, sülhpərvər dövlətlərini, BMT, ATƏT, Avropa Şurası, Avropa Birliyini dinc sakinlərin, qocaların, qadınların, körpə uşaqların qətlə yetirilməməsi üçün nəhayət ki, biganəlikdən əl çəkməyə, təcavüzkar Ermənistanın işğal etdiyi torpaqlardan silahlı qüvvələrini çəkməyə məcbur edilməsi üçün qəti addımlar atmağa çağırırıq", - deyərək diaspora təşkilatı bildirib.

T. Nəzərova bildirib ki, Xocalıda törədilmiş soyqırımının Finlandiya parlamenti tərəfindən tanınmasına nail olmaq əsas məqsədlərindən biridir və bu istiqamətdə fəaliyyətlərini davam etdirəcəklər. Onun sözlərinə görə,

həlli uzanan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi beynəlxalq problemdir, çünki bu problemin həll edilməməsi təkcə regiona deyil, bütün dünyaya ziyan vurur.

Üç nöqtə. - 2017.- 20 sentyabr. - № 164. - S. 7.

Azərbaycan diasporunun nümayəndələri Estoniyanın ictimai-siyasi həyatında aktiv rol oynayır

Onlar Estoniyanın seçkili orqanlarına keçirilən seçkilərdə yaxından iştirak edirlər

Estoniyadakı Azərbaycan diasporu fəallığı ilə həmişə diqqət mərkəzində olub. Bu ölkədə mövcud olan Azərbaycan diaspor təşkilatları, cəmiyyət və birliklər həm ölkəmizin üzləşdiyi problemlər, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin eston ictimaiyyətinə çatdırılması, həm də zəngin tarixi-mədəni irsimizin təbliği sahəsində məqsədyönlü tədbirlər, müxtəlif layihələr həyata keçirirlər. Estoniyadakı Azərbaycan diasporunun nümayəndələri bu ölkənin ictimai-siyasi həyatında da aktiv rol oynayır və Estoniyanın seçkili orqanlarına keçirilən seçkilərdə yaxından iştirak edirlər.

Məsələn, Estoniyada yaşayan həmyerlimiz Orxan Oktayın Estoniyada 2017-ci ildə baş tutacaq yerli orqanlara seçki kampaniyasında iştirak edir. O, öz namizədliyini Tallin şəhərinin Lasname bölgəsindən irəli sürüb. Bu barədə məlumatı diaspor hərəkatının fəallarından biri Elnur Eltürk verib. Orxan Oktayın Estoniya Konservativ Xalq Partiyasından (EKRE) namizədliyini verib. O, ötən il Estoniya Milli Məclisinə seçkilərdə də namizədliyini irəli sürmüşdü və 124 səs toplamışdı.

28 yaşlı Orxan Oktayın Estoniyada doğulub. Valideynləri keçən əsrin 80-ci illərində Estoniyanın Tallin şəhərinə köçüblər. Namizəd Tallin Texniki Universitetinin beynəlxalq əlaqələr fakültəsini bitirib və magistr dərəcəsi var. O, əvvəllər Estoniya XİD-də xəbərlər monitorinqi və konsulluq sualları ilə məşğul olan şöbədə çalışıb. " Əvvəlcə bürokratik prosesləri sadələşdirmək istərdim. Bundan başqa, Tallində onsuz da sayı az olan uşaq bağçalarının müasir standartlara çatdırılmasına diqqət yetirmək fikrindəyəm", -Orxan Oktay deyib. O bildirib ki, hazırda Tallində mindən çox azərbaycanlı yaşayır və onların əksəriyyəti məni dəstəkləyir. O deyib:" Bu, yerli özünüidarəetmə orqanlarına seçkilərdir, ona görə də mən bu barədə dəqiq məlumat verə bilmərəm. Lakin 2019-cü ildə parlament seçkiləri keçiriləcək. Əgər parlamentə seçilsəm, iki ölkə arasında əlaqələrin daha da sıx olmasına çalışacağam. Hesab edirəm ki, texnoloji cəhətdən inkişaf etmiş Estoniyanın Azərbaycanla əlaqələrinin olması yaxşıdır". Orxan Oktay qeyd edib ki, Azərbaycan və Estoniya ilk dəfə 1918-ci ildə müstəqillik qazanıb, sonra SSRİ-nin tərkibinə daxil edilib və hər ikisi də 1991-ci ildə onun tərkibindən çıxıb. İndi isə hər iki ölkə arasında yaxşı münasibətlər mövcuddur." Mən bu münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsinə çalışacağam. İstəyirəm ki, Estoniyadakı diaspor təşkilatlarımız bu sahədə birlikdə fəaliyyət göstərsin. Onda nəticələr də yaxşı olar".

Qeyd edim ki, hazırda Estoniyada onlarla Azərbaycan diaspor təşkilatı, birlik və cəmiyyətlər mövcuddur. Belə təşkilatlardan "Aydan" Estoniya-Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzidir. 1988-ci ildən təsis edilən mərkəz paytaxt Tallində fəaliyyət göstərir. Mərkəzin əsas fəaliyyət istiqamətlərinə Azərbaycan mədəniyyətini Estoniyada təbliğ etmək daxildir. " Aydan" Estoniya-Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinə həmyerlimiz Niyazi Hacıyev rəhbərlik edir. N. Hacıyev deyib: "Estoniyada Azərbaycan cəmiyyətinin yaradılmasının tarixi 1988-ci ildə başlayır. O vaxt mən burada yaradılmış "Ocaq" mədəni birliyinin sədri seçilmişdim. Həmin dövrdə

cəmiyyətimizin üzvlərinin sayı 2 min nəfərdən çox deyildi, lakin biz çox fəal idik və cəmiyyətimiz Estoniya Respublikasının müstəqilliyini birinci olaraq dəstəkləyənlərdən olub. Yadımdadır, biz 40 min rubl məbləğində sovet pulu yığıb, üzərində Azərbaycanın milli bayrağı təsvir edilmiş yapışdırma şəkillər buraxdıq və Bakıya göndərdik”.

Mədəniyyət Mərkəzinin sədri sözünə davam edərək deyib: “Azərbaycanın üçrəngli bayrağı Estoniyada ilk dəfə 1988-ci ildə icmamızda üzə çıxarıldı. O vaxtadək çoxları heç bilmirdi ki, Azərbaycanın öz bayrağı vardır. Hətta bəzi dövlət orqanları o vaxt bizi milli ayrı-seçkiliyi qızıqdırmaq adı ilə təqib edirdi. Hərçənd, biz yalnız bunu deyirdik ki, bütün insanlar öz fikirlərini sərbəst ifadə edə bilər. Həmin illərdə azərbaycanlılar passiv deyildilər. Estonlar və onların ictimai təşkilatları bunu bilirlər. Mən o vaxt hələ tələbə idim. Biz milli azlıqların forumunda iştirak edirdik. İndi də mövcud olan bu forum yaranan vaxt - 1988-ci ildə Estoniya cəmiyyətində iki əsas düşərgə vardı - estonlar və ruslar. Biz Estoniyanı eyni dərəcədə sevən estonlar və ruslar arasında bir növ əlaqələndirici kimi çıxış edirdik”.

Onun sözlərinə görə, əldə etdikləri nəticələrə görə qürur duyurlar. " Əldə etdiyimiz isə bu olubdur ki, sovet dövründə, elə indi də Estoniyada bizim xalq barəsində “bazar adamları”, “alverçilər” kimi təsəvvür yaratmaq cəhdlərini təkzib edərək, özümüzü başqa keyfiyyətdə təqdim etmişik. Estoniya Respublikasının təşəkkülü dövründə hökumət üzvləri əsasən estonlardan ibarət idi, onların arasında başqa millətlərin nümayəndələri yox idi. Yalnız bir nəfər həmyerlimiz – o vaxt Narva şəhərinin meri, sonradan Estoniyanın əhali məsələləri üzrə naziri olmuş Eldar Əfəndiyev Estoniya hökumətində milliyyətə eston olmayan ilk nümayəndə idi. Bu gün Eldar Əfəndiyev Estoniya parlamentinin üzvüdür. Mən şadam ki, azərbaycanlılar haqqında Estoniyada yaranmış stereotip aradan qaldırılıbdır”.

Niyazi Hacıyev bildirib ki, ötən ildən Estoniyanın gimnaziyalarında “Azərbaycan və Türkiyə tarixi, mədəniyyəti və təbiəti ilə tanışlıq” adlı layihənin həyata keçirilməsinə başlanıb.13 dekabr 2016-cı il tarixdə Tallin şəhərində “Tallinn Pae” gimnaziyasında Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi “Aydan”ın təşəbbüsü, eləcə də Azərbaycan və Türkiyə Səfirlikləri, Estoniya Mədəniyyət Nazirliyi, “MISA” İnteqrasiya və Miqrasiya Fondu və Tallin şəhər icra hakimiyyətinin “Peaceful home” layihəsinin dəstəyi ilə “Azərbaycan və Türkiyə tarixi, mədəniyyəti və təbiəti ilə tanışlıq” adlı layihəsinə başlanması ilə bağlı tədbir keçirilib. Gimnaziyanın müəllimləri və yuxarı sinif şagirdlərinin iştirakı ilə keçirilmiş tədbirdə gimnaziyanın direktoru, Azərbaycan və Türkiyə Səfirliklərinin nümayəndələri, “Aydan” Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin rəhbəri Niyazi Hacıyev və Estoniya “MISA” İnteqrasiya və Miqrasiya Fondunun nümayəndəsi çıxış ediblər.

2016-cı ilin Azərbaycan Respublikasında “Multikulturalizm ili” elan edilməsi baxımından çıxışda böyük diqqət Azərbaycan - multikulturalizm modeli, toleranlıq, Qafqaz Albaniyası kimi mövzulara yönəldilib. Daha sonra, Azərbaycan Səfirliyi tərəfindən gimnaziyanın direktoru İzabella Riytsaara Azərbaycanın milli musiqi alətləri və xalçasının nümunəsini özündə təcəssüm etdirən milli suvenir təqdim edilib, eləcə də bir sıra kitab və nəşrlər gimnaziyaya hədiyyə olunub. Tədbir Azərbaycan diasporunun “bazar günü” məktəbinin rəhbəri və müəllimi Şahsənəm Əliyevanın ölkəmiz üzrə təqdimatı ilə davam etdirilib. Layihə çərçivəsində Estoniyanın bir neçə gimnaziyalarında yuxarı sinif şagirdlərinin esse, sual-cavab və digər müsabiqələrdə iştirakı həyata keçirilib.

Sözügedən layihə çərçivəsində silsilə tədbirlərin Estoniyanın iki böyük şəhərləri olan Tartu və Tallinin “Hugo Treffner”, “Nõo Science” və “Kadriorg German” gimnaziyalarında da təşkili edilib.

Estoniyada fəaliyyət göstərən “Aydan” Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi həm də Tallinn ratuşasında Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyinin bərpa edilməsinin 20 illiyinə həsr olunmuş təntənəli tədbir təşkil edib. Tədbirdə Estoniyanın keçmiş Prezidenti Arnold Ryuytel, Riyqikoqunun deputatları, diplomatik korpusun və Azərbaycan icmasının nümayəndələri, nazirlik və departamentlərin əməkdaşları, sahibkarlar, KİV nümayəndələri iştirak ediblər.

Bu il də bu tədbirin daha geniş tərkibdə keçirilməsi nəzərdə tutulub.

Üç nöqtə. - 2017.- 22 sentyabr. - № 166. - S. 9.

Litva Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü daim dəstəkləyir

Diaspora təşkilatları Azərbaycan həqiqətlərinin Litvada yayımlanması ilə bağlı təbliğat işlərini aparır

Azərbaycanın xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən diaspora təşkilatları arasında Litvada fəaliyyət göstərən icmalar xüsusi yer tutur. Onların çoxşaxəli fəaliyyətinin əsas məqsəd və vəzifələrindən biri Azərbaycan həqiqətlərinin Litvada yayımlanması ilə bağlı təbliğat işlərini aparmaqdır. Bu sahədə xüsusilə önəm verilən mühüm məsələlər - Qarabağ münaqişəsi, Ermənistan - Azərbaycan münasibətləri, onun geosiyasi səbəbləri, əsl mahiyyəti və nəticələri, xalqımızın əsrlər boyu məruz qaldığı haqsızlıqlar, azərbaycanlılara qarşı törədilmiş terror və soyqırımı aktları, aparılmış etnik təmizləmələr, Xocalı soyqırımı barədə obyektiv bilgiləri Litva ictimaiyyətinə çatdırmaq və bu baxımdan ölkədə ictimai fikrin doğru istiqamətdə formalaşmasına yardım göstərməkdir. Bundan başqa, erməni diasporu və lobbisinin uzun illərdən bəri apardığı fəaliyyət nəticəsində ölkədə yaranmış yanlış təsəvvürləri aradan qaldırmaq və sözügedən tarixi faciələri Litva siyasi dairələrinin müzakirəsinə çıxarmaq, həmin faktlara hüquqi və siyasi qiymətin verilməsi üçün çalışmaq, Ermənistan dövlətinin işğalçı siyasətini ifşa etmək və beynəlxalq hüququn hamılıqla qəbul edilmiş normaları əsasında təcavüzkarı cəzalandırmaq məqsədi ilə addımlar atılır. Bu ilin əvvəlində Vilyandada keçirilən Xocalı soyqırımı ilə bağlı tədbir də Litvadakı icmaların fəaliyyətinin bir sahəsidir. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən “Xocalıya ədalət!” beynəlxalq kampaniyası çərçivəsində Azərbaycanın Litvadakı səfirliyi bu ölkənin Seymindəki Azərbaycan ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə qrup və Avropa Azərbaycan Cəmiyyəti (TEAS) ilə birgə Vilyandada Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə həsr olunmuş anım mərasimi keçirib. Mərasimdə Litva Seymində Azərbaycan ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə qrupun, dövlət qurumlarının, bu ölkədə akkreditə olunmuş diplomatik missiyaların rəhbərləri və əməkdaşları, tanınmış ictimai-siyasi xadimlər, jurnalistlər də daxil olmaqla 200-dən artıq nümayəndə iştirak edib. Azərbaycanın Litvadakı səfiri Həsən Məmmədov Xocalı soyqırımını XX əsrin əvvəllərindən başlayaraq ermənilər tərəfindən azərbaycanlılara qarşı müntəzəm olaraq həyata keçirilən etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin ən qanlı səhifəsi adlandırır. “Xocalıya ədalət!” kampaniyasının Qarabağ həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında əhəmiyyətini vurğulayan səfir Xocalı soyqırımını rəsmi olaraq tanıyan ölkələrin sayının hər il artdığını bildirib. Litva Seyminin insan hüquqları üzrə komitə rəhbəri, Azərbaycan ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə qrupun sədri Valerius Simulik Xocalı soyqırımının ən qanlı faciələrdən biri olduğunu deyib, bununla bağlı rəhbərlik etdiyi qrupun adından və öz adından Azərbaycan dövlətinə və xalqına dərin hüznə başsağlığı verib. O, bəşəriyyətə qarşı törədilmiş bütün əməlləri qınadıqlarını qeyd edərək, Litvanın Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü daim dəstəklədiyini vurğulayıb.

TEAS-ın Fransadakı nümayəndəliyinin rəhbəri Eliza Piter 25 il öncə Xocalıda 613 nəfərin, o cümlədən qadın, qoca və uşaqların qəddarcasına qətlə yetirildiyini qeyd edib, bu qətlə törətmiş cinayətkarların beynəlxalq məsuliyyətə cəlb olunmasının vacibliyini vurğulayıb. Sonra Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Xocalı

soyqırımı ilə bağlı hazırlanan və səfirliyin Litva dilinə tərcümə etdirdiyi qısametrajlı film nümayiş olunub, musiqi proqramı təqdim edilib. Tədbirdə qonaqlara Xocalı soyqırımı ilə bağlı Litva dilində nəşr edilmiş bukletlər və fransız bəstəkarı Pyer Tiloyun “Xocalı 613” adlı əsərinin CD diskləri paylanılıb.

Tədbir Xocalı soyqırımı qurbanlarının xatirəsinə açılmış ehsan süfrəsi ilə davam edib. Litva Azərbaycanlıları İcmasının sədri Mahir Həmzəyev Xocalı hadisələrinin baş verməsində Ermənistanın keçmiş prezidenti Robert Kocaryanı, hazırkı prezident Serj Sarqsyanı, keçmiş müdafiə naziri Seyran Ohanyanı günahlandırıb və o dövrdə erməni hərbi birləşmələrinə rəhbərlik edən prezident S.Sarkisyanın britaniyalı məşhur jurnalist Tomas de Vaala Xocalı faciəsi ilə bağlı verdiyi müsahibəsindən sitatlar gətirib.

Litvadakı diaspora təşkilatları iki ölkənin mədəni əlaqələrin inkişafında da öz töhvələrini verirlər. 2017-ci ilin fevralında Azərbaycandakı “Elm və təhsil” nəşriyyatında tanınmış ədəbiyyatşünas, publisist və tərcüməçi, Litva Azərbaycanlılar Cəmiyyətinin sədri Mahir Həmzəyevin “Kitabi-Dədə Qorqud” Baltik xalqlarının dilində” monoqrafiyası çapdan çıxıb. Kitabın elmi redaktoru və ön sözün müəllifi Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının (AMEA) vitse-prezidenti, Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, akademik İsa Həbibbəylidir. Mahir Həmzəyev bildirib ki, bu monoqrafiya Azərbaycan və Baltik ölkələri ədəbiyyatşünaslığında bu mövzuya həsr edilmiş ilk tədqiqat işidir. Kitaba “Kitabi-Dədə Qorqud” eposunun Litva, latış və eston dillərinə tərcümələri ilə əlaqədar müəllifin apardığı ədəbiyyatşünaslıq və linqvistik araşdırmalarının orijinal nəticələri, bu eposun öyrənilməsinə dair Estoniya və Latviya müəlliflərinin ən mühüm mədəniyyətşünaslıq işlərinin təhlili və qiymətləndirilməsi, habelə adı çəkilən tərcümələrlə əlaqədar Baltik ölkələri ədəbiyyatşünaslarının rəylərinin analitik icmalı daxil edilib. Mahir Həmzəyev vurğulayıb ki, bu monoqrafiyanın əsas məqsədi Azərbaycan folklorunun bu möhtəşəm və qiymətli abidəsi haqqında 1940-cı ildən başlayaraq Baltik ölkələrinin ədəbi və elmi nəşrlərində dərc edilmiş elmi-publisistik materialların toplanması, öyrənilməsi və ümumiləşdirilməsi olub. M.Həmzəyev bildirib ki, monoqrafiyaya nadir biblioqrafik faktlar və bu eposun 1978-2013-cü illərdə eston, latış və Litva dillərinə tərcümələrinin tədqiqi sahəsində kəşflər daxil edilib.

Mahir Həmzəyev qeyd edib ki, Azərbaycan xalqının etnik və mədəni irsinin qədim abidəsi olan “Kitabi-Dədə Qorqud” eposunun Baltik xalqlarının dillərində nəşr edilməsi çoxəsrlik Azərbaycan-Baltika mədəni əlaqələri tarixində parlaq beynəlxalq ədəbi-mədəni hadisədir. Monoqrafiyada göstərilən tərcümələr və araşdırmalar, Baltik xalqlarının akademik dairələrinin nümayəndələri tərəfindən bu eposun öyrənilməsi, onun eston, latış və Litva dillərində nəşrləri, habelə bu epos haqqında Baltik ölkələrində nəşr edilmiş əsərlər, heç şübhəsiz, “Kitabi-Dədə Qorqud”un dünya xalqlarının mənəvi dəyərləri xəzinəsinə daxil olmasını əks etdirən zəngin elmi salnamənin orijinal və qiymətli səhifəsidir.

Akademik İsa Həbibbəylinin bu kitaba ön söz kimi yazdığı “Qorqud müdrikliyi və müasirlik” adlı məqaləsində qeyd edilir ki, Azərbaycan xalq ədəbiyyatı abidəsi olan “Kitabi-Dədə Qorqud” qəhrəmanlıq eposunun Baltik xalqlarının dillərinə tərcümə edilməsi və həmin ölkələrdə bu eposla bağlı tədqiqatlar mühüm hadisədir. İ.Həbibbəylinin sözlərinə görə, M.Həmzəyev eposun tərcümələrini öyrənir və həmin ölkələrdə aparılmış tədqiqatların mühüm nəticələrini Azərbaycanın geniş ictimaiyyətinə təqdim edir. Bu nəticələr, eyni zamanda, Azərbaycan qorqudşünaslığının qiymətli Baltik səhifələridir.

Bundan başqa, 2017-ci ilin sentyabr ayında litvalı jurnalist Qintaras Visotskasın yazdığı “Qara Bağın faciəsi” (“Traqedia Çernoqo Sada”) adlı kitab və jurnalist Leonas Yurşanın müəllifi olduğu “Siyasətçilərin xalqların talelərini dəyişdirmiş qərarları” (“Reşeniə politikov, izmenivşie sudğbı narodov”) adlı kitabça Litva dilindən rus dilinə tərcümə olunaraq nəşr edilib. Kitablarda ermənilərin iki əsr öncə Türkiyə və İran ərazilərindən Azərbaycan ərazilərinə və bütövlükdə Cənubi Qafqaza köçürülməsindən, son yüz il ərzində erməni millətçiləri tərəfindən Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş terror aktları, etnik təmizləmə, kütləvi qırğınlardan, həmçinin Azərbaycan ərazilərinin işğalından bəhs olunur. Hər iki nəşr Litva ictimaiyyəti tərəfindən maraqla qarşılanıb.

Üç nöqtə. - 2017.- 27 sentyabr. - № 169. - S. 9.

Diaspora təşkilatlarımız Özbək cəmiyyətinə Azərbaycan həqiqətləri çatdırır

Onlar Azərbaycan dilinin, mədəniyyətinin, milli-mənəvi dəyərlərinin tanıtılmasında mühüm rol oynayırlar

Azərbaycan ilə Özbəkistan arasında əlaqələr 20 oktyabr 1995-ci ildə yaradılıb. 1996-cı ilin ortalarında Azərbaycan Respublikasının Özbəkistan Respublikasında, 1998-ci ilin may ayında Özbəkistan Respublikasının Azərbaycan Respublikasında səfirlikləri fəaliyyətə başlayıb. Amma Orta Asiyanın bu dövləti ilə Azərbaycan arasında mədəniyyət və ticarət əlaqələrinin kökü qədim dövrlərə təsadüf edir. Özbəkistana azərbaycanlıların bir hissəsi könüllü mühacirət edib, bir qismi isə zorla köçürülüb. Xüsusən, Əmir Teymurun Azərbaycana yürüşləri nəticəsində yüzlərlə sənətkar, elm xadimi və nüfuzlu peşə sahibləri Səmərqəndə sürgün ediləblər. Azərbaycanlılar Özbəkistanın ictimai, mədəni həyatında tarixən mühüm izlər qoyublar. Azərbaycan diasporunun formalaşması isə əsasən XX əsrdə baş verib. Tədqiqatçı Yaşar Qasım Özbəkistanda konkret olaraq Azərbaycan diasporunun formalaşma prosesini aşağıdakı mərhələlərə bölür: – 1905-1907-ci illərdə ermənilərin Azərbaycan ərazilərində həyata keçirdiyi kütləvi qırğınlar zamanı başqa ölkələrə, o cümlədən Özbəkistana miqrasiya edənlər; – Oktyabr çevrilişi, vətəndaş müharibələri və ümumən 1918-1920-ci illərdəki hadisələr nəticəsində mühacirət edənlər; – 30-40-cı illərdəki deportasiya və repressiyalar zamanı Özbəkistana məcburi sürgün edilənlər; – 1950-1960-cı illərdə aparılan quruculuq işləri ilə əlaqədar köçürülənlər; – 60-cı illərin axırı və 70-ci illərin əvvəlində başlanan sənayeləşmə ilə xarakterizə olunan yeni dövr. 1991-ci il Azərbaycan dövlət müstəqilliyinin əldə olunmasından sonra həmvətənlərimizin Qərb və Şərq ölkələrinə başlanan kütləvi miqrasiyası azərbaycanlıların Özbəkistana mühacirətinin sonuncu mərhələsi kimi qiymətləndirilə bilər. Müasir dövrdə Azərbaycan diasporunun Özbəkistanda sayı təqribən 60000 nəfərə çatır.

Qeyd edim ki, hazırda Özbəkistanda Azərbaycan diasporu bu ölkənin ictimai-siyasi həyatında iştirak edir, vətənlə intensiv əlaqə saxlayır, mədəni-kütləvi tədbirlər həyata keçirir. İki ölkə arasında əlaqələrin inkişafında Azərbaycanlıların Milli Mədəni Assosiasiyası aparıcı rol oynayır. Bu assosiasiya 4 noyabr 2002-ci ildə təsis edilib və 6 vilayətdə filiallarını qeydiyyatdan keçirərək geniş fəaliyyət göstərir. Birlik Özbəkistanda yaşayan azərbaycanlıların bir-biri ilə əlaqə yaratmasında, "Azərbaycançılıq" ideyasının soydaşlarımız arasında təbliğ edilməsində, onların tarixi vətənlə əlaqələrinin gücləndirilməsində, Azərbaycan dilinin, mədəniyyətinin, milli-mənəvi dəyərlərinin tanıtılmasında mühüm rol oynayır. Təşkilatın Özbəkistanın ictimai-siyasi dairələri ilə də yaxşı əlaqələri var.

Bu gün Özbəkistanda bu diaspora təşkilatından başqa, bir neçə Azərbaycan diaspor təşkilatları fəaliyyət göstərir ki, bu təşkilatlar da müntəzəm olaraq özbək cəmiyyətinə Azərbaycan həqiqətlərinin çatdırılması istiqamətində müxtəlif layihələr həyata keçirirlər. Onlardan biri də Azərbaycan Milli Mədəniyyət Mərkəzidir. Mədəniyyət mərkəzi 1989-cu ilin sentyabrında Daşkəsəndə yaradılıb. Mərkəzin əsas məqsədi Özbəkistanda yaşayan soydaşlarımız arasında sıx əlaqələr yaratmaq, onları Azərbaycanda baş verən hadisələrlə yaxından tanış

etmək, milli-mədəni dəyərlərin qorunmasına çalışmaq, Azərbaycan və Özbəkistan xalqları arasında dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirməkdir. Azərbaycan Milli Mədəniyyət Mərkəzinin sədri Mobil Məmmədov bu barədə deyib: "Azərbaycan diasporunun müasir Özbəkistandakı vəziyyəti iki ölkə arasında olan dostluq və qardaşlıq münasibətlərindən qaynaqlanır. Təsadüfi deyil ki, Orta Asiyada ilk səfirlik Özbəkistanda ümummilliyet liderimiz Heydər Əliyevin iştirakı ilə 19 iyun 1997-ci il tarixində açılıb. 18-19 iyun 1997-ci il tarixlərində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Heydər Əliyevin Özbəkistana rəsmi səfərini münasibətlərin inkişafında yeni mərhələ kimi səciyyələndirmək olar. Səfər zamanı iki dövlət arasında müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığa dair 19 sənəd imzalandı. Bu sənədlər içərisində Azərbaycan və Özbəkistan arasında əməkdaşlığın daha da inkişaf etdirilməsi, dostluq və tərəfdaşlıq münasibətlərinin möhkəmləndirilməsi haqqında müqavilə böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bu sənədlər iki ölkə arasında uğurlu əməkdaşlıq üçün güclü fundamental müqavilə-hüquqi baza yaratdı. Bu diasporamızın inkişafına böyük təkan olub. Ümummilliyet liderimizin yolunu Prezidentimiz İlham Əliyev xüsusi diqqətlə davam etdirir və bu ölkədə bir neçə dəfə rəsmi səfərdə olub. 2006-cı ildə ilk səfəri zamanı möhtərəm prezidentimiz Daşkənd şəhərində Nizami adına Pedaqoji Universitetin qarşısında qoyulan Nizami Gəncəvinin heykəlinin açılışında iştirak etdi. 2010-cu ildə olan səfəri zamanı isə Prezidentimiz Azərbaycanın maliyyə dəstəyi ilə yeni təmir olunmuş Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzinin istifadəyə verilməsində iştirak etdi. Qeyd etmək lazımdır ki, yeni qurulan bina öz gözəlliyi və müasirliyi ilə təkrarolunmaz bir mədəniyyət sarayına çevrilib. Bu, bizi sevindirir və fəxrləndirir. İki ölkə rəhbərləri arasında mədəniyyət, incəsənət, iqtisadiyyat, və başqa sahələr üzrə əməkdaşlıq haqqında imzalanan müqavilələr artıq öz nəticələrini verir. Bütün bunlar Özbəkistanda yaşayan Azərbaycan diasporunun iqtisadi irəliləyişinə, sosial vəziyyətinin yaxşılaşmasına, adət-ənənələrinin qoruyub saxlanmasına geniş imkanlar yaradır".

Milli Mədəniyyət Mərkəzi fəaliyyətində Azərbaycana qarşı erməni təcavüzkarlarının apardıqları işğalçılıq müharibəsi haqqında əsil həqiqəti açıb göstərmək, soydaşlarımıza və Özbəkistanda yaşayan xalqlara bu hadisənin mahiyyətini izah etmək mühüm yer tutur. Mərkəzdə keçirilən tədbirlərdə və toplantılarda Azərbaycanda gedən hadisələr təhlil olunur, erməni təcavüzkarlarına qarşı müharibə aparmağa məcbur olunan Azərbaycana maddi və mənəvi köməklik göstərilməsi təşkil edilir.

Mobil Məmmədov deyib: "Dağlıq Qarabağ problemi ilə bağlı mövqeyimiz birmənalı və dəyişməz qalır... Özbəkistan hesab edir ki, bu münaqişənin həllinin başlıca şərtlərindən biri Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün təmin olunmasıdır".

Diaspora fəallıq azərbaycanlı gənclərin fəaliyyətinə də toxunub. O qeyd edib ki, Özbəkistanda yaşayan azərbaycanlı gənclər olduqca fəaldırlar. Onlar respublikanın 50-dən çox ali təhsil müəssisəsində biliklərə yiyələnirlər. Gənclərin öz dilimizə, mədəniyyətimizə, tariximizə olan marağı sürətlə artır. Keçirilən tədbirlərin təşkilində bizə yardım edirlər. Diasporun gənc üzvləri dövlət və ictimai təşkilatlarda öz yerlərini tapırlar və ixtisasları üzrə çalışırlar. Bu isə onu göstərir ki, diasporumuzun gələcəyi etibarlı əllərdədir.

Bundan başqa, Azərbaycan Milli Mədəniyyət Mərkəzində teatr, musiqi, folklor-etnoqrafiya kollektivləri, bədii studiyalar və dərnlər də təşkil edilir. Mərkəzin təşkil etdiyi tədbirlərdə digər millətlərin nümayəndələri də iştirak edirlər. "Birgə mədəni və siyasi tədbirlər keçirilir, dəyirmi stol arxasında söhbətlər təşkil edilir, ümumi

problemlərdən və qayğılardan danışılır. Belə tədbirlərdə Azərbaycan mədəniyyətini, xalq sənətini təbliğ etmək məsələlərinə xüsusi diqqət yetirilir",- Mobil Məmmədov deyib. Onun sözlərinə görə, mərkəz Azərbaycanın peşəkar incəsənət ustaları və özfəaliyyət kollektivləri ilə müntəzəm əlaqələr saxlayır və konsertlər təşkil edir.

Üç nöqtə. - 2017.- 3 oktyabr. - № 173. - S. 5.

"Yeni diaspora təşkilatı yaratmaq lazımdır"

Vəkil: "ÜAK-ın işinə Rusiya Ali Məhkəməsinin Rəyasət Heyətində baxılması üçün müraciət hazırlanır"

"Ümumrusiya Azərbaycan Konqresini (ÜAK) qoruyub saxlamaq mümkün olmasa, yenisini yaratmaq lazımdır". Bunu Rusiya Vəkillər Gildiyasının prezidenti, ÜAK-ın Rəyasət Heyətinin üzvü və təşkilatın ləğv edilməsi prosesində Rusiya Ali Məhkəməsindəki rəsmi nümayəndəsi Həsən Mirzəyev bildirib. Onun sözlərinə görə, təşkilatın qorunub saxlanması üçün maksimum səy göstərilib: "ÜAK təşkilatın fəaliyyəti haqqında gecikmiş məlumatlara görə ləğv edilib".

H.Mirzəyev ÜAK-ın işi üzrə məhkəmədə çıxış edərkən harada səhvlər buraxıldığını izah etdiyini və bunların aradan qaldırılması üçün vaxt istədiyini xatırladı: "Lakin qanunun pozulması halları çox aşkar idi. Ona görə də məhkəmə ləğvedilmə barədə hökmü qüvvədə saxlayıb".

Bəzi səhvləri ÜAK da təsdiqləyib. Qeyd etmək lazımdır ki, ötən illər ərzində təşkilatın fəaliyyətində tələb olunan sənədlərin qeydə alınması və tərtibatında yanlışlıqlara yol verilib, bəzən Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin məktublarına operativ reaksiya olmayıb, Mərkəzi Şuranın iclaslarının keçirilməsi müddətilə bağlı tələblərə riayət edilməyib (misal üçün 2016-cı ildə Mərkəzi Şuranın iclası 25 noyabrda keçirilməli idi, o isə 26 noyabrda keçirilib), digər texniki səciyyəli səhvlər buraxılıb", - ÜAK-ın rəsmi açıqlamasında deyilir. Bununla yanaşı, təşkilat bildirir ki, Rusiya Ədliyyə Nazirliyi regional bölmələrdə keçirilən iclaslarının vaxtı ilə bağlı əsassız ittihamlar irəli sürür. ÜAK bildirir ki, bu iradlar əsaslı olsa belə, "yetərsay və həmin icaslarda qəbul edilmiş qərarların legitimliyinə təsir göstərməyib".

Vəkil deyib ki, ÜAK-ın ləğvi onun üçün şəxsi faciə sayılacaq: "Mən özüm tatam, lakin ruhən azərbaycanlıyam. ÜAK mənə doğma təşkilatdır. Ona görə də təşkilatın bugünkü vəziyyəti, xüsusilə də diasporun bütün səviyyələri arasında həmrəyliyin olmaması mənə narahat edir. Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların çoxu öz həyatını yaşayır, başları biznesə qarışıb və nəticədə də diasporun işləri onlar üçün maraqlı deyil".

H.Mirzəyev vurğulayıb ki, hazırda işə Rusiya Ali Məhkəməsinin Rəyasət Heyətində baxılması üçün müraciət hazırlanır. O, Rusiyada azərbaycanlıların yeni diaspor strukturunun yaradılmasının mümkünlüyünə də toxunub: "Məncə, bu, tam doğru addım olardı. Yeni təsis qurultayı keçirilməli, nizamnamə yazılmalı, idarəetmə orqanlarına seçilməlidir. Təşkilatda, xüsusən də rəhbərlik səviyyəsində müasir Azərbaycanı təcəssüm etdirən insanlar - Avropa təhsilli, amma şərq müdrikliyinə malik, intellektli, xalqın mədəniyyətini və ənənələrini bilənlər olmalıdırlar".

Rusiyada yeni diaspora təşkilatının yaradılması görünür reallığa çevrilir. "Rusiyada Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin (ÜAK) ləğv edilməsi barədə qərar qüvvədə saxlanılsa, bu ölkədə yaşayan azərbaycanlılar qısa müddətdə yeni diaspor təşkilatı yaradacaq". Bu barədə ÜAK rəhbərliyinə yaxın mənbə bildirib. Əldə edilən məlumata görə, yeni təşkilat, çox güman ki, ÜAK-ın bazasında fəaliyyət göstərəcək. Mənbə

bildirib ki, yeni struktur yaradılsa, onun tərkibinə həm ÜAK üzvləri, həm də son illərdə diasporun fəaliyyətində fəal iştirak etmiş yeni simalar daxil olacaq.

Yeni təşkilatın strukturu və onun nizamnaməsi ÜAK-dakına bənzər olacaq. Həmçinin tezliklə diaspor fəalllarının ixtiyarına təqdim ediləcək yeni ofis aldığı da məlumdur. Yeni təşkilatın fəaliyyətində vaxtilə ÜAK-ı tərk etmiş böyük azərbaycanlı iş adamlarının iştirak edəcəyi gözlənilir.

Azərbaycan Milli Məclisinin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli də "Moskva-Bakı oxu - Qafqazın yeni geosiyasətinə doğru" adlı beynəlxalq konfransda çıxışı zamanı bu məsələyə də toxunmuşdu.

Xatırladaq ki, mayın 15-də Rusiya Ali Məhkəməsi Ədliyyə Nazirliyinin Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin (ÜAK) ictimai təşkilatının nizamnaməsinin Rusiya qanunvericiliyinə uyğun olmaması səbəbindən ləğv edilməsi barədə iddiasını təmin edib. Sentyabrın 19-da Rusiya Ali Məhkəməsinin Apellyasiya Şurası ÜAK-ın ləğvi ilə bağlı qərarı qüvvədə saxlayıb. Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi 2001-ci ildə Rusiya və Azərbaycan prezidentləri Vladimir Putin və Heydər Əliyevin dəstəyi ilə yaradılıb. ÜAK-ın əsas məqsədlərindən biri Rusiya və Azərbaycan arasında sosial-iqtisadi və mədəni əlaqələrin, həmçinin vətəndaş cəmiyyətinin inkişafının möhkəmləndirilməsi olub.

Qeyd edək ki, ÜAK-ın ləğvi ilə bağlı qərar Azərbaycan tərəfindən narazılıqla qarşılanmışdı. Azərbaycanın Xarici İşlər Nazirliyi Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) məhkəmə hökmü ilə qeydiyyatının ləğvi barədə qərarın təəssüf və təəccüb doğurduğunu bildirib. "Bu addımdan Rusiya Federasiyasında yaşayan vətəndaşlara qarşı etnik mənsubiyyətinə görə ayrıseçkilik və qərəzliliyin təzahürünü görürük", - Azərbaycan Xarici işlər Nazirliyinin sözcüsü Hikmət Hacıyev bildirib. "Bu qərarı qeyri-dost addım olaraq qiymətləndiririk", deyərək əlavə edib. "ÜAK-ın ləğv edildiyi halda Rusiya Erməniləri İttifaqına tam dəstəyin verilməsi Rusiya Federasiyasının erməni və azərbaycanlı millətindən olan vətəndaşlara qarşı qeyri-tarazlı münasibətin təzahürü kimi qəbul edilə bilər - bu da Dağlıq Qarabağ nizamlanması Rusiyanın vasitəçilik roluna mənfi təsir göstərə bilər", Hacıyev qeyd edib.

Öz növbəsində ÜAK qeydiyyatının ləğv ilə əlaqədar Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin bəyanatında deyilirdi ki, "xalqlarımızın və dövlətlərimizin qarşılıqlı dəstəyə daha çox ehtiyacı olduğu bir dövrdə qəbul olunmuş bu qərar ölkələrimiz arasında uzun illər ərzində formalaşmış etimada kölgə sala bilər."

Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov deyib ki, bu, böyük təəssüf hissi doğurur: "Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi rəhbərliyinin öz hüquqlarını sonadək müdafiə edəcəyinə əminliyimizi bildirməklə yanaşı, xüsusi olaraq vurğulamağı vacib hesab edirik ki, beynəlxalq münasibətlərin son dərəcə həssas və mürəkkəb bir dövrdə qəbul olunan bu qərar iki ölkə arasındakı strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin ruhuna qətiyyənlə uyğun deyil. Rusiyanın müxtəlif dövlət orqanlarının nümayəndələri ilə ən müxtəlif səviyyələrdə danışıqlar aparılmış, ayrı-ayrı görüşlər zamanı mövzu dəfələrlə müzakirə olunub, Azərbaycan dövlətinin və ictimaiyyətinin məsələyə son dərəcə həssas yanaşması diqqətə çatdırılmışdır. Apellyasiya Kollegiyasının bütün bunlara baxmayaraq, Konqresin ləğvi barədə qərarı qüvvədə saxlaması ölkələrimizin inkişaf edən münasibətlərinə kölgə salmaqda maraqlı olan qüvvələrin mövcudluğunu bir daha təsdiqləyir. Hesab edirik ki, ötən müddət ərzində ÜAK-ın iki

ölkə arasında əlaqələrin möhkəmlənməsi, xalqlarımızı bir-birinə bağlayan mədəni dəyərlərin, tarixi ənənələrin təbliği istiqamətindəki fəaliyyətini nəzərə almadan qəbul olunmuş bu qərar çoxmillətli Rusiyanın milli siyasətinin əsas prinsiplərinə, qədim dostluq münasibətlərinə malik xalqlarımızın qarşılıqlı mənafələrinə cavab vermir”.

“Azərbaycana qarşı bir sıra xarici dairələr, müxtəlif şəbəkələrin sifarişi əsasında qeyri-şəffaf məqsədlər üçün yaradılmış qurumlar tərəfindən qərəzli iddialar əsasında böhtan kampaniyalarının intensivləşdiyi bir vaxtda strateji tərəfdaş hesab etdiyimiz Rusiyada ən böyük diaspor təşkilatının fəaliyyətinin dayandırılması yalnız acı təəssüf hissi doğura bilər. Yaxın tarix göstərir ki, müəyyən dövrlərdə, xüsusilə Azərbaycan qlobal əhəmiyyətli layihələrə imza atarkən ciddi təzyiqlərə və təhdidlərə məruz qalır, ölkəmizə qarşı tərribat xarakterli addımlar atılır, dünyanın aparıcı güc mərkəzləri ilə münasibətlərin gərginləşdirilməsinə yönəlmiş ssenarilər həyata keçirilir. Bu baxımdan, heç şübhə yoxdur ki, ÜAK-ın ləğvi yalnız iki ölkə arasındakı qarşılıqlı etimadı zəiflətmək, dövlətlərarası münasibətləri zədələmək məqsədi güdən qüvvələrin maraqlarına xidmət edə bilər. orqanlarının Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresini ləğv etmək siyasəti təəccüb, ciddi sual və dərin təəssüf doğurur.

Görünür yeni diaspor təşkilatı yaradılacaq. Bu təşkilat iki ölkə arasında əlaqələrin möhkəmlənməsində daha böyük rol oynayacaq.

Üç nöqtə. - 2017.- 5 oktyabr. - № 175. - S. 5.

Diaspora təşkilatları ölkəmizin beynəlxalq aləmdə təbliğ olunmasında rol oynayır

Bu, xalqımız haqqında obyektiv ictimai rəyin formalaşmasına kömək edir

Azərbaycanın dünyada artan nüfuzunun daha da möhkəmlənməsi, ölkəmizin beynəlxalq aləmdə təbliğ olunmasında dövlətlə yanaşı, diaspora təşkilatlarının da rolu var. Onların üzərinə beynəlxalq miqyasda Azərbaycanın fəal təbliğatçısı kimi kifayət qədər məsuliyyət düşür. Diaspora təşkilatlarının fəaliyyət istiqamətlərindən biri də Azərbaycanın beynəlxalq arenada tanınmasına, qədim və zəngin mədəniyyətə malik xalqımız haqqında obyektiv ictimai rəyin formalaşmasına kömək etməkdir. Bu sahədə optimal yollardan biri də xalqlararası münasibətlərin möhkəmlənməsinə xidmət edən fəaliyyətin genişlənməsidir. Xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin qorunub saxlanması, daha da inkişaf etdirilməsi, təhsil səviyyəsinin yüksəlməsi, sağlam nəslin böyüməsində və bu qəbildən olan digər missiyaların yerinə yetirilməsində özünəməxsus rol oynayan diaspora təşkilatları Azərbaycanın beynəlxalq miqyasda təbliğində əvəzsiz rol oynayırlar. Belə təşkilatlardan biri Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresidir. Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin (BUAK) sədri Rövşən Tağıyev bildirib ki, 1999-cu ildə "Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi" ni yaradıblar. "Bu addım, Azərbaycanın o zamankı Dövlət başçısı H. Əliyev tərəfindən çox böyük razılıqla qarşılandı. Keçirdiyimiz tədbirlərin ana xəttini Ukrayna-Azərbaycan əlaqələri, Ermənistanın ölkəmizə qarşı hərbi təcavüzü, işğal edilmiş torpaqlarımız, onların azad olunması üçün beynəlxalq təşkilatların ikili standartlardan əl çəkmələri təşkil edir". Onun sözlərinə görə, Ukraynanın 24 vilayətində fəaliyyət göstərən BUAK-ın regional təşkilatlarının vahid mərkəzdən idarə olunur. Konqresin sədri qeyd edib ki, Dağlıq Qarabağla bağlı problem onların daima diqqət mərkəzindədir. "Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Konqresi Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində hərbi vəziyyətin kəskin pisləşməsi ilə əlaqədar bəyanat yaydı. Biz bəyanatda Ukrayna Azərbaycanlıları adından Azərbaycanın dinc sakinlərinin həyatlarını itirməsi ilə nəticələnən hadisələrlə bağlı ciddi narahatlıq ifadə etdik. "Son günlər baş verən hadisələr 1994-cü ildə əldə edilmiş atəşkəs danışıqlarının Ermənistan tərəfindən ciddi şəkildə pozulmasıdır. Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Konqresi münaqişənin daha da dərinləşməsinə yolverilməz hesab edir. Biz Azərbaycan torpaqlarının işğalını pisləyir və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanılmasına tam dəstəyimizi ifadə edirik"-deyə bəyanatda bildirilirdi. Biz bütün beynəlxalq təşkilatları BMT-nin Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən qəbul edilmiş Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonların azad olunması bağlı 4 qətnamənin yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar mümkün tədbirlər görməyə çağırırdıq".

Onun sözlərinə görə, Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Konqresi münaqişənin sülh yolu ilə həll edilməsini və danışıqların yüksək səviyyədə aparılmasını dəstəkləyir. O bildirib ki, Ukraynada Dağlıq Qarabağın işğal olduğu yüksək tribunadan da dəfələrlə səsləndirilib. "Azərbaycanlı dostlarımızı hamıdan yaxşı başa düşürük. Çünki bu işğaldır". Bunu Ukraynanın xarici işlər naziri Pavlo Klimkin Bakıda Azərbaycanlı həmkarı Elmar Məmmədیارovla görüşdən sonra mətbuat konfransında deyib. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə toxunan nazir bildirib ki, Ukrayna Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə dəstək verməyə sadıq qalacaq.

Konqresin sədri vurğulayıb ki, ölkələrimiz arasındakı dostluq əlaqələrinin inkişaf etdirilməsində rəhbərlik etdiyi diaspora təşkilatın öz payı var. Rövşən Tağıyevin sözlərinə görə, bir iş adamı kimi də iki ölkə arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafında töhvəsini verir. "Mən, Bakıya ildə ən azı 2 dəfə gəlirəm. Nəinki biz, Bakıda və bəzi regionlarda olan Ukraynanın iş adamları, deputatlar da Azərbaycandakı quruculuq işlərindən çox məmnundurlar. Bu, cənab İlham Əliyevin apardığı uğurlu siyasətin nəticəsində baş verib. Borcumuz, Azərbaycandakı sabitliyi göz bəbəyi kimi qorumaqdan ibarətdir. Yalnız bu yolla Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğal edilmiş torpaqlarımız özümüzə qaytarıla bilər". Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin (BUAK) sədri Rövşən Tağıyevin sözlərinə görə, Ukraynanın iqtisadi sektorunun imkanları genişdir: "Ölkənin ən qiymətli sərvəti onun münbit torpaqlarıdır. Dünyanın qara torpağının üçdəbiri buradadır. Burada kənd təsərrüfatı ilə bağlı böyük layihələr həyata keçirmək olar və mən azərbaycanlı iş adamlarını Ukrayna torpaqlarından yararlanmağa çağırıram... İndinin özündə də burada azərbaycanlılar var ki, kənd təsərrüfatı şirkətləri və on minlərlə hektar torpaqları var. Məsələn, Dnepropetrovsk vilayətinin deputatı, iş adamı Fəxrəddin Muxtarov bu sıraya daxildir. Amma bunun həcmi və sayını Ukraynada daha çox etmək olar. Bir diaspor rəhbəri, uzun illərin təcrübəli iş adamı kimi istənilən azərbaycanlı iş adamına kifayət qədər vakant yeri olan Ukrayna iqtisadiyyatında yardımçı olmağa hazırım.

Biz burada nə qədər geniş imkanlara malik olsaq da, kürəyimizi Azərbaycan dövlətinə və xalqına söykəmişik. Biz burada istənilən fəaliyyətimizdə Azərbaycandan stimül alırıq və həmişə Vətənin yanındaıyq".

Ukrayna Azərbaycanlıları Birləşmiş Konqresi bu ölkədə Azərbaycanla bağlı təşkil olunan tədbirlərdə də fəal iştirak edir. Belə tədbirlərdən biri bu yaxınlarda Kiyev şəhərində keçirilib. Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliyi tərəfindən təşkil olunan "Salam Azərbaycan" adlı açıq qapı günü ukraynalıların marağına səbəb olub. Səfirliyin ərazisində ümummilli lider Heydər Əliyev adına parkda təşkil olunan tədbirdə şəhər sakinləri və qonaqlar üçün Azərbaycan mədəniyyəti və mətbəxi təbliğ edilib. Xarici ölkələrin diplomatik nümayəndələri, Ukrayna Ali Radasının deputatları, siyasətçilər, mədəniyyət və ictimai xadimlər, Azərbaycan diaspora təşkilatları və KİV-lərin iştirak etdiyi tədbirdə Azərbaycanın milli yeməkləri olan - dolma, plov, dovğa və digər nemətlər təqdim olunub. Tədbirdə qonaqlar, həmçinin milli musiqi alətimiz olan tarın canlı müşayiəti ilə muğamımıza qulaq asıblar. Azərbaycanın Ukraynadakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Azər Xudiyev bildirib ki, Azərbaycan milli mətbəxinin tarixi də elə xalqın tarixi qədər qədimdir. Azərbaycan kulinariyası öz tarixi kökləri və özünəməxsusluğu ilə digərlərindən xeyli fərqlənir. Azərbaycan xörəkləri yüksək keyfiyyətləri ilə dünyada məşhurdur. Diplomat deyib ki, qədim köklərə malik Azərbaycan mədəniyyətinin beynəlxalq miqyasda təbliğinin aparılması üçün dövlətimiz tərəfindən ardıcıl tədbirlər həyata keçirilir.

Konqresin sədri bildirib ki, bu kimi tədbirlər Azərbaycan mətbəxinin Ukraynada tanınmasına xidmət edir. "Azərbaycanın Ukraynadakı səfirliyi dövlətimizin, vətənimizin bir parçasıdır. Bu baxımdan vətəni, dövlətini sevən hər bir insan xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən səfirliklərimizlə bir yerdə olmalıdır. Bu baxımdan biz də həyata keçirdiyimiz bir çox tədbiri səfirliyimizlə birgə keçirtməyə üstünlük veririk. Azərbaycanın ukraynadakı səfiri Azər Xudiyev peşəkar diplomatdır. Son bir ildə səfirliyimizlə birgə vətənimizlə bağlı bir çox tədbirlər həyata keçirmişik. Bununla yanaşı səfirliyimizin dəstəyi ilə Kiyev şəhərinin mərkəzində Azərbaycan parkı açıldı. Bu

yaxınlarda isə mərkəzi parklardan birində Müslüm Moqamayevin abidəsi ucaldılacaq. Əlbəttə ki, bu işlər təqdirəlayiqdir. Biz də çalışırıq ki, öz növbəmizdə geniş potensialımızla səfirliyimizə dəstək verək".

Üç nöqtə. - 2017.- 6 sentyabr. - № 176. - S. 9.

“Diaspor təşkilatları Qarabağ münaqişəsinin təbliğində yeni üsullardan istifadə etməlidirlər”

Emil Əliyev: “Bu il Hollandiya parlamentinə Xocalı soyqırımını haqqında petisiyanı təqdim etdim və deputatlarla görüşdə çox effektiv fikir mübadiləsi aparıldı”

Layihə çərçivəsində Niderland Avropalı Azərbaycanlılar Cəmiyyətinin sədri Emil Əliyevlə müsahibəni təqdim edirik.

-Öncə sizi tanımaq istərdik.

-Mən 1981-ci ildə Bakı şəhərində, müəllim ailəsində doğulmuşam, orta təhsilimi başa çatdırdandan sonra ali təhsilimi Ali Diplomatiya Kollecinin Beynəlxalq hüquq fakültəsində davam etdirdim. Bakalavr diplomumu alandan sonra, magistr dərəcəsini almaq üçün Azərbaycan İqtisad Universitetində MBA proqramı üzrə Maliyyə və Kredit fakültəsində təhsilimi davam etdirdim.

Bir neçə böyük şirkətlərdə hüquq məsləhətçisi və marketinq şöbələrində çalışmışam. 2010-cu ildən Hollandiyada yaşayıram və vergi məsləhətləri verən şirkətlərin birində çalışıram.

Hal-hazırda veb sayt və sosial şəbəkələrdə diasporumuza aid bir çox layihələrin təsisçisi və idarəçisiyəm, onların arasında Avropada ən böyük azərbaycandilli olan -Avropalı Azərbaycanlılar qrupunu xüsusilə vurğulamaq istəyirəm.

Amsterdam şəhərində aprel döyüşləri zamanı erməni ordusunun hücumuna etiraz olaraq aksiya, 24 apreldə isə “Erməni yalanına yox” adlı aksiyaların təşkilatçısıyam.

Holland məktəblərində Azərbaycan günləri keçirmişəm.

Ondan əlavə, bir çox digər aksiya, Qarabağ haqqında məlumatların və digər bir neçə layihələrin təşkilatçısıyam.

-Sizcə, xaricdəki gənclərimiz diaspor hədəfinə çata bilirmi?

-Xaricdəki gənclərimiz iki qrupa bölünür: yeni gələn və burda doğulub boya-başa çatan. Yeni gələnlərin diaspor fəaliyyətində iştirak etmək istəkləri çox böyük olur, amma dil bilmədiklərinə görə çox iş görə bilmirlər, digər qrupun isə dil biliyi yüksək səviyyədədir, amma artıq öz Ana Vətənlərindən uzaqda yaşadıklarına görə diaspor fəaliyyətində çox da aktiv deyillər.

Düşünürəm ki, ilk öncə bu ayrı düşmüş qrupları birləşdirmək lazımdır və onlar arasında bir-birinə etibar və bir-birlərlə iş birliyi etmək istəklərinə nail olmaq lazımdır və yalnız bundan sonra bir yerdə biz güclü diaspor və gələcəkdə ciddi lobbiçilik fəaliyyətimizi qura bilərik.

-Hollandiyada ölkəmizi necə tanıdırsız?

-İlk öncə Azərbaycanın tanınması “Azərbaycan harada yerləşir” sualından başlayır. Hollandların əksəriyyəti Azərbaycanın ya Rusiya, ya da ki, Türkiyənin tərkibində yerləşdiyini düşünürlər, illər keçdikcə artıq bu suala cavab verdikdə, demirəm ki, o hansı ölkələrlə həmsərhəddir, çünki o saat Azərbaycanı yenə o ölkənin

tərkibində görürlər, mən bu suala belə cavab verirəm - Azərbaycan Qara və Xəzər dənizlərinin arasında yerləşir. Bu, artıq Azərbaycanın ərazi baxımından heç bir ölkəyə bağlılığını göstərmir.

Təbii ki, ölkəmiz haqqında danışdıqlarımız tək bununla bitmir, biz Hollandiyanın bir neçə məktəbində Azərbaycan həftələri keçirmişik, məsələn, keçən il Novruz bayramı ərəfəsində Utrext şəhərində yerləşən məktəbdə Azərbaycana aid 4 həftə tanıtım ekspozisiyasını sərgilədik, onlara Azərbaycan haqqında foto, video və şifahi məlumatlar verdik, səmən ilə otaqları bəzədik, milli şirniyyatlarımız, geyimlərimiz və xəritəmizi nümayiş etdirdik, sərgilədiyim görüntülərlə yanaşı, onlar Azərbaycan tarixi, dini və mədəniyyəti haqqında məlumat əldə edəndən sonra ona heyran oldular.

-Hollandlar Qarabağ problemi ilə bağlı nə dərəcədə məlumatlıdırlar?

-Hollandlar Qarabağ problemi haqqında çox məlumata sahib deyillər, eşitdikləri, əsasən, ermənilər tərəfindən təqdim olunmuş məlumatdır, ona görə Azərbaycan diasporu tərəfindən real faktlarla təbliğ etməyə böyük ehtiyac var.

-İşlədiyiniz yerdə qeyri-hollandiyalı kimi sizə münasibət necədir?

-İlk öncə biz qeyri-holland olduğumuz üçün yaranan kompleksdən azad olmalı və Vətənimizlə fəxr etməliyik. Həmçinin uşaqlarımızı da eyni ruhda böyütməmiş lazımdır, ondan sonra hamının marağı Azərbaycana daha da artacaq, çünki bizim başqa gəlmə xalqlardan fərqli olaraq çox böyük mədəniyyətimiz və özümüzü holland cəmiyyətində aparmamız var. Təbii ki, mən sosial şəbəkədə aktiv olduğuma görə Avropalı Azərbaycanlılar qrupunda, "EuroAz.NL" saytında təbliğ edirəm.

-Sizcə, gənclərimiz sosial şəbəkələrdə lazımi qədər virtual həmrəylik nümayiş etdirirlərmi?

-İndi informasiyanın sürətlə paylaşıldığı bir vaxtda sosial şəbəkələrin rolu çox böyükdür. Bu, diaspor fəaliyyətində özünü büruzə verir və effektivliyini artırır. Çox təəssüf ki, bəzi konservativ düşüncəli adamlar məlumat paylaşımında və təbliğat üsullarında internetin və sosial şəbəkələrin gücünü dərk edə bilmirlər, ya da ki, etmək istəmirlər, amma bu, biz istəməsək də, öz layiqli yerini alacaq. Bir neçə ildir ki, mən Avropalı Azərbaycanlılar arasında sosial şəbəkəsində ən böyük sosial qrup olan Avropalı Azərbaycanlılar qrupunun idarəçisiyəm, sayımız 16 000 nəfəri keçib və artıq biz ölkədən kənar yaşayan azərbaycanlılar arasında etibarlı şəbəkə yaratmışıq.

-Sosial şəbəkələrdə kifayət qədər aktiv gənclər. Bu istiqamətdə gördüyünüz işlər effekt veririmi?

-Bəli, virtual həmrəylik göstərilər, bir çox mövzularda yazıb və fikir mübadiləsi aparmaq gücünə malikdirlər, virtual həmrəyliyimizin nəticəsində keçən il təşkil etdiyimiz iki piknikdə yüzə yaxın həmyerlimizi toplaya bildik və illərdir onlar toy və yas yerlərindən başqa, heç bir yerdə yığışmırdılar. Həmin görüşlər vaxtı çoxumuz ancaq internetdə tanıdığımız dostlarla real həyatda yenə tanış olduq.

-Erməni terrorizmini ifşa edən tədbirlər keçirirsinizmi?

-İyulun 11-də Niderland Krallığında yaşayan azərbaycanlılar olaraq Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Füzuli rayonunun Alxanlı kəndində törətdikləri təxribata etiraz əlaməti olaraq aksiya keçirdik.

"EuroAzNL" cəmiyyətinin təşkilatçılığı ilə Ermənistanın Haaqa şəhərində yerləşən səfirliyi qarşısında keçirilən aksiyada diaspor təşkilatlarının nümayəndələri, Niderlandda yaşayan soydaşlarımız iştirak etdilər. Etiraz

aksiyasında “Sarkisyan uşaq qatildir”, “Terrora, təcavüzə “dur” deyirik”, “Uşaq ölümlərinə son”, “Azərbaycan ərazilərini işğalçı ordu tərk etməlidir” kimi şüarlar səsləndirildi. Mən tədbirdə çıxış edərək dinc sakinlərin qətlə yetirilməsinin insanlığa qarşı cinayət olduğunu vurğuladım və bu cinayətin müəlliflərinin ədalət məhkəməsi qarşısında cavab verməli olduğunu bildirdim.

Aksiyada digər çıxışçılar da dünya birliyini Ermənistanın işğalçılıq və soyqırımı siyasətinə, təcavüzkar ölkənin hərbcilərinin mülki şəxsləri atəşə tutması və dinc əhəlinin həyatını itirməsi ilə nəticələnən təxribatlarına münasibət bildirməyə çağırtdılar.

-İnformasiya müharibəsində Qarabağ faktorundan lazımi qədər istifadə olunurmu?

-Qarabağ faktoru çox önəmli faktorlardan biri sayılmalıdır və diaspor təşkilatları mütləq şəkildə Azərbaycanın bu problemini təbliğ etməlidirlər. Niderlandda yerləşən diaspor təşkilatları çox vaxt Qarabağ haqqında təbliğat aparır, amma çox təəssüf ki, yeni təbliğat üsullarından istifadə etmirlər. Yaşadığımız zəmanə dəyişib və təbliğat daha çox yaşadıkları ölkənin kütləvi media vasitələri ilə və internet üzərindən aparılmalıdır. Belə informasiyanı daha çox kütləyə çatdırmaq olar.

Biz “EuroAz.NL” cəmiyyəti olaraq daima bu məsələyə önəm veririk, hal-hazırda EuroAz.NL saytı və Avropa Azərbaycanlıları qrupu vasitəsilə Qarabağın işğalı haqqında öz təbliğatımızı aparıb və genişləndiririk.

-Gələcək planlarınızı da bilmək istərdik.

-Gələcək planlarım, əsasən, təsis etdiyim “EuroAz.NL” saytının və Niderland Avropalı Azərbaycanlılar cəmiyyətinin üzərində çalışmaq, holland vətəndaşları arasında Azərbaycanı daha çox təbliğ etməkdir. Bu il Hollandiya parlamentinə Xocalı soyqırımı haqqında petisiyanı təqdim etdim və deputatlarla görüşdə çox effektiv fikir mübadiləsi aparıldı. Planlaşdırıram ki, belə görüşləri mütəmadi keçirək. Çalışaq ki, təqdim etdiyimiz petisiyalara baxılsın və parlamentdə müzakirə olunsun.

Palitra. - 2017.- 11 oktyabr. - № 184. - S. 11.

Diaspora təşkilatımız dostluq və əməkdaşlıq körpüsü rolunu oynayır

Norveç Azərbaycanlıları Gənclər Təşkilatı iki ölkə arasında dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsinə, iqtisadi, elmi və mədəni əlaqələrin inkişafına dəstək verir

Norveçdə uğurlu fəaliyyət göstərən diaspora təşkilatlarından biri də Norveç Azərbaycanlıları Gənclər Təşkilatıdır. 2005-ci ildə Norveçdə yaradılan bu təşkilatın əsas məqsədi orada yaşayan azərbaycanlıların Norveç ictimaiyyətinə inteqrasiya olunmasında yardımcı olmaq, onları təşkilatlandırmaq, hüquqlarını müdafiə etmək və sosial problemlərinin həlli istiqamətində işlər görməkdir. Azərbaycan xalqının mədəniyyətini, tarixini, problemlərini və nailiyyətlərini çatdırmaqla yanaşı, iki ölkə arasında dostluq əlaqələrini möhkəmləndirmək, iqtisadi, elmi və mədəni əlaqələrin inkişafına dəstək verməklə dostluq və əməkdaşlıq körpüsü rolunu oynamaqdır. Norveç Azərbaycanlıları Gənclər Təşkilatı bu ölkənin yerli idarəetmə orqanlarına seçkilərdə yaxından iştirak edir. Ötən il bələdiyyə seçkilərini təbliğat kampaniyasında Azərbaycan diasporu fəal iştirak edib. Oslo Azərbaycan Evi və Norveç Azərbaycanlıları Gənclər Təşkilatının təşkilatçılığı ilə bələdiyyə seçkisinə dair Saqene Bələdiyyə Evində böyük debat keçirilib. Norveçin ən böyük 7 siyasi partiyası - İşçi Partiyası (AP), Mühafizəkarlar Partiyası (H), Tərəqqi Partiyası (FrP), Liberallar (V), Sosialist Solçular (SV), Yaşillər Partiyası (MDG) və Qırmızılar Partiyasının (Rødt) nüfuzlu siyasətçilərinin qatıldığı debat həm iştirakçılar, həm də siyasi partiya nümayəndələri tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb. Görüşdə Azərbaycan icmasının qaldırdığı məsələlər, eləcə də seçki prosesində göstərdiyi fəallığın Norveç siyasətçiləri tərəfindən diqqətlə izlənilməsi vurğulanıb. Norveç Krallığında yerli idarəetmə orqanlarına keçirilən seçkidə Azərbaycan diasporunun da dəstəklədiyi namizədlər böyük səs çoxluğu ilə qalib gəlib. Seçkinin təbliğat kampaniyasında Oslo Azərbaycan Evi və Norveç Azərbaycanlıları Gənclər Təşkilatı (NAYO) başda olmaqla, Norveçdəki Azərbaycan diasporunun nümayəndələri fəal iştirak edib. Oslo Azərbaycan Evinin sədri Ramil Əliyev bildirib ki, Norveçin siyasi həyatında fəal iştirak edərək bu ölkədə yaşayan azərbaycanlıların maraqlarını təmsil etmək və siyasi elitaya təşkilatlanmış, güclü cəmiyyət olduğumuzu göstərmək baxımından bu debat mühüm əhəmiyyət kəsb edir: "Ümid edirik ki, bu tədbir eyni zamanda Azərbaycan icmasının Norveç siyasi elitası ilə münasibətlərinin möhkəmləndirilməsində böyük rol oynayacaq, Azərbaycan həqiqətlərinin gələcəkdə Norveçin siyasi arenasında səsləndirilməsinə zəmin yaradacaq və ölkələr arasında siyasi əlaqələrin güclənməsinə imkan verəcək".

Bundan başqa, Norveçdə fəaliyyət göstərən Norveç Azərbaycanlıları Gənclər Təşkilatı (NAYO) və Oslo Azərbaycan Evi Xocalı soyqırımının ildönümlərində, fevralın 26-da Norveç parlamentinin binası qarşısında dəfələrlə mitinq təşkil ediblər. Aksiyada hər iki təşkilatın üzvləri, Azərbaycan diasporunun fəal nümayəndələri və Azərbaycan icmasına yaxın olan norveçlilər iştirak edirlər. Tədbirlərdə 1992-ci ildə Azərbaycanın Xocalı şəhərində günahsız insanların ermənilər tərəfindən soyqırımına məruz qalması yerli ictimaiyyətin diqqətinə çatdırılır və faciəyə Norveç parlamentinin hüquqi qiymət verməsi tələbi irəli sürülür. Bundan başqa, "Xocalıya ədalət!" kampaniyası çərçivəsində bir sıra tədbirlər də təşkil edilib. Məsələn, Oslo şəhərinin Saqene meriyasında

Xocalı soyqırımını ilə bağlı seminar keçirilib, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə hazırlanmış fotoların nümayiş olunduğu sərgi təşkil olunub və Qarabağ müharibəsinin dəhşətlərini özündə əks etdirən seminar təşkil edilib.

Xocalı soyqırımını qurbanlarının bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlayan seminarda Oslo Azərbaycan Evinin sədri Ramil Əliyev çıxış edərək Xocalı soyqırımının ermənilərin insanlıq əleyhinə törətdiyi ən dəhşətli bəşəri cinayət olduğunu qeyd edib. O bildirib ki, rəhbərlik etdiyi diaspor təşkilatının qarşıya qoyduğu əsas vəzifələrdən biri erməni vəhşiliklərini Norveç ictimaiyyətinə, beynəlxalq aləmə çatdırmaqdır: “Bu dünya ictimaiyyətini bu cinayət haqda məlumatlandırmaqla yanaşı, ona hüquqi qiymətin verilməsini də tələb etməliyik. Xüsusilə xaricdə yaşayan azərbaycanlılar olaraq yaşadığımız ölkələrdə böyüyən gənc azərbaycanlı nəsələrməni vəhşilikləri və ədavəti haqqında geniş məlumat verməli, eyni zamanda onların ölkəmizin daim güclənməsinə və inkişaf etməsinə yardım etməli olduqlarını anlatmalıyıq.”

Qeyd edək ki, Azərbaycanla Norveç arasında əlaqələrin inkişafında, Azərbaycan həqiqətlərinin norveçlilərə çatdırılmasında ötən il Bakıda keçirilən tədbirlər də önəmli rol oynayır. “Flame Towers”da Nuridə Qurbanova Mərkəzi tərəfindən təşkil olunan "Azərbaycan-Norveç sülh körpüsü" adlı tədbir buna bariz nümunədir. Tədbirdə görkəmli ictimai xadimlər, mədəniyyət, incəsənət, elm, diplomatik missiyaların nümayəndələri, Norveçdən olan fəxri qonaqlar iştirak ediblər. Azərbaycan Prezident Administrasiyasının İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin sektor müdiri Qafar Əliyev qeyd edib ki, Azərbaycan indi də çoxmillətli, çoxkonfessiyalı ölkədir, burada bütün dinlərin və etnik qrupların nümayəndələri sülh şəraitində yaşayırlar: Q.Əliyev bildirib ki, Azərbaycan ərazisinin 20 faizi Xocalıda soyqırım törədən Ermənistan tərəfindən işğal olunub, bir milyona yaxın azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün doğma evlərinə qayıda bilmir. O qeyd edib ki, Ermənistanla Azərbaycan arasında münaqişənin nizamlanması beynəlxalq hüquq normalarına, BMT Təhlükəsizlik Şurasının Nizamnaməsinə, qətnamələrinə əsaslanmalıdır.

Sonda Q. Əliyev "Dobriy svet" Akademiyasının və Mədəniyyət üzrə Beynəlxalq Qadın Şurasının prezidenti, UNCOPA sülh missiyasının səfiri, Rusiya Beynəlxalq Yaradıcılıq Akademiyasının akademiki, fəlsəfə elmləri doktoru Nuridə Qurbanovaya sülhməramlı fəaliyyətinə görə dərin minnətdarlığını bildirib, onun xalqlar arasında sülh və dostluğun möhkəmlənməsində ictimai fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib. Daha sonra çıxış edən Norveçin sabiq Baş naziri Ş. M. Bundevis və parlamentin deputatı Ə.Şeyk qonaqpərvərliyə görə səmimi təşəkkürlərini bildiriələr, regional inkişaf və təhlükəsizliyə, sabitliyə və multikulturalizmə əhəmiyyətli töhfə verən Azərbaycanın sülhsevər siyasətini, ölkənin liderlik mövqeyini yüksək qiymətləndirilər, ksenofobiya, islamofobiya, antisemitizm, irqçilik, ayrı-seçkilik, müharibə və terrora qarşı ciddi mübarizə aparmağa çağırırlar. Norveçli qonaqlar müxtəlif ölkələrin xalqları arasında sülhün möhkəmləndirilməsi və dostluq körpülərinin qurulması işində müsəlman qadını kimi N.Qurbanovanın rolunu xüsusi qeyd edilər. Onlar bildiriələr ki, N.Qurbanova iki ölkə arasında əlaqələrin möhkəmlənməsinə də öz töhvələrini verir. Sonda N.Qurbanova tədbir iştirakçılarına minnətdarlığını bildirib. N.Qurbanova deyib: “Mən bərəkətli Azərbaycan torpağı Qarabağda, hazırda işğalçıların əlində olan Şuşa şəhərində anadan olmuşam. Təqribən 25 ildir torpaqlarımız Ermənistan tərəfindən işğal olunub. Azərbaycan problemin sülh yolu ilə həllinin tərəfdarıdır və biz torpaqlarımızdan işğalçı qoşunların dərhal çıxarılmasını tələb edirik, bütün beynəlxalq ictimaiyyəti bu problemə olduqca ciddi yanaşmağa

çağırırıq. Bütün insanlar ləyaqət hissi ilə yaşamaq, uşaqlarını dinc və təhlükəsizlik şəraitdə böyütmək istəyirlər. Bütün dinlər eyni dəyərlərin tərəfdarıdır - humanizm, mərhəmət, həmrəylik, sülh. Sülh naminə bütün mütərəqqi bəşəriyyəti birləşdirmək lazımdır. ”.

Üç nöqtə. - 2017.- 18 oktyabr. - № 184. - S. 9.

Paris Azərbaycan Evi Azərbaycan mədəniyyətini, həqiqətlərini təbliğ edir

Ölkəmiz barədə məlumatlar və faktlar Fransa ictimaiyyətinə obyektiv şəkildə çatdırılır

Azərbaycan mədəniyyətinin və həqiqətlərinin Fransada təbliğində Paris Azərbaycan Evinin müstəsna xidməti var. Bu günlərdə Paris Azərbaycan Evi yaradılmasının 25 illiyini və fəaliyyətinin yenidən bərpasının 5 illiyini qeyd edib. Tədbir Azərbaycanın Fransadakı səfirliyinin dəstəyi ilə Parisdə yerləşən Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində keçirilib. Yubiley gecəsində Azərbaycanın Fransadakı səfiri Rəhman Mustafayev, Fransada Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının prezidenti Jan-Fransua Mansel, Azərbaycanın YUNESKO yanındakı səfiri Anar Kərimov, diplomatlarımız, Fransanın siyasi və ictimai xadimləri, Azərbaycan diasporunun nümayəndələri iştirak ediblər. Paris Azərbaycan Evinin prezidenti, Fransada Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının baş katibi Mirvari Fətəliyeva Azərbaycan Evinin yaranması tarixindən söhbət açıb. Bildirilib ki, 1992-ci ildə Ramiz Abutalıbov tərəfindən yaradılan təşkilatın əsas məqsədi Azərbaycanı Fransada tanımaq, burada Azərbaycan mədəniyyətini, tarixini və həqiqətlərini təbliğ etməkdir. O, çıxışında Ramiz Abutalıbovun Azərbaycan Evinin fəaliyyətini hər zaman izlədiyini və dəstəklədiyini qeyd edib. Bildirilib ki, Azərbaycan Evi bundan sonra da öz fəaliyyətini məqsədyönlü şəkildə quraraq, Azərbaycan xalqının XX əsrdə yaşadığı faciələr, məruz qaldığı soyqırımı aktları, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin səbəbləri, torpaqlarımızın 20 faizinin Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğalı barədə məlumatların və digər faktların Fransa ictimaiyyətinə obyektiv şəkildə çatdırılmasında əlindən gələni əsirgəməyəcək. Tədbirdə çıxış edən səfir Rəhman Mustafayev Paris Azərbaycan Evinin bu günədək əldə etdiyi uğurları alqışlayıb. O bildirib ki, Azərbaycanın Fransadakı səfirliyi Paris Azərbaycan Evinin layihələrini, habelə Qarabağla bağlı həqiqətlərin Fransa ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycan mədəniyyətinin, incəsənətinin Fransada tanınması və digər fəaliyyətlərini həmişə dəstəkləyib və bundan sonra da dəstəkləyəcək. Fransada Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının prezidenti Jan-Fransua Mansel Paris Azərbaycan Evinin 25 illiyi münasibətilə təbrik edib və tədbir iştirakçılarını Azərbaycanda qadınlara verilmiş səs hüququnun tarixi, ölüm cəzasının ləğv edilməsi və ölkəmizin əldə etdiyi digər tarixi nailiyyətlər barədə məlumat verib. Tədbir zamanı Azərbaycan Evinin idarə heyəti layihələrin həyata keçirilməsində təşkilata könüllü yardım edən gənclərə təşəkkürnamələr təqdim edib. Tədbirin bədii hissəsində Vurğun Vəkilov, Səidə Zülfüqarova, Etibar Əsədli, Səddam Novruzbəyov, Sahib Əsədov və məşhur tenor, Marinski Teatrının solisti Timur Abdikeyev Azərbaycan klassik musiqilərini səsləndiriblər. Parisdə yaşayan və Azərbaycanı öz möhtəşəm ifaları ilə təmsil edən istedadlı musiqiçilərimiz qonaqları Qara Qarayevin, Emil Əfrasiyabın, Aqşin Əlizadənin, Oqtay Zülfüqarovun, Tofiq Quliyevin əsərləri ilə heyran ediblər. Tədbir milli mətbəximizin ləziz nümunələrindən ibarət şam süfrəsi ilə başa çatıb.

Azərbaycan mədəniyyətinin Fransada tanınması məqsədilə bu ölkədə daha bir tədbir keçirilib. Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının (ADA) və Azərbaycanın Fransadakı Səfirliyinin dəstəyi ilə Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində Avstraliyada yaşayan azərbaycanlı modelyer Həcər Qalanın kolleksiyası nümayiş

etdirilib. Paris moda həftəsi çərçivəsində təşkil olunan nümayişdə ADA-nın prezidenti Jan-Fransua Mansel, Azərbaycanın Fransadakı Səfirliyinin konsulu Zaur Fərhadov, Paris Azərbaycan Evinin prezidenti Mirvari Fətəliyeva, Fransanın tanınmış aktyorları, incəsənət xadimləri, modelyerlər iştirak ediblər. Azərbaycan klassik musiqi sədaları altında keçirilən moda nümayişi tamaşaçıların marağına səbəb olub. 25 ildən çoxdur Avstraliyada yaşayan Həcər Qala uzun illərdir modelyerliklə məşğul olur. Vətəndən uzaqda yaşamasına baxmayaraq, o, əl işlərini Azərbaycanın zəngin çalarlarından, mədəni irsindən ilhamlanaraq yaradır. Azərbaycan milli geyimlərinin səciyyəvi elementlərindən, dekorativ tikmə növlərindən istifadə edən modelyer rəngarəng kolleksiyası ilə Azərbaycanı təmsil edir.

Mayın 16-da isə Parisdə Azərbaycan Dostları Assosiasiyası və Paris Azərbaycan Evi təşkilatçılığı ilə “Azərbaycana səyahət” adlı foto sərginin vernissajı keçirilib. Sərgi Şərqi və Türkdilli dövlətlərin arasında ilk respublika olan Azərbaycan Demokratik Respublikasının 99-cu müstəqillik ildönümü münasibətilə təşkil olunub. Vernissajı Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının baş katibi Paris Azərbaycan Evinin sədri Mirvari Fətəliyeva açaraq qonaqlara sərginin məqsədi barədə məlumat vermiş, fotoların müəlliflərini təqdim edib. Daha sonra vernisajda iştirak edən Azərbaycanın Fransadakı səfiri Elçin Əmirbəyov çıxış edərək Azərbaycan Demokratik Respublikasının yaranışı və tarixi barədə danışmış, bu günün ölkə tarixindəki çox mühüm bir gün olduğunu qeyd edib.

Azərbaycan Dostları Assosiasiyasının prezidenti Jean François Mansel öz növbəsində Azərbaycan Fransa dostluğu əlaqələrinin getdikcə daha da genişləndiyini və Azərbaycanın məhz bu kimi tədbirlər sayəsində Fransada daha da tanındığını, vurğulayıb. Sərgidə Azərbaycan fotoqrafları Vuqar İbadov, Etibar Cəfərov və Kərim Abbasovun fotolarından təqdim olunub. Azərbaycanın rəngarəng təbiətini, zəngin memarlıq abidələrini əks etdirən fotolar seyricilər tərəfindən geniş rəğbətlə qarşılanıb. Tədbirdə Fransa Parlament və Senat üzvləri, fransız jurnalistləri, şirkət rəhbərləri və diaspora nümayəndələri iştirak edib.

Qeyd edək ki, Fransada Paris Azərbaycan Evinin təşkilatçılığı ilə uzun illərdi Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Həftəsonu məktəbinin təşkilatçısı, Paris Azərbaycan Evinin rəhbəri Mirvari Fətəliyeva həftəsonu məktəbinə göstərdiyi dəstəyə görə Heydər Əliyev Fonduna və Azərbaycanın Fransadakı səfirliyinə minnətdarlığını bildirib. Gələcək planları haqqında söz açan Paris Azərbaycan Evinin rəhbəri deyib ki, Fransada doğulub böyüyən uşaqlara ana dilinin, milli mədəniyyətimizin, tariximizin öyrədilməsi, adət-ənənələrimizin onlara aşılması təşkilatın qarşısında duran mühüm vəzifələrdən biridir. O, bu istiqamətdə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə uşaqlar üçün həyata keçirilən layihələrin əhəmiyyətini xüsusi vurğulayıb.

Paris Azərbaycan Evinin təşkil etdiyi həftəsonu məktəbində şagirdlər yaş fərqinə görə iki qrupda təhsil alırlar. Həftənin şənbə günləri keçirilən dərslərdə müəllimlər Mehri Quliyeva və Lalə Orucova uşaqlara əsasən Azərbaycan əlifbasını və Azərbaycan dilini tədris edirlər.

Bu ilin 14 iyulunda Parisdə fəaliyyət göstərən Azərbaycanın Dostları Assosiasiyası (ADA) Fransa Respublikasının Milli Bayramı münasibəti ilə Parisdəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində klassik musiqi gecəsi təşkil edib. Səfirliyin siyasi məsələlər üzrə müşaviri və müvəqqəti işlər vəkili Nigar Hüseynova çıxışında Fransa üçün böyük əhəmiyyət kəsb edən azadlıq, bərabərlik və qardaşlıq kimi mənəvi dəyərlərin Azərbaycan

xalqında da əks olunduğunu qeyd edib. O, Fransanın Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk ölkələrdən biri olduğunu və 1991-ci ildə Azərbaycan öz müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Fransa ilə intensiv əlaqələrin inkişaf etdiyini, ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının 25 illiyinin qeyd olunduğunu bildirib. Nigar Hüseynova xalqlarımızın yaxınlaşmasında Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının mühüm rol oynadığını, 1998-ci ildə Fransanın Azərbaycandakı keçmiş və ilk səfiri Jan Peren tərəfindən yaradılmış və 4 il əvvəl Jan Fransua Mansel tərəfindən yenidən canlandırılmış bu assosiasiyanın azərbaycan-fransa dostluğunun carçısına çevrildiyini söyləyib.

Üç nöqtə. - 2017.- 26 oktyabr. - № 190. - S. 5.

Azərbaycan diaspora təşkilatları lobbicilik fəaliyyəti ilə də məşğul olur

Lobbicilik fəaliyyəti iki ölkə arasında bütün sahələrdə əlaqələrin inkişafında öz töhvəsini verir

Son dövrdə Azərbaycan diasporu dirçəliş dövrünü yaşamaqdadır. Bir çox ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan diaspora təşkilatları artıq lobbicilik fəaliyyəti ilə də məşğul olurlar. Hazırda Belarusda fəaliyyət göstərən Belarus-Azərbaycan dostluq qrupu fəaliyyət göstərir. Bu qrup Azərbaycanla Belarus arasında dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsində önəmli rol oynayır, iqtisadi əlaqələrin inkişafına dəstək verir. Bu qrupun lobbicilik fəaliyyəti iki ölkə arasında bütün sahələrdə əlaqələrin inkişafında öz töhvəsini verir. Belarusda Azərbaycan məhsullarının tanınmasında və satışında önəmli rol oynayır. Bu fəaliyyəti Belarus rəhbərliyi də dəstəkləyir. Belarusun Xarici İşlər naziri Vladimir Makey isə bildirib ki, ölkələrimiz arasında əməkdaşlığın inkişafında, iqtisadi-ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi əhəmiyyətlidir. Belarus Xarici işlər naziri Azərbaycan Ticarət Evinin fəaliyyətə başlamasının iki ölkə arasında ticarət-iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi baxımından mühüm addım olduğunu bildirib.

Azərbaycanın Belarus Respublikasındakı səfiri Lətif Qəndilov vurğulayıb ki, Azərbaycan "Made in Azerbaijan" brendi ilə dünya bazarlarına çıxır. Belarusda açılan Azərbaycan Ticarət Evi buna bir misaldır. Artıq Azərbaycan məhsulları Belarusda yaxşı tanınır və Azərbaycan Ticarət Evinin açılması Azərbaycan məhsullarının heç bir vasitəçi olmadan Belarusa birbaşa ixracı üçün gözəl imkan yaradır. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İqtisadi Siyasət Komitəsinin sədri Ziyad Səmədzadə bildirib ki, Belarus və Azərbaycan hər bir sahədə böyük uğurlar qazanıb. Azərbaycan Ticarət Evi iki ölkə arasında iqtisadi əlaqələri daha da genişləndirəcək və Azərbaycandan Belarusa mal ixracını artırıcaq, ixracın strukturunun şaxələndirilməsinə əlavə stimül verəcək.

Lobbicilik fəaliyyətinin nəticəsidir ki, bu gün Belarus Dağlıq Qarabağ münaqişəsində Azərbaycanı dəstəkləyir, ölkəmizin haqlı tərəf olduğuna inanır. "Sizə açıq şəkildə deyirəm: belaruslular Donbassdakı hadisələrə laqeyd qalmadıqları kimi, Qarabağdakı hadisələrə də ürək ağrısı ilə yanaşırlar. Bu da təsadüfi deyil. Axı biz hamımız – ukraynalılar, ruslar, belaruslular, azərbaycanlılar, ermənilər və digər xalqların nümayəndələri – böyük bir dövlətin tərkibindən, Sovet İttifaqı adlı mehriban ailədən çıxmışıq. Buna görə də biz harada olmasından asılı olmayaraq, sülhün, normal həyatın və əmin-amanlığın bərqərar olması üçün əlimizdən gələni edəcəyik".

Dağlıq Qarabağla bağlı mövqeyimiz dəyişməz olaraq qalır: problem yalnız danışıqlar masası arxasında və beynəlxalq hüquq prinsiplərinə uyğun olaraq həll oluna bilər. ATƏT-in Minsk qrupunun üzvü olaraq Belarus tərəflərə bu münaqişənin sülh yolu ilə həll olunmasında lazımı yardımı göstərməyə hazırdır. Biz bu mövqedən çıxış edirik ki, insanlar üçün öz doğma torpaqlarında sülh və əmin-amanlıqdan daha qiymətli bir şey yoxdur", - Belarus Respublikasının Prezidenti Aleksandr Lukaşenko deyib. .

Onun sözlərinə görə, Belarus və Azərbaycan beynəlxalq arenada yaxın mövqeyə malikdirlər, xalqlarımızın marağına uyğun müstəqil xarici siyasət yürüdürlər. Ticari-iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Belarus-Azərbaycan

hökumətlərarası komissiyası aktiv fəaliyyət göstərir. Qarşılıqlı ticarətdə hər iki tərəfdən 270-dən çox müəssisə iştirak edir və onlar yüzlərlə növ məhsulun tədarükünü həyata keçirirlər. Azərbaycanın 45-ə yaxın şirkəti ölkəmizdə Belarus müəssisələrinin diler və distribüteridir. “İki ölkə arasında istehsalat və xidmət sahələrində əməkdaşlıq genişlənir. Xüsusilə investisiya sahəsində ikitərəfli əməkdaşlığın fəallaşdığını qeyd etmək xoşdur. Azərbaycan biznesi bizə logistika və iş mərkəzlərinin, mehmanxana biznesi və ictimai işə obyektlərinin, infrastrukturun yaradılması ilə bağlı layihələrlə təşrif buyurur. Tikinti, qida sənayesi, maşınqayırma, nəqliyyat, turizm, bank və sığorta xidmətləri kimi sahələr investordlarda maraq oyadır. Daimi əsasda innovasiya layihələri üzrə işçi qruplarının iclasları, eləcə də hər iki ölkənin Rəhbərlik nazirliklərinin xətti ilə biznes-forumlar keçirilir. Bu istiqamətdə daimi əməkdaşlıq innovasiyaların irəliləyişi sistemini – onların layihə işləmələrindən tutmuş praktiki tətbiqinədək – yaratmağa imkan verir.

Digər sahələrdə də əməkdaşlıq tam sürətlə inkişaf edir. Hər iki ölkənin elm adamları arasında uzunmüddətli əlaqələr qurulub. Onlar birgə elmi layihələri icra edirlər. Hər il Belarus və Azərbaycan artistləri daim uğurla keçən qarşılıqlı qastrol səfərləri edirlər. Əminəm ki, ölkələrimiz arasında siyasi, ticari-iqtisadi, təhsil, mədəni və digər münasibətlərin hazırkı sistemi ikitərəfli strateji tərəfdaşlığın dinamik inkişafının mühüm amilidir. Mən bir daha Azərbaycanla əməkdaşlıq haqqında dəfələrlə dediyim ifadəni təkrar etmək istərdim: “Kaş hər dövlətlə belə münasibətlərimiz olsun”.

Azərbaycanın lobbicilik fəaliyyətinin nəticəsidir ki, Azərbaycan bölgədə Belarusun ən etibarlı dostu və strateji müttəfiqidir. Belarus Respublikasının Baş naziri Andrey Kobyakov bu il Minsk şəhərində rəsmi səfərdə olan Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşündə ölkəmizi Belarusun strateji müttəfiqi adlandırıb. Azərbaycan ilə Belarus arasında iqtisadi, mədəni, elmi-texniki əlaqələrin inkişaf tempindən söz açan Baş nazir qeyd edib ki, son illər maşınqayırma, kənd təsərrüfatı texnikası və informasiya texnologiyaları istiqamətində əməkdaşlıq yüksələn xətlə inkişaf edir.

Milli Məclisin sədri Azərbaycanın təşəbbüsü və iştirakı ilə həyata keçirilən global iqtisadi layihələrdən söz açıb. Spiker Azərbaycanla Belarus arasında mövcud olan iqtisadi, ticari, elmi, mədəni əlaqələrin daha da inkişaf etdirilməsi üçün birgə layihələrin həyata keçirilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Oqtay Əsədov deyib ki, Minsk traktor zavodunun Gəncə avtomobil zavodunda istehsal olunan traktor və avtomobilləri Azərbaycan vasitəsilə Türkiyə bazarına çıxarılacaq.

Ümumiyyətlə, Belarus Azərbaycan ilə siyasi, iqtisadi, elmi və mədəni əlaqələrin inkişafına xüsusi önəm verir. Belarus Respublika Şurasının sədri Mixail Myasnikov işə bildirib ki, Belarusla Azərbaycan arasında tarixi dostluq əlaqələri var. Bu əlaqələrin inkişafında iki ölkə rəhbərlərilə yanaşı, diaspora təşkilatlarının da öz rolu var. Onun sözlərinə görə, ölkələrimiz dövlət müstəqilliklərini bərpa etdikdən sonra ikitərəfli münasibətlər strateji müttəfiqlik müstəvisinə qədəm qoyub. Son illər hər iki ölkənin dövlət başçılarının ikitərəfli rəsmi səfərlərinin qarşılıqlı əlaqələrin inkişafına xüsusi təkan verdiyini vurğulayan Belarus Respublika Şurasının sədri bildirib ki, hazırda Belarusda Azərbaycanın 58 şirkəti fəaliyyət göstərir. Azərbaycanda isə Belarusun 70-ə yaxın müxtəlif fəaliyyətli şirkəti mövcuddur. “Düşünürəm ki, hər iki ölkə investisiya qoyuluşunu artırmağa bilər. Parlamentlərimiz bu istiqamətdə fəaliyyətlərini gücləndirə, müxtəlif təkliflərlə çıxış edə bilərlər”, - deyərək qeyd edib.

Mixail Myasnikoviç bildirib ki, son 10 ildə Belarus Gəncə avtomobil zavodunda traktor, yük avtomobili yığılması və kommunal texniki avadanlıqlar üçün Azərbaycana 400 milyon dollar məbləğində məhsul ixrac edib. Zavodda BELARUS markalı təxminən 10 min traktor və 4 minə yaxın yük avtomobili istehsal edilib. Sədr təklif edib ki, Azərbaycanın və Belarusun birgə istehsalı olan məhsullar İran, Türkiyə bazarlarına çıxarılsın. Azərbaycan və Belarus əməkdaşlığı strateji xarakter daşıyır.

Milli Məclisin sədri Oqtay Əsədov deyib ki, Azərbaycan və Belarus arasında istər siyasi, istər iqtisadi sahədə əlaqələr inkişaf edir, heç bir fikir ayrılığı yoxdur. “Azərbaycan və Belarus prezidentləri arasında səmimi dostluq münasibətləri var. Biz həmişə dost kimi bir-birimizi dəstəkləmişik. Beynəlxalq təşkilatlarda hər iki ölkənin sıx əməkdaşlığı mövcuddur. Düşünürəm ki, bu əməkdaşlıq daha da inkişaf və yeni formatda davam etdirilməlidir”, - deyərək Oqtay Əsədov bildirib. Milli Məclisin sədri qeyd edib ki, regional parlament qurumları yaradılmalıdır və bu istiqamətdə Azərbaycan və Belarus parlamentləri birgə çalışa bilərlər.

Oqtay Əsədov vurğulayıb ki, Azərbaycanla Belarus arasında hərbi-texniki əməkdaşlıq da yüksək səviyyədədir. Bu sahədə əməkdaşlıq daha da inkişaf etdirilir. Belarusun Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Azərbaycanın haqlı mövqeyini dəstəklədiyini vurğulayan Milli Məclisin sədri bildirib ki, 2016-cı ilin aprel ayında cəbhə xəttində baş vermiş hadisə zamanı Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenko dərhal bəyanat verərək Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini vurğulayıb.

Üç nöqtə. - 2017.- 8 noyabr. - № 198. - S. 9.

Moldova Azərbaycanlıları Konqresi 2001-ci ildən Kişinyov şəhərində fəaliyyət göstərir

Konqres bəşəri dəyərlərin və mütərəqqi milli ənənələrimizin, dilimizin, mədəniyyətimizin daşıyıcısı olub, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında öz fəallığı ilə seçilib

Moldova Azərbaycanlıları Konqresinin Moldovada yaşayan bütün azərbaycanlıların vahid ideya ətrafında birləşməsi, soydaşlarımızla əlaqələrin genişləndirilməsi, onlar arasında birlik və həmrəylik hissələrinin gücləndirilməsində müstəsna rolu var. 2001-ci ildən Kişinyov şəhərində fəaliyyət göstərir Moldova Azərbaycanlıları Konqresi daim bəşəri dəyərlərin və mütərəqqi milli ənənələrimizin, dilimizin, mədəniyyətimizin daşıyıcısı olmuş, Azərbaycan həqiqətlərinin dünyaya çatdırılmasında öz fəallığı ilə seçilmişdi. Moldova Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Vuqar Novruzovdur. Mübariz Novruzov bildirib ki, Moldovada beş mindən çox azərbaycanlı yaşayır. “Onların əksəriyyəti Moldovaya gənc mütəxəssis olaraq sovet dövründə təyinat alıb. Burada yaşayan həmvətənlərimiz müxtəlif sahələrdə fəaliyyət göstərirlər, onların arasında dövlət və bələdiyyə strukturlarında, böyük şirkətlərdə top menecer vəzifələrində çalışanlar, o cümlədən sahibkarlıqla məşğul olanlar da var. Moldova çoxdan yaşayan və onun vətəndaşı olan azərbaycanlılar bu gözəl ölkəni artıq özlərinə ikinci Vətən hesab edirlər”.

Konqresinin sədri qeyd edib ki, rəhbərlik etdiyi qurumun məqsədi Moldovada yaşayan azərbaycanlıların mənafeyinin və hüquqlarının qorunmasıdır, ölkədə milli mədəniyyətimizin, dilimizin və digər milli mənafələrimizin qorunub saxlanması üçün şərait yaratmaq, eyni zamanda xalq diplomatiyasının dəstəyi ilə mövcud Azərbaycan-Moldova dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərini inkişaf etdirməkdir. Hazırda MAK-ın nəzdində Azərbaycan dilini və tarixini tədris edən “Həftəsonu” məktəbi fəaliyyət göstərir. Bununla yanaşı, MAK-da Azərbaycan mədəniyyətini və musiqisini təbliğ edən rəqs ansamblı da yaradılıb. MAK-ın mətbu orqanı olan “Araz” qəzeti isə buradakı Azərbaycan diasporunun həyatı ilə bağlı yenilikləri, habelə Azərbaycanda gedən sosial-iqtisadi inkişaf prosesləri ilə bağlı məlumatları yerli ölkə ictimaiyyətinə çatdırır. Konqres Mərkəz, Cənub, Şimal, Şərq və Qərb regionları olmaqla 5 regional təşkilatı özündə birləşdirir. Konqres bir sıra tədbirlərdə yaxından iştirak edir. Məsələn, erməni işğalçıları Füzuli rayonunun Alxanlı kəndində faciə törətdikdə, növbəti aqressiya göstərdikdə, Moldova Azərbaycanlıları Konqresi dərhal bununla bağlı Şuranın növbədənənar iclasını çağırıb, orada bəyanat qəbul edib. “Bizim bəyanatımızı Moldova mətbuatı, o cümlədən dövlət informasiya agentliyi üç dildə (rumın, rus və ingilis dillərində) geniş şəkildə işıqlandırdı”, Vuqar Novruzov deyib. Onun sözlərinə görə, Ermənistan səfirliyi qarşısında etiraz aksiyası da keçiriblər.

Moldovada yaşayan türk və qaqauz ictimai təşkilatlarının nümayəndələrinin də qatıldığı aksiya Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın dinc sakinlərinə qarşı törətdikləri vəhşiliklərə etiraz məqsədilə təşkil edilib. Aksiyada Ermənistan ordusunun işğalçı siyasətini nümayiş etdirən plakat və banerlərdən istifadə olunub. İştirakçılar Ermənistan səfirliyinin binası qarşısında, iyulun 4-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın Füzuli rayonunun Alxanlı kəndini atəşə tutması nəticəsində həlak olmuş 2 yaşlı körpə Zəhra Quliyeva və onun

nənəsi Sahibə Quliyevanın şəkillərini nümayiş etdirib, Ermənistanın işğalçılıq siyasətini pisləyən şüarlar səsləndiriblər.

Aksiyada çıxış edənlər Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad olunmasını, beynəlxalq ictimaiyyətin Ermənistanın təcavüzkar siyasətinə son qoyulması üçün qəti tədbirlər görməsini tələb ediblər.

Moldova Azərbaycanlıları Konqresi Moldovada bir sıra sərgilərdə də iştirak edir. 2016-cı ilin 3 dekabr tarixində Moldovanın ən böyük sərgi kompleksi olan Kişinyovun Moldekspo sərgi mərkəzində təşkil olunan ənənəvi xeyriyyə Milad Yarmarkasında Azərbaycan Respublikasının Moldova Respublikasında Səfirliyi Moldova Respublikasında xalqımızın mədəniyyətinin, incəsənətinin və tarixinin təbliğatı sahəsində böyük işlər görən Moldova Azərbaycanlıları Konqresi(MAK) ilə birgə öz pavilyonunu açmış və orada Azərbaycan milli yeməklərini, suvenirlerini, ölkəmiz haqqında müxtəlif kitab və jurnalları, təqdim edib. Azərbaycan pavilyonu böyük marağa səbəb olub. Gün ərzində buraya minlərə insan gəlib.

Vüqar Novruzov bildirib ki, Moldovadakı Azərbaycan diasporu buradakı sayı çox olan millətlərin diasporu ilə müqayisədə belə çox aktiv görünür. Bu, istər ictimai, istər mədəniyyət və sosial-hümanitar sahələrdə də özünü göstərir. “ Baxmayaraq ki, bizim hazırda Moldova parlamentində birbaşa millət vəkiliyimiz yoxdur (bir neçə il əvvəl olub-Fərman müəllim Nuriyev), amma dövlət və yerli hakimiyyət strukturlarında işləyənlərimiz var. Ümumiyyətlə Moldovada yaşayan azərbaycanlıların şəxsi əlaqələri, dostluqları, nüfuzları sayəsində Azərbaycan diasporunun gücü böyükdür və sözü yüksək səviyyələrdə keçərlidir. Konqres isə cəmiyyətdə artıq çox ləyaqətli bir mövqe tutur”.

Bundan başqa, Moldova Azərbaycanlıları Konqresi (MAK) 2005-ci ildə ölkənin paytaxtı Kişinyov şəhərinin mərkəzi parklarının birində Azərbaycanın dahi şairi Nizami Gəncəviyə heykəl ucaldıb. Bu heykəlin açılışında Azərbaycan Respublikasının prezidenti cənab İlham Əliyev və Moldovanın o vaxtkı prezidenti cənab Vladimir Voronin də iştirak ediblər. “Biz Moldovada demək olarki "Nizami dünyası" yaratmışıq. İlk öncə qeyd etmək istərdim ki, dahi Nizaminin aforizmlərini rumın dilinə tərcüməsini və miniatür kitab formatında dörd dildən ibarət nəşrini təşkil etmişik. Aforizmləri rumın dilinə məşhur yazıçı İon Xadırka tərcümə etmişdir. MAK tərəfindən Nizami Gəncəvi adına təqaüd və mükafat təsis edilib. Təqaüd Moldova ali məktəbləri və litseylərində təhsil alan, təhsil ili çərçivəsində fərqlənən, o cümlədən Azərbaycanın tarixini və mədəniyyətini bilən tələbə və şagirdlərə verilir. Nizami Gəncəvi adına mükafat isə Azərbaycanı Moldovada tanıdan, iki ölkə arasında əlaqələrin və mədəniyyətlərin inkişafına sərbəllik verən ictimai, siyasi xadimlərə, elm və mədəniyyət nümayəndələrinə təqdim olunur. Bu günə qədər 3 nəfər bu mükafata layiq görülüb. Onlardan biri Nizaminin aforizmlərini rumın dilinə tərcümə edən tanınmış şair İon Xadırkadır. Digərləri Azərbaycan musiqilərini Moldovanın qədim musiqi aləti nayda(neydə) ifa edən və onları "Anthology of Azerbaijan music on Moldavian pan-flute" adlı alboma çevirən xalq artisti, Konstantin Moskovıç və Moldovada yaxşı tanınan, daim Azərbaycanla bağlı yazılarla diqqəti cəlb edən şair İon Antondur”.

Vüqar Novruzov deyib ki, Kişinyov şəhərində hər il müntəzəm olaraq keçirilən etno-mədəni festivalda Moldovada yaşayan azsaylı xalqlar öz mədəniyyət nümunələrini nümayiş etdirirlər. “Azərbaycan diasporası da hər il həmin festivalda "Azərbaycan evi" ilə təmsil olunur. Bu il 15-ci festival baş tutdu. Son festivalda da

Azərbaycanın qədim tarixini, zəngin mədəniyyətini, vətənimizin əldə etdiyi müasir uğurları, milli mətbəximizi, rəqsimizi və musiqimizi layiqli şəkildə nümayiş etdirmişik. Həmçinin bu festivalda MAK Azərbaycan səfirliyi və Moldovada təhsil alan Azərbaycanlı gənclər təşkilatıyla birgə Gəncə şəhərinin "2016 –cı il Avropa Gənclər Paytaxtı" seçilməsinə həsr olunmuş geniş sərgidə təşkil etmişdik”

Onun sözlərinə görə, Azərbaycan diasporası olaraq bir sıra milli bayramları Moldovada hər il qeyd edirlər. “Bunlardan "Novruz bayramı"mızın adını çəkmək istərdim. Bu bayrama Moldovada böyük maraqla yanaşılır və əminliklə demək olar ki, "Novruz bayramı" artıq ümum Moldova mədəniyyətinin tərkib hissəsinə çevrilib.

Xüsusilə geyd etmək istərdimki, Azərbaycan səfirliyi Moldovada fəaliyyətə başladığı zamandan bu günə qədər MAK-la səfirlik arasında səmərəli münasibət və əməkdaşlıq fəaliyyəti qurub, tədbirlərimizin də əksəriyyətini bərabər həyata keçirmişik, eləcə də bu istiqamətdə fəaliyyətimizi uğurlu davam etdiririk.

Üç nöqtə. - 2017.- 9 noyabr. - № 199. - S. 5.

Yunanıstanda yeni diaspora təşkilatı yaradılıb

Cəmiyyətin məqsədi Yunanıstanda yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının qorunması, Yunanıstan və Azərbaycan arasında tarixi, etnik və mədəni əlaqələrin genişlənməsidir

Yunanıstanda azərbaycanlıların yeni diaspora təşkilatı yaranıb. Yeni yaradılan "Qala" Yunanıstan-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti noyabrın 9-da açılış mərasimini və Azərbaycanın Dövlət Bayrağı Gününü qeyd edib. Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən verilən məlumata görə, mərasimdə Azərbaycanın Yunanıstandakı Səfirliyinin müvəqqəti işlər vəkili Eldar Əliyev, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin şöbə müdiri İlham Məmmədov, Türkiyənin Salonikdəki Baş konsulluğunun nümayəndələri, cəmiyyətin üzvləri, yunan icması, Salonik şəhərindəki digər diaspor təşkilatlarının sədrləri, turizm firmalarının və dövlət qurumlarının nümayəndələri olmaqla 70-dək şəxs iştirak edib. Tədbirdə cəmiyyətin sədri Rəşid Məmmədov cəmiyyətin yaradılması, gələcək fəaliyyəti və planları haqqında danışib. Onun sözlərinə görə, Cəmiyyətin məqsədi Yunanıstanda yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının qorunması, azərbaycanlı cəmiyyətin davamlı yaşayışı və inkişafı üçün dəstək göstərilməsi, Azərbaycan dilinin öyrənilməsi, etnik və intellektual dəyərlərin irəliləməsi üçün ön şərtlərin formalaşdırılması, Yunanıstan və Azərbaycan arasında tarixi, etnik və mədəni dəyərlərin sərgilənməsi və mübadiləsi, Yunanıstanda və Azərbaycanda fəaliyyət göstərən qeyri-hökumət təşkilatları ilə birlikdə tədbirlərin təşkil edilməsi, Azərbaycan diasporunu təmsil edən oxşar beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələr yaradılması və genişləndirilməsi, Turizm sahəsində Yunanıstan-Azərbaycan əlaqələrinin ön şərtlərinin irəli sürülməsi, iki ölkə arasındakı iqtisadi, ticarət və iş sahələrinin hərəkatə keçirilməsidir. Məqsəddən də aydın olur ki, təşkilatın rəhbərliyi ölkəmizin zəngin və qədim mədəni irsinin, tarixinin, turizm potensialının və Qarabağ həqiqətlərinin Yunanıstanda tanınması istiqamətində səmərəli fəaliyyət göstərəcəkdir. Bu işlərdə Azərbaycan, rus, ingilis və yunan dillərində yaradılan qala2017.com saytı da önəmli rol oynayacaq.

Qeyd edək ki, hazırda Yunanıstanda qeyri-rəsmi məlumata görə 13 min azərbaycanlı yaşayır. Rəsmi məlumata görə, rəsmən qeydiyyatda olan (de-yuri) Azərbaycan vətəndaşlarının sayı 126 nəfərdir. Bu azərbaycanlıların əksəriyyətinin Yunanıstanda mülkləri var. Yunanıstanda ağır iqtisadi böhran azərbaycanlılar üçün daşınmaz əmlak bazarında yeni pəncərə açıb. İş adamları, sahibkarlar, imkanlı şəxslər bu qədim Avropa ölkəsinə axışaraq mülk almağa üstünlük verirlər. Azərbaycanlıların Türkiyədən sonra daşınmaz əmlak üçün üz tutduğu əsas ünvan Yunanıstandır. Hazırda bu ölkədə daşınmaz əmlakın ucuzlaşması əlverişli fürsət yaradıb və təqribən, 30-40 min dollara 3-4 otaqlı mənzilə sahiblənmək mümkündür.

Məlumatda azərbaycanlıların Rodos adası və digər bölgələrə üstünlük verdiyi qeyd olunur. Füsunkar təbiəti və coğrafiyası olan Yunanıstan düşdüyü ağır maliyyə krizisindən çıxmaq üçün xarici investidlərə qapılar açıb. Azərbaycanlılar bu fürsətdən istifadə edirlər. Yunanıstanda yaşayan digər azərbaycanlılar isə əsasən bu ölkəyə işlə əlaqədar gəlirlər. Bu işlər isə kənd təsərrüfatı məhsullarının yığılması ilə əlaqədar olub mövcümü xarakter daşıyır.

Hazırda Yunanıstanda fəaliyyət göstərən digər diaspora təşkilatı Yunanıstan-Azərbaycan Gənclər Mərkəzidir. Mərkəz bu ölkədə bir sıra tədbirlər keçirib və bu tədbirlərdə Yunanıstanın tanınmış siyasətçiləri və iş adamları iştirak edirlər. Belə tədbirlərin birində gənclər və idman nazirinin müavini İntiqam Babayev, Mərkəzin sədri Yuannis Papaqriqori, Mərkəzin idarə heyətinin nümayəndəsi Günel Nəsirova, Yunanıstan-Azərbaycan Ticarət Palatasının rəhbəri Georgi Papadopolo və b. iştirak edirdilər.

Yuannis Papaqriqori çıxışında Dağlıq Qarabağ probleminə toxunaraq həmişə Azərbaycanı dəstəklədiklərini bildirib. “Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həllinin vacibliyini qəbul edirəm. Azərbaycan və Ermənistan respublikalarının ərazi bütövlüyü və suverenliyinə, hər iki dövlətin beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinə hörmət və dəstəyi bir daha qeyd edirəm. BMT Təhlükəsizlik Şurasının qəbul etdiyi müvafiq qətnamələrin, ATƏT Minsk qrupunun münaqişənin sülh yolu ilə həlli istiqamətində fəaliyyətinin vacibliyini anlayaraq bu fəaliyyətə dəstəyimi bildirirəm. Erməni və Azərbaycan xalqlarının birgə yaşayışla əlaqədar ümumi əhəmətlərinə istinad edərək, münaqişənin həll olunmaması nəticəsində iki ölkədə yetişməkdə olan nəsillərin bir-biri haqqında təsəvvürləri yalnız müharibə kontekstində formalaşdığına görə dərin təəssüf hissi keçirirəm. Xalqların sülh şəkildə birgə yaşayışını və uzun müddət davam edən münaqişənin həllini dəstəkləyirəm”.

Yunanıstanla Azərbaycan arasında mədəniyyət əlaqələrinin inkişafında da diaspora təşkilatlarımız yaxından iştirak edirlər. Yunanıstan paytaxtı Afina şəhərində "Lillian Voudouri" Böyük Musiqi Kitabxanasının "Megaron" konsert zalında Avropa Azərbaycan Cəmiyyətinin (TEAS) Strasburq ofisi və Azərbaycanın Yunanıstandakı səfirliyi tərəfindən "Xocalıya Ədalət!" beynəlxalq təbliğat kampaniyası çərçivəsində anım konserti təşkil edilib. Tədbirdə Xocalı qurbanlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Tədbir iştirakçıları qarşısında çıxış edən Azərbaycanın Yunanıstandakı sabiq fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Rəhman Mustafayev Xocalı qətlərinə hüquqi qiymətin verilməsi məsələsində həmrəylik nümayiş etdirilməsinin vacibliyindən danışdı: "Necə ola bilər ki, 1992-ci ilin fevral ayında Xocalıda törədilmiş qanlı hadisə kimi dəhşətli bir cinayət baş versin, lakin heç vaxt tanınmasın? Cavab sadədir, Ermənistan Azərbaycan xalqına qarşı XX əsr ərzində törətdiyi cinayətlərə görə heç vaxt məsuliyyət daşımayıb. Azərbaycan Xocalı faciəsi haqqında həqiqəti beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırmaq, bütün dünyada hökumətlər və parlamentlərin bu soyqırma siyasəti-hüquqi qiymət vermələrinə nail olmağa çalışır. Biz bu cinayəti pisləmək və ona hüquqi qiymətin verilməsi məsələsində həmrəylik nümayiş etdirməliyik. Bu yalnız qətlə yetirilmiş və işgəncələrə məruz qalmış Azərbaycan vətəndaşlarının xatirəsi üçün deyil, həmçinin dünya xalqları üçün çox vacib məsələdir. Bu cür faciələrin təkrarlanmasına yol verilməməlidir. Fərsətdən istifadə edərək mən sizə və sizin vasitənizlə Yunanıstan Respublikasının vətəndaşları və parlament üzvlərini "Xocalıya ədalət!" beynəlxalq kampaniyasından kənar qalmamağa və onu dəstəkləməyə çağırıram”.

Yüz əlli nəfərdən artıq siyasətçi, ictimai xadim, diplomat və mətbuat nümayəndələrindən ibarət auditoriya qarşısında çıxış edən Yunanıstan-Azərbaycan Gənclər Mərkəzinin prezidenti İoannis Papaqriqoriou və Avropa Azərbaycan Cəmiyyətinin Strasburq ofisinin rəhbəri Eliza Piter bildirdilər ki, bu tədbir müharibənin dəhşətli

nəticələrinin ola biləcəyini xatırlamağa yardım edir: "Bu, qisasa çağırış deyil, ədalətə çağırışdır. Anım konserti millətlər arasında sülhə həsr olunmuş qəsidədir. Bu konsert sülh və ədalət ruhundadır".

"Xocalı 613" simfonik poemasının müəllifi, fransız bəstəkarı Pyer Tilloy isə yaratdığı əsərin yaranma tarixçəsindən bəhs edib: "Son 20 il ərzində Azərbaycana dəfələrlə səfərlər etmişəm. Belə olanda, təbii ki, çoxlu dostlar əldə edirsiniz. Dostluq yalnız dostunun sevincini deyil, kədərini də bölüşmək deməkdir. Buna görə də hiss etdim ki, Xocalı faciəsi haqqında yazmalıyam. "Xocalı 613" əsəri üzərində çalışanda, sanki bir quş olub 26 fevral 1992-ci ildə həmin faciəli gecədə Xocalı üzərində uçurdum və hər şeyi göürdüm və bunları musiqi vasitəsilə ifadə edirdim".

Tədbir "Rhein-Quartett" kamera ansamblının qərb və azərbaycanlı bəstəkarlarının əsərlərini ifa etməklə davam edib. Birinci Dünya müharibəsinin qurbanı olmuş bəstəkar Enrike Qranadosun "Orientale" (ispan üslubunda kompozisiya), Əfrasiyab Bədəlbəylinin duyğusal "Azad Bir Quşdum", Xəyyam Mirzəzadənin həzin "Bərzəni" adlı əsərləri çox ecazkar şəkildə ifa edilib.

Anım gecəsi məşhur fransız bəstəkarı Pyer Tilloyun həmin faciəli gecənin dəhşətlərindən xəbər verən "Xocalı 613" adlı simfonik poemanın ifası ilə yekunlaşıb. Əsərdə skripka, klarnet və simli alətlər kvartetinin əsgər yürüşü, fəryad, pulemyot atəşi və milli musiqinin elementlərindən geniş istifadə edilib.

Yunanıstan Prezidenti Prokopis Pavlopulos Afinada səfərdə olan Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin nümayəndə heyətini qəbul edib.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin mətbuat xidmətindən Tehsil-press.az-a verilən məlumata görə, qəbulda Mərkəzin İdarə Heyətinin üzvü, Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimovu, Mərkəzin üzvü, Avropa Şurası Parlament Assambleyasının fəxri üzvü Elsa Papadimitrio və Mərkəzin Baş katibi Rövşən Muradov iştirak edib.

Qəbulda bir sıra beynəlxalq və regional məsələlərlə yanaşı, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin fəaliyyəti və 2017-ci ilin martında keçiriləcək V Qlobal Bakı Forumu ilə əlaqədar geniş fikir mübadiləsi aparılıb. Prezident Prokopis Pavlopulos Mərkəzin fəaliyyəti, həyata keçirilən layihələr barədə ətraflı məlumat verilib.

Qeyd olunub ki, təşkilat Azərbaycan mədəniyyətinin, tarixinin, elmi-ədəbi irsinin dünyaya çatdırılmasında, həmçinin beynəlxalq səviyyədə mədəniyyətlərarası və millətlərarası dialoqun inkişafında böyük rol oynayır. İdarə Heyətində dünyanın tanınmış siyasi xadimləri və şəxsiyyətlərinin təmsil olunduğu Mərkəz bu liderləri bir araya gətirməklə, onların diqqət və fəaliyyətini Azərbaycanın mədəni həyatına yönəldib. Onlar Azərbaycan mədəniyyəti, dini və milli tolerantlığı, zəngin və qədim dövlətçilik, birgəyaşayış və humanizm ənənələri ilə bağlı faktları bütün dünyaya çatdırır. Bundan başqa, təşkilatın dünyanın tanınmış siyasətçiləri və nüfuzlu ekspertlərinin beynəlxalq aləmdə baş verən hadisələri müzakirə edərək həll yollarını tapması baxımından da böyük imkanlar yaratdığı diqqətə çatdırılıb. Bu mənada Mərkəzin təşkilatçılığı əsasında hər il yüzlərlə siyasətçi, dövlət xadimi və elm adamının iştirakı ilə baş tutan Qlobal Bakı Forumun, həmçinin müxtəlif ölkələrdə keçirilən Mərkəzin Ali səviyyəli toplantılarının mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyi vurğulanıb.

Görüşdə həmçinin 2017-ci ilin noyabr ayında Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin İdarə Heyətinin üzvü və YUNESKO-nun xoşməramlı səfiri Marianna Vardinoyannisın himayəsi ilə Yunanıstanda Mərkəzin Ali

Səviyyəli toplantısının keçirilməsi müzakirə edilib. Xatırladaq ki, 2014-cü ildə də M.Vardinoyannisın himayəsi ilə bu ölkədə Mərkəzin Ali Səviyyəli toplantısı keçirilib.

Yunanıstan Prezidenti P. Pavlopulos Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin (NGBM) fəaliyyətini təqdir edərək əməkdaşlığımızın vacibliyini vurğulayıb. Görüşdə Prokopis Pavlopulos 2017-ci ilin martında keçiriləcək V Qlobal Bakı Forumuna dəvət olunub.

Üç nöqtə. - 2017.- 16 noyabr. - № 203. - S. 5.

Azərbaycan maraqlarının qorunması üçün uğurlu lobbiçilik fəaliyyəti göstərir

Bunun nəticəsidir ki, hər il ölkəmizin haqlı olduğuna inananların sayı sürətlə artır

Belçika Krallığının Brüssel şəhərində Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi, Avropa Azərbaycanlıları Konqresi və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə bu yaxınlarda böyük bir tədbir keçirilib. Tədbirdə Azərbaycanın lobbiçilik fəaliyyətrinin uğurları bir daha özünü bariz şəkildə nümayiş etdirib. Çıxışlarda Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olduğu dəfələrlə qeyd edilib. Bu məsələdə ölkəmizin mövqeyi müdafiə olunub. İkili standartlar tənqid edilib. Məsələn, İsrailin Netanya Akademik Kollecinin Strateji Dialoq Mərkəzinin rəhbəri, istifadə olan briqada generalı, keçmiş nəqliyyat və səhiyyə naziri Efraim Sneh isə çıxışında Ermənistanın əleyhinə sərt danışmış. O, münaqişələrin dünyada kök salmasında beynəlxalq gücləri təqsirləndirib. O həmçinin bildirib: “Qarabağ problemi ədalətli həll olunmalıdır ki, növbəti münaqişələrin qarşısı alınsın. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin sülh danışıqlarına önəm verməsindən sui-istifadə olunmamalıdır”.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədr müavini, gənclər və idman komitəsinin üzvü Rövşən Rzyev isə Forum iştirakçılarının diqqətinə çatdırıb ki, Dağlıq Qarabağın Ermənistan tərəfindən işğalı problemi onun üçün həm də şəxsi faciədir, çünki o, özü bu regiondandır və Dağlıq Qarabağ regionunda Azərbaycan icmasını təmsil edir. O bildirib ki, vaxtilə beynəlxalq birlik Dağlıq Qarabağın işğalına barmaqarası baxmasaydı, bu gün ola bilsin ki, nə Ukraynanın şərqində müharibə olardı və nə də Kataloniya separatizmi. Deputat, həmçinin Kataloniya və Qarabağ münaqişələrinin eyniləşdirilməsi ilə razılaşmadığını bildirərək qeyd edib: “Kataloniyada üçüncü tərəfin həyata keçirdiyi etnik təmizləmə, soyqırımı, güc və silah tətbiqi olmayıb. Azərbaycanın beynəlxalq birliyə inamı sarsılıb. Bu inam yalnız o zaman bərpa olacaq ki, beynəlxalq birlik Azərbaycanın ədalətli mövqeyini müdafiə edəcək, beynəlxalq qurumlar Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı qəbul etdikləri qətnamələrin yerinə yetirilməsini təmin edəcəklər. Deputat bu yaxınlarda Tbilisidə başlanmış “Sülh platforması”nın işindən də məlumat verib.

Azərbaycanın lobbiçilik fəaliyyətinin nəticələrindən biridir ki, bu yaxınlarda Bundeştaqda Ermənistanın hərbi cinayətini xatırladan sənəd qəbul edilib. Bu barədə çıxışında Alman-Azərbaycan Forumunun həmsədri, Almaniya Federativ Respublikasının Bundeştaqının sabiq deputatı Helqa Daub deyib. O qeyd edib ki, Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsi işğal olunub. Bu, işğalın klassik formasıdır və burada “xalqların öz müqəddəratını təyin etməsi”ndən danışmaq yersizdir. “Xocalı soyqırımı barədə Almaniya az bilirlər. Lakin bu yaxınlarda Bundeştaqda Ermənistanın hərbi cinayətini xatırladan sənəd qəbul edilib”, - deyərək Helqa Daub məlumat verib. O, Azərbaycan xalqına bütün Dağlıq Qarabağ ərazisində və ona bitişik 7 ətraf rayonda öz Konstitusiyasını tezliklə bərpa etməsini arzulayıb.

Lobbiçilik sahəsində uğurlarmızdan biri də Moldovanın sabiq ombudsmanı və parlament vəkili Aureliya Qriqoriunun çıxışında özünü göstərib. O, Dağlıq Qarabağa münasibətdə “münaqişə” terminini təkzib edib. O

deyib: “Bu işğal, təcavüz nəticəsində etnik təmizləmədir. Ermənistanın indiki rəhbərləri Xocalıda azərbaycanlılara qarşı soyqırımında iştirak ediblər. Avropa İttifaqı isə münaqişənin həllini ATƏT-in fəaliyyətsiz Minsk qrupunun öhdəsinə buraxaraq dəvəquşu mövqeyi nümayiş etdirir”.

Jurnalist Maksim Şevçenko da Qarabağa münasibətdə “separatizm” termininin işlədilməsi ilə razılaşmayıb. O bildirib: “Bu, müharibədir, separatizm deyil”. Maksim Şevçenko hesab edir ki, azərbaycanlılar Qarabağa qayıtmadan münaqişəni həll etmək mümkün deyil.

Tədbirdə Azərbaycanın maraqlarının müdafiəçisi kimi çıxış edənlərdən biri də tarix elmləri doktoru, Suxumi Dövlət Universitetinin professoru Quram Marxuliya olub. Dağlıq Qarabağda baş verənləri separatizmi ermənilərin xisləti adlandıran tarixçi vurğulayıb ki, ermənilər harada peyda olublarsa orada dövlət yaratmağa çalışıblar. 1985-ci ildə Afinada Daşnaksütyun partiyasının qurultayında Ermənistanın ərazisinin Gürcüstanın, yaxud Azərbaycanın torpaqları hesabına genişləndirilməsi məsələsi müzakirə olunub və bu işə yalnız bir səs üstünlüyü ilə Qarabağdan başlamaq qərara alınıb. “Bu, gürcüləri ayıltdı, əks halda, biz gürcülər də indiyədək yatardıq. Bu mənada Gürcüstan və Azərbaycan təbii müttəfiqlərdir”, - deyə Quram Marxuliya bildirib ki, Ermənistan tarixin səhvidir və bunu düzəltmək lazımdır.

Kişineu Effektiv Siyasət İnstitutunun direktor müavini, ava.md informasiya portalının siyasi analitiki, tarix elmləri doktoru Ruslan Şevçenko Qarabağla Dnestryanı arasında müqayisə aparıb və qeyd edib ki, hər iki halda vaxtilə bu regionlarda immiqrantlar yerləşdiriliblər, sonra özlərini bu yerlərin “sahibi” hiss ediblər və “öz müqəddəratını təyinetmə” barədə danışmağa başlayıblar.

Tarixçi, politoloq, qafqazşünas, pedaqoq, publisist, erməni terrorizmi barədə çoxsaylı elmi tədqiqatların müəllifi Oleq Kuznetsov həmkarı Maksim Şevçenkonun fikirləri ilə razı olduğunu bildirərək qeyd edib ki, Azərbaycana qarşı bir çox hallarda ədalətsizliyə yol verilir. O, 1992-ci ildə “Azadlığa dəstək” Aktına qəbul edilən 907-ci düzəlişin buna bariz nümunə olduğunu xatırladıb.

Bohum Universitetinin professoru Hans-Yoaxim Heintze qeyd edib ki, öz müqəddəratını təyinetmə hüququ Dağlıq Qarabağ ermənilərinə aid edilə bilməz, çünki onlar “millət” və ya ayrıca “etnos” deyil. “Mən amerikalı siyasətçilərdən Qarabağ ermənilərinin öz müqəddəratını təyinetmə hüququ barədə hansı hüquqi əsasda danışdıqlarını soruşduqda, onlar etiraf etdilər ki, erməni lobbisi və şantajının təsiri altındadırlar”.-deyə Hans-Yoaxim Heintze çıxışında bildirib. Professor qeyd edib ki, Dağlıq Qarabağ erməniləri milli azlıqdır və beynəlxalq hüquqa görə onlara müstəqillik düşmür.

Digər almaniyalı professor, Qarabağ haqqında bir çox kitabların müəllifi Yohannes Rau qeyd edib ki, ermənilər artıq bir dəfə öz müqəddəratlarını təyinetmə hüququnu reallaşdırıblar. Bu gün ABŞ-da ermənilər Dağlıq Qarabağdakından çoxdur. Məntiqlə, onlar orada da dövlət yaratmalıdırlar. Gücün cavab gücü doğurduğunu və bunun çox təhlükəli olduğunu vurğulayan alim bildirib: “Ermənistan Azərbaycanın işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ ərazisindən və digər bölgələrindən çıxmalıdır, ümumi amnistiya verilməli, əsirlər dəyişdirilməlidir, onda Azərbaycan Qarabağa muxtariyyət verə bilər. İstənilən halda beynəlxalq hüquq Azərbaycan tərəfindədir”.

İraq parlamentinin deputatları Arşad Raşad Fatallah, politoloq, Rusiya Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunun əməkdaşı Aleksandr Karavayev və başqaları çıxış edərək mövzu ilə bağlı fikirlərini və təkliflərini bildiriblər.

Ekspertlərin və politoloqların çıxışları auditoriyadan suallar və debatlarda fəal iştirakla müşayiət edilib.

Bu çıxışlar bir daha göstərdi ki, Azərbaycan maraqlarının qorunması üçün xaricdə uğurlu lobbicilik fəaliyyəti göstərir. Bunun nəticəsidir ki, hər il ölkəmizin haqlı olduğuna inananların sayı sürətlə artır, Dağlıq Qarabağın Azərbaycanın əzəli torpaqları olduğu beynəlxalq tribunalardan daha aydın eşidilir və Azərbaycanın haqlı tərəf olduğu vurğulanır. Bu, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin uğurlu siyasətinin nəticəsidir.

Üç nöqtə. - 2017.- 28 noyabr. - № 211. - S. 5.

Xaricdəki soydaşlarımız Vətəndən uzaqlarda yaşasalar da...

Diaspor quruculuğu, lobbicilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi

İradə Sarıyeva

İnsanların özləri kimi taleləri də, alın yazıları da müxtəlifdir. Hər bir insan öz Vətəmində, doğulduğu torpaqda yaşamaq, ölmək istəyər. Ancaq bu da hər kəsə qismət olmur. Bir sözlə, kimin qismətinə Vətəndə yaşamaq düşür, kimin də alınına qürbətdə ömür sürmək yazılır. Qürbətin üzü sərtidir. Vətəndən qərib ellərə üz tutan insanların ürəyində həmişə gerçək bir həsrət olur. Şair demişkən: “Üzü bozdur həsrətin”.

Xaricdə yaşayan soydaşlarımız Vətəndən uzaqlarda yaşasalar da, onlar Azərbaycanın adını yaşadırlar. Xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlı yaşadığı ölkə ilə Vətəni arasında etibarlı bir körpü rolunu oynadığını yaddan çıxarmır. Tarixən Azərbaycandan xarici ölkələrə, xarici ölkələrdən də Azərbaycana insanlar köç edib. Hərə səadətini bir diyarda axtarsa da, son ucda Vətən naminə xidmət etməyin daha vacib olduğunu hiss edirlər. Tarixə nəzər salsaq görürük ki, Azərbaycandan xarici ölkələrə hələ keçən əsrin əvvəllərindən insanlar köç etməyə başlayıblar. Burada ən incə məqam odur ki, Vətəndən qürbətə gedənlər və əsasən geri qayıtmayanlar təhsil almaq məqsədilə buranı tərk edənlərdir. Avropa və Amerikanın, sonrakı mərhələdə Rusiyanın, Türkiyənin ayrı-ayrı şəhərlərinə köç edən azərbaycanlılar yalnız təhsil almaqla, karyera qurmaqla kifayətlənməyiblər, onlar Azərbaycanın təbliği ilə bağlı işlər aparıblar. Məlumdur ki, tək əldən səs çıxmaz. Azərbaycanla bağlı təbliğata xaricdə yaşayan yüzlərlə soydaşımız qoşulub. Bu da xaricdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanmasına səbəb olub. Məlumdur ki, soydaşlarımız diaspor quruculuğuna keçən əsrin əvvəllərindən başlayıblar. Bu iş bir tərəfdən rəvac verən Azərbaycan Xalq Cumhuriyyəti hökumətində təmsil olunan şəxsiyyətlər idi. O şəxsiyyətlər ki, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurulmasının sevincini, süquta uğramasının isə ağrısını yaşayırdılar. Sırr deyil ki, uzun illər xaricdə yaşayan azərbaycanlılar özlərini təsdiqləmək üçün həmin ölkələrin mədəni, ictimai-siyasi həyatına qaynayıb-qarışıb və aktivlik göstərirlər. Soydaşlarımızın həmin ölkələrin cəmiyyətinə, həyatına inteqrasiyası nəticəsində orada Azərbaycan diasporu yaranıb. Azərbaycanlıların təşkilatçılığı və həmrəyliyi ilə yaradılan diaspor qurumlarının aktiv fəaliyyəti son 20 ildə daha çox nəzərə çarpır. Bəlkə ondan əvvəl xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələr zəif olduğundan, əsasən onların əvvəlki fəaliyyəti haqqında məlumatımız məhduddur. Oxuduqlarımızdan məlum olur ki, Azərbaycanın diaspor tarixinin yaranmasında tarixi şəxsiyyətlərimiz əhəmiyyətli rol oynayıb. Keçən əsrin ortalarında, daha dəqiq desək, 1949-cu il fevralın 1-də Türkiyənin paytaxtı Ankara şəhərində Azərbaycan Kültür Dərnəyi təsis edilib. Məlumatlara görə, bununla da dünyada Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması sahəsində ilk təşəbbüs olub. Daha sonra 1956-cı ildə Azərbaycan Xalq Cumhuriyyətinin ilk milli təhlükəsizlik naziri olmuş Nağı bəy Şeyxzamanlının oğlu Saleh bəy Şeyxzamanlı ABŞ-da Amerikanın Azərbaycan cəmiyyətini təsis edib. XX əsrin ortalarından başlayaraq xaricdə yaşayan azərbaycanlıların, soydaşlarımızın şəbəkələnməsi, bir araya gələ bilməsi və həmrəyləşməsi istiqamətində

təşkilatlarının yaradılmasının ilk qədəmləri qoyulub. Bunlar əlbəttə, təqdirəlayiq haldır. Bayaq qeyd etmişdik ki, illər əvvələ qədər xaricdə yaşayan və diaspor fəaliyyəti ilə məşğul olan, lobbiçilik aktını həyata keçirən soydaşlarımızın fəaliyyəti elə də işıqlandırılmadığından, bu haqda müfəssəl danışa bilmirik.

Gizlin deyil ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların daha sıx birləşməsində, həmrəylik bayrağı altında bir araya gəlməsində, onların təşkilatlanmasında xalqımızın böyük oğlu, Azərbaycan Respublikasının sabiq prezidenti mərhum Heydər Əliyevin böyük rolu olub. H.Əliyev hakimiyyətə gələndə qədər heç kəsi xaricdə yaşayan azərbaycanlıların taleyi, onların orada göstərdiyi lobbiçilik fəaliyyəti maraqlandırmırdı. Heydər Əliyev isə, əksinə, xaricdə yaşayan soydaşlarımızla daha sıx əlaqə yaratmağa və onları bir bayraq altında birləşdirməyə nail oldu. H.Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətinin dünya azərbaycanlılarının Vətəni olduğunu dönə-dönə qeyd edirdi. Söz yox ki, hər bir azərbaycanlı Azərbaycan Respublikasına öz doğma evi, ata-ana yurdu kimi yanaşır. Yer üzünün dörd bir yanına səpələnən azərbaycanlıların müstəqil Azərbaycan dövləti ilə əlaqələrinin təməlinin qoyulmasında H.Əliyevin irəli sürdüğü təşəbbüslər, onun bu istiqamətdə həyata keçirdiyi siyasət müsbət nəticə verdi. Dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyi, milli birliyi daha da möhkəmləndirmək və onları Azərbaycana daha da sıx bağlamaq məqsədilə Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi təqdirəlayiq hadisə idi. Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi haqqında 2001-ci ilin may ayının 23-də H.Əliyevin verdiyi Sərəncam bu sahədə atılan ən mühüm addımlardan biri kimi tarixə düşdü.

Mütəxəssislərin sözlərinə görə, 2001-ci il noyabr ayının 9-u və 10-da Bakıda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı Azərbaycan tarixinə böyük bir prosesin başlanğıcı kimi daxil olub. I Qurultayda 36 ölkədən 200-dən çox müxtəlif təşkilatı təmsil edən 406 nümayəndə və 63 qonaq iştirak edib. Bu qurultayda Azərbaycan Respublikası 130-dan çox dövlət və ictimai qurum, elm, təhsil, mədəniyyət və digər yaradıcı təşkilatlardan, 25 siyasi partiyadan 702 nümayəndə və 844 qonaqla təmsil olunurdu.

Yeri gəlmişkən, H.Əliyev hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri olarkən xaricdə yaşayan azərbaycanlıların taleyi ilə ciddi maraqlanırdı, onları bir araya, bir ocaq başına toplamaq arzusunda idi. Bilirik ki, Azərbaycan diasporunun yaranması tarixində 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü'nün təsis olunması ideyası Heydər Əliyevə məxsusdur. Məlumdur ki, 1991-ci ilin sonlarında Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Heydər Əliyev dünya azərbaycanlıları arasında birliyin daha da möhkəmləndirilməsinin əhəmiyyətini nəzərə alaraq, dekabrın 31-ni Naxçıvan Ali Məclisində Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü elan etdi. Təklif yekdilliklə qəbul olundu və Azərbaycan Ali Soveti qarşısında eyni addımın atılması təşəbbüsü qaldırıldı. Beləliklə, bütün azərbaycanlılar üçün əziz olan 31 Dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü hər il böyük bayram kimi qeyd edilir. Onu da vurğulayaq ki, H.Əliyev ilk dəfə olaraq 1997-ci ilin martında Prezidentin İcra Aparatı İctimai-siyasi Şöbəsinə xaricdə yaşayan soydaşlarımızla əlaqələr üzrə sektoru da yaratdı.

Sevindirici haldır ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların həmrəylik ideyasının kökü sağlam düşüncəyə söykəndiyi üçün, hazırda bu sahədə xeyli nailiyyətlər əldə olunub. Sırr deyil ki, bu gün xaricdə yaşayan, işləyən, təhsil alan hər bir azərbaycanlı Azərbaycanın səsinə çevrilib. O da faktır ki, yaşadığımız dövrdə diaspor anlayışı beynəlxalq münasibətlərin vacib elementinə çevrilir. Bu gün Azərbaycan Dağlıq Qarabağ problemini yaşayır və

bu problemin xarici ölkə ictimaiyyətinə çatdırılması, bu sahədə mütəmadi təbliğat aparılması işinin bir hissəsi diasporun üzərinə düşür. Azərbaycan çoxmillətli dövlətdir, burada multikultural dəyərlər yüksək səviyyədə qorunur. Respublikamızda, sözün əsl mənasında, xalqlar dostluğu mövcuddur. Hətta vaxtilə Azərbaycandan xaricə köçən başqa millətlərin təmsilçiləri də azərbaycançılıq və Azərbaycan mövqeyindən çıxış edirlər. Məlumdur ki, xalqlar arasında gedən sürətli integrasiya prosesləri, diaspor və lobbilər təşkilatlarının beynəlxalq siyasətdə artan rolu bu sahədə daha genişmiqyaslı fəaliyyət göstərilməsini tarixi zərurətə çevirib. Artıq xaricdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanma prosesi özünü yeni mərhələdə göstərir. Son vaxtlar diaspor quruculuğu və lobbicilik fəaliyyətində daha çox irəliləyiş var. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı həyata keçirdiyi siyasət öz bəhrəsini verir. İlham Əliyev mütəmadi olaraq xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla maraqlanır, onların fəaliyyətini yaxından izləyir. Ölkə başçısı çıxışlarından birində xaricdə yaşayan soydaşlarımız haqqında belə deyirdi: “Hazırda Azərbaycan Respublikası öz inkişafının çox məsuliyyətli bir dövrünə qədəm qoymuşdur. Biz Vətənimizin çiçəklənməsi, qüdrətinin artırılması və suverenliyinin möhkəmləndirilməsi məqsədilə qarşımıza böyük vəzifələr qoymuşuq. Həmin vəzifələrin həlli üçün bütün həmvətənlərimiz, o cümlədən xaricdə yaşayan soydaşlarımız sıx birləşməli, harada yaşamalarından asılı olmayaraq, milli maraqlarımızı qətiyyətlə qorumaq, anti-Azərbaycan dairələrin təxribatçı əməllərinə qarşı prinsiplial mübarizə aparmalıdır”.

Məlumdur ki, dünya azərbaycanlıları Azərbaycanın haqq səsinin dünyaya yayılmasında, milli və dövlətçilik maraqlarımızın qorunmasında böyük işlər görürlər. Azərbaycanla, Dağlıq Qarabağ problemi, Xocalı vəhşətilə bağlı tədbirlər keçirir, erməni yalanını ifşa edirlər. Bu gün dünyanın bir sıra ölkələrində Azərbaycan diaspor təşkilatlarının aktiv fəaliyyəti, onların erməni lobbisi ilə açıq müstəvidə mübarizə aparması, ermənilərin apardığı yanlış siyasətə qarşı addımlar atdığı məlumdur. Artıq xaricdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarımız güclənir, həmin ölkələrin dövlət qurumları ilə sıx əməkdaşlıq əlaqələri qururlar. Bu da onların erməni təxribatının qarşısını zamanında almalarına kömək edir.

Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar milli maraqlar, milli birlik naminə həmrəy olmağı özlərinə əbədi həyat qayəsi seçiblər. “Güc birlikdədir” deyiminə sadıq qalan soydaşlarımız Azərbaycan naminə hər zaman uğurları əsas məqsəd görürlər. Azərbaycanlılar, harada yaşamasından asılı olmayaraq, orada mədəniyyətimizi, mənəvi dəyərlərimizi təbliğ edir, Vətənin üçrəngli bayrağının müqəddəsliyinə baş əyirlər.

Bakı xəbər.-2017.-1 dekabr.-№217.-S.13.

Rumıniya ictimaiyyəti arasında, yerli KİV-lərdə Azərbaycan haqqında uğurlu təbliğat aparılır

Dövlətimizin apardığı uğurlu siyasi-iqtisadi, hüquqi islahatlar, əldə olunan nailiyyətlər barədə məlumatlar verilir

Rumıniya Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini tanıyan ilk dövlətlərdən biri olub. 1991-ci il dekabrın 11-də rəsmi Buxarest Türkiyədən sonra Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyıb. İki ölkə arasında diplomatik əlaqələr isə 1992-ci il iyunun 19-da qurulub. Bu dövrdən etibarən dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərləri siyasi münasibətlərin yaxşılaşmasına münbit zəmin yaradıb. Hazırda ölkələrimiz arasındakı əməkdaşlıq möhkəm təməl üzərində qurulub. İki ölkə arasındakı ikitərəfli əməkdaşlıq ilə yanaşı, münasibətlərimiz hər iki dövlətin üzv olduğu beynəlxalq təşkilatlar nəzdində də qarşılıqlı dəstək şəklində aparılmaqdadır. Rumıniya birmənalı şəkildə Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünü tanıyır. Sərhədlərin toxunulmazlığı prinsipini əsas götürür. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin obyektiv, ədalətli və beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində həllini tapmasının tərəfdarıdır. Bu gün Rumıniyanın paytaxtı Buxarestdə Heydər Əliyevin büstünün ucaldılması da ikitərəfli dostluqdan irəli gəlir. Bu şəhərdə diaspora təşkilatlarımızın iştirakı ilə hər il Heydər Əliyevin anadan olmasının ildönümü tədbirlər keçirilir. Onlar Azərbaycan səfirliyinin təşkil etdiyi tədbirlərdə də fəal iştirak edirlər. Məsələn, 2017-ci ilin 11 may tarixində Rumıniyanın paytaxtı Buxarest şəhərində yerləşən “Tey Parkı - Heydər Əliyev Xiyabanı”nda Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin anadan olmasının 94-cü ildönümü ilə əlaqədar Azərbaycan Respublikasının Rumıniyadakı Səfirliyi tərəfindən anım tədbiri təşkil olunub. Tədbirdə Azərbaycanın Rumıniyadakı Səfirliyinin, “SOCAR Petroleum S.A.” şirkətinin əməkdaşları, Rumıniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti, Rumıniya-Azərbaycan Sənaye və Ticarət Palatası, Rumıniya-Azərbaycan Mədəniyyət və Gənclər Assosiasiyası idarə heyətinin üzvləri, Rumıniyada yaşayan və təhsil alan azərbaycanlılar iştirak ediblər. Ulu Öndərin xatirəsi yad edilib, büstü önünə əklillər qoyulub. Tədbir zamanı müstəqil Azərbaycan dövlətçiliyinin bərqərar olması, müstəqilliyin ilkin dövrlərində mürəkkəb siyasi böhranın sabitliklə əvəz olunması, ölkədə dinamik iqtisadi-sosial inkişafın təmin olunması, regionda və beynəlxalq aləmdə ölkəmizin mövqelərinin möhkəmləndirilməsi, Azərbaycanda demokratik-hüquqi və vətəndaş cəmiyyətinin yaradılması, dünyəvi dəyərlərə inteqrasiya sahəsində Ümummilli Liderin apardığı cəsarətli siyasətin nəticələrindən bəhs edilib, bu siyasətin bu gün də uğurla və qətiyyətlə davam etdirildiyi diqqətə çatdırılıb.

Rumıniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti tədbirlərdə iştirak etməklə yanaşı Rumıniya ictimaiyyəti arasında, yerli KİV-lərdə Azərbaycan haqqında, onun tarixi, mədəniyyəti, incəsənəti, müstəqillik yolu, son illərdə dövlətimizin apardığı uğurlu siyasi-iqtisadi, hüquqi islahatlar, əldə olunan nailiyyətlər və Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə obyektiv və dolğun məlumatların mütəmadi yayılması istiqamətində səmərəli işlər aparır. Qeyd edək ki, Rumıniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti 2001-ci ildə təsis olunub və həmin il, oktyabrın 31-də Rumıniyanın Ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçib. Onu da qeyd edək ki, 2001-ci ildən etibarən Rumıniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin təşəbbüsü və Azərbaycanın Rumıniyadakı

səfirliyinin dəstəyi ilə iki xalqın ədəbiyyatının görkəmli nümunələrindən 50-dən çox kitab Azərbaycan və rumın dillərində nəşr olunub..

Bu gün Rumınıyada Heydər Əliyev Fondunun Rumınıya nümayəndəliyi də fəaliyyət göstərir. Bu nümayəndəlik iki ölkə arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsində böyük xidmət göstərir. Hələ 2013-cü ilin oktyabrında Heydər Əliyev Fondunun Rumınıya nümayəndəliyi ilə Rumın-Amerikan Universiteti arasında əməkdaşlıq sazişi imzalanıb. Oktyabrın 21-də Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Rumınıyanın Buxarest şəhərində fəaliyyət göstərən Rumın-Amerikan Universitetinin nəzdində Azərbaycan Araşdırmalar Mərkəzi açılıb. Açılış mərasimində universitetin rektoru, müəllimlər, tələbələr, Rumınıya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyətinin, Azərbaycan-Rumınıya Mədəniyyət və Gənclər Assosiasiyasının, Rumınıya-Azərbaycan Sənaye və Ticarət Palatasının üzvləri, ARDNŞ-in Rumınıya nümayəndəliyinin əməkdaşları, Rumınıyada yaşayan və təhsil alan azərbaycanlılar, türk-tatar icmasının təmsilçiləri, diplomatik korpusun və KİV nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbir Universitet Senatının otağında Heydər Əliyev Fondunun Rumınıya nümayəndəliyi ilə Rumın-Amerikan Universiteti arasında əməkdaşlıq sazişinin imzalanması ilə başlayıb. Sonra tədbirin iştirakçıları Azərbaycan Araşdırmalar Mərkəzinin yerləşdiyi "Bakı" otağının açılışında iştirak ediblər. Bu gün Azərbaycan Araşdırmalar Mərkəzinin iki xalq arasında olan dostluq münasibətlərinin daha da möhkəmlənməsinə xidmət edir. Bundan bir il sonra Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Buxarestdə yaradılmış, Rumın-Amerikan Universitetinin nəzdində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Araşdırmalar Mərkəzində fevralın 28-də Azərbaycan dili və ədəbiyyatı fənlərinin tədrisinə başlanılıb. Açılış mərasimində Heydər Əliyev Fondunun Rumınıya nümayəndəliyinin əməkdaşları, Rumın-Amerikan Universitetinin rəhbər və müəllim heyəti, tələbələr, Rumınıyada yaşayan azərbaycanlılar iştirak ediblər. Mərkəzin Azərbaycan dili və ədəbiyyatı müəllimi Şəfəq Məmmədova rumın tələbələri arasında Azərbaycan mədəniyyətinə, tarixinə, dilinə və ədəbiyyatına marağın həddən artıq çox olduğunu vurğulayıb. Bildirib ki, gələcəkdə bu tələbələr Rumınıyada bir çox sahələrdə çalışıb Azərbaycanın layiqli elçiləri olacaq, iki xalq arasında mövcud əlaqələrin daha da möhkəmlənməsinə səmərəli töhfələrini verəcəklər.

Tədbir bitdikdən sonra Azərbaycan dili fənninin birinci dərsi başlayıb. Bu gün də bu səmərəli fəaliyyət davam edir. Bundan başqa, Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Buxarestin 5-ci sektorunda yerləşən "Müqəddəs Maria" uşaq evinə məişət texnikası, ərzaq və geyimdən ibarət humanitar yardım edilib. Uşaq evinin direktoru Yuliana Stoiçesku Heydər Əliyev Fondunun hər zaman ehtiyacı olan insanlara kömək etdiyini bildirib və bunun yüksək qiymətləndirildiyini söyləyib. Bütün bunlar Azərbaycana rumınlar arasında hörməti artırır.

Hər il Azərbaycanın Rumınıyadakı səfirliyində Xocalı soyqırımını qurbanlarının xatirəsi anılıb. Bu il də istisnaqlı təşkil etməyib. Tədbir iştirakçıları ilk olaraq Xocalı şəhərində qətlə yetirilən insanların xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər. Çıxışlarda Azərbaycan xalqının tarix boyu erməni millətçilərinin davamlı olaraq etnik təmizləmə, soyqırım siyasətinə məruz qalmasından, öz tarixi topraqlarından qovulmasından, qaçqın və məcburi köçkünə çevrilməsindən və bütün bunların ermənilər tərəfindən kütləvi qırğınlarla müşayiət olunmasından danışılıb. Tədbir iştirakçılarına "Xocalıya ədalət" beynəlxalq təbliğat-təşviqat kampaniyası haqqında məlumat verilib, beynəlxalq miqyasda, o cümlədən Rumınıyada Xocalı soyqırımını ilə bağlı həqiqətlərin təbliğində diaspor üzvlərinin bundan sonra da aktiv fəaliyyətlərinin vacibliyi vurğulanıb. Sonda Xocalı

soyqırımına həsr olunan film nümayiş olunub. Xocalı soyqırımını ilə bağlı səfirlik tərəfindən hazırlanan pres-reliz Rumıniyanın yerli kütləvi informasiya vasitələrinə, Rumıniya parlamentinə, rəsmi dövlət orqanlarına, qeyri-hökumət təşkilatlarına, Rumıniyada fəaliyyət göstərən səfirlik və beynəlxalq təşkilatların nümayəndəliklərinə də göndərilib. Səfirliyin sosial şəbəkələrdə mövcud olan səhifələrində Xocalı faciəsi ilə bağlı müxtəlif məlumatlar yerləşdirilib.

Qeyd edək ki, anım tədbirində Azərbaycanın Rumıniyadakı səfirliyin əməkdaşları, “SOCAR Petroleum SA” şirkətinin nümayəndələri, Rumıniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti, Rumıniya-Azərbaycan İkitərəfli Sənaye və Ticarət Palatası, Rumıniya-Azərbaycan Mədəniyyət və Gənclər Assosiasiyası İdarə Heyətinin üzvləri, Rumıniyada yaşayan və təhsil alan azərbaycanlılar, işgüzar dairələrin nümayəndələri iştirak ediblər.

Üç nöqtə. - 2017.- 7 dekabr. - № 218. - S. 5.

Diaspor rəhbəri Finlandiya deputatı ilə görüşüb

Samirə Əliyeva

Finlandiyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan-Finlandiya Dostluq Cəmiyyətinin rəhbəri Təranə Nəzərova Finlandiya parlamentinin deputatı, Azərbaycan-Finlandiya parlamentlərarası dostluq qrupunun sədri Eero Lehti ilə görüşüb.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən verilən məlumatda bildirilir ki, görüşdə Belçika Krallığının paytaxtı Brüssel şəhərində “Separatizmin beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə yaratdığı təhdidlər” mövzusunda keçirilmiş beynəlxalq forumda iştirak edən Finlandiya parlamentinin deputatları Tom Pakkalen və Antero Eerolla da iştirak ediblər.

Diaspor rəhbəri Finlandiya parlamentinin deputatları ilə Brüssel Forumunu geniş müzakirə edib. Bu barədə Eero Lehtiyə geniş məlumat verən T.Nəzərova Azərbaycanın 20 ildən artıqdır erməni separatizmindən əziyyət çəkdiyini xatırladı. O, bu mövzunun Avropa ölkələrinin parlament üzvləri, tanınmış siyasətçilər, ictimai xadimlərlə geniş müzakirə olunduğunu qeyd edib.

Brüssel konfransında iştirak edən Finlandiya parlamentinin deputatları Tom Pakkalen və Antero Eerolla da öz növbəsində təəssüratlarını bölüşərək, forumun yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu vurğulayıblar. Belə tədbirlərin tez-tez keçirilməsinin zəruriliyini qeyd edən parlamentarilər bildirib ki, forum separatizmə məruz qalmış ölkələrin haqq səsini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaqla yanaşı, problemlərin optimal həllinin məqsədmüvafiq yollarla araşdırılmasına təkan verəcək.

Görüşdə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə fikir mübadiləsi aparılıb, T.Nəzərova Azərbaycan xalqının təcavüzün qurbanı olması, etnik təmizləmə faktlarını deputatın diqqətinə çatdırıb. O, həllini tapmayan Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tək-cə bölgə üçün deyil, beynəlxalq sülhə təhdidlər yaratdığını vurğulayıb

Qeyd edək ki, Tom Pakkalen Bakıda son prezident seçkilərində müşahidəçi olub. Antero Eerolla 2016-cı ildə Azərbaycan-Ermənistan qoşunlarının təmas xəttinə yaxın yerləşən Azərbaycan rayonlarına səfər edərək cəbhə xəttindəki vəziyyəti Finlandiya mediasında geniş işıqlandırıb. Eero Lehti isə 2016-cı ildə Bakıda keçirilmiş Humanitar Forumun iştirakçısı olub.

Xalq qəzeti.-2017.-9 dekabr.-№272.-S.6.

Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində ulu öndər Heydər Əliyevin xatirəsi yad edilib

Səfir Rəhman Mustafayev: “Ulu Öndərin balanslaşdırılmış siyasətinin bəhrələrini bu gün bütün Cənubi Qafqaz görür”

Fransada fəaliyyət göstərən diaspora təşkilatlarından biri də Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzidir. Bu mərkəz Azərbaycanla bağlı həqiqətlərin çatdırılmasında, tarixinin, mədəniyyətinin təbliğində böyük işlər görür. Bu günlərdə Parisdəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində dünya miqyaslı siyasətçi, xalqımızın yaddaşında qurucu və xilaskar dövlət xadimi kimi yaşayan, müasir dövlətçilik tariximizdə əbədi iz qoyan, ulu öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsi ehtiramla yad edilməsi də Azərbaycana, ulu öndərə məhəbbətdən irəli gəlir. Tədbirdə qonaqlara ümummillə lider haqqında geniş məlumat verilib, onun gördüyü işlər xüsusi vurğulanıb. Mərasim iştirakçıları əvvəlcə Ümummillə Liderin xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər. Azərbaycanın Fransadakı səfiri Rəhman Mustafayev Ulu Öndərin fəaliyyətindən danışaraq bildirib ki, 1993-cü ildə ölkənin çətin dövründə xalqın təkidli tələbi ilə hakimiyyətə qayıdan Heydər Əliyev məhz xalqın dəstəyinə arxalanaraq Azərbaycanı məhv olmaq təhlükəsindən xilas edib. Dünya miqyaslı siyasətçi Heydər Əliyev xalqımızın yaddaşında qurucu və xilaskar dövlət xadimi kimi yaşayır. Ulu Öndərin siyasi uzaqgörənliyi, müdrikliyi və qətiyyəti sayəsində ölkəmiz dünyada tanınan nüfuzlu bir dövlətə çevrilib. Qeyd edib ki, Heydər Əliyev Azərbaycana sabitlik, iqtisadi yüksəliş, səmərəli enerji siyasəti, təhlükəsizlik, sosial inkişaf, demokratiya gətirib, dövlətin hərtərəfli tərəqqisi üçün addımlar atıb, onun müsbət beynəlxalq imicinin formalaşmasını təmin edib. Dövlətimizin və dövlətçiliyimizin memarı olan Heydər Əliyevin məqsədyönlü siyasəti nəticəsində müstəqillik illərində Azərbaycan inkişaf edərək regionun lider dövlətinə çevrilib. Ulu Öndər hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra Qərbə inteqrasiya yolunu tutub və onun balanslaşdırılmış xarici siyasəti sayəsində ölkəmiz nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlara üzv olub. Ümummillə Liderin apardığı uğurlu neft strategiyası, siyasi və iqtisadi islahatlar nəticəsində Bakıda "Əsrin müqaviləsi" adlanan beynəlxalq saziş imzalanıb. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum kimi neft və qaz kəmərləri Ulu Öndərin uğurlu siyasətinin bəhrələridir. “Ulu Öndərə görə enerji təhlükəsizliyi milli təhlükəsizliyin tərkib hissəsi olaraq, aparıcı rol oynamalı idi. Heydər Əliyev həmin dövrün bütün incəliklərini nəzərə alaraq mükəmməl neft strategiyasını hazırladı. Bu strategiyayı həyata keçirməklə Azərbaycanın regionun liderinə çevrilməsinin təməlini qoydu və dövlətin qlobal siyasətdə rolunu yüksəltdi. Ulu Öndərin balanslaşdırılmış siyasətinin bəhrələrini bu gün bütün Cənubi Qafqaz görür”-deyə səfir R.Mustafayev vurğulayıb.

Diqqətə çatdırıb ki, Ulu Öndərin layiqli varisi Prezident İlham Əliyev bütün sahələrdə həyata keçirdiyi uğurlu islahat proqramları ilə Heydər Əliyevin siyasi kursunu daha da zənginləşdirib. Azərbaycan bütün sahələrdə böyük və əhəmiyyətli layihələrə imza atıb. Sonra gənc pianoçu Etibar Əsədli Ulu Öndərin sevdiyi mahnıları ifa edib. Mərasimdə iştirak edən Fransanın Azərbaycandakı birinci səfiri olmuş Jan Perren səfir olduğu dövrdə Ulu Öndər ilə görüşlərindən, xatirələrindən danışdı. O, ümummillə lider Heydər Əliyevin Azərbaycan–Fransa münasibətlərinə böyük əhəmiyyət verdiyini diqqətə çatdırıb. “Heydər Əliyev haqqında Azərbaycana səfir təyin

olunmazdan əvvəl eşitmişdim. O, təkcə Sovet İttifaqında deyil, onun hüdudlarından kənar da böyük şəxsiyyət, dövlət xadimi kimi tanınırdı. Azərbaycana səfir təyin olunandan sonra birinci arzum onu görmək idi. Həmin illər vəziyyət çox ağır idi, güclü şaxtalar var idi. İstilik üçün heç nə yox idi. Belə çətin vəziyyətdə Naxçıvana Heydər Əliyevi görməyə getdim və bu bizim ilk görüşümüz idi. Naxçıvanda çox çətin vəziyyətdə, soyuqda işləyirdi. O, elə qətiyyətli şəxsiyyət idi ki, çətinliklərə baxmayaraq, bütün enerjisi ilə ölkəsi üçün çalışırdı. Heydər Əliyev Bakıya gələndən sonra mən daima onun dəstəyinin şahidi oldum. Görüşüb danışdıq, çətinliklərimdən danışanda mənə kömək etməyə çalışırdı. Heydər Əliyev Fransa ilə münasibətlərə böyük önəm verirdi. Fransaya səfərləri zamanı Parisdə də görüşürdük. Heydər Əliyev böyük diplomat, siyasətçi və dövlət xadimi idi”-deyə Jan Perren vurğulayıb.

Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi Parisdə bir sıra tədbirlərin təşkilində də yaxından iştirak edir və Azərbaycan musiqisinin təbliğində önəmli rol oynayır. Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində Azərbaycanın Fransadakı səfirliyinin və Azərbaycan Evinin dəstəyi ilə Sank-Peterburq Mariinski Opera Teatrının solisti, beynəlxalq müsabiqələr laureatı, bakılı Timur Abdikeyevin konserti olub. Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzindəki konsertində müğənninin ifa etdiyi “Sarı gəlin”, “Bazarda alma” kimi xalq mahnıları tamaşaçılar tərəfindən xüsusi alqışlarla qarşılanıb.

Bu il Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində Paris Azərbaycan Evi yaradılmasının 25 illiyini və fəaliyyətinin yenidən bərpasının 5 illiyi də qeyd edib. Tədbir Azərbaycanın Fransadakı səfirliyinin dəstəyi ilə Parisdə yerləşən Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində keçirilib. Yubiley gecəsində Azərbaycanın Respublikasının Fransada səfiri Rəhman Mustafayev, Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının Prezidenti Jan-Fransua Mansel, Azərbaycanın UNESCO yanındakı səfiri Anar Kərimov, diplomatlarımız, Fransanın siyasi və ictimai xadimləri, azərbaycan diasporasının nümayəndələri iştirak edib. Paris Azərbaycan Evinin Prezidenti, Fransada Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının baş katibi, Mirvari Fətəliyeva qonaqları salamlayaraq Azərbaycan Evinin yaranması tarixindən söhbət açıb.

1992-ci ildə Ramiz Abutalıbov tərəfindən yaradılan təşkilatın əsas məqsədi Azərbaycanı Fransada tanıtmmaq, burada Azərbaycan mədəniyyətini, tarixini və həqiqətlərini təbliğ etməkdir. O çıxışında Ramiz Abutalıbovun Azərbaycan Evinin fəaliyyətini hər zaman izlədiyini və dəstəklədiyini qeyd edib. O, bildirib ki, bundan sonra da “Azərbaycan Evi” öz fəaliyyətini məqsədyönlü şəkildə quraraq, Azərbaycan xalqının XX əsrdə yaşadığı faciələri, məruz qaldığı soyqırım aktları, Qarabağ münaqişəsinin səbəbləri, torpaqlarımızın 20 faizinin Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğalı və digər faktları Fransa ictimaiyyətinə obyektiv şəkildə çatdırılmasında əlindən gələni əsirgəməyəcək.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycanın Fransadakı səfiri Rəhman Mustafayev Paris Azərbaycan Evinin bugünkü əldə etdiyi uğurları alqışlayıb. R. Mustafayev bildirib ki, Paris Azərbaycan Evinin layihələri, habelə Qarabağla bağlı həqiqətləri Fransa ictimaiyyətinə çatdırılmasında, Azərbaycanın mədəniyyətinin, incəsənətinin Fransada tanınması və digər fəaliyyətləri Azərbaycanın Fransada səfirliyi tərəfindən həmişə dəstəkləndiyini və bundan sonra da dəstəklənəcəyini bildirib.

Azərbaycanın Dostları Assosiasiyasının Prezidenti Jan-Fransua Mansel Paris Azərbaycan Evinin 25 illiyi münasibətilə təbrik edib və tədbir iştirakçılarında Azərbaycan qadınlara verilmiş səs hüququnun tarixi, ölüm cəzasının ləğv edilməsi və Azərbaycanın əldə etdiyi digər tarixi nəaliyyətləri barədə məlumat verib.

Tədbir zamanı Azərbaycan Evinin idarə heyəti layihələrin həyata keçirilməsində təşkilata könüllü yardım edən gənclərə təşəkkürnamələr təqdim edib. Tədbirin bədii hissəsində Vurğun Vəkilov, Səidə Zülfüqarova, Etibar Əsədli, Səddam Novruzbəyov, Sahib Əsədov və məşhur tenor, Marinskiy teatrının solisti Timur Abdikiyev Azərbaycan klassik musiqisindən ibarət repertuarları ilə çıxış ediblər. Parisdə yaşayan və Azərbaycanı öz əfsanəvi ifaları ilə təmsil edən istedadlı musiqiçilərimiz bu axşam Qara Qarayevin eskiz, Emil Əfrasiyabın ataya məktub, Aqşin Əlizadənin dastan, kohnə oyunlar, Oqtay Zülfüqarovun prelud, Tofiq Quliyevin qaytağı, axşam və digər əsərləri ilə heyran ediblər. Tədbir milli mətbəximizin ləziz nümunələrindən ibarət şam süfrəsi ilə başa çatıb.

Üç nöqtə. - 2017.- 13 dekabr. - № 222. - S. 9.

Avstraliya-Azərbaycan-Türk Dostluq Birliyi Azərbaycanı bu ölkədə tanıdır

Birlik, onun mədəniyyətini, siyasətini dünyaya çatdırmaq, millətçilik və lobbicilik siyasətini yürüdür

Avstraliya İttifaqı Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyini 26 dekabr 1991-ci ildə tanıyıb. İki dövlət arasında diplomatik münasibətlər 1992-ci ildə qurulub. 2012-ci ilin aprelində isə Azərbaycanın Avstraliyada səfirliyi təsis edilib. Avstraliyaya azərbaycanlıların mühacirəti 1950-ci illərdən başlayır. Əvvəl Türkiyə ilə Avstraliya arasında imzalanmış miqrasiya müqavilələrinə uyğun olaraq, buraya Türkiyə azərbaycanlılarının daxil olduğu kütləvi mühacirət başlanıb. Əsasən orta sinfin nümayəndələri içərisində olan azərbaycanlılara ziyalıların çoxluq təşkil etdiyi Cənubi Azərbaycan mühacirlərinin də qoşulması burada diasporumuzun formalaşmasına şərait yaradıb. Avstraliyada 2011-ci il siyahıyaalmasına görə, ölkədə 450 nəfər Azərbaycan mənşəli insanın yaşadığı təsdiq olundu. Azərbaycanlılar iki ölkə arasında biznes və investisiya bağlarının təbliğində və təşviqində böyük işlər görürlər. Müstəqillik əldə edildikdən sonra Avstraliyada fəaliyyətini genişləndirən soydaşlarımız buraya Azərbaycandan musiqiçilər, alimlər, yazıçılar, incəsənət ustalarını bir neçə dəfə dəvət ediblər. Xoşagələnlər həm də ondan ibarətdir ki, bu ölkədə Avstraliya-Azərbaycan-Türkiyə Dostluq Assosiasiyası fəaliyyət göstərir. Avstraliya-Azərbaycan-Türk Dostluq Birliyi ilk olaraq Avstraliya-Azərbaycanlılar Birliyi adı altında 1992-ci ilin aprel ayında Sidney şəhərində təsis edilib. 2007-ci il aprel ayının 20-də keçirilən Dünya azərbaycanlılarının II qurultayından sonra Avstraliya- Azərbaycanlılar Birliyi Avstraliya- Azərbaycan-Türk Dostluq Birliyi adlanmağa başlayıb. Birliyin məqsədi Azərbaycanı Avstraliyada və bütün dünyada tanımaq, onun mədəniyyəti, siyasətini dünyaya çatdırmaq, millətçilik və lobbicilik siyasətini yürütməkdir.

Təşkilatda Avstraliya Universitetində təhsil alan azərbaycanlı tələbələrlə və müəllimlərlə mütəmadi olaraq görüşlər keçirilir, müxtəlif informasiyalar onlara çatdırılır. 1993-cü il yanvarın 3-də Birliyin təşəbbüsü ilə "Azərbaycanın səsi" radiosu təsis edilib, onun redaktoru Gülzar Qasımova təyin olunub. "Azərbaycanın səsi" radiosunda mütəmadi olaraq Azərbaycanın mədəniyyəti haqqında, Azərbaycanda keçirilən tədbirlər, bayramlar barəsində azərbaycanca və ingiliscə verilişlər hazırlanıb nümayiş olunur. Bu radio vasitəsilə Azərbaycan tarixinə qanlı hərflərlə yazılmış 20 Yanvar faciəsi şəhidlərinin xatirəsi Avstraliya və Yeni Zelandiyada da ehtiramla yad olunur. Avstraliyanın Sidney şəhərindəki "Azərbaycanın səsi" radiosu ilə 1990-cı il yanvarın 20-də Azərbaycan xalqına qarşı törədilmiş qanlı cinayət haqqında ətraflı məlumat yayılıb, dinləyicilərin bu faciə barədə fikirlərini öyrənmək üçün açıq efir saati keçirilib. Bundan başqa, Sidneydə faciə qurbanlarının xatirəsini anmaq məqsədi ilə "Türk Evi"ndə "dəyirmi masa" təşkil olunub, keçmiş Sovet ordusunun törətdiyi vəhşilikləri əks etdirən fotoşəkillər və videogörüntülər nümayiş etdirilib.

Bundan başqa, "Azərbaycanın Səsi" (Voice of Azerbaijan) radiosu vasitəsilə Xocalı soyqırımını ilə əlaqədar xüsusi veriliş hazırlanıb.

Radio proqramının rəhbəri Gülzar Qasımovanın təqdimatında efirə çıxan verilişdə Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğalı faktı, erməni qoşunları tərəfindən yerli dinc azərbaycanlılara qarşı qətlialmların törədilməsi, Xocalı soyqırımının dünyada tanınmasında türk xalqlarının birgə fəaliyyəti və digər mövzularda söhbət aparılıb.

Verilişdə bildirilib ki, 1992-ci il fevralın 26-da Ermənistan hərbi birləşmələri 7 min əhalisi olan Xocalı şəhərində soyqırım aktı həyata keçirib. Xocalı soyqırımı zamanı 613 nəfər öldürülüb, 1000 nəfər müxtəlif yaşlı dinc sakin aldığı güllə yarasından əlil olub. 106 nəfər qadın, 63 azyaşlı uşaq, 70 qoca qətlə yetirilib. 8 ailə tamamilə məhv edilib, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq isə valideynlərindən birini itirib. Faciə baş verən gecə 1275 nəfər dinc sakin əsir götürülüb, onlardan 150 nəfərin taleyi indi də məlum deyil. Xocalı soyqırımı ildönümü və bu dəhşətli faciənin qurbanlarının xatirəsi hər il olduğu kimi bu il də Avstraliyanın müxtəlif şəhərlərində anılıb

“Azərbaycanın Səsi” (Voice of Azerbaijan) radiosu Azərbaycanın görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin vəfatının 14-cü ildönümünə həsr olunmuş veriliş də hazırlayıb. Verilişdə ulu öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətindən söhbət açılıb, onun Azərbaycanın müstəqilliyinin möhkəmləndirilməsi və siyasi-iqtisadi sabitliyinin təmin olunmasındakı əvəzsiz rolu vurğulanıb. Qeyd edək ki, “Azərbaycanın səsi” radiosu artıq 24 ildir ki, fəaliyyət göstərir. Radio Avstraliyada yaşayan azərbaycanlı dinləyiciləri Azərbaycanın və Avstraliyanın sosial-siyasi həyatında baş verən hadisələr barədə məlumatlandırır.

Bu ölkədə Azərbaycan musiqisinin təbliğində Avstraliya-Azərbaycan-Türkiyə Dostluq Birliyi yaxından iştirak edir. Məsələn, Azərbaycanın Avstraliyadakı Səfirliyinin təşəbbüsü və Avstraliya-Türkiyə Təşviqat İttifaqının, Avstraliya-Azərbaycan Mədəniyyət Assosiasiyasının, Avstraliya-Türkiyə Qarşılıqlı İttifaqının, Avstraliya-Azərbaycan-Türkiyə Dostluq Birliyinin təşkilatçılığı ilə Sidney şəhərində Azərbaycan-Türk dostluq konserti keçirilib. Konsert zamanı Azərbaycandan gəlmiş Dövlət Mahnı və Rəqs ansamblının solistləri, əməkdar artistlər Sevinc Hüseynli və Elnur Süleymanov milli rəqs nümunələri ilə göstəriblər, tarzən Şəhriyar İmanov milli musiqi ifa edib. Avstraliyada fəaliyyət göstərən “Austolian Dance Academy” adlı rəqs qrupu türk rəqs nümunələri nümayiş etdirib. Həmçinin, Avstraliyada yaşayan həvəskar musiqiçilər Bəhram Şokrollazadə və pianoçu Tənnaz Rafie, eləcə də həvəskar rəqqas Kirsti Fransesin (Kirsty Frances) ifa etdiyi milli musiqi nümunələri tamaşaçıların böyük marağına səbəb olub.

Avstraliya-Azərbaycan-Türkiyə Dostluq Birliyi Azərbaycan mətbəxinin Avstraliyada təbliğində də yaxından iştirak edir. Azərbaycan ilk dəfə Avstraliyanın Qərbi Avstraliya ştatının paytaxtı Pert şəhərində keçirilmiş Beynəlxalq milli mətbəx festivalında iştirak edib. Yeddinci beynəlxalq festival Avstraliyada akkreditə olunmuş konsulluq korpusu tərəfindən təşkil olunub. Tədbir Azərbaycan konsulluğu, Avstraliya-Azərbaycan-Türkiyə Dostluq Birliyi və Avstraliyada yaşayan həmvətənlərimiz tərəfindən təşkil edilib. Festivalın qonaqlarına və iştirakçılara Azərbaycan milli mətbəxindən yemək növləri, eləcə də mədəni proqram təqdim olunub. Tədbir Qərbi Avstraliyanın qubernatorunun rəsmi iqamətgahının ərazisində təşkil olunub. Festivalın Azərbaycan pavilyonundan əldə olunan gəlir “Girls Academy” xeyriyyə fonduna təqdim edilib. Festivalda iştirak edən ölkələr arasında Almaniya, Avstriya, Azərbaycan, Belçika, Braziliya, Cənubi Afrika Respublikası, Cənubi Koreya, Çin, Danimarka, Estoniya, Hindistan, Xorvatiya, İndoneziya, İsveç, İtaliya, Kolumbiya, Malayziya, Mavriki, Nepal,

Niderland, Norveç, Şri-Lanka, Vyetnam, Yaponiya və Yunanıstan yer alıb. Azərbaycan mətbəxi sonrakı illərdə keçirilən Beynəlxalq milli mətbəx festivalında iştirak edib və Azərbaycanın zəngin mətbəxini bu ölkənin sakinlərinə sevdirib.

Üç nöqtə. - 2017.- 14 dekabr. - № 223. - S. 9.

Diaspor rəhbəri Misir parlamentində görüş keçirib

Seymur Nəsirov: “Xalqlarımız arasındakı dostluq münasibətlərinin çox qədim tarixi var”

“Vətənpərvər” – Azərbaycanın Misirdə Diaspor Təşkilatları Birliyinin sədri, tədqiqatçı-alim Seymur Nəsirov Misir parlamentinin Vəqflər və Dini komitəsinin sədri, professor Usəmə əl-Əbdillə görüşüb. Görüşdə Seymur Nəsirov Azərbaycan həqiqətləri, ölkəmizin cəlb olunduğu Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, ərazisinin 20 faizinin hələ də Ermənistan tərəfindən işğal altında saxlanması, bir milyondan çox qaçqın və köçkünün olması, Xocalı soyqırımını barədə ətraflı məlumat verib. Diaspor rəhbəri eyni zamanda Azərbaycanın müharibə şəraitində yaşamasına baxmayaraq, son illər iqtisadi, sosial və digər sahələrdə əldə etdiyi uğurlardan da bəhs edib. Azərbaycan-Misir əlaqələrindən də söhbət açan S. Nəsirov xalqlarımız arasındakı dostluq münasibətlərinin çox qədim tarixə malik olduğunu vurğulayıb. Nəsirov Azərbaycandakı multikultural dəyərlərdən və tolerantlıqdan söhbət açıb. “Azərbaycan müxtəlif sivilizasiyaların qovuşduğu məkan olaraq, əsrlər boyu milli-mədəni rəngarənglik mühitinin formalaşdığı, ayrı-ayrı millətlərin və konfessiyaların nümayəndələrinin sülh, əmin-amanlıq, qarşılıqlı anlaşma və dialoq şəraitində yaşadığı bir diyardır”- deyə o qeyd edib.

S. Nəsirov Azərbaycanda olan yüksək tolerantlıq mühiti səbəbindən Misirdə keçirilən beynəlxalq səviyyəli bir çox tədbirlərə, elmi konfranslara dəvət aldığı diqqətə çatdırıb. 19-20 noyabr tarixində Qahirədə “Radikalizmə qarşı birgə mübarizə və dialoqun gücləndirilməsi” mövzusunda keçirilən beynəlxalq forumda azərbaycanlı nümayəndələrin də iştirak etdiyini vurğulayıb.

Misir parlamentinin Vəqflər və Dini komitəsinin sədri Usəmə əl-Əbdil isə öz növbəsində azərbaycanlıların Misirin inkişafına verdiyi töhfələrdən məmnunluğunu dilə gətirərək hər zaman dost Azərbaycan xalqının yanında olduğunu və bundan sonra da xalqlarımız arasında bu dostluğun möhkəmlənməsinə çalışacağını bildirib. Görüşün sonunda S. Nəsirov ərəb mənbələrinə istinad edərək Misirdə fəaliyyət göstərmiş 100 azərbaycanlı alim və ədib haqqında yazdığı kitabı komitə sədrinə hədiyyə edib.

Qeyd edək ki, S. Nəsirov azərbaycanlı alimlərin Misirdə tanınmasında önəmli rol oynayır. Onun Misir Ərəb Respublikasının siyasi və diplomatik çevrəsində tanınan nüfuzlu "Diplomatiya" qəzetində dərc olunan məqaləsi də bunun bariz nümunəsidir. “Vətənpərvər” – Azərbaycanın Misirdə Diaspor Təşkilatları Birliyinin sədri, tədqiqatçı-alim Seymur Nəsirovin "Misirdə Azərbaycan dahilərinin rolu" sərəlvhəli məqaləsində bu ölkədə çox böyük nüfuza malik olmuş əslən azərbaycanlı tarixi şəxsiyyətlərdən söhbət açılır. Yazıda Misirin baş qazisi olmuş Əfzələddin Xunci, Misirin baş həkimi olmuş Fəthullah İbnu Nəsif və başqaları haqqında geniş məlumat əksini tapıb. Müəllif, Misirlə Azərbaycan arasındakı əlaqələrin qədim zamanlardan yüksək səviyyədə olduğunu ərəb mənbələrində göstərdiyini diqqətə çatdırıb.

Misir parlamentinin Vəqflər və Dini komitəsinin sədri Usəmə əl-Əbdil dekabrın 21-də Bakıda keçiriləcək “2017 - İslam Həmrəyliyi İli: Dinlər və mədəniyyətlərarası dialoq” mövzusunda yekun beynəlxalq konfransa qatılmaq üçün Azərbaycana səfər edəcək.

Qeyd edək ki, Seymur Nəsirov bu gün Misirdə fəaliyyət göstərən ən fəal diaspora təşkilatına rəhbərlik edir və iki ölkə arasında müxtəlif sahələrdə əlaqələrin inkişafında önəmli rol oynayır. O bildirib ki, Misirə ilk qədəm qoyduğum gündən, diaspor fəaliyyətinə başlayıb. “Hər zaman vətənimizi gözəl davranış və xeyriyyə fəaliyyətlərimizlə təmsil etməyə çalışdıq. Misirin ən mötəbər universitetlərində Azərbaycanla bağlı konfranslarda çıxışlarım haqqında yayılan xəbərlərdə də diaspor fəali kimi təqdim olunurdum. Qısa zaman ərzində çoxlu tədbirlər keçirdik. Dəfələrlə Misirin dövlət televiziya kanalında Azərbaycanın tarixi, incəsənəti, turizm potensialı və dahi şəxsiyyətləri haqqında söhbət açdıq. İlk dəfə olaraq Azərbaycan mətbəxinə diasporun fəal xanımları vasitəsilə Misir dövlət televiziya vasitəsi ilə təqdim etdik. Azərbaycan-Misir tarixi əlaqələr haqqında məqalə yazıb, qəzetdə dərc etdirdik. Burdakı səfirliyimizlə birgə universitet tələbələri arasında "Mən Azərbaycan haqqında nə bilirəm" müsabiqəsini təşkil etdik. Misirin mötəbər universitetlərində ilk dəfə olaraq Azərbaycan dilinin tədrisinin azərbaycanlı diaspor fəalları tərəfindən aparılmasını təşkil etdik. Bu yolla da biz yüzlərlə tələbəyə Azərbaycan dili ilə yanaşı, vətənimizin tarixini, coğrafiyasını, mədəniyyətini və həqiqətlərini çatdırmağa çalışırıq. Misirdə təşkil olunan yerli və beynəlxalq tədbirlərdə dəfələrlə iştirak edərək, vətənimizlə bağlı həqiqətləri çatdırmağa çalışırıq. Qeyd etdiyim kimi, uzun illərdir tələbələrə dəstək olmağa çalışıram, xüsusilə də azərbaycanlı tələbələrə. Sadəcə, tələbələr deyil, eyni zamanda yüksək vəzifəli və elm sahəsində tanınmış azərbaycanlılara lazımı köməkliyi göstəririk”.

Onun sözlərinə görə, Misirdə Heydər Əliyevin xatirəsi hər il anılır. “Ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 94-cü il dönümü ilə əlaqədar Azərbaycanın Misirdəki səfirliyi tərəfindən silsilə tədbirlər keçirilib. Biz də bir diaspora təşkilatının nümayəndələri kimi tədbirlərin fəal iştirakçıları idik”. Seymur Nəsirov deyib ki, belə tədbirlərdən biri bu ilin mayında Misirin beş milyon əhalisi olan Qəlyubiyyə əyalətində keçirilib. “Bu əyalətdə yerləşən Misir-Azərbaycan Dostluq parkına gələn səfirlik əməkdaşları, burada yaşayan, işləyən, təhsil alan azərbaycanlılar, Qəlyubiyyənin qubernatoru general Mahmud Aşmavi, Misir ictimaiyyətinin tanınmış xadimləri, KİV nümayəndələri, Azərbaycanın Misirdəki diasporası əvvəlcə sözügedən parkda yerləşən mədəniyyət və təhsil ocağını ziyarət etdi, orada qurulan Azərbaycan və ulu öndər Heydər Əliyevin güşələri ilə tanış oldular. Tədbir iştirakçıları ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan-Misir Dostluq parkında ucaldılmış heykəlini ziyarət edib və heykəlin önünə gül-çiçəklər qoyaraq, Ulu öndərin əziz xatirəsini yad etdilər”.

Diaspora fəali bildirib ki, səfir T. Rzayev tədbiri giriş sözü ilə açaraq, ulu öndərin həyat və fəaliyyəti barədə ətraflı məlumat verdi, ümummilli liderin Azərbaycan tarixində əvəzsiz roluna toxundu, məhz onun səmərəli fəaliyyəti nəticəsində ölkəmizin qısa müddət ərzində regionun aparıcı və ən güclü dövlətinə çevrildiyini diqqətə çatdırdı. “Hazırda Azərbaycanın hər guşəsində Ulu öndərin mirasına, məktəblərə, muzeylərə, teatrlara, yaşayış komplekslərinə, sənaye obyektlərinə, turizm, səhiyyə və idman mərkəzlərinə rast gəldiyini vurğuladı. Çıxışında səfir iki ölkə arasında münasibətlərin yaxşı səviyyədə olduğunu vurğulayaraq, əlaqələrin daha da inkişafı üçün səylərini əsirgəməyəcəyini bildirdi”.

Onun sözlərinə görə, tədbirdə çıxış edərək ulu öndərin elmə, təhsilə, mədəniyyətə, ölkəmizə dost olan ölkələrlə, o cümlədən Misirə əməkdaşlığın inkişafına böyük əhəmiyyət verdiyini, 1994-cü ildə rəsmi səfərlə Misirdə olduğunu qeyd etdim. “Sonra tədbir iştirakçıları Heydər Əliyev haqqında sənədli filmə baxdılar. Daha

sonra Misirin Qahirə və Ayn Şəms universitetlərinin tələbələri arasında keçirilən "Mən Azərbaycan haqqında nə bilirəm?" inşa müsabiqəsinin qalibləri elan olundu, səfir T. Rzayev qaliblərə qiymətli hədiyyələr verdi. Digər müsabiqə iştirakçlarına isə mən diplomlar təqdim etdim”.

“Vətənpərvər” – Azərbaycanın Misirdə Diaspor Təşkilatları Birliyinin sədri, tədqiqatçı-alim Seymur Nəsirov bildirib ki, ulu öndərin doğum gününün 94 illiyi Misirin KİV-də geniş şəkildə işıqlandırılıb

Diaspora fəalı bildirib ki, keçirdikləri tədbirlərdən biri də Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi ilə bağlı “Azərbaycan Günü”dür.

Üç nöqtə. - 2017.- 20 dekabr. - № 227. - S. 9.

Azərbaycan diasporası Latviyadakı tədbirlərdə yaxından iştirak edirlər

Riqada Ticarət Evinin açılması Azərbaycandan Latviyaya ixracı artırmağa imkan verəcək

“Parlamentlərarası əlaqələrimiz də uğurlu inkişaf yolu keçib. İki ölkə arasında aktiv parlament diplomatiyası həyata keçirilib, qarşılıqlı səfərlər və görüşlər intensiv xarakter alıb. Hazırda Azərbaycan və Latviyanın parlamentində əməkdaşlıq üzrə müvafiq işçi qruplar fəaliyyət göstərir. 2015-ci il fevralın 26-da Latviya Seyminin Azərbaycan-Latviya parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupu Xocalı faciəsinin insanlıq əleyhinə cinayət olduğunu bildirən bəyanat qəbul edib. İki ölkənin parlament sədrləri arasında yaxın işçi və dost münasibətlər yaranıb. 2016-cı ilin oktyabr ayında Latviya Seyminin sədri İnara Murniyetse Azərbaycana, 2017-ci ilin may ayında isə Azərbaycan Milli Məclisinin sədri Oqtay Əsədov Latviyaya səfər edib”. Bu sözləri Azərbaycanın Latviyadakı səfiri Cavanşir Axundov ölkələrimiz arasında münasibətlərin hazırkı səviyyəsi və inkişaf perspektivləri ilə bağlı deyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan iqtisadiyyatına xarici investorları cəlb edilməsi və Azərbaycanın iqtisadi potensialını populyarlaşdırılması məqsədilə bu ölkədə bir sıra tədbirlər keçirilir. “Tədbirlərin keçirilməsində diaspora təşkilatları? Buradakı azərbaycanlı sahibkarlar yaxından iştirak edirlər”. Məsələn, bu ilin mayında Riqada Azərbaycanla iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi məsələləri müzakirə edilib. Azərbaycanın Latviyadakı səfiri Cavanşir Axundov Latviyada fəaliyyət göstərən azərbaycanlı sahibkarlarla, diaspora təşkilatının nümayəndələri ilə görüşüb. Görüşdə Azərbaycan ilə Latviya arasında iqtisadi əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi və əmtəə dövriyyəsinin həcmünün artırılması məsələləri müzakirə olunub. Azərbaycan ilə Latviya arasında siyasi dialoqun yüksək səviyyəsi barədə məlumat verən səfir vurğulayıb ki, ötən il ikitərəfli münasibətlər üçün siyasi baxımdan uğurlu olub. O qeyd edib ki, ölkələrimiz arasında iqtisadi əməkdaşlığın da bu cür yüksək səviyyədə olması arzu edilir.

C.Axundov azərbaycanlı diasporasının diqqətinə çatdırıb ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda əlverişli investisiya şəraiti yaradılıb, biznesin inkişafına mane olan bürokratik əngəllərin azaldılması üçün əlavə addımlar atılır. Səfir iqtisadi əlaqələri genişləndirmək və iki ölkə arasında əmtəə dövriyyəsinə artırmaq imkanı yarada biləcək bir neçə layihənin, o cümlədən “ZUBR” konteyner qatarı layihəsinin adını çəkib. Azərbaycanlı sahibkarlar da öz növbəsində, iqtisadi əməkdaşlığın genişləndirilməsi imkanları barədə təkliflər söyləyiblər. Xüsusi olaraq qeyd edilib ki, Azərbaycan ilə Latviya arasında daimi birbaşa aviareys açılması, heç şübhəsiz, bu məsələdə birinci dərəcəli rol oynayacaq.

Azərbaycanlı biznesmenlər Riqada Ticarət Evi açılmasının məqsədəuyğunluğunu vurğulayaraq bildiriblər ki, bu Azərbaycandan Latviyaya ixracı artırmağa imkan verəcək. Görüşdə Latviyadakı Azərbaycan diasporunun fəaliyyətini canlandırmaq məsələləri də müzakirə olunub.

Bundan başqa, bu il Avropanın bir sıra ölkələrinin Latviya ilə ticari əməkdaşlıq üzrə nümayəndələri, iri şirkətlərin rəhbərləri, biznesmenlər, bank sektorunun rəhbər işçiləri və diplomatlar Azərbaycan iqtisadiyyatına xarici investisiyanın cəlb edilməsi tədbirində iştirak ediblər. Tədbirə Azərbaycanın Latviyadakı səfirliyi lobbicilik

edib. Tədbirin əvvəlində ölkəmizin iqtisadi, aqrar, turizm və digər sahələrdə mövcud potensialına və uğurlarına aid videoçarx nümayiş etdirilib. Azərbaycanın Latviyadakı səfiri Cavanşir Axundov “Müasir mərhələdə Azərbaycanın iqtisadi inkişafı” mövzusunda məruzə ilə çıxış edib. O, tədbir iştirakçılarına Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, enerji sektorunun yaradılması və inkişafı, ölkəmizin iqtisadi potensialı və biznes mühiti barədə məlumat verib. Səfir ölkəmizin iqtisadi uğurları barədə söhbət açaraq Azərbaycanın hərtərəfli inkişaf etməsini vurğulayıb. Qeyd olunub ki, Azərbaycanın daha da tərəqqi etməsi üçün möhkəm təməl yaradılması ümummilli lider Heydər Əliyevin sosial-iqtisadi strategiyasının həyata keçirilməsi sayəsində mümkün olub. Ölkə iqtisadiyyatının hərtərəfli inkişafı üçün neft amilindən məharətlə istifadə edilməsi faktı Ümummilli Liderin dərin iqtisadi islahatlar strategiyasında xüsusi yer tutur. Daxili və xarici təzyiqlərə baxmayaraq Ulu Öndərin bu strategiyasının həyata keçirilməsi, 1994-cü ilin sentyabrında 13 şirkəti birləşdirən beynəlxalq konsorsiumla Azəri-Çıraq-Günəşli neft yataqlarının işlənməsinə dair “Əsrin kontraktı”nın imzalanması yüksək siyasi əzmkarlığın və qətiyyətin təntənəsi olub.

C. Axundov diqqətə çatdırıb ki, əsası Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş, Azərbaycanın davamlı tərəqqisini təmin edən fəaliyyət xəttini bu gün Prezident İlham Əliyev uğurla davam etdirir. Ölkəmizin Prezidenti əsası ümummilli lider tərəfindən müəyyən edilmiş strategiyayı indiki mürəkkəb vəziyyətdə uğurla həyata keçirir, yeni dövrün ruhuna uyğun olaraq bu strategiyayı daha da zənginləşdirir. Ötən dövr ərzində aqrar sənaye kompleksində islahatların geniş miqyas almasını qeyd edən səfir deyib ki, ölkəmizdə güclü sahibkarlar sinfi formalaşmışdır. Bu gün Azərbaycan özünün ərzaq təhlükəsizliyini təmin edən azsaylı ölkələrdən biridir. Səfir Azərbaycan iqtisadiyyatının bütün sektorlarını icmal şəklində nəzərdən keçirərək ölkəmizdə yaradılmış texnoloji parklar, Azərbaycanın turizm imkanları, əcnəbi sərmayədarların fəaliyyəti üçün əlverişli mühit, habelə aqrar sektorun indiki vəziyyəti barədə söhbət açmışdır.

Qeyd olunub ki, bu gün ölkədə həyata keçirilən sosial-iqtisadi siyasət nəticəsində qeyri-neft sektorunun inkişafına xüsusi diqqət yetirilir, iqtisadiyyatın şaxələndirilmiş şəkildə inkişafı təmin edilir. Səfir qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda turizm sektorunun gücləndirilməsini prioritet vəzifə kimi elan etməklə bu sektorun kompleks şəkildə inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlayır. Səfirin çıxışı böyük maraqla qarşılanıb, latviyalı sahibkarlar Azərbaycanda biznes mühiti ilə bağlı çoxsaylı suallar verib.

Bu il Azərbaycanın Latviyadakı səfirliyinin və diaspora təşkilatlarının fəal iştirakı ilə keçirilən tədbirlərdən biri də Azərbaycanın Riqada 21-ci ənənəvi Milad yarmarkasında təmsil olunmasıdır. Dekabrın 2-də Rıqa Dumasında Beynəlxalq Qadınlar Klubunun və 29 səfirliyin təşkilatçılığı ilə 21-ci ənənəvi Milad bazarı açılıb. Xeyriyyə bazarında müxtəlif xalqların yeməkləri və içkiləri, Milad bayramına həsr olunmuş orijinal suvenirlər, əl işləri təqdim edilib. Azərbaycanın Latviyadakı səfirliyi və diaspora təşkilatları xeyriyyə tədbirində iştirak ediblər. Ən gəlimli-gedimli pavilyonlardan biri olan Azərbaycan pavilyonunda diasporamızın səyləri ilə milli mətbəximizin yeməkləri, habelə ölkəmiz haqqında kitablar, bukletlər təqdim olunub. Yarmarkadan əldə olunan pullar xeyriyyə işlərinə yönəldilib. Riqada yaşayıb-ışləyən əcnəbilər xeyriyyəçiliyə sanballı yardım göstərirlər. Milad bazarı ənənəsini öz ailələri ilə birlikdə xarici səfirlər, habelə Latviyanın tanınmış rəsmi şəxsləri, diaspora

nümayəndələri dəstəkləyirlər. “Ocaq” Azərbaycan Mədəniyyəti Mərkəzinin rəhbəri Roman Əliyev bildirib ki, bu yarmarka Azərbaycanın tanınması üçün çox faydalıdır və biz hər il bu tədbirdə iştirak edirik.

Üç nöqtə. - 2017.- 23 dekabr. - № 230. - S. 9.

Litvada Azərbaycan diaspor təşkilatları silsilə tədbirlər həyata keçirməyə başlayıb

Layihənin əsas hissəsi 1918-ci ildə əsas qoyulmuş müstəqil Azərbaycan-Litva dövlətlərarası əlaqələri müstəvisində gerçəkləşdirilir

Azərbaycan - Litva münasibətlərinin qurulub inkişaf etdirilməsində bu ölkədə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarımızın da müstəsna rolu var desək yanlışdır. Xüsusilə, bu sıraya Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin fəaliyyətini tam əminliklə aid etmək olar. Artıq bu cəmiyyət də daxil olmaqla diaspora təşkilatları Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qarşından gələn 100 illik yubileyi münasibətilə Litvada silsilə tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlayıb. Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin bununla bağlı hazırladığı layihə çərçivəsində Vilyandə Beynəlxalq elmi konfransın və xüsusi bayram mərasiminin təşkili, foto və tarixi sənədlərdən ibarət səyyar sərgilərin nümayişi, elmi müzakirələrin və digər tədbirlərin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Layihənin əsas hissəsi 1918-ci ildə əsas qoyulmuş müstəqil Azərbaycan-Litva dövlətlərarası əlaqələri müstəvisində gerçəkləşdirilir. Bu istiqamətdə bir sıra tədbirlər artıq həyata keçirilib. Oktyabr ayında Litvanın Varena rayonu Merkinə qəsəbəsindəki Vintsas Kreve adına gimnaziya Litva dövlətinin bərpa edilməsinin qarşından gələn 100 illik yubileyinə və Litva ədəbiyyatının məşhur klassiki, 1909-1920-ci illərdə Bakı 1-ci realni məktəbinin müəllimi və 1919-1920-ci illərdə Litva dövlətinin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətindəki ilk konsulu olmuş Vintsas Kreve-Mitskəviçyusun anadan olmasının 135 illiyinə həsr olunmuş elmi konfrans keçirilib. Litva Ədəbiyyatı və Folkloru İnstitutu tərəfindən milli dil, ədəbiyyat və tarixi üzrə pedaqoji mütəxəssislər üçün təşkil olunmuş bu konfransda Azərbaycan və Baltik xalqlarının ədəbi, mədəni, tarixi və ictimai-siyasi əlaqələrinin tanınmış tədqiqatçısı, Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin sədri Mahir Həməzəyev 1918-1922-ci illərdə Litva-Azərbaycan dövlətlərarası münasibətləri və V. Kreve-Mitskəviçyusun Bakıdakı diplomatik fəaliyyəti ilə bağlı çıxış edib.

Daha sonra bu mövzunun davamı olaraq Litvanın “Delfi” xəbərlər portalında Mahir Həməzəyevin rus dilində hazırladığı “Litvanın Bakıdakı konsulu V. Krevenin verdiyi “həyat vizaları” başlıqlı tarixi essesi dərc olunub. Esse həmçinin, litvaca nəşr edilən nüfuzlu “Kulturos barai” jurnalında da çap edilib.

Bundan başqa, Litva Yazıçılar İttifaqının “Metai” aylıq bədii dərgisinin 2017-ci ilin noyabr-dekabr aylarında çapdan çıxmış 11-ci və 12-ci saylarında Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin sədri Mahir Həməzəyevin bu mövzuda daha bir geniş tədqiqat işi – litvalı yazıçı, dramaturq, pedaqoq və konsul Vintsas Krevenin Cümhuriyyət dövründə Bakı şəhər Dumasının üzvü və Litva konsulu olaraq burada göstərdiyi ictimai-siyasi, kulturoloji və təşkilati fəaliyyəti haqqında tarixi öçerkləri dərc olunub. Tədqiqatın növbəti hissəsi jurnalın 2018-ci ilin yanvar buraxılışında işıq üzünə gələcək. Həmçinin, bu materiallarla bağlı Vilyandə Litva Yazıçılar İttifaqının klubunda ölkənin yaradıcılıq ittifaqları və akademik dairələri təmsilçilərinin iştirakilə gələn ilin yanvar ayında dəyirmi masanın keçirilməsi və ətraflı fikir mübadiləsi çərçivəsində tarixi-kulturoloji müzakirələrin aparılması planlaşdırılır.

Bu tədbirlərlə yanaşı eyni zamanda həm də Facebook sosial şəbəkəsində Litva ictimaiyyətini Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qurulması və fəaliyyəti, eləcə də həmin dövr Litva-Azərbaycan dövlətlərarası münasibətlərinin tarixi ilə bağlı məlumatlandırma və maarifləndirmə işləri həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyəti Azərbaycanın haqq səsinin Litva ictimaiyyətinə çatdırılması istiqamətində bir sıra mühüm tədbirlər və layihələr də həyata keçirir. Sevindirici haldır ki, Cəmiyyətin həyata keçirdiyi tədbirlər öz uğurlu nəticələri ilə həm Litvada, həm də Azərbaycanda yadda qalıb. Hazırda da Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyəti qeyd edilən istiqamətdə mühüm fəaliyyətini davam etdirir və bu gün Litvada Azərbaycana qarşı olan təxribatların, erməni diasporunun və ermənipərəst Litva ictimai-siyasi qüvvələrinin Azərbaycana qarşı dağıdıcı fəaliyyətinin qarşısının alınması istiqamətində konstruktiv fəallıq nümayiş etdirərək faydalı nəticələrə imza atır. Azərbaycan əleyhinə yönəlmiş təxribatların qarşısını almaq sahəsində Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin fəaliyyəti təqdirə layiqdir.

Cəmiyyət Litvadakı ermənilərin və ermənipərəst qüvvələrin yalan təbliğatının qarşısını almaq və Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında həqiqətlərin yayılması istiqamətində aparılan işləri gücləndirilib. Ermənistanın işğal etdiyi Azərbaycan ərazisində yaratdığı oyuncaq “dövlət” qurumunun beynəlxalq səviyyədə tanınmasının qarşısını alır. Hər cür vasitəyə əl atan ermənilərin qara fitnə-fəsadları vaxtında layiqli cavabını alır. Məsələn, Litva Seymində 12 nəfər məsuliyyətsiz millət vəkili “Dağlıq Qarabağla parlament dostluq qrupunu” yaratdıqlarını bəyan etməsi kəskin etirazla qarşılandı. Litva parlament üzvlərinin bu cür dağıdıcı fəaliyyətini tamamilə zərərsizləşdirmək və üzdənirəq “dostluq qrupu”nun ləğv edilməsi məqsədilə Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyəti və Litva-Azərbaycan Assosiasiyası tərəfindən birgə tədbirlər görüldü. Bu tədbirlər çərçivəsində müvafiq qurumlara və təşkilatlara müraciətlər edilməsi, etiraz məktubları ünvanlanması və görüşlər keçirilməsi ilə yanaşı, yerli kütləvi informasiya vasitələrində müxtəlif dillərdə bəyanatlar yayımlandı, müsahibə və məqalələr dərc etdirildi.

Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin təşəbbüsü və dəstəyi ilə çap olunmuş yazılardan biri də tarixçi və ictimai xadim, Litva-Azərbaycan Assosiasiyasının prezidenti İmantas Melyanasın “Tarixçinin elmi səviyyəsi və siyasətçinin vicdan saflığı haqqında fikirlər” adlı məqaləsi idi. Litvanın müxtəlif xəbərlər portalında litvaca yer almış bu yazıda ermənipərəst Litva tarixçisi və siyasət adamı Algis Kaşetanın “1988-1991-ci illərdə Litva və Ermənistan, eləcə də Dağlıq Qarabağ milli azadlıq hərəkatlarının bir-birinə oxşarlığı” mövzusunda bu ilin mart ayında Litvanın internet qəzetində dərc etdirdiyi analitik məqaləyə tutarlı cavab verildi.

Məqalədə təqdim olunan tarixi faktlar və paralellər, ictimai-siyasi tutuşdurmalar, analitik ümumiləşdirmələr və məntiqi nəticələr litvalı siyasətçilər və elm adamlarının böyük qismi tərəfindən çox müsbət qarşılandı, həmçinin geniş ictimaiyyət dairələrində yaxşı dəyərləndirildi. Yazı ilə bağlı Litva mətbuatında dərc olunmuş şərhlərdə İ.Melyanasın intellektual səviyyəsi, geniş dünyagörüşü və vətəndaş cəsarəti yüksək qiymətləndirildi. Bu məqalə litvalı ermənipərəst tarixçi A.Kaşetaya və Seymdə fəaliyyət göstərən “Dağlıq Qarabağla parlament dostluq qrupu” üzvlərinə tutarlı cavab olaraq nəticə etibarilə onları susdurdu.

Bildirək ki, Azərbaycan diasporası bir sıra sərgilərdə də Azərbaycanı layiqincə təmsil edirlər. Məsələn, Litva parlamentində təşkil olunan milli icmaların sərgisində Azərbaycan da təmsil olunub. “Litva milli icmaları:

tarixin yolları ilə” adlı sərgidə iyirmi milli icmanın yaranma tarixi, bu ölkədə təşəkkül tapmalarının ictimai-siyasi şəraiti, mədəniyyəti, maddi irsi və bugünkü fəaliyyəti haqqında bilgiler və fotogörüntülər yer alıb.

Sərgidə Litva azərbaycanlılarına həsr olunmuş stend qurulub. Sərginin açılışında Seymin deputatı Vitautas Yuzapaytis, Milli Azlıqlar Departamentinin nümayəndəsi Arturas Zapolkis, milli icmaların rəhbərləri, o cümlədən Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin sədri Mahir Həmzəyev iştirak edib.

Tədbirdə çıxış edənlər Litvada yaşayan icmaların, o cümlədən azərbaycanlıların ölkənin inkişafına verdiyi töhfələr qeyd olunub. Bildirilib ki, bu xalqlar öz milli xüsusiyyəti, yaradıcılığı, incəsənəti və tarixi ilə ölkənin tərəqqisinə dəstək verir. Qeyd edilib ki, hazırda Litvada 250-dən çox xalqın nümayəndəsi yaşayır və onların fəaliyyət dairəsi çox genişdir. Bu xalqlar ölkənin mədəniyyət, iqtisadiyyat, təhsil və digər sferalarında təmsil olunur. Ölkənin müstəqilliyinin qazanılmasında da milli icmaların rolu xüsusi qeyd edilib.

Üç nöqtə. - 2017.- 27 dekabr. - № 232. - S. 9.

“Nümunəvi diaspor təşkilatlarımız var”

Fuad Hüseyinzadə

Səadət Qarayeva: Rusiyada yaşayan bütün xalqlara, o cümlədən də azərbaycanlılara ictimai fəaliyyət göstərmək üçün hər bir lazımi şərait yaradılıb”

Vətəni sevən təmənnəsiz sevər. Bu zaman vətən vətən olur. Əsl diaspor üzvləri də vətəni təmənnəsiz sevən və xidmət edənlərdir. Rusiyada Azərbaycan diasporunun fəal nümayəndəsi, ictimai xadim Səadət Qarayeva da məhz təmənnəsiz fəaliyyəti ilə özünü təsdiq edib. Səadət xanım və həyat yoldaşı Ələkbər Qarayevin Rusiyanın Krasnoyarsk şəhərindəki diaspor fəaliyyətlərini soydaşlarımız, yəqin ki, illərlə xatırlayacaqlar. Hazırda isə bu diaspor ailəsi öz fəaliyyətini Moskva şəhərində davam etdirir.

-Uzaq Sibirdən sizi mərkəz Moskvaya çəkib aparan nə oldu?

-Vaxtilə mənə Azərbaycandan Sibirə gətirən səbəblər elə bu dəfə də Sibirdən Moskvaya gətirdi. Bir Azərbaycan xanımı olaraq mən hər zaman ailəmizin başçısı olan həyat yoldaşımın sözünü prioritet tuumuşam. Onun fəaliyyəti ilə əlaqədar biz hamımız Rusiya paytaxtına gələsi olduq.

-Moskva həyatı sizdən ictimai olaraq nə etməyi istəyir?

-Moskva heç kimdən heç nəyi istəmir. Əksinə, Moskva kimi nəhəng bir şəhərdə sən istəməlisən, bundan əlavə, etməlisən də. Mən Krasnoyarskda fəaliyyət göstərdiyim dövr ərzində müəyyən təcrübə topladım ki, bunu da Moskvada tətbiq etməyə çalışıram. Aktiv diaspor fəaliyyətinə nəinki Moskvada, Rusiyanın hər bir bölgəsində ehtiyac var. 1 hesab edirəm ki, əldə olunan nəticələrlə kifayətlənməyib irəli getmək, yeni uğurlara imza atmaq və ümumi işimizi yeni səviyyələrə qaldırmaq gərəkdir. Səmərəli şəkildə təşkil olunmuş ictimai fəaliyyət qısa bir müddət ərzində öz effektivliyini sübut edir. Moskva da bu müstəvidə istisna deyil, ona görə də çoxmillətli Rusiyanın paytaxtında Azərbaycan diasporunun daha da güclənməsinə ehtiyac duyulur.

-Moskvada azərbaycanlılara diaspor fəaliyyəti göstərmək üçün lazımi şərait yaradılırmı?

-Nəinki Moskvada, ümumiyyətlə, Rusiyada yaşayan bütün xalqlara, o cümlədən də azərbaycanlılara ictimai fəaliyyət göstərmək üçün hər bir lazımi şərait yaradılıb. Millətlərarası münasibətləri tənzimləyən bir sıra önəmli qanunlar və normativ-hüquqi aktlar qəbul olunub ki, bunlar da artıq ölkədəki millətlərarası münasibətləri strateji və taktiki baxımdan əlaqələndirir. Başqa millətlərin nümayəndələri kimi, azərbaycanlılar da Rusiyanın hər bir regionunda ictimai qurumlar, milli-mədəni birliklər yaradır və işlərini aparırlar. Rusiya dövləti bu millətlərarası palitranı yalnız dəstəkləyir, dövlət səviyyəsində bu müxtəlifliyin qorunması üçün müvafiq tədbirlər görür, ölkədə sülhün və sabitliyin daha da möhkəmləndirilməsinə çalışır. Rusiya qanunvericiliyinin yaratdığı imkanlardan istifadə edən azərbaycanlılar təşkilatlarda birləşib xalqımızın zəngin milli-mədəni irsini təbliğ edirlər.

-Uzun müddət sizin və komandanızın sayəsində Krasnoyarskda milli diaspor ayaqda qalıb. Lakin Rusiyanın ərazisi o qədər genişdir ki, burada diasporumuz öz fəaliyyətində mərkəz və regionlarda fərqli

taktiki gedişlər etməli olur. Krasnoyarskdakı diaspor baxımından fəaliyyət "modeliniz"i Moskvada tətbiq edəcəksiz, yoxsa yeni planlarınız var?

- Krasnoyarskda komandamla birgə milli-mədəni muxtariyyətimizin inkişafına töhfələrimiz olub. Çox sevindir ki, əl-ələ verib milli maraqlar naminə çalışmadığımız öz nəticələrini göstərib, konkret nailiyyətlərə imza atılıb. Həm "Odlar Yurdu" rəqs ansamblının yaradılması, həm Nar bayramı, Novruz bayramı və digər tədbirlərin keçirilməsi, həm də regional və ümumrusiya aksiyalarında fəal iştirakımız azərbaycanlıların aktiv olduğunu sübut etməklə yanaşı, müxtəlif səviyyələrdə xalqımıza, millətimize, milli-mədəni dəyərlərimizə və tarixi irsimizə marağı artırmış olub və diqqət mərkəzində saxlayıb. Bütün bunlarla biz fəxr edirik və bu nailiyyətləri gələcəkdə daha da fəal şəkildə işləmək üçün bir stimül kimi qiymətləndiririk.

Əslində, diaspor fəaliyyəti, ictimai iş üçün hansısa fərqli Krasnoyarsk və ya Moskva modelləri mövcud deyil. Əlbəttə, hər bir regionun öz spesifikasiyası var, amma ümumilikdə fəal şəkildə işləmək, gecə-gündüz çalışmaq ümumi işimizin uğurunu təmin edən ən əsas amildir. Əgər regionda müəyyən qədər aktivlik müvafiq səviyyəyə çatmaq üçün kifayətdirsə, paytaxt Moskvada həmin səviyyəyə çatmaq üçün daha çox güc və vaxt sərf etməli olursan. Bu bir faktdır. Lakin istənilən halda təcrübəni münbit şəraitdə tətbiq etmək, səyləri işin inkişafına yönəltmək birmənalı olaraq istər Moskvada, istərsə də Krasnoyarskda öz bəhrəsini verir.

-Rusiya dövləti müxtəlif xalqların diasporuna hər hansı iş görmək üçün qrant ayırırımı?

- Hər bir ictimai fəaliyyət maliyyə dəstəyi tələb edir. Burada iş adamlarının olub-olmamasından daha çox məsuliyyət, birgə fəaliyyət və ümumi məqsəd və vəzifələrin dərk edilməsi daha vacibdir. Rusiya dövlətinin tərkibindəki müvafiq strukturlar, fondlar, komitələr, eləcə də qeyri-hökumət təşkilatları millətlərarası münasibətlər, vətəndaş cəmiyyətində çoxmillətli və polikonfessional sülhün qorunub saxlanması və gücləndirilməsi, ümumi mədəni-tarixi irsin təbliği və media-layihələr mövzularına dair müxtəlif qrantlar ayırır ki, bu da təşkilatlara həmin müsabiqələrdə iştirak etmək, qalib gəlmək və bu və ya digər layihə istiqamətində daha da müfəssəl şəkildə işlər aparmaq fürsəti verir. Əlbəttə, milli-mədəni birliklər öz fəaliyyəti çərçivəsində həmin qrant müsabiqələrində iştirak edir. Rusiyada bunun üçün lazımı şərait yaradılıb.

-Hazırda Rusiyada, əsasən, Moskvada diaspor təşkilatlarımız nə dərəcədə aktivdirlər?

- Moskvanın özündə də, regionlarda da çox sayda nüfuzlu, təcrübəli və fəaliyyətlərini uğurla davam etdirən təşkilatlar işləyir. Buna ən parlaq misal Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın sədrliyi ilə fəaliyyət göstərən Rusiya Azərbaycanlı Gənclər Təşkilatının (AMOR) nümunəvi işləridir. Biz fəxr edirik ki, bu təşkilat ətrafında birləşmiş gənclərimiz həm paytaxtda, həm bölgələrdə olduqca fəal şəkildə işləyir, Azərbaycanımızı, zəngin mədəniyyətimizi, adət-ənənələrimizi təbliğ edir, Rusiyanın gənclər təşkilatları sırasında layiqli yer sahibi olublar.

-Bəzi ölkələrdə yaşlı diaspor üzvləri gənc nəsllə heç də istənilən səviyyədə nümunə ola bilmirlər. Bu baxımdan, Rusiyada vəziyyət necədir?

-Rusiyada fəaliyyət göstərən azərbaycanlıların milli-mədəni birliklərində aktiv gənclər vardır ki, onlar işlərini daha yaşlı nəsillə nümayəndələrinin təcrübəsinə arxalanaraq qururlar. Ümumrusiya miqyasını götürsək, bizim çox sayda təcrübəli aşıq-qallanımız var ki, onlar öz bilik və bacarıqlarını gənclərlə böyük məmnuniyyətlə

paylaşır, gənclər isə öz növbəsində bundan səmərəli şəkildə istifadə edirlər. Bu çox önəmli və gələcəkdə uğurlu əməllərə zəmin yaradan bir işdir. Yaşlı nəslin nümayəndələri Rusiyaya gələndə bu ölkədəki şərait müasir dövrdəkindən kəskin şəkildə fərqlənsə də, yenə də onların təcrübəsi gələcəyimiz üçün istənilən şəkildə faydalıdır.

-Ümumiyyətlə, Moskvadakı diasporumuz regionlardakı diasporumuza nümunə ola bilirmi?

-Rusiyanın müxtəlif regionlarında diaspor təşkilatlarımızın fəaliyyətinin səviyyəsi və aktivliyi fərqlidir. Bu heç də təşkilatın Moskvada və ya başqa regionda olmasından asılı deyil. Bu sırf təşkilatın öz fəaliyyətindən asılı olan bir məsələdir. Rusiyanın bəzi regionlarında təşkilatlarımız var ki, onların fəaliyyəti nümunəvidir, başqaları üçün bir örnəkdir və hamımızın qürur mənbəyidir. Bu təcrübə mübadiləsi və sağlam rəqabət baxımından başqaları üçün bir stimül olmalıdır ki, nəticədə işin keyfiyyəti və səviyyəsi qalxsın.

-Rusiyada, özəlliklə Moskvada diasporumuz öz aktivliyini hansı formada gücləndirə bilər?

-Fikrimcə, bütün istiqamətlərdə - mədəniyyət, elm, təhsil, iqtisadiyyat, ictimai-siyasi fəaliyyət, lobbiçilik və s. aktivliyimizi artırmalıyıq. Artıq bu bir arzu deyil, zərurətdir. Prezident İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının 4-cü Qurultayındakı çıxışında qeyd etmişdir ki, dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, azərbaycanlılar həmin ölkənin cəmiyyətinə inteqrasiya olmalı, müxtəlif sahələrdə aktiv iş aparmalı, fəal vətəndaşlıq mövqeyi ilə seçilməlidirlər. Amma, təəssüf ki, bəzən azərbaycanlılar yaşadıkları dövlətin tərkibində özlərini Azərbaycan vətəndaşı kimi hiss edirlər, bu isə düzgün qəbul olunmur və onların yerli cəmiyyətə inteqrasiyaya maneçilik törədir. Burada ən önəmlisi özünü yaşadığın ölkənin tamhüquqlu vətəndaşı saymaq və fəaliyyət növündən asılı olmayaraq istənilən sahədə cəmiyyətin layiqli üzvü olmaq, peşəkarlıq, bacarıq, yüksək səviyyə və nümunəvi işlə ad qazanmaq, eyni zamanda da təmsil etdiyini millətin adını yüksəltmək olduqca zəruridir. Sevindirici haldır ki, belə çox misallar qeyd etmək olar və biz belə azərbaycanlılarla fəxr edirik.

Fürsətdən istifadə edərək onu da deyim ki, Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü münasibətilə həyat yoldaşım Qarayev Ələkbər Qara oğlunu "Tərəqqi" medalı ilə təltif etdiyi üçün Azərbaycan Prezidentinə ailəmiz adından təşəkkür edirik. Bütün dünya azərbaycanlılarını da Həmrəylik Günü və qarşıdan gələn Yeni il münasibətilə ürəkdən təbrik edir, ən xoş və səmimi arzularımı çatdırıram.

Palitra. - 2017.- 29 dekabr. - № 240. - S. 12.

Azərbaycan mədəniyyətinin dünyaya təqdimatında diaspor təşkilatlarımızın rolu

M. Mükərrəmoğlu

Ölkəmizdə uğurla həyata keçirilən mədəniyyət siyasətində milli-mənəvi dəyərlərimizin dünyada tanınması əhəmiyyətli yer tutur. Xarici ölkələrlə mədəni əlaqələrin genişləndirilməsi, bu sahədə beynəlxalq təşkilatlarla intensiv əlaqələrin qurulması öz müsbət nəticələrini verməkdədir. Son vaxtlar müxtəlif ölkələrdə keçirilən mədəniyyət günləri, dünyanın mötəbər salonlarında rəssamlarımızın sərgilərinin təşkili, musiqi xadimlərimizin konsertləri bunu deməyə əsas verir ki, Azərbaycan mədəniyyətinin dünyaya inteqrasiyası istiqamətində məhsuldar iş aparılır. Milli mədəniyyətimizin dünyada belə geniş nüfuz qazanmasında Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri, UNESCO-nun və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın böyük xidmətləri vardır.

Mehriban xanımın rəhbərlik etdiyi fondun fəaliyyəti yalnız Azərbaycan xalqının tarixi və mədəniyyətini inkişaf etdirmək və yaymaqla bitmir. Eyni zamanda, bütün dünya xalqlarının mədəni ənənələri və təcrübəsi ilə ətraflı tanışlıq prosesi gedir. Fondun Azərbaycanın diaspor təşkilatları ilə yaxın əməkdaşlığı sayəsində milli mədəniyyətimizin dünyaya inteqrasiyası prosesi daha da intensivləşmişdir. Bu gün Azərbaycan diasporunun ölkəmizin mədəniyyətinin təbliği istiqamətində gördüyü işlər nəticəsində dünyanın əksər ölkələrində görkəmli elm və mədəniyyət xadimlərimiz barədə dolğun fikir formalaşmış, onların əsərləri geniş təbliğ edilir.

Azərbaycanlılar dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşasalar da, onları bir-birinə bağlayan olduqca möhkəm mənəvi-ideoloji vasitələr vardır. Bu, ana dilidir, ata yurdu – Vətəndir, tarixən formalaşmış etnik-mədəni sistemdir. Dünya azərbaycanlıları bu gün harada yaşamalarından asılı olmayaraq, təşkilatlanırlar, mədəniyyətimizin, milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliğatçısına çevrilir və ulu öndər Heydər Əliyevin tövsiyələrinə öz əməli fəaliyyətləri ilə cavab verirlər. Diaspor təşkilatları nümayəndələri ilə görüşdə ümummilliyet lideri demişdir: “Harada yaşamasından asılı olmayaraq, heç bir azərbaycanlı öz Vətənini, ulu babalarını, dilini unutmamalıdır. Harada yaşayırsansa yaşa, yaxşı da, pis də yaşasan, gərək ürəyin öz Vətəninlə, torpağıyla döyünsün. Gərək nəbzün Vətənin nəbzi ilə vursun. Bu vətənpərvərlik hissi bizim hər birimizdə olmalıdır”.

Doğrudan da, bu gün diaspor təşkilatlarımız harada varsa, orada Azərbaycanın nəfəsi duyulur.

Azərbaycanla Fransa arasında mədəni əlaqələr tarixən mövcud olmuşdur. Son vaxtlar isə Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın əzmkar fəaliyyəti nəticəsində bu əlaqələr daha da genişlənməmişdir. Strasburqdakı “Azərbaycan evi” Cəmiyyəti ölkənin məşhur Mark Blok Universiteti ilə əlaqələr qurub. Cəmiyyətin xətti ilə bu əlaqələr Azərbaycan mədəniyyətinin, milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliğinə yönəldilmişdir.

Diaspor təşkilatının da yaxından iştirak etdiyi “Araz” Fransa-Azərbaycan Mədəni Əlaqələr Assosiasiyası 2006-cı ildə Parisdə təsis edilmişdir. Assosiasiyanın əsas məqsədi mədəni tədbirlər və xeyriyyə aksiyaları təşkil etmək, Fransada fəaliyyət göstərən başqa mədəni və dini icmalarla sıx əlaqələr qurmaqdır. Təşkil olunmuş

tədbirlər zamanı Azərbaycanın tarixi, ədəbiyyatı, mədəniyyəti, musiqisi, Dağlıq Qarabağ munaqişəsi və Fransada məskunlaşmış azərbaycanlılarla bağlı ətraflı məlumat verilir, əvvəlcədən hazırlanmış filmlər nümayiş etdirilir.

Belə təşkilatlardan biri də Strasburqda fəaliyyət göstərən Azərbaycan Kültür Mərkəzidir. Onun məqsədi mədəni tədbirlər və milli bayramlarımızın keçirilməsini təşkil etməklə xalqımızın mədəniyyətinin, folklorumuzun təbliğinə xidmət etməkdir.

Dünyanın müxtəlif ölkələrində diaspor təşkilatlarımız Novruz bayramı ərəfəsində maraqlı tədbirlər keçirirlər. Almaniyanın paytaxtında və onun ətrafında yaşayan həmyerlilərimiz, Türkiyə diasporunun təmsilçiləri və Berlin ictimaiyyətinin nümayəndələrinin “Azərbaycan evi” Cəmiyyətinin xətti ilə təşkil olunan bayram mərasimi buna misal ola bilər. Almaniyanın Oldenburq şəhərində, Hamburqdakı Almaniya–Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzində, Köln Azərbaycan–Türk Dayanışma Dərnəyində, Mannhaym şəhərində hər il Azərbaycan və türk icmalarının nümayəndələri tərəfindən Novruz bayramı ilə əlaqədar tədbirlər təşkil olunur.

Ukraynada Azərbaycan diasporunun fəaliyyəti xüsusi qeyd olunmalıdır. Heydər Əliyevin tapşırığı və xüsusi diqqəti sayəsində Ukraynada Azərbaycan diasporu təşkilatlanmış və inkişaf yolu tutmuşdur. Təsadüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev də Ukrayna ilə Azərbaycan arasında əlaqələrin inkişaf etdirilməsində diasporun rolunu xüsusi vurğulayır.

Azərbaycan–İsrail Beynəlxalq Assosiasiyasının təsis qurultayı ilə əlaqədar Hayfa şəhərində keçirilmiş Azərbaycan incəsənət ustalarının konsertində Azərbaycandan köçmüş 800 nəfərdən çox yəhudi iştirak etmişdir. Azərbaycan–İsrail Beynəlxalq Assosiasiyasının təsis qurultayı çərçivəsində qurultayın keçirildiyi salonda xalqımızın zəngin mədəni irsini əks etdirən rəsm sərgisi də təşkil olunub

Kanada, Misir, Hollandiya və digər ölkələrdəki diaspor təşkilatlarımız Azərbaycan mədəniyyətinin, milli-mənəvi irsimizin təbliği məqsədilə böyük layihələr reallaşdırırlar. Məsələn, Hollandiyanın Amsterdam şəhərində Azərbaycan dili məktəbi açılıb. Hər bazar günü 4 saat Azərbaycan dilinin tədris olunduğu məktəbdə bu ölkədə yaşayan azərbaycanlı uşaqlarla yanaşı, İraq türkmənlərinin balaları da ana dilimizi öyrənirlər. Həmçinin, burada yaşlılara da Azərbaycan dili tədris edilir. Benilüks Azərbaycanlıları Konqresinin xüsusi səyi sayəsində açılmış məktəb ilk vaxtlar qurumda təmsil olunan Türkmən Federasiyasının Amsterdamdakı qərargahında fəaliyyət göstərib.

Xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarımız Azərbaycanın tarixi şəxsiyyətlərini də unutmur, onların fəaliyyəti haqqında yaşadıkları ölkələrin ictimaiyyətini məlumatlandırmağa çalışır, xatirələrini ehtiramla yad edirlər. Tallində fəaliyyət göstərən “Aydan” Estoniya-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti ümummilli liderin xatirəsinə həsr olunmuş tədbir keçirməklə yanaşı, Heydər Əliyev haqqında hazırlanmış film və fotosərgi də nümayiş etdirib. Litva Azərbaycanlıları Cəmiyyətinin və “Günəş” Cəmiyyətinin üzvləri dahi şəxsiyyətin xatirəsinə həsr olunmuş anım mərasimləri təşkil ediblər. Azərbaycan səfirliyinin dəstəyi ilə Latviyada “Azəri-Vəhdət” Cəmiyyəti və “Ocaq” Mədəniyyət Mərkəzi ulu öndərin xatirəsinə həsr olunmuş yığıncaqla bərabər, Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərini əks etdirən fotosərgi təşkil edib.

Əlbəttə, bunlar son illər diaspor təşkilatlarının həyata keçirdikləri tədbirlərin yalnız bir qismidir. Son dövrlər Azərbaycan diaspor təşkilatları daha da fəallaşmışdır. Xüsusilə erməni təcavüzkarlarının milli-mənəvi dəyərlərimizə sahib çıxmaq cəhdlərinə qarşı diaspor təşkilatları ciddi mübarizə aparırlar.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov qeyd edib ki, Azərbaycan xalqının mədəni irsinin təbliği diaspor təşkilatlarının qarşısına mühüm bir vəzifə kimi qoyulub. Bu istiqamətdə dövlət qurumlarının, eyni zamanda, diaspor komitəsinin təklif və layihələri gerçəkləşdirilir. Heydər Əliyev Fondunun, Mədəniyyət və Turizm, Gənclər və İdman nazirliklərinin bir çox uğurlu layihələri diasporumuzun fəal iştirakı ilə həyata keçirilib. Dünya ölkələrində yaşayan azsaylı xalqların beynəlxalq festivallarında azərbaycanlı icmalarının da iştirakını təmin etməyə çalışırıq. Bu təşkilatlara maddi dəstək verilir və lazımı vəsaitlərlə kömək edirik.

Azərbaycan mədəniyyətinin təbliği istiqamətində bu günlər diaspor təşkilatlarımız mühüm tədbirlər həyata keçirirlər. Ümumiyyətlə, aparılan davamlı işin nəticəsidir ki, Azərbaycan mədəniyyəti beynəlxalq miqyasda tanınır və milli-mənəvi irsimizə maraq ildən-ilə artır.

Xalq qəzeti.-2017.-30 dekabr.-№290.-S.9.

Mənəvi birliyin rəmzi

Zöhrə Fərəcova

Sərhədlər doğmaları bir-birindən uzaq salanda, hər baxdıqca bitməyən ayrılıqları xatırladanda bütöv millətin dərdinə, göz dağına çevrilir. Sovet İttifaqının azərbaycanlı vətəndaşları üçün də belə idi. Amma bu hicranın yaşı sovet hökumətindən də xeyli böyükdü. Azərbaycan ikiye bölünəndə hələ heç sosializm ideologiyası ayaq tutub yerimirdi...

XIX əsrdə İkinci Rusiya-İran müharibəsinin nəticəsi Azərbaycan üçün faciəli olmuşdu. Müharibə edən bu iki dövlət arasında 1828-ci il fevralın 10-da Türkmənçay kəndində bağlanan müqaviləyə əsasən Araz çayından şimaldakı bütün ərazilərimiz Rusiyanın, cənubdakı ərazilərimiz isə İranın tərkibinə daxil edilmişdi.

Başqa ölkələrin tərkibində olsalar da, o taylı-bu taylı azərbaycanlıların bir-birlərinə əlləri yetir, ünləri çatırdı. Ancaq 1935-ci ildə qohumlarını görmək üçün Arazın o tayına gedənlərimiz evlərinə dönə bilmədilər. 1937-ci ildə sovet hakimiyyətinin həyata keçirdiyi repressiyadan öncə Azərbaycan xalqına belə dəhşətli faciələr yaşadıldı. İranla sərhədləri qəflətən tamamilə bağladılar. Daha qaçaqlar belə kimsəni o üz-bu üzə keçirə bilmədilər.

Sovet dövlətinin qadağaları müxtəlif səbəblərdən - baş verən ictimai-siyasi hadisələr, müharibələr, inqilablar, deportasiyalar nəticəsində, yaxud təhsil almaq, iş tapmaq ümidi ilə gedənlərimizin Vətənə dönən yollarını bağladı, doğmaları bir-birindən ayrı saldı. Vətəndə yaşayan azərbaycanlılar da başqa ölkələrdə məskunlaşmış həmvətənləri ilə görüşmək, əlaqələr yaratmaq imkanından məhrum oldular.

Sərhədlərimizi belə sovet hökuməti uzun illər bizə "etibar etmədi". Azərbaycanlı sərhədçiləri doğma sərhədlərimizdə xidmətə göndərmədilər.

1991-ci il dekabrın 16-da Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Heydər Əliyev dünya azərbaycanlılarının birliyini yaratmağın əhəmiyyətini nəzərə alaraq, dekabrın 31-ni Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü elan etdi. O vaxtdan bu əlamətdar bayram azərbaycanlıların mənəvi birliyinin rəmzinə çevrildi.

Bu gün Rusiya, Ukrayna, Türkiyə, Almaniya, Fransa, İngiltərə, Amerika və digər ölkələrdə soydaşlarımız yaşayıb fəaliyyət göstərirlər. 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü dünyanın 70-dən çox ölkəsində azərbaycanlılar tərəfindən bayram kimi qeyd edilir. Bu bayram ayrı-ayrı ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələr qurmaq, onlar arasında birlik və həmrəylik yaratmaq prosesində mühüm rol oynayır.

Azərbaycanlılar arasında birliyin və həmrəyliyin təmin olunması, eləcə də Azərbaycan icmalarının, cəmiyyətlərinin, birliklərinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi ilə bağlı məsələlərin müzakirəsinin zəruriliyini nəzərə alaraq ümummilli lider Heydər Əliyev 2001-ci il noyabrın 9-10-da Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayının keçirilməsi haqqında sərəncam imzaladı. 2001-ci ilin noyabrında keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayı

xaricdə diasporumuzun formalaşması və inkişafının prinsipial istiqamətlərini müəyyənləşdirdi, diaspor quruculuğu işini gücləndirdi.

Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun daha da yüksəldilməsi, müxtəlif ölkələrdə dilimizin, tariximizin, mədəniyyətimizin təbliği, Ermənistanın təcavüzkarlıq siyasətinin ifşası, bədnam erməni lobbisinə qarşı sistemli və ardıcıl mübarizənin təşkili məsələləri qurultayın qarşıya qoyduğu başlıca vəzifələr idi. Qurultaydan sonra ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə diaspor sahəsində vahid dövlət siyasətinin həyata keçirilməsi üçün yeni komitə yaradıldı, eyni zamanda bu sahədə fəaliyyəti tənzimləyən “Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında” qanun qəbul olundu.

Həmvətənlərimizin təşkilatlanması prosesinin daha geniş vüsət almasını təmin etmək məqsədilə 2003-cü ildə Almaniyanın Maynts şəhərində Dünya Azərbaycanlıları diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I forumu keçirildi. Forumda Azərbaycan diasporunun problemləri barədə səmərəli fikir mübadiləsi aparıldı, icma və birliklərin fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi, Avropa azərbaycanlılarının vahid təşkilatda birləşdirilməsi ideyası gündəliyə gətirildi. İdeyanın reallaşdırılmasının zəruriliyini nəzərə alaraq

2004-cü ilin aprelində Berlin şəhərində Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin (AAK) təsis konfransı keçirildi. AAK-ın təsis edilməsində başlıca məqsəd Avropada fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporunun vahid təşkilatda birləşdirilməsinə nail olmaqdı.

Həmin ilin mayında Türkiyə Respublikasının İsgəndərün şəhərində təsis olunan Türkiyə-Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının da əsas məqsədləri həmin ölkədə fəaliyyət göstərən ayrı-ayrı Azərbaycan dərnəklərini, müxtəlif qurumları və onların təmsalında bütün həmvətənlərimizi ətrafında birləşdirməkdir. 2005-ci ildə eyni məqsədlə Kanadanın Toronto şəhərində də Azərbaycan Təşkilatları Federasiyası təsis edildi.

Prezident İlham Əliyevin 8 fevral 2006-cı il tarixli sərəncamı ilə 2006-cı il martın 16-da Bakı şəhərində Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayının keçirilməsi diaspor quruculuğu işinə rəvac verdi.

Bakıda 2011-ci ilin iyununda olan Dünya Azərbaycanlılarının III qurultayı ölkəmizin diaspor quruculuğu sahəsində böyük uğurlar qazandığını bir daha təsdiq etdi.

Bu gün Azərbaycan dövlətinin diqqət və qayğısı sayəsində xaricdəki soydaşlarımızın təşkilatlanması istiqamətində fəal iş aparılır. Hər il Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin 31 dekabr - Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü ilə əlaqədar təbriki soydaşlarımıza həm də bir çağırış kimi səslənir. Bu il Azərbaycan Prezidenti təbrikində bir daha qeyd etdi ki, qəlbi həmişə doğma yurda sevgi hissi ilə döyünən bütün soydaşlarımızın milli-mənəvi dəyərlərə bağlılığı və Azərbaycanla əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi daim dövlətimizin diqqət mərkəzindədir. Ölkəmizin rəhbəri bildirdi ki, ümummillə lider Heydər Əliyevin irəli sürdüyü azərbaycançılıq məfkurəsinə əsaslanan ardıcıl tədbirlər xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin daha sıx birliyinin təşəkkül tapmasına təkan verib, ölkəmizin dünya dövlətləri ilə qarşılıqlı faydalı münasibətlərinin inkişafında diaspor təşkilatlarının rolunu xeyli gücləndirib.

Bu gün respublikamızın böyük iqtisadi, siyasi və mədəni potensiala malik olduğunu və bu potensialın dövrün mürəkkəb çağırışlarına adekvat cavab vermək üçün bizə geniş imkanlar açdığını diqqətə çatdıran Prezident İlham Əliyev yola saldıığımız ilin uğurlarından danışdı: “Müstəqil dövlət kimi öz yolunu inamla davam etdirən

ölkəmizdə global maliyyə-iqtisadi böhranın təsirləri aradan qaldırılıb, sosial-iqtisadi inkişafın dayanıqlığı və davamlı ictimai-siyasi sabitlik təmin olunub. Təşəbbüskarı olduğumuz transmilli layihələrin həyata keçirilməsində yüksək nailiyyətlər qazanmışıq. Nəhəng neft şirkətləri ilə “Əsrin müqaviləsi”nin 2050-ci ilə qədər uzadılmasına dair sazişin imzalanması, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun istifadəyə verilməsi, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin ölkəmizdən keçən hissəsində işlərin başa çatdırılması respublikamızın tərəqqisi və xalqımızın rifahının yüksəlməsinə xidmət edir, Azərbaycanın dünyadakı geostrateji əhəmiyyətini artırır”.

Ölkə rəhbəri mədəniyyətlərəarası dialoqun təşviqi və ümumbəşəri problemlərin həlli sahəsində dövlətimizin ardıcıl və qətiyyətli mövqeyinin beynəlxalq aləmdə rəğbət hissi ilə qarşılandığını vurğuladı. Bildirdi ki, 2017-ci ilin ölkəmizdə “İslam həmrəyliyi ili” elan edilməsi, IV Ümumdünya Mədəniyyətlərəarası Dialoq Forumunun və IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının uğurla keçirilməsi Azərbaycanın multikulturalizmə və tolerantlıq ənənələrinə sadıq olduğunu bütün dünyaya bir daha nümayiş etdirdi.

Prezident İlham Əliyev sonda bir daha bütün dünyada yaşayan soydaşlarımızı Azərbaycan naminə birliyə səslədi: “Biz Vətənimizin hərtərəfli inkişafı ilə bağlı qarşıya qoyduğumuz məqsədlərə çatmaq üçün əzmlə çalışırıq. Ölkəmizin beynəlxalq əlaqələrinin genişlənməsində, qədim və zəngin mədəniyyətinin təbliğində, Azərbaycana qarşı təxribatçı əməllərin qarşısının alınmasında diaspor təşkilatlarının da üzərinə mühüm vəzifələr düşür. Buna görə də xaricdə yaşayan həmvətənlərimiz milli maraqlarımızın müdafiəsi naminə azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birləşməlidirlər. İnanıram ki, sizin məqsədyönlü və birgə fəaliyyətiniz gücümüzü daha da artıracaq, hamımızı dərinədən narahat edən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tezliklə nizamlanmasına, ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpasına sanballı töhfəsini verəcək”.

Azərbaycan.-2017.-31 dekabr.-№291.-S.1,6.

Azərbaycançılıq ideyasının təbliği

Alim Hüseynli

Cəmiyyətdə tarix boyu yaranan və insanların şüurunda formalaşan ictimai dəyərlər dövlətin inkişafına və güclənməsinə böyük təsir göstərib. Dövlətin vahid ideologiyası vətəndaşın təbii maraqlarını nəzərə almadıqda cəmiyyətlə dövlət arasında boşluq yaranır. Hətta totalitar dövlətlər demokratik inkişaf yoluna qədəm qoyduqdan sonra bir müddət əxlaq, mənəviyyat kimi ənənəvi ictimai dəyərlər insanlar tərəfindən fərqli qəbul edilir. Azərbaycanın müstəqilliyinin ilk illərinin təcrübəsi də buna sübutdur. Uzun illər hakim olmuş kommunizm ideologiyasının süqutundan sonra yeni qurulan dövlətin əsasları insanlar tərəfindən aydın qəbul edilmirdi. Məhz buna görə Azərbaycanın ümummilli lideri Heydər Əliyev 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra Azərbaycanın müstəqilliyini möhkəmləndirməklə, onun siyasi və iqtisadi əsaslarını yaratmaqla yanaşı, Azərbaycan cəmiyyətinin inkişafının ideya təməli olan azərbaycançılıq konsepsiyasını irəli sürmüşdür. Azərbaycançılığın bütün dünya azərbaycanlılarını birləşdirən ümummilli ideologiya halına gəlməsi, müstəqil Azərbaycan dövlətinin ideya əsasına çevrilməsi ulu öndər Heydər Əliyevin tarixi xidmətidir. Ümummilli lider Heydər Əliyev 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan parlamentindəki çıxışında demişdir: "Azərbaycan ərazisində olan hər bir vətəndaş milliyyətindən, dinindən, siyasi mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, eyni hüquqa malik olmalıdır. Əgər biz bunu əməli surətdə həyata keçirə bilsək, Azərbaycan Respublikasında olan bütün xalqların, bütün millətlərin tam birləşməsinə təmin edə bilərik". Bununla ulu öndər Azərbaycanda hakimiyyətin mövqeyini əks etdirən azərbaycançılıq ideyasının əsaslarını bəyan etmişdir. Heydər Əliyev hələ sovet dövründə Azərbaycan Respublikasına rəhbərlik edərkən azərbaycançılıq məfkurəsinin bütün həmvətənlərimiz arasında yayılmasına, bu ideyanın geniş ictimai dəyər qazanmasına çalışırdı. O dövrdə Azərbaycan ədəbiyyatında, musiqidə, kinoda, təsviri sənətdə və digər sahələrdə xalqın ruhunu, tarixini, milli-mənəvi dəyərlərini təbliğ və tərənnüm edən çoxsaylı əsərlər meydana gəlmişdir. Həmin dövrdə Heydər Əliyev respublikamızdan kənarında yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanmasını, Azərbaycan diasporunun təşəkkül tapmasını da vacib sayırdı. 90-cı illərdə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra o, xaricdəki soydaşlarımızın mütəşəkkil qüvvəyə çevrilməsini, onların doğma vətənlə əlaqələrinin möhkəmlənməsini prioritet məsələ kimi hər zaman diqqətdə saxlamışdır. Çünki güclü azərbaycanlı diasporu müstəqil Azərbaycanın dayağıdır. Ulu öndər çıxışlarının birində bu barədə belə demişdir: "Hər yerdə azərbaycanlılar olanda Azərbaycanın dayağı da daha çox olur. Bir şərtlə ki, gərək millətini, torpağını, ana Vətəni unutmayasan". Cəmiyyəti birləşdirən, onun inkişafına zəmanət verən dəyərlər sistemi mövcud olmalıdır. Onların əsas qanun olan Konstitusiyada əks edilməsi ilə bərabər, insanların şüurunda, düşüncələrində, qəlbində olmaları vacibdir. Azərbaycan tarixən müxtəlif millətlərin dinc yanaşı yaşadığı, milli və dini tolerantlığın bərqərar olduğu ölkə olub. Burada hər bir xalqın və millətin nümayəndəsinə bərabər münasibət göstərilib. Ona görə Azərbaycan vətəndaşı sayılan hər kəs azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşib. Azərbaycan xalqının adət-ənənələrini, milli-

mənəvi dəyərlərini birləşdirən baxışlar sistemi kimi azərbaycançılıq ideyası bu gün də mövcuddur. Bu ideya ictimai-siyasi proseslərə, Konstitusiyaya sisteminə, xüsusilə dövlət quruculuğuna öz müsbət təsirini göstərir.

Azərbaycançılığın mahiyyəti

Azərbaycançılıq termini ictimai elmlər dövriyyəsində nisbətən yeni yaranan anlayışdır. Bununla belə, son illər alim və tədqiqatçılar, ictimai xadim və yazarlar tərəfindən bu mövzuda bir sıra dəyərli məqalələr, monoqrafiya və dərsliklər yazılmış, azərbaycançılığın əsasları, mahiyyəti və konseptual tərəfləri şərh edilmişdir. Akademik Ramiz Mehdiyev qeyd edir ki, azərbaycançılıq "ölkədə yaşayan bütün etnik qrupları və millətləri ümumdövlət mənafeləri və dəyərləri əsasında real surətdə birləşdirmək ideyasının verballaşdırılması kimi, 1992-1993-cü illərdə xüsusilə geniş yayılan şovinist və separatçılıq əhval-ruhiyyəsinə qarşı mübarizə ideyası kimi meydana gəlmişdir". Buradan belə nəticəyə gəlmək olar ki, azərbaycançılıq ideyası Azərbaycanın müstəqilliyini qorumaq, demokratik inkişafı təmin etməklə bərabər, davakar millətçilik və şovinizmə qarşı təşəkkül tapmış ideologiyadır. Azərbaycançılıq ideyasının kökündə millətçilik yox, vətəndaşlıq dəyəri dayanıb. Bu ideyanın məqsədi çoxmillətli Azərbaycan xalqının birləşməsi və demokratik yolla inkişaf etməsinə zəmin yaradan dəyərlər sistemini formalaşdırmaqdır. Çoxmillətli Azərbaycan xalqını birləşdirən azərbaycançılıq ideyası müstəqilliyin qorunmasına, demokratik inkişafa və hüquqi, sosial dövlətin qurulmasına xidmət edir. Lakin azərbaycançılıq Azərbaycanın ərazisində yaşayan xalqın həmrəyliyi ilə məhdudlaşmır. Bu ideologiya davakar millətçiliyi inkar etməklə bərabər, Azərbaycanın müstəqilliyini arzulayan, onun güclənməsini istəyən insanları birləşdirir. Azərbaycançılıq ideologiyası Azərbaycan cəmiyyətində milli birliyi və ümumxalq münasibətlərini qorumaq, millətin və onun dövlətinin mövqeyini izah, təsdiq və inkişaf etdirmək məqsədini daşıyır. Beləliklə, azərbaycançılıq milli-mənəvi varlığının ilkin əlamətlərini, xalqın kimliyini əks etdirən, milli təfəkkürünü birləşdirən dəyərlər sistemidir. Bu dəyərləri cəmləşdirən dil, ərazi, vətəndaşlıq, adət-ənənə və ideoloji birlik azərbaycançılıq ideologiyasının əhatə dairəsini sərhədsiz edir.

Azərbaycançılıq dünya azərbaycanlılarının milli ideologiyasıdır

Bu gün hər bir soydaşımız yaxşı dərk edir ki, ən ağırlı problemimiz olan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həlli dünyada yaşayan bütün azərbaycanlıların birliyindədir. Belə birliyi isə tarixin bütün zehni və mənəvi təcrübələrini özündə əks etdirən milli ideologiya yarada bilər. Məhz bu ideologiya Azərbaycançılıqdır. Təsədüfi deyil ki, mütəfəkkirlər hesab edirlər ki, Azərbaycançılıq coğrafi anlayış deyil, o daha çox siyasi anlayışdır. Odur ki, bu ideologiya dövlətin aparıcı ideologiyasına çevrilib. Ümummillət liderin Bakıda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayında bəyan etdiyi tezislər əslində azərbaycançılığın, Azərbaycan təəssübkeşliyinin ən lakonik ifadəsi idi: "Biz istəyirik ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar həmin ölkələrin vətəndaşı kimi, istədikləri kimi yaşasınlar. Ancaq heç vaxt öz milli köklərini, milli mənsubiyyətlərini itirməsinlər. Bizim hamımızı birləşdirən, həmrəy edən azərbaycançılıq ideyasıdır.

Azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda, onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezindən, inteqrasiyasından bəhrələnmək deməkdir". İndi Azərbaycan diasporu kifayət qədər inkişaf etmiş, müxtəlif mədəniyyət mərkəzləri yaradılmışdır ki, onlar Azərbaycan dilinin, ədəbiyyatının, incəsənətinin dünyada tanınmasında, müstəqil Azərbaycan ideallarının beynəlxalq səviyyədə müdafiəsində müəyyən xidmətlər göstərirlər. Hər şeydən əvvəl, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə tarixi həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında onların üzərinə böyük vəzifələr düşür. Azərbaycançılıq ideyalarının təbliği bu gün Prezident İlham Əliyevin xarici və daxili siyasətində başlıca yer tutur. Dövlətimizin başçısı xarici ölkələrə səfərləri zamanı soydaşlarımızla görüşlərə xüsusi diqqət ayırır, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında soydaşlarımızı daha fəal olmağa çağırır və bu istiqamətdə məqsədyönlü işlər aparır. Azərbaycançılıq ideyasının təbliğində Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban Əliyevanın gördüyü işlər mədəniyyətimizin, tariximizin təbliğinə böyük töhfədir. Azərbaycanın zəngin mədəni irsinin beynəlxalq səviyyədə layiqincə təqdim olunması nəticə etibarilə ölkəmizin beynəlxalq nüfuzuna xidmət edir. Mehriban xanım Əliyeva bu istiqamətdə neçə-neçə irimiqyaslı layihələr həyata keçirmişdir.

Azərbaycançılıq həm də dünyaya inteqrasiya deməkdir

İndi Azərbaycan dövlətinin xarici siyasətinin əsas tərkib hissələrindən biri də məhz dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birliyinə nail olmaqdır. Azərbaycandan kənarında yaşayan soydaşlarımızla yanaşı, milliyyətindən asılı olmayaraq Azərbaycanın müstəqilliyini, birliyini və hüquqi, demokratik dövlət kimi inkişafını arzulayan hər bir kəs azərbaycançılıq ideologiyasının daşıyıcısıdır. Bu gün Azərbaycanın gücü təkcə iqtisadi və hərbi qüdrəti ilə deyil, həm də xalqımızın sıx birliyi ilə ölçülür. Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin xalqına, Azərbaycana xidməti bu azərbaycançılıq ideologiyasına sədaqət nümunəsidir. Dünya azərbaycanlılarının 2011-ci il iyulun 5-də Bakıda keçirilən 3-cü qurultayında dövlət başçımızın bir fikri bunun bariz ifadəsidir: "Bizim bir Vətənimiz var - Azərbaycan, bizim bir dilimiz var - Azərbaycan dili, bizim bir ideologiyamız var - azərbaycançılıq ideologiyası...". Hazırda da Azərbaycançılıq Azərbaycanın dünya birliyinə inteqrasiyasının ideya əsasını təşkil edir. Biz bu ideya ilə özümüzü dünyaya tanıdır, onu mütərəqqi dünya dəyərlərini özündə birləşdirən ideologiya kimi təbliğ edirik. Azərbaycançılıq ideyası qloballaşma şəraitində universal dəyərlərin qorunmasını təmin edir. Ümumiyyətlə, Azərbaycan dövlətinin milli ideologiyasının özəyini və əsasını təşkil edən azərbaycançılıqdır. Dövlətçilik, milli-mənəvi dəyərlər və ümumbəşəri dəyərlər bu anlayışın tərkib hissələridir. Azərbaycanın müstəqilliyini, ərazi bütövlüyünü qoruyub saxlamaq və möhkəmləndirmək azərbaycançılıq ideologiyasının əsas qayəsidir. Məhz bu ideologiya hər bir vətəndaşın qəlbinə hakim olmalıdır.

Olaylar.-2017.-17 fevral-№ 272.-S.10.

Azərbaycançılıq məfkurəsinə bağlılıq meyarı

Şəfəq Nasir

Azərbaycan qadınının cəmiyyətdəki rolunu, ictimai-siyasi fəaliyyətini, milli şüurunda, mənəviyyatında təzahür etmiş bir sıra keyfiyyətlərini - diplomatik xüsusiyyətləri, ədəbi yaradıcılığı, xeyriyyəçilik əməllərini səciyyələndirən hadisələr zaman-zaman özünün inkişaf yollarında böyük mənəvi-əxlaqi dəyərlərlə müşayiət olunmuşdur. Bu mənada Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatı, Heydər Əliyev Fondunun və Azərbaycan Mədəniyyət Fondunun prezidenti, UNESCO-nun xoşməramlı səfiri və İSESCO-nun ilk qadın xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın da genişəhatəli fəaliyyəti tarixdə yaşamış nəcib, fədakar qadınlarımızın ibrətamiz həyatının, missiyasının yeni formada davamıdır. Dövlətçiliyimizin möhkəmlənməsində, gəncliyin yetişib-formalaşmasında, milli-mənəvi irsimizə, mədəniyyətimizə, təhsilin, səhiyyənin inkişafına qayğı göstərməsi Birinci xanımın şəxsində maarifpərvər, vətənpərvər imicinin formalaşmasına səbəb olmuşdur.

İnsana yaşamaq haqqı verən Böyük Yaradan hər kəsin yolunun üstünə sınaqlardan keçmək üçün çətinliklər çıxarır. Çiyinə ömür boyu daşılmalı olacağı bir yük qoyur. İnsan ağına, təfəkkürünə və gücünə görə həyatı boyu bu yükü bir məqsəd, amal yolunda çəkməli olur. Güclü xarakterə malik olan xeyirxah, nəcib və humanist insan bu dünyaya gəlişinin ictimai mənasını dərk edincə ona verilən tutiya ömrü ləyaqətlə yaşamağa qərar verir. O zaman insan kiçik ailə cəmiyyətindən başlamış, ölkə həyatında faydalı işlər görmək missiyasını daşılmalı olduğunun fərqinə varır. Bu fürsətdən ictimai mövqeyinə, zəkasına və gücünə görə çalışmağı, faydalı işlər görməyi özünə borc bilir. Şübhəsiz, bunlar Vətən və xalq qarşısında vətəndaşlıq məsuliyyətini dərk edən, insansevərlik duyğularının coşub-daşdığı qəlb sahiblərində özünü daha böyük mənada bürüzə verir.

Birinci xanım statusunu daşımaq haqqını tale özü müəyyən edir. Lakin bu nəcib, şərəfli adı həqiqi mənada, mənəvi-əxlaqi dəyərlərin ucalığında qazana bilmək haqqı, əlbəttə, onun xalqına, Vətəninə böyük məhəbbəti, milli ruha, ideologiyaya, azərbaycançılıq məfkurəsinə bağlı olması ilə xarakterizə olunur. O, “Birinci xanım” statusunda ilkindi, əvəzsizdi, bənzərsizdi.

Mehriban xanım genişəhatəli fəaliyyətini qəlbinin səsi, ürəyinin saflığı, təfəkkürünün işığı, istiqanlılığı, nəcibliyi, xeyirxahlığı ilə həyata keçirir. Bunlar onun həyat yolunu aydınladan ümdə keyfiyyətləri sırasındadır. Bütün mərhələlərdə görülən işləri böyük həssaslıqla, ən kiçik detallarına, incəliklərinə qədər izləməsi, proseslərin içərisində olması onun özəlliklərə qadir olduğunun aydın göstəricisidir.

Mehriban Əliyevanın ömrünü zinətləndirən xüsusiyyətlər, bütövlükdə əməli fəaliyyət ölkənin, xalqın mənafeyinə hesablanmış böyük xidmətlərini ehtiva edir. Bu baxımdan Birinci xanımı gördüyü işlərin fonunda qədərincə səciyyələndirmək olar. Onun ictimai fəaliyyətə qoşulduğu zaman Azərbaycanda xalqın milli oyanış dövrünün ilkin çağlarına təsadüf edir. Ulu öndərin təşəbbüsü ilə yaradılan və müəllifi olduğu Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəkkül tapdığı 1992-ci ildən onun üzvü olaraq vətənin çiçəklənməsi, xalqın milli təfəkkürünün yenilənməsi, insanların yeni güc, qüvvə ilə təkmilləşməsi, müasir cəmiyyət qurulması prosesinin fəal iştirakçısına

çevrildi. Mehriban Əliyeva 1995-ci ildə Azərbaycan Mədəniyyət Fondunun prezidenti, 2002-ci ildə isə Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının prezidenti kimi çətin vəzifələrin məsuliyyətini öhdəsinə alaraq bütün işlərin ibtidasından başlayıb yorulmadan, səylə çalışdı. Unudulmuş, yaddan çıxmış sahələri köhnəlikdən, passivlikdən çıxararaq onlara yeni ictimai məzmun verən qlobal işlər gördü. Azərbaycan mədəniyyətini beynəlxalq aləmdə tanıtmıqdan, təbliğ etməkdən ötrü həm də “İrs” jurnalını təsis etməklə bu sahədə görüləsi işlərə yeni və maraqlı aspektdən də diqqət yetirdi. Bütün çalışmaların mahiyyətində nüfuzlu ictimai xadim olan Mehriban Əliyevanın Azərbaycan mədəniyyətinə yeni nəfəs gətirməsi, onun tarixi keçmişindən bəhrələnməklə bugünkü inkişafına təkan vermək amalı dayanırdı. Və tale onun çiyinə daha məsuliyyətli, ağır bir yük qoydu. 2004-cü il mayın 10-da, ulu öndər Heydər Əliyevin doğum günündə təsis olunmuş Heydər Əliyev Fondunun prezidenti kimi fəaliyyətə başladı. Fondun qarşıya qoyduğu məqsədlərlə tanış olanda Birinci xanımın fəaliyyətinin əhatəsi insanı heyretləndirir. Bu məqsəd “...milli-mənəvi dəyərlərin qorunması və Azərbaycan mədəniyyətinin geniş təbliğ olunması ilə bağlı işlərin aparılmasına kömək etmək, əhalinin rifahının yüksəldilməsinə yönəldilmiş müxtəlif proqram və tədbirləri, elm, təhsil, mədəniyyət, səhiyyə və idmanın inkişafını təmin edən layihələri dəstəkləmək, uşaq və gənclərin sağlam, milli-mənəvi dəyərlərə sadıq, hərtərəfli biliklərə malik vətəndaş kimi yetişdirilməsi işinə xidmət etmək, Azərbaycanın beynəlxalq nüfuzunun artırılması ilə bağlı tədbirlərin reallaşdırılmasına yardım göstərməkdən ibarətdir”. Həmin illərdən Mehriban xanımın qəlbində Azərbaycan xalqının sosial-ictimai həyatına, onun mədəniyyətinə xidmət etmək istəyi dumduru axan bulaq tək çəlgilənirdi. Düşünmək, çalışmaq, yeni yollar axtarmaq gərəkdi. O, işlərin və vəzifələrin həcmindən qorxmadan, böyük şövqlə, cəsarətlə fəaliyyət göstərirdi. Sonra bu fəaliyyət istiqamətləri həyatımızın böyük sahələrinə vüsətli şəkildə sirayət etdi. Xalqın mənəfeyi yolunda yeni işlər görüldü, böyük təcrübə qazanıldı, uğurlar, irəliləyişlər, təkanlar, dəstəklər yarandı. Bu qədər irimiqyaslı işləri əhatə edən ictimai fəaliyyət ona bir qadın, ana kimi bağlandığı ailəsi qədər doğmalaşdı, şəxsi taleyinə çevrildi. Doğulduğu, gözəl tərbiyə aldığı ailədən əxz etdiyi azərbaycançılıq ideologiyasını sonradan şəxsi həyatına başladığı ailədə daha geniş anlamda təkmilləşdirdi. Azərbaycançılıq ənənələrini ləyaqətlə yaşatmasında Mehriban xanıma Heydər Əliyev məktəbinin böyük təsiri olmuşdur. Bu məktəb onun şəxsiyyətində, xarakterində azərbaycançılıq məfkurəsinin formalaşmasına, alicənab, mərdanə, humanist cizgilərin dolğunlaşmasına öz təsirini göstərdi. Belə nəci və mübariz keyfiyyətlərə malik olduğundan yaranmış imkanlarını dövlətçiliyin möhkəmlənməsinə, vətəncilik əxlaqının yeni dəyərlərlə inkişafına səfərbər etdi. Heydər Əliyevin dövlətçilik konsepsiyasını, bununla paralel apardığı vətəncilik əxlaqını həm də daimi müşahidələrdən, ictimai fikirlərdən öyrənmiş, yaxşı mənimsəmiş fiziki və mənəvi varisi Prezident İlham Əliyevlə birgə azərbaycançılıq ideyalarının inkişaf etdirilməsinə başladılar.

Bu gün mənəvi sərvətlərimizin, xüsusən də kökü çox dərinlərə işləmiş muğam sənətimizin dünyada tanınması, təbliğ olunması və sevilməsi məhz Mehriban xanımın bu sahəyə göstərdiyi diqqəti sayəsində olmuşdur. Uşaqların, yeniyetmə gənclərin, gənc istedadların Vətən və xalq üçün yetişməsi və tərbiyə olunması onun humanist və xeyirxah missiyasının aparıcı xəttidir. Bu, vətənə, xalqa qədirdanlıqla xidmət etməyin ən bariz nümunəsidir. Hələ illər öncə “Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb” layihəsi də uğurla həyata keçirildi. 13 il ərzində ölkəmizdə Avropa standartlarına cavab verən üç mindən çox məktəb əsaslı təmir edildi, yaxud da yenidən

tikildi. Bütün bunlar məhz Heydər Əliyev Fondunun göstərdiyi birbaşa köməyin, qayğının sayəsində başa gəlmişdir. Yaradılmış yeni mühitdə xalq ruhunun, milli təfəkkürün formalaşması və inkişafı mütəmadi olaraq davam etdirilir. Bu xəttin uğurlu inkişafı qüdrətli dövlət başçısı İlham Əliyevin ölkədə yaratdığı sabitliyin, öz axarına saldığı rahat, mədəni həyat tərzinin, apardığı böyük quruculuq işlərinin, işıqlı sabahlara doğru inamla addımlaması sayəsində mümkün olmuşdur. Bu yolda daim Heydər Əliyev irsindən öyrənmək, ondan bəhrələnmək və bütün bunların ideyasını gənclərə aşılamaq da irimiqyaslı layihələrin həyata keçirilməsini asanlaşdırır.

Heydər Əliyev Fondu nəinki irimiqyaslı, möhtəşəm layihələri həyata keçirib, hətta fəaliyyət göstərdiyi bu 13 ildə ölkənin həm daxildə, həm də xaricdə vüsətli inkişafına, böyük nüfuz qazanmasına, yeni dünya cəmiyyətinin öndə olan ölkələrindən birinə çevrilməsinə öz fəaliyyətilə güclü dəstək olmuşdur. Bu, ən çox insan faktoruna ali münasibəti, ölkəmizin beynəlxalq arenada layiq olduğu mərtəbədə qərarlaşması ilə dəyərli olmuşdur. Heydər Əliyev Fondu məhz milli-bəşəri ideyaların tərənnümçüsü, daşıyıcısı olması ilə qüdrətlidir.

Mehriban Əliyevanın genişhəcmli ictimai fəaliyyəti bütün aydınlığı ilə göstərdi ki, O, təkcə öz ailəsinə deyil, həm də xalqına məxsusdur. Həyatının bir məqamında taleyini xalqın həyatı ilə birləşdirib, onun yeniləşməsi, inkişafı yolunda çalışmağa yönəltdi. Tanrının ona bəxş etdiyi belə bir missiyanı ləyaqətlə daşması xalqına böyük sevgisinin ifadəsi idi. Sözün bu məqamında diqqəti son zamanların əlamətdar hadisələrindən birinə, I Avropa Oyunlarına yönəltmək istəyirəm. “Bakı-2015” ilk Avropa Oyunları Təşkilat Komitəsinin sədri Mehriban Əliyeva belə bir tədbirin möhtəşəm olmasından ötrü əsl azərbaycançılıq sevgisi, vətənpərvərlik duyğusuyla çalışdı. I Avropa Oyunlarının uğurla başa çatmasından böyük sevinc hissi yaşayan Birinci xanımın bağlanmış mərasimindəki çıxışını xalqımız yəqin ki, hələ də unutmayıb. Vətənə və xalqa bəslədiyi məhəbbətin səsinə və sözündə kövrək notlarla ifadə olunması o gün həmin tədbiri izləyən bütün insanları təsirləndirdi, könülləri duyğulandırdı. Bütün ölkə və Avropa dövlətləri Birinci xanımın sevincini, böyük qələbədən doğan həyəcanını duydu, Onu sanki bir daha kəşf etdi, sevdi. I Avropa Oyunlarının qələbə ilə başa çatmasında “Bakı-2015” I Avropa Oyunları Təşkilat Komitəsinin sədri Mehriban Əliyevanın 29 iyun 2015-ci il tarixində “Heydər Əliyev” ordeni ilə təltif olunması zənnimizcə ona indiyədək layiq görüldüyü saysız mükafatlardan daha çox sevinc hissi yaşatdı, onu çox duyğulandırdı. Bu mükafat da Onun halal haqqı idi.

Mehriban Əliyevanın bütün çıxışları, müsahibələri özünün zənginliyi, dərin məzmununu, yenilikçi düşüncəsi ilə böyük maraq doğurur. Bu, fitri istedad sahibinin milli-bəşəri ideallara sadıqlığı, dünya cəmiyyətinə nikbin baxışlarının məntiqi ifadəsidir. Ağılna, zəkasına görə də Onu başqa dövlətlərdə də tanıyır və hörmət edirlər. Onun genişmiqyaslı fəaliyyəti ölkənin ictimai-sosial, mədəni həyatını əhatə etməklə tükənmir. O, Azərbaycanın milli-mənəvi dəyərlərini, mədəniyyətini, ölkəmizin özünəməxsusluğunu, özəlliklərini, dünya cəmiyyətində böyük fədakarlıqla, uğurla təbliğ edir. Qədim ənənələrimizlə bağlı olan multikultural dəyərləri, tolerantlığı başqa ölkələrdə əməli işləri ilə nümayiş etdirir. Unutmayaq ki, bütün bunlar əfsanəvi bir qəhrəman tərəfindən deyil, zərif, incə təbiətli, həm də güclü, aydın təfəkkürə, təxəyyülə malik olan qadının - ölkənin Birinci xanımı Mehriban Əliyevanın bilavasitə çalışmaları sayəsində həyata keçirilir.

“Bütün bəşəriyyətə məxsus olan tarixi və mədəni abidələrin bərpaası”, dünyada doğmaların qayğısından, himayəsindən məhrum olan uşaqlara mərhəmət göstərmək çağırışı ilə əməli işlər görmək vəzifələri də Mehriban

xanımın genişəhatəli fəaliyyəti sırasındadır. Bu yerdə beynəlxalq tədbirlərin birində bununla bağlı etdiyi çıxışında belə bir fikri diqqətimizi cəlb etdi: “Milyonlarla uşaq mütləq dilənçilik şəraitində yaşayır, xroniki olaraq doyunca qidalanmır, böyüməkdə və inkişafda geri qalır. Bu uşaqların təhsil almaq imkanı, təhsillərinin səviyyəsi son dərəcə aşağıdır. Bu gün həmin uşaqlar bizim köməyimizə möhtacdır. Onları acliqdan, xəstəliklərdən, müharibələrdən və münaqişələrdən, böyükklərin laqeydliyindən qorumaq lazımdır”.

Bu gün ictimai-sosial həyatımızın elə bir sahəsi yoxdur ki, Mehriban xanım ora nəzər yetirməsin, qayğısını göstərməsin. Xalqın sosial-mədəni həyatının inkişafında onun xidmətləri misilsizdir. Gələcəyin sahibi olan balalarımızı yetişdirmək, ailəyə, Vətənə bağlılıq duyğuları aşılamaq, gəncliyə yol açmaq, onları vətənpərvər ruhda tərbiyə etmək - budur Mehriban xanımın istəyi. Onun nurlu çöhrəsindən sezilən mehribanlıq, alicənablıq, həssaslıq, nəciibliyi, yəqin ki, onunla ünsiyyətdə olan, rəhbərliyi altında çalışan insanların böyük xoşbəxtliyidir. Vaxtilə ailə həyatı quranda ilk baxışdan bu incəlikləri görən, duyan həyat yoldaşı İlham Əliyevin qəlbində həzin, ülvü duyğular yaradan da yəqin ki, bu keyfiyyətlər olmuşdur. Qadına zinət verən bu xüsusiyyətlər ailədə birliyin, bağlılığın və mədəniyyətin başlıca meyarıdır. Ailə dəyərlərindən söz düşəndə Mehriban xanım müsahibələrində çox vacib olan elementlərə diqqət yönəldir: “Əgər ailədə hər kəs özünün vacibliyini və əvəzedilməzliyini duyursa, özünün müdafiə olduğunu və sevildiyini hiss edirsə, bu yalnız gələcək ailə səadətinin əsası deyil, həm də hər bir məqsədə çatmaq üçün möhkəm bir stimuldur... Hər bir qadın üçün onun ailəsi, onun uşaqları həyatının ən vacib, ən mühüm hissəsidir...”.

Tarixdə iz qoyan ağıllı, müdrik, xeyirxah, tədbirli və diplomat qadınlarımızın obrazını istər xalq ədəbiyyatında, istərsə də yazılı ədəbiyyatda yaradanda çox zaman müəlliflər onu sevdirməkdən ötrü uydurma təsvirlərdən, əlavə boyalardan istifadə edirlər. Zənnimizcə, Mehriban Əliyevanın obrazını bədii ədəbiyyata gətirmək istəyən sənətkar onun portretini yaratmaqda çətinlik çəkməz. Çünki onu ilahiləşdirməyə, obraza təxəyyüldən gələn rənglər, təsvirlər əlavə etməyə ehtiyac yoxdur. Mehriban xanımın obrazı həyatdan gələn təbii obrazdır. O, maarifpərvər ziyalı, milli düşüncəyə, azərbaycançılıq məfkurəsinə malik olan, qəlbində vətən, xalq sevgisi çağlayan və bu yolda ömür əridən tarixi şəxsiyyətdir. Bütün söylərini ortaya qoyan, gördüyü işləri zərgər incəliyi ilə aparan və bunların müqabilində xalqın gözündə ləyaqətli vətəndaş, xeyirxah hami, dost, həssas, qayğıkeş ana kimi sevilən bir Azərbaycan vətəndaşıdır. Mehriban Əliyeva bütün hallarda - xoş məqamlarda, çətin və mürəkkəb situasiyalarda belə dəyişməzdir: dəyanətli, güclü, qətiyyətli və bütövdür. Hər zaman və hər yerdə özüdür. Ən ümdəsi də olduğu kimi görünən bir inci timsalında Birinci xanımdır...

Mehriban Əliyevanın şərəfli həyat yolu, dövlətçiliyimizin qorunması və möhkəmlənməsində göstərdiyi fədakar çalışmaları, vicdanlı əməyi dövlətin Birinci xanıma güvəncini, etimadını artırdı. Ötən həftə Mehriban Arif qızı Əliyeva Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Sərəncamı ilə Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti təyin olundu.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə keçirilən Təhlükəsizlik Şurasının iclasında ölkə başçısının Fondun fəaliyyəti, eləcə də Mehriban Əliyevanın söylərinin, çalışmalarının böyük uğurlara gətirib çıxardığı məqamlara diqqət yetirməsilə bağlı söylədiyi fikirlər bizi düşündürməyə bilməz: “Heydər Əliyev Fondu onun rəhbərliyi ilə nəinki Azərbaycanın, hesab edirəm ki, regionun ən böyük və ən nüfuzlu

ictimai təşkilatına çevrilmişdir. Heydər Əliyev Fondunun çoxşaxəli fəaliyyəti Azərbaycan xalqı tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Fondun təşəbbüsü ilə bir çox önəmli layihələrə, proqramlara start verilmişdir. Onların arasında “Yeniləşən Azərbaycana yeni məktəb” proqramı xüsusi qeyd edilməlidir. Məhz bu proqramın başlanması nəticəsində son 13 il ərzində ölkəmizdə üç mindən çox məktəb əsaslı təmir olunub və ya yenidən tikilmişdir. Digər layihələr ölkəmizin hərtərəfli inkişafına xidmət göstərmişdir. Heydər Əliyev Fondunun xətti və dəstəyi ilə minlərlə insan tibbi müalicə ilə təmin edilmişdir. Bir çox hallarda bu məsələlər ictimaiyyət üçün açıqlanmışdır. Fondun fəaliyyəti məhz o məqsədi güdür ki, ehtiyacı olan insanlara yardım etsin və ən az müdafiə olunan vətəndaşlara imkan daxilində öz dəstəyini göstərsin. Heydər Əliyev Fondunun mədəniyyətlə, incəsənətlə bağlı layihələri bizim mənəvi, tarixi, mədəni irsimizin qorunması işində əvəzolunmaz rol oynamışdır. Bizim milli sərvətimiz olan muğam sənətinin yenidən inkişafı və beynəlxalq arenaya çıxarılması məhz Heydər Əliyev Fondunun və Mehriban Əliyevanın şəxsi təşəbbüsü nəticəsində mümkün olmuşdur. Azərbaycanda keçirilən muğam müsabiqələri artıq həyatımızın ayrılmaz hissəsinə çevrilmişdir. Bu, sadəcə olaraq sənət növü deyil, bu, bizim mədəni sərvətimizdir. Gənc nəslin tərbiyə olunmasında milli-mənəvi dəyərlər, ənənələr xüsusi rol oynayır. Bu baxımdan belə təşəbbüslər çox böyük ictimai məna daşıyır. Eyni zamanda, dünya miqyasında muğamın məhz Azərbaycan sənəti kimi təqdim olunmasında Heydər Əliyev Fondunun çox böyük rolu olmuşdur”.

Bütün bunlar Mehriban Əliyevanın xalqın adamı olduğunun, insansevərliyinin, vətənsəvərliyinin, milli ruha, kökə bağlılığının təcəssümüdür. Bunların timsalında onun təbii axarlı inkişafı xalqın, vətənin inkişafı ilə bağlı olmuşdur. Bu axarın gətirdiyi yeni, həm də məsuliyyətli vəzifə, zərif çiyinlərə qoyulan missiya onun çoxşaxəli fəaliyyətinin uğurlu davamı kimi qiymətləndirilməlidir. İki gücün, qoşa qanadın xalqa, vətənə vicdanla, ləyaqətlə xidmətindən yararlanan yenə vətəndir, xalqın özüdür. Bu tanıtmə-təqdimat bütünlükdə onun simasında, həm də genişhatəli fəaliyyətində özünün səciyyəvi xarakterini dolğun ifadə edir. Prezident İlham Əliyevin qürurla dediyi: “Dünyada ikinci belə şəxsiyyət yoxdur ki, hər iki mötəbər təşkilatın eyni zamanda səfiri olsun”, fikri bütünlükdə xalqın iftixarı kimi tarixin yaddaşına yazıldı. Elə bu xüsusi səy və bacarığın nəticəsidir ki, Dövlət Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban Əliyevaya etibar edərək onu Birinci vitse-prezident postuna layiq gördü: “...Bu gün Mehribanın həyatında yeni dövr başlayır. Əminəm ki, o, bundan sonra da ölkəmizin inkişafına öz dəyərli töhfəsini verəcəkdir”,- inamı həmin gün Təhlükəsizlik Şurasının iclasını televiziya ilə izləyən vətəndaşların qəlbini rıqqətə gətirdi, insanlarda yeni ruh, əhval-ruhiyyə yaratdı.

İclasda ölkə başçısının Sərəncamı ilə Birinci vitse-prezident təyin olunmuş Mehriban Əliyevanın qısa və olduqca məzmunlu, köüllərə işıq saçan çıxışının yaratdığı təəssüratı bölüşməyin də yeri görünür. Mehriban xanımın səsindəki doğmalığ, ona göstərilən etimaddan doğan yeni ruh və əzmkarlıq, özünəinam hissi, dövlətçiliyə, azərbaycançılıq ideologiyasına ehtiramı səsində-sözündə rəğbətlə ifadə olunurdu. Fikirlərində bu missiyaya ləyaqətlə, böyük sevgiyə başlamaq, onu vicdanla yerinə yetirmək inamı duyulurdu: “Mən əminəm ki, vəzifədən asılı olmayaraq, insan öz yolunu, peşəsini seçəndə hər hansı bir işinə, əməyinə vicdanla yanaşmalı, qarşısına aydın məqsədlər qoyub, bu məqsədlərə nail olmağa çalışmalı, söz və işlərində bütöv olmalıdır”. Ardınca da Heydər Əliyev Fondunun 13 ildə gördüyü işləri qısaca diqqətə çatdırması, onları sadəcə sadalamaq deyildi. Vətəninə, xalqına bundan sonra da xidmət göstərəcəklərinə, ölkənin beynəlxalq arenada nüfuzunun yüksəlməsinə

çalışacaqlarına, yeni təşəbbüslərə, genişmiqyaslı layihələrə imza atacaqlarına əminliyini bildirmək idi. Burada diqqətimizi çəkən bir məsələ də, Mehriban xanımın görülən işləri, çəkilən zəhməti ümumi şəkildə, “mən” ifadəsi işlətmədən, Fondun adından, bu sahədə çalışan insanların xidməti, fəaliyyəti kimi ifadə etməsi oldu. Əslində bu, ölkənin Birinci xanımının simasında, xarakterində nəzərəçarpan təvazö və səmimiyyətin ən incə, həm də dolğun ifadəsi idi.

Mehriban Əliyevanın Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti vəzifəsinə təyin edilməsi Vətənin və xalqın taleyində, misilsiz rolu olacağına, ölkənin vüsətli inkişafına yeni və davamlı töhfələr verəcəyinə böyük inam yaradır. Bu inamı doğruldan başlıca səbəb də Vətənə, xalqa xidmət istəyidir. Bu yolda Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya yeni uğurlar və cansağlığı arzulayırıq.

Respublika.-2017.-1 mart.-№46.-S.5.

Diaspor quruculuğu, lobbicilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi

Samir Güləliyev,

"Trend" İnformasiya Agentliyinin müxbiri

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra ölkənin bütün sahələri tədricən inkişaf etməyə başladı. Həmin ərəfədə müstəqil Azərbaycanın dünya ictimaiyyətinə tanınması, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi də əsas məsələlərdən idi. 1993-cü ildə xalqın təkidi ilə Azərbaycan hakimiyyətinə yenidən rəhbərliyə qayıdan ümummilli lider Heydər Əliyevin ölkənin inkişafı üçün atdığı addımlardan biri də diaspora təşkilatlarının yaradılması, dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması, Azərbaycanın ilk müstəqillik dövründə yaşadığı faciələrin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması oldu. Və ümummilli liderin bu siyasəti tezliklə müsbət nəticə verdi, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması başlandı.

Heydər Əliyev Azərbaycana qayıdandan sonra xalqı öz ətrafında birləşdirdi və diaspora quruculuğunun inkişafı istiqamətində ilk addımını atdı. Azərbaycan xalqı da bu uzaqgörən siyasətçinin təşəbbüsünü dəstəklədi, onun ətrafında sıx birləşdi.

Heydər Əliyevin bu addımı Azərbaycanda qütbləşmənin, etnik təbəqələşmənin, parçalanmanın qarşısını aldı. Həmin vaxtdan etibarən Azərbaycanda 31 dekabr-Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü kimi də qeyd edilməyə başladı və bu əlamətdar gün hər il keçirilir.

Heydər Əliyevin bu addımına qədər yeni müstəqillik əldə etmiş Azərbaycanda parçalanma, kaos, özbaşnalıq hökm sürürdü. Azərbaycan artıq etnik qruplaşmalara bölünməklə ölkədə parçalama başlanmış, ölkənin müstəqilliyi sual altına düşmüşdü. 1991-ci ilin oktyabrında canı, qanı bahasına müstəqillik nemətinə qovuşmuş Azərbaycanda cəmiyyətin qütbləşərək parçalanması, milli maraq və mənafeələr ətrafında səfərbər olunmaması, birlik və həmrəylik ideyalarının özünə yer tapmaması ciddi problemə çevrilmişdi. Bu kaos ölkənin milli inkişafını yaddan çıxarmışdı.

1993-cü ilin iyun ayınadək Azərbaycanda vətəndaş sülhü və həmrəyliyi əvəzinə cəmiyyətdəki siyasi konfrontasiya kəskinləşərək ağır siyasi böhrana gətirib çıxarmışdı. Nəticədə ölkə parçalanmaq və müstəqil dövlətçiliyini itirmək təhlükəsi ilə üzləşdi. Çarəsiz qalan, xarici qüvvələrin təsiri altına düşmüş şəxslərin özbaşnalığının qurbanına çevrilən Azərbaycan xalqı bu təhlükədən, məhv olmaqdan ehtiyatlanaraq ümummilli lider Heydər Əliyevi Azərbaycana rəhbərlik etməyə, xalqı bu bələdan qurtarmağa çağırdı. Ulu öndər Heydər Əliyev xalqın dəvətini qəbul edərək hakimiyyətə qayıtdı və Azərbaycanın hüduqlarından kənarında yaşayan soydaşlarımızın vahid ideologiya və milli-mənəvi dəyərlər sistemi ətrafında birləşməsinə, onların malik olduğu güclü potensialın ümummilli problemlərinin həllinə yönəldilməsinə xidmət edən bir sıra tədbirlər həyata keçirdi.

Bu gün kimliyindən və siyasi mənsubluğundan, tutduğu cəbhədən, siyasi ideologiyadan asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlı bunu etiraf edir. Hamı etiraf edir ki, Azərbaycanı bu bələdan, parçalanmadan məhz Heydər Əliyev xilas edib, azərbaycanlıların birləşməsi, təşkilatlanması üçün tədbirlərə start verib.

Müstəqil Azərbaycanın müstəqil dövlət dili - Azərbaycan dili

Heydər Əliyev hakimiyyətə qayıdırdıqdan sonra Azərbaycanda əldə edilmiş milli birlik respublikamızın ən qiymətli mənəvi-ideoloji sərvətlərindən biridir. Heydər Əliyev Azərbaycana ikinci rəhbərliyi dövründə vətəndaş sülhü və ümumxalq həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsi xəttini davam etdirmiş, bu siyasi xətti özünün konkret addımları ilə kamil elmi-nəzəri konsepsiya səviyyəsinə qaldırmışdır. Bu gün aydın görünən həqiqətlərdən biri də budur ki, Heydər Əliyevin Azərbaycan tarixindəki möhtəşəm izləri yalnız müstəqil dövlət quruculuğu və onun siyasi-iqtisadi əsaslarının möhkəmləndirilməsi ilə yekunlaşmır. Ulu öndər həm də bütün dünya azərbaycanlılarının milli birliyinin yaranmasında fəvqəladə rol oynamışdır. Heydər Əliyev milli dövlət quruculuğunun, dövlətçilik ənənələrinin formalaşdırılması istiqamətində əməli iş görmək, fəaliyyətini milli mənəfe kontekstində qurmaq üçün var gücü ilə çalışır, xalqı da bu yöndə səfərbər etməyə çalışırdı. Ümummilliyet lider dövlətçilik ənənələrinin bərpa edilməsində, milli ruhun yaşadılmasında hər bir alimdən, şairdən, elm xadimindən, yazıçıdan daha çox mübarizə aparır, daha çox iş görürdü.

Heydər Əliyev azərbaycanlıların vahid xalq kimi monolitliyinin möhkəmləndirilməsi, milli diasporun formalaşdırılması baxımından ana dilinin də roluna xüsusi önəm verirdi. Çıxışlarında daim vurğulayırdı ki, milli dövlət quruculuğunun mühüm şərtlərindən biri milli-ədəbi dilin zəminində xüsusi rəsmi dil üslubunun formalaşmasıdır. Dövlət müstəqilliyini əldə etdikdən sonra Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi işlədilməsinə əlverişli şərait yaranmışdı. Belə böyük və məsuliyyətli vəzifəni az qala təkbaşına həyata keçirən Heydər Əliyevə qarşı çıxanlar, min bir əziyyətlə yaratdığı dövlətçiliyimizə zərbə vurmaq istəyənlər də az deyildi. Lakin bu maneələri inamla dəf edən ümummilliyet lider Heydər Əliyevin "Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili gününün təsis edilməsi haqqında" 9 avqust 2001-ci il tarixli fərmanı ilə xalqımızın əlamətdar bayramları sırasında biri də əlavə olundu. Həmin fərmana əsasən, avqust ayının 1-i hər il respublikamızda Azərbaycan əlifbası və Azərbaycan dili günü kimi geniş qeyd olunur. Məhz Heydər Əliyevin qətiyyəti, siyasi iradəsi və prinsiplilliyi nəticəsində respublikamız həmin tarixdən etibarən tam şəkildə yeni əlifbaya - latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasına keçdi. Ulu öndər Heydər Əliyevin ana dilinə böyük qayğısı, sədaqəti, dərin məhəbbəti onun yalnız əsl vətəndaşlıq, ana dilini sevmək, yüksək qürur hissləri ilə bağlı deyildi. Bu, eyni zamanda, onun öz ana dilini dərinlən bilmək, həmin dilin bütün sirlərinə, gözəlliklərinə dərinlən vaqif olmaq, onlardan məharətlə istifadə edə bilmək qabiliyyətindən irəli gəlirdi. Ulu öndər xaricdə yaşayan soydaşlarımızla görüşlərində onlara ilk növbədə məhz milli dili unutmamağı son dərəcə ciddiliklə tövsiyə edirdi. Bütün böyük siyasi xadimlər kimi, Heydər Əliyev də öz xalqının, ölkəsinin iqtisadiyyatı, maddi rifah halının yaxşılaşması ilə bərabər, onun ümummədəni tərəqqisinin qayğısına qalmış, xalqımızın dünyada layiqli yer tutmasına, obyektiv səbəblərdən bütün dünyaya səpələnmiş soydaşlarımızın ümummilliyet məqsədlər ətrafında birləşməsinə çalışmışdır.

Heydər Əliyev ideyaları və güclənən Azərbaycan diasporu

İctimai-siyasi sabitliyin, vətəndaş sülhünün təmini, habelə 1996-cı ildən başlayaraq ölkədə aparılan quruculuq tədbirləri, bazar iqtisadiyyatının elmi əsaslarının formalaşması, hüquqi dövlət quruculuğu, sosial sahənin inkişaf etdirilməsi milli diaspor quruculuğu prosesinə başlamaq üçün etibarlı zəmin formalaşdırmışdır. Bütün bu proseslər dünyanın müxtəlif bölgələrinə səpələnmiş, qəlbi Vətən eşqi ilə döyünən soydaşlarımızın diqqət mərkəzində olmuş, onlarda böyük qurur və sevinc hissləri doğurmuşdur. Respublikamızın beynəlxalq aləmdə daha geniş tanınması, dünya ölkələri ilə siyasi-iqtisadi, mədəni əlaqələrinin inkişaf etdirilməsi xaricdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması prosesinə ciddi dəstək vermişdir. Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması prosesində ən mühüm, tələyüklü hadisə isə 2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi olmuşdur. Ümummilli lider Heydər Əliyevin 2001-ci il mayın 23-də imzadığı sərəncama əsasən keçirilmiş qurultay dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın və həmvətənlərimizin müstəqil Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, dünya azərbaycanlıları arasında birliyin və həmrəyliyin təmin olunması, Azərbaycan icmaları, cəmiyyət və birliklərinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi və əlaqələndirilməsi baxımından yeni mərhələ açmışdır.

Bu gün Azərbaycan diasporlarının fəaliyyəti, azərbaycanlıların həmrəy olması bütün dünya ictimaiyyətinə səs salıb. Bu gün bütün dünya Azərbaycanlıları xarici ölkələrdə birləşib Azərbaycanı dünyaya tanıtdırır. Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasəti nəticəsində Azərbaycan diasporları güclənir, fəaliyyətlərini genişləndirir, Azərbaycan həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırır.

Bu gün Azərbaycanda xarici ölkə səfirliklərinin sayının artması, xarici ölkələrin Azərbaycana maraq göstərməsi, azərbaycançılıq ideyalarının, Azərbaycan tarixinin, Azərbaycanın adət-ənənələrinin dünya ölkələri tərəfindən öyrənilməsi Azərbaycan diasporlarının fəaliyyətinin güclənməsinə gətirib çıxarır. Əgər 2006-cı ildə keçirilmiş II qurultayda Azərbaycanın 46 səfirliyi və konsulluğu mövcud idisə, hazırda onların sayı 70-dən artıqdır. Bu səfirliklərin yaradılmasında məqsəd təkcə ölkənin diplomatik münasibətlərinin genişləndirilməsi deyil, eyni zamanda xaricdə fəaliyyət göstərən diaspor təşkilatlarının əlaqələndirilməsi və təşkilatlandırılmasıdır. Dövlət başçısı İlham Əliyev bütün sahələrdə yüksək dinamiklə inkişaf edən Azərbaycanın beynəlxalq arenadakı nüfuz və mövqelərinin daha da gücləndirilməsini, respublikamız haqqında obyektiv, dolğun informasiyaların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasını milli diaspor təşkilatları və xaricdəki səfirliklərimiz qarşısında vacib məsələ kimi müəyyənləşdirmişdir.

"Xocalıya ədalət" kampaniyası, dünyaya səs salan addım

Bu gün Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın həyata keçirdiyi "Xocalıya ədalət" kampaniyası dünyanın əksər ölkələrində dəstəklənir, erməni işğalçılarının Xocalıda törətdiyi vəhşilikləri dünya ictimaiyyəti qəbul edib. Məhz bu kampaniya çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlərlə ermənilərin Xocalı sakinləri üzərində törətdiyi vandalizm, dinc sakinlərə qarşı soyqırım dünya ictimaiyyətinə çatırılıb. İndi əksər dünya ölkələri bu soyqırıma kifayət qədər qiymət verib, erməni vəhşiliklərinin şahidi olub.

Leyla Əliyeva, bununla yanaşı, bu gün xaricdə yaşayan azərbaycanlıların da birləşməsi, onların erməni diaspor təşkilatlarına layiqli cavab verməsi üçün də yorulmaz tədbirlər həyata keçirir. Bu gün xaricdə fəaliyyət

göstərən diaspor təşkilatları Leyla Əliyevanın dəstəyi ilə xarici ölkələrdə yüzlərlə tədbirlər keçirib və keçirməkdədir.

Azərbaycan abidələrinin erməni vəhşiliyinin qurbanına çevrilməsi sübutları

Azərbaycan diasporasının güclənməsində ölkənin birinci xanımı, Azərbaycanın vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın xidməti isə danılmazdır. Mehriban Əliyeva Azərbaycanın xaricdəki mövqelərinin möhkəmlənməsində, beynəlxalq təşkilatların Azərbaycana marağının artmasında, ölkənin nüfuzunun beynəlxalq qurumlar yanında artmasında əvəzolunmaz xidmətləri var. Mehriban xanım Əliyevanın apardığı təbliğat nəticəsində Azərbaycanın qədim abidələri, incəsənət nümunələri beynəlxalq təşkilatların mədəni irslər siyahısına daxil edilib, onlarla tarixi abidələrimiz YUNESCO tərəfindən nəzarətə götürülüb. Həmçinin, ölkənin birinci xanımının səyi nəticəsində Azərbaycanın işğal ərazisindəki qədim abidələrinin erməni vandalları tərəfindən dağıdılması məsələsi də YUNESCO tərəfindən fakt kimi qəbul edilib.

Mehriban Əliyeva, bununla yanaşı, Azərbaycanın qədim incəsənət nümunələrinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında əvəzsiz rol oynayıb. Bu gün Mehriban xanımın səyi nəticəsində Azərbaycanın qədim xalçaçılıq sənəti, mədəniyyət nümunələri dünyada məşhurdur.

Mehriban Əliyevanın ölkənin birinci vitse-prezidenti seçilməsi gələcəkdə də Azərbaycanın və Azərbaycan diasporunun daha sürətli inkişafı və güclənməsinə səbəb olacaq.

Bakı xəbər.-2017.-7 mart.-№42.-S.12.

Dövlət Komitəsi: "ÜAK-ın ləğvi iki ölkə arasında etimada kölgə sala bilər"

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi Rusiyada Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatının ləğv edilməsi ilə bağlı bəyanat yayıb. 2017-ci il mayın 15-də Rusiya Federasiyası Ədliyyə Nazirliyinin iddiasına əsasən bu ölkənin Ali Məhkəməsinin Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatını ləğv etməsi bütün Azərbaycan ictimaiyyəti, Rusiyada və digər xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımız tərəfindən dərin təəssüb hissi və ciddi narahatlıqla qarşılanıb.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən SİA-ya verilən məlumata görə, Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət qurumlarının, ayrı-ayrı təşkilatların, habelə ÜAK rəhbərliyinin bütün səylərinə baxmayaraq, Rusiya Ali Məhkəməsi bu ölkədə fəaliyyət göstərən ən böyük ictimai təşkilatlardan birinin ləğvi barədə iddianı təmin edib və bununla da ədalətsizliyə yol verib.

Dövlət Komitəsi Rusiyada və dünyanın digər ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın çoxsaylı müraciətlərinə əsaslanaraq, bir daha bəyan edir ki, bu qərar iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin ruhuna, xalqlarımızın çoxəsrlik dostluq əlaqələrinin mahiyyətinə tamamilə ziddir.

Azərbaycan və Rusiya arasında faydalı əməkdaşlıq əlaqələrinin sürətlə inkişaf etdiyi, xalqlarımızın və dövlətlərimizin qarşılıqlı dəstəyə daha çox ehtiyacı olduğu bir dövrdə qəbul olunmuş bu qərar ölkələrimiz arasında uzun illər ərzində formalaşmış etimada kölgə sala bilər.

Azərbaycan ictimaiyyəti və diaspor nümayəndələrinin narahatlığını nəzərə alaraq, bir daha vurğulamağı vacib bilir ki, ÜAK ətrafında bir neçə aydır davam edən proseslərin təhlili, müxtəlif mənbələrdən əldə olunmuş informasiyalar təşkilatın fəaliyyətinin dayandırılması barədə qərarın arxasında Azərbaycan-Rusiya strateji tərəfdaşlığını öz maraqlarına təhlükə kimi görən müəyyən qüvvələrin məqsədyönlü fəaliyyətinin dayandığı şübhəsini yaradıb. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münacişəsinin həllinə dair danışıqlarda vasitəçilik missiyasını həyata keçirən və ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrələrindən biri olan Rusiyada ən böyük Azərbaycan diaspor təşkilatının qeydiyyatının ləğvi Azərbaycan ictimaiyyətində bu ölkənin tərəfsizliyinə olan inama xələl gətirə bilər.

Dövlət Komitəsi ictimaiyyət nümayəndələri, kütləvi informasiya vasitələri, habelə diaspor fəalllarının etirazını anlayışla qarşılayır, indiki həssas məqamda qərarın məsuliyyətinin ayrı-ayrı şəxslərin, dövlət qurumlarının, habelə ÜAK rəhbərliyinin üzərinə qoyulmasının doğru olmadığını diqqətə çatdırmağı vacib hesab edir. Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin bütün qurultayları, toplantıları Rusiya Federasiyasının müvafiq dövlət qurumları ilə razılaşdırılmış şəkildə həyata keçirilib. ÜAK-ın rəhbərliyinə bütün seçkilərdə Rusiya ictimaiyyətinin, siyasi elitasının tanıdığı, qəbul etdiyi nüfuzlu şəxslərin namizədliyi irəli sürülüb. Buna görə də məhkəmənin qərarında göstərilən əsasların tam obyektiv və qeyri-adekvat olması barədə rəy bildirmək üçün ciddi əsaslar vardır.

Məhkəmənin qərarına hörmətlə yanaşmağın zəruriliyini nəzərə alaraq, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi Rusiya qanunvericiliyinə uyğun qaydada müvafiq məhkəmə instansiyalarına müraciət edəcək və ədalətin bərpa

olunmasına çalışacaq. ÜAK-ın ləğvi ilə bağlı məhkəmə qərarına qanunvericiliyə uyğun şəkildə yenidən baxılması, tam obyektiv, ədalətli, ölkələrimizin və xalqlarımızın maraqlarına xidmət edən hüquqi nəticənin əldə olunması istiqamətində bütün zəruri addımlar atılacaq.

Səs.-2017.-18 may.-№ 86.-S.5.

Nazim İbrahimov: "Bizim əsas işimiz Gürcüstandakı azərbaycanlıların cəmiyyətə inteqrasiyasını təmin edə bilməkdir "

"Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların problemləri ölkə rəhbərliyinin diqqət mərkəzindədir"

"Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların problemləri hər zaman ölkə rəhbərliyinin və Dövlət Komitəsinin diqqət mərkəzindədir. Oradakı soydaşlarımızın vəziyyəti ilə əlaqədar daim xüsusi araşdırmalar aparılır, problemləri öyrənilir və bu istiqamətdə Azərbaycan dövləti tərəfindən onlara dəstək göstərilir". Bunu Azərbaycan Respublikası Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov deyib. Onun sözlərinə görə, bu problemlər iki ölkənin hökumətlərarası komissiyasının da gündəliyində prioritet məsələlərdəndir. "Azərbaycanla Gürcüstan arasında bütün sahələrdə mövcud olan sıx əməkdaşlıq imkan verir ki, həmin problemlər öz həllini tapsın, əlbəttə, bəzi problemlər artıq həll olunub, bəziləri isə hələ də qalır. Onlar da tədricən yoluna qoyulacaq".

Nazim İbrahimov bildirib ki, biz ümumiyyətlə, yalnız Gürcüstanda deyil, xaricdə yaşayan bütün soydaşlarımızın hüquqlarının qorunmasına çalışırıq. Soydaşlarımızın problemlərini araşdırıb nəticələrini həmin ölkələrin rəhbər nümayəndələri ilə görüşlərdə onların diqqətinə çatdırırıq. "Dövlət Komitəsi bu məsələdə öz səlahiyyətləri çərçivəsində üzərinə düşən işləri görür. İndiki halda bizim əsas işimiz Gürcüstandakı azərbaycanlıların cəmiyyətə inteqrasiyasını təmin edə bilməkdir. Bunun üçün vacib şərtlərdən biri də onların gürcü dilini bilməsi və ictimai-siyasi mühitdə fəal iştirakıdır",

Komitəsinin sədri bildirib ki, Gürcüstan Azərbaycanlılarının cəmiyyətə inteqrasiyasını təmin etmək məqsədilə Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə Gürcüstanda fəaliyyət göstərən Azərbaycan məktəbinin əksəriyyətində "gürcü dili" kursları açılıb və bu dilin tədrisi üçün hər biri 2000 nüsxə olmaqla "Gürcü dilini öyrənənlər üçün dərslik", "Gürcücə-Azərbaycanca danışq lüğəti", "Gürcü dilinin qrammatikası" kitabları, həmçinin gürcü dilinin qrammatikasına dair 300 dəst cədvəl hazırlanaraq Azərbaycandilli məktəblərə və gürcü dili kurslarına təqdim edilib. Nazim İbrahimov əlavə edib ki, 20 min sözdən ibarət iki cildlik "Azərbaycanca-Gürcücə" lüğət nəşr edilib. Nəşr edilmiş lüğət "Gürcü dilinin tədrisi" kurslarına və Azərbaycan məktəblərinə paylanılıb".

Komitə sədri bildirib ki, Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların Gürcüstanın ali məktəblərinə qəbulu və dövlət orqanlarında təmsil olunmaları istiqamətində də uğurlar əldə edirik. "Gürcüstanın azərbaycanlılar yaşayan regionlarında soydaşlarımız üçün gürcü dili kursları acıdıqdan sonra Gürcüstanın ali məktəblərinə qəbul olunan azərbaycanlıların sayında nəzərəcarpacaq artım müşahidə etdik. Təsəvvür edin ki, təkcə 2010-2011-ci tədris ilində Gürcüstan ali məktəblərinə qəbul olmuş 458 tələbənin 350-dən çoxu gürcü dili kurslarının dinləyiciləri oldu. Bu gün isə onların sayı təqribən 2600 nəfərə yaxındır. Yəni soydaşlarımızın yerli cəmiyyətə inteqrasiyası istiqamətində görülən işlər öz bəhrəsini verməkdədir. Çünki, yalnız cəmiyyətə inteqrasiya etmiş, vətəndaşı olduğu dövlətin dilini, qanunlarını bilən bir toplum öz hüquqlarını qoruya, normal yaşayış şərtlərini təmin edə bilər".

Gürcüstan parlamentinin üzvü Ruslan Hacıyev isə bildirib ki, Əvvəllər Gürcüstan azərbaycanlıları orta məktəbi Gürcüstanda başa vurduqdan sonra ali təhsil almaq üçün Azərbaycana gedirdilər." Bu da çox zaman dil

maneəsi ilə bağlı səbəblərdən baş verirdi. Gürcüstan təhsil sistemində son illər baş verən dəyişikliklər nəticəsində azərbaycanlı abituriyentlərin artıq yerli ali təhsil ocaqlarında təhsil almağa marağı artıb. Hazırda azərbaycanlı abituriyentlərin təxminən 90%-i ali təhsilini Gürcüstanda davam etdirməyə üstünlük verirlər".

Depotatın sözlərinə görə, "SOCAR Georgia" şirkəti müəyyən sayda Gürcüstan azərbaycanlılarının Gürcüstan universitetlərində təhsil haqlarının ödənişini öz üzərinə götürüb. " İlk öncə, fürsətdən istifadə edərək, Gürcüstan iqtisadiyyatının inkişafına ciddi dəstək vermiş Azərbaycan Dövlət Neft Şirkətinin (SOCAR) rəhbərliyinə Gürcüstan azərbaycanlıları adından təşəkkürümüzü bildirmək istədim. Azərbaycanlıların kompakt yaşadıqları bölgələrin sosial, infrastruktur, iqtisadi problemlərinin həllində, o cümlədən gənclərimizin Gürcüstan universitetlərində təhsil almalarında SOCAR-ın ciddi dəstəyini hiss edirik. SOCAR prezidenti cənab Rövnəq Abdullayev Gürcüstanə hər səfəri zamanı mütləq Marneuliyə baş çəkir, rayonun sosial-iqtisadi inkişafının vəziyyəti, problemlərimizin həlli ilə ciddi maraqlanır. Çox sağ olsun, Gürcüstan azərbaycanlılarını diqqətsiz qoymur. "SOCAR Georgia" şirkətinin rəhbəri cənab Mahir Məmmədov da daima çeşidli məsələlərdə bizim bölgəyə operativ dəstək göstərir...

Dövlət dəstəyinə gəlincə, qeyd edim ki, Gürcüstan Təhsil Nazirliyi müəyyən kriteriyalara uyğun gələn tələbələrin təhsilini maliyyələşdirir. Bu kriteriyalara yaxşı oxuyan tələbələr, aztəminatlı ailələrdən olan və ya dağlıq ərazidə yaşayan tələbələr aiddir. Həmin qərar milli mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, sözügedən kriteriyalara uyğun gələn bütün Gürcüstan vətəndaşlarına şamil olunur".

Gürcüstanın bərabərlik və vətəndaş bərabərliyi məsələləri üzrə dövlət naziri Ketevan Tsixelaşvili isə bildirib ki, bizim üçün etnik azlıqların keyfiyyətli təhsili vacib istiqamətdir. Nazir azərbaycanlıların kompakt yaşadığı Marneulidə Kvemo Kartli bölgəsindəki orta məktəblərdə gürcü dilini tədris edən gürcü, azərbaycanlı və erməni qadın müəllimləri ilə görüşüb. Görüşdə nazirin Kvemo Kartli bölgəsi üzrə müşaviri Zaur Darğallı və jurnalistlər də iştirak edib. K. Tsixelaşvili jurnalistlərə açıqlamasında bölgədə çalışan müəllimlərlə görüşün vacib olduğunu bildirib: "Çünki müəllimlər dövlət dilini vətəndaşlarımıza keyfiyyətlə öyrədir və onlar tam hüquqlu vətəndaşlar kimi müxtəlif sahələrdə çalışırlar".

K. Tsixelaşvili 2015-ci ildə Gürcüstanda etnik azlıqlarla bağlı strateji plan qəbul edildiyini xatırladı: "Biz etnik azlıqların siyasətə, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinə cəlb olunmasını nəzərdə tutmuşuq. Bundan başqa, bizim üçün etnik azlıqların keyfiyyətli təhsili vacib istiqamətdir. Biz diqqətimizi daha çox etnik azlıqların ana dillərinin öyrədilməsinə yönəldirik. Bu yaxınlarda biz Acarıstanda yaşayan üç minədək etnik abxaza öz ana dillərinin öyrədilməsi üçün şərait yaratmışıq. Abxazlar öz dillərini öyrənməkdə maraqlıdırlar. Biz Gürcüstanda fəaliyyət göstərən Azərbaycan orta məktəblərində oxuyan məktəblilərə ana dillərinin öyrədilməsinə də diqqət yetiririk. Gürcüstanda yaşayan etnik azlıqlar üçün öz ana dillərinin öyrədilməsi siyasəti bizim üçün vacibdir. Məktəblərdə təhsil alan azərbaycanlı şagirdlər paralel olaraq dövlət dilini də öyrənir, Gürcüstanın ali məktəblərinə imtahan verir və müxtəlif ixtisaslar üzrə təhsil alırlar".

Bu məsələyə toxunan Gürcüstanın Bərabərlik və Vətəndaş Bərabərliyi məsələləri üzrə dövlət nazirinin müavini Petre Kankava isə bildirib ki, Gürcüstanda 1+4 proqramı fəaliyyət göstərir və azərbaycanlı tələbələr və gənclər pulsuz olaraq proqram çərçivəsində dövlət dilini öyrənir, istədikləri ali məktəblərə qəbul olunurlar. "Bu ildən

başlayaraq biz Təhsil Nazirliyi ilə birlikdə 4-cü kursu bitirən etnik azlıq nümayəndələrini 14 müəssisə, idarə və təşkilatlarda təcrübə işinə qəbul etmişik. Onlar əvvəlcə təcrübə keçəcək, dövlət dilini mükəmməl bildikdən sonra müxtəlif dövlət və hökumət strukturlarında çalışacaqlar”.

Nazir müavini qeyd edib ki, Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlı gənclər dövlət strukturlarında və müəssisələrində işləməyə böyük maraq göstərirlər. Biz gürcü dilini bilən azərbaycanlı gəncləri məmnuniyyətlə işə qbul edirik. P. Kankava diqqətə çatdırıb ki, hökumət gürcü dilini mükəmməl bilən və fəal olan hər bir gənci Ədliyyə Nazirliyi, quberniya, rayon icra hakimiyyətlərində və digər müəssisələrdə yüksək vəzifələrdə görmək istəyir. “Bu, Gürcüstan hökumətinin milli etnik azlıq nümayəndələrinə qayğısı və böyük diqqətidir” - nazir müavini vurğulayıb.

Üç nöqtə. - 2017.- 20 iyul. - № 126. - S. 5.

Həqiqəti deyən vicdanlı insanlara dayaq duraq

Qafar Əliyev,

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyası ictimai-siyasi məsələlər şöbəsinin
xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla iş sektorunun müdiri,
Yeni Azərbaycan Partiyası Siyasi Şurasının üzvü

Hazırda Yaxın Şərqdə və Afrikada milyonlarla insan kütləvi şəkildə öz ata-baba yurdlarını tərk edərək Avropa, Amerika və başqa qitələrdə yaşamağa gedirlər. XXI əsrin ilk onilliyində milyonlarla insanın başına gələn bu fəlakətlərin bir səbəbi də ondan ibarətdir ki, yəhudilərdən, ermənilərdən, yunanlardan fərqli olaraq həmin ərəblərin və digər insanların sözünü deyən güclü diasporları və lobbiləri yoxdur.

Azərbaycanın daxil olduğu Cənubi Qafqaz bölgəsində bu proseslər XIX əsrin başlanğıcından etibarən çar Rusiyasının Qafqazı işğal etməsi səbəbindən kütləvi xarakter almış, azərbaycanlılar da tarixi torpaqlarından deportasiya olunaraq və ya köç edərək Rusiya, Türkiyə, Ukrayna, Belarus, Avropa, Amerika və başqa bu kimi ərazilərə miqrasiya etmişlər. SSRİ dövründə və onun dağılmasından sonra da azərbaycanlılar müxtəlif səbəblərdən xarici ölkələrə miqrasiya etmişlər. İndi həmin insanların övladları köç etdikləri ölkələrin ictimai-siyasi həyatına inteqrasiya olunmuş, öz diaspor cəmiyyətlərini yaradaraq təşkilatlanmışlar. Xüsusilə, XX əsrin sonlarında SSRİ-nin dağılması ilə dünyada baş verən proseslərin nəticəsində Azərbaycanın yenidən öz müstəqilliyini bərpa etmiş, ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycan diasporu mütəşəkkil bir qüvvəyə çevrilmişdir. Azərbaycan dövlətinin və cəmiyyətinin gücü həm də xaricdə yaşayan, formalaşan, güclü qüvvəyə çevrilən həmin soydaşlarımızdadır. Bu insanlar həm Azərbaycanı xaricdə təmsil edir, müxtəlif sahələrdə əldə etdiyimiz uğurları, mədəniyyətimizi, incəsənətimizi, musiqimizi, tariximizi, adət-ənənələrimizi təbliğ edir, həm də Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin əsl mahiyyətini dünya ictimaiyyətinə çatdırırlar.

Lakin etiraf etmək lazımdır ki, müasir dünyada ədalət və beynəlxalq hüquq normaları güclü qüvvələrin mənafeyinə qurban verilir. Əfsuslar olsun ki, onların hər ikisi kobud şəkildə pozulur. Lakin buna beynəlxalq aləmdə adekvat reaksiya yoxdur. Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan Silahlı Qüvvələri tərəfindən işğalı ilə əlaqədar BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi vardır. Həmin qətnamələrdən heç biri həyata keçirilməyib, işğal indiyədək davam edir, biz etnik təmizlənməyə məruz qalmışıq, ölkəmizin tarixi ayrılmaz hissəsi olan Dağlıq Qarabağ və ətrafındakı 7 rayon 20 ildən çoxdur ki, işğal altındadır. BMT Baş Məclisi və Təhlükəsizlik Şurası ilə bərabər digər beynəlxalq təşkilatlar: ATƏT, Avropa Parlamenti, Avropa Şurası Parlament Assambleyası işğalı pisləyən qərar və qətnamələr qəbul ediblər. Lakin onlardan heç biri yerinə yetirilməyibdir.

Bundan əlavə, Azərbaycan xalqı son 250 ildə dəfələrlə soyqırımlarına və deportasiyalara məruz qalmış, onun torpaqları işğal olunmuşdur. Azərbaycan xalqının başına gətirilən bu ədalətsizliklər, o cümlədən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin səbəbləri və əsl mahiyyəti barədə dünya ictimaiyyətinə məlumat verilməlidir. 2016-cı il

martın 10-12-də “Çoxqütblü dünyaya doğru” devizi ilə Bakıda keçirilən IV Qlobal Bakı Forumunda çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev multikulturalizmin müasir dünyada alternativinin olmadığını qeyd etmişdir. O demişdir: “Azərbaycan həm Avropa Şurasının, eyni zamanda, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının üzvü kimi multikulturalizmi bir missiya kimi öz üzərinə götürmüşdür. Biz hesab edirik ki, multikulturalizmin müasir dünyada alternativini yoxdur. Multikulturalizmin alternativini yalnız ayrı-seçkilik, irqçilik, ksenofobiya, islamofobiya və antisemitizm ola bilməz”.

Azərbaycan Prezidenti əlavə etmişdir ki, dünyada vəziyyət dəyişmiş, dünya daha da sakit və təhlükəsiz olmaq əvəzinə, daha da təhlükəli olmuşdur. Bizim regionda da vəziyyət kəskin şəkildə dəyişmişdir. Mövcud münaqişələr həll edilməmiş qalır, bununla yanaşı, yeni münaqişələr, yeni qarşıdurma və təhlükə bölgələri yaranmışdır. Yaxın Şərqdə və Avropanın müəyyən yerlərindəki vəziyyət, qaçqın böhranı – bunlar son illərin reallıqlarıdır və bizim qonşuluğumuzda baş verir. Hər bir əməl, addım və ya digər dövlətlərin daxili işlərinə müdaxilə mütləq həmin müdaxiləni edənlər üçün çətinliklər yaradacaqdır. Azərbaycan Prezidenti demişdir: “Biz bir-birimizə ehtiram nümayiş etdirməli, seçimə, ərazi bütövlüyünə və gələcəklə bağlı planlara hörmətlə yanaşmalıyıq”. (Bax: “Xalq qəzeti”, 11 mart 2016-cı il, № 55, səh.1).

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev forum iştirakçılarının nəzərinə çatdırmışdır ki, bu gün Yaxın Şərqdə və Avropada baş verən münaqişə və qaçqın problemini Azərbaycan 25 il öncə yaşamışdır. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tarixi və hüquqi bir parçasıdır. Bütün beynəlxalq birlik Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz bir hissəsi kimi tanıyır. Bu münaqişə nəticəsində bir milyondan artıq azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüş, bizə qarşı etnik təmizləmə, dövlət səviyyəsində terror, soyqırımı siyasəti həyata keçirilmişdir. Ərazimizin 20 faizinin işğalı hələ də davam etməkdədir. Beynəlxalq təşkilatlar, xüsusilə də BMT və onun Təhlükəsizlik Şurası erməni qoşunlarının Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərindən dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən çoxsaylı qətnamələr qəbul etmişdir. Təəssüf ki, bu qətnamələr həyata keçirilməmişdir. Forumda Azərbaycan Prezidenti xüsusi olaraq vurğulamışdır ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin icrasının mexanizmi xüsusi mövzu kimi müzakirə edilməlidir. Bəzən Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri bir neçə saat və ya gün içərisində icra edilir. Bizə gəldikdə isə, artıq iyirmi il keçir.

Belə bir vəziyyətdə bir çox ölkələrdə Azərbaycanın haqq səsinə səs verənlərin, həqiqəti söyləyənlərin erməni diasporu və onların havadarları tərəfindən məqsədyönlü şəkildə təqib olunması davam edir. Erməni millətçiləri çalışırlar ki, Azərbaycanın haqq səsinə dilinə gətirən hər kəsin gözünü qorxutsunlar.

Zori Balayan, Silva Kaputikyan və s. faşist xislətli, millətçi ziyalıları Ermənistan, Rusiya, Fransa, ABŞ və başqa ölkələrdə milli qəhrəman kimi qarşılayır, onlara heykəl qoyur, adlarına küçə verirlər. Erməni millətçilərini müdafiə edən xarici ölkə vətəndaşları Rusiya, Fransa, ABŞ kimi ölkələrdə öz fikirlərini və kitablarını sərbəst yayır, Dağlıq Qarabağ məsələsində və digər məsələlərdə ermənipərəst mövqə tutaraq çox canfəşanlıq edirlər. Zori Balayan tərəfindən 1986-cı ildə yazılmış “Ocaq” əsəri sovet məkanında daha çox yayılır və erməni millətində türklərə və azərbaycanlılara qarşı nifrət toxumu səpirdi. Bu istiqamətdə Yerevandan dünyanın hər yerinə xüsusi emisarlar gedir, əhali arasında təbliğat aparırdılar. Lakin dünyanın əsas aparıcı ölkələrində onlara “gözün üstə qaşın var” deyən olmur. Əksinə, bu təbliğatın nəticəsində, 1987-ci il iyulun 17-də erməni diasporunun dəstəklədiyi

parlamentarilərin səyi ilə Avropa Parlamenti saxta “erməni soyqırımı” iddialarını tanıdı və “soyqırımı qəhrəmanlarına” xatirə günü təsis edilməsi haqqında qərar qəbul etdi. Bu gün dünyanın bir çox ölkələri tərəfindən tanınan uydurma “erməni soyqırımı məsələsi” ermənilərin daha da qol-qanad açmasına imkan verir.

Erməni yazıçısı Zori Balayan “Ruhumuzun dirçəlişi” adlı kitabında yazır: “Biz Xaçaturla ələ keçirdiyimiz evə girərkən, əsgərlərimiz 13 yaşlı bir türk uşağını pəncərəyə mismarlamışdılar. Türk uşağı çox səs-küy salmasını deyərək, Xaçatur uşağın anasının kəsilməmiş döşünü onun ağzına soxdu. Daha sonra 13 yaşındakı türk uşağının başından, sinəsindən və qarnından dərisini soydum. Saata baxdım, türk uşağı 7 dəqiqə sonra qan itirərək dünyasını dəyişdi. Ruhum sevincdən qürurlandı. Xaçatur daha sonra ölmüş türk uşağının cəsədini hissə-hissə doğradı və türklə eyni kökdən olan itlərə atdı. Axşam eyni şeyi daha 3 türk uşağına etdik. Mən bir erməni kimi öz vəzifəmi yerinə yetirdim. Bilirdim ki, hər bir erməni hərəkətlərimizlə fəxr duyacaq”. Belə sözləri yazan bir yazıçı Rusiyada necə sərbəst gəzə və yaşaya bilər? Nəyə görə indiyə qədər o, Rusiya Federasiyasının müvafiq qanunları ilə cəzalandırılmayıb?

Lakin zaman-zaman Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə edən, onun dərdlərinə şərik olan insanlar erməni millətçilərinin və onların havadarlarının təzyiqinə, terroruna və ya şantajına məruz qalmışlar. Onlardan Moldova ombudsmanı Aureliya Qriqoriu, Rusiya Federasiyasının Rostov vilayətinin Taqonroq şəhərində yaşayan Aleksandr Fomenkov, Rusiya Federasiyasının Moskva şəhərində yaşayan tarixçi alim Oleq Kuznetsov, Özbəkistanda yaşayan tarixçi alim Şuxrat Salamov (Barlas) və başqalarını qeyd etmək olar.

Bu gün ən vacib əhəmiyyətli məsələlərdən biri bizim xaricdə Azərbaycanın haqq səsinə səs verən, həqiqəti dilə gətirən, vicdanın və ədalətin səsinə qulaq asan insanlara dayaq durub, onları erməni millətçilərinin təzyiq və şantajlarından qorumağı bacarmağımızdır.

Sadə bir misal: Moldova ombudsmanı, həqiqət çarçısı Aureliya Qriqoriuya qarşı təzyiqlər davam edir.

Bu barədə açıqlama verən A. Qriqoriu bildirir ki, ermənilər onu hazırda məhkəmələrə çəkir, Asala Terror Təşkilatının yaraqlıları ilə hədələyirlər. Bu təzyiqlərə onun sinə gərməsi üçün Azərbaycan Diasporunun köməyinə ciddi ehtiyac var. Gəlin bu həqiqət çarçısına dayaq olaq!

Dünyada elə insanlar var ki, onların əməllərindən tək-cə öz milləti və ya xalqı deyil, neçə-neçə başqa millət və xalqlar da faydalanır. Belə insanlardan biri də Moldova ombudsmanı Aureliya Qriqoriudur.

Məlum olduğu kimi, 2013-cü ilin iyulun 4-də Ermənistanın paytaxtı Yerevan şəhərində “Qanunun aliliyi və sərhədlər barədə Avropa standartları: Avropa Şurasının üzvü olan ölkələrdə hakimiyyət orqanlarının baxışları” mövzusunda konfrans keçirilirdi. Həmin konfransda Moldova ombudsmanı Aureliya Qriqoriu “Dondurulmuş münaqişələr ərazilərində insan hüquqlarına riayət edilməsi” mövzusunda məruzə ilə çıxış etdi. Heç kəsin gözləmədiyi halda Yerevanda bu moldovan qadın-ombudsman həqiqətin və ədalətin müdafiəsinə qalxaraq, Ermənistanın törətdiyi zorakılıq və terror faktlarını onların üzünə beynəlxalq konfransda sadaladı və bəyan etdi ki, Xocalı soyqırımını ermənilər törədiblər və bu, beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən tanınmış faktır. O, Ermənistanın təcavüzü nəticəsində Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ regionu və ətraf rayonlarında baş verən həqiqətlərin əsl mahiyyətini də konfrans iştirakçılara anlatdı. O, öz çıxışında bir daha xatırlatdı ki, insan

hüquqlarının müdafiəsinə dair Avropa standartları Avropa Birliyinin sənədlərində müvafiq hüquqi normalarda təsbit edilmişdir. Bu, həmin standartların istənilən şəraitdə reallaşdırılmasına təminat verir.

Aureliya Qriqoriu bunu əsas götürərək, dondurulmuş münafişələr baş verən ərazilərdə insan hüquqlarının pozulduğunu bildirməyə risk edib. Ombudsmanın məqsədi ondan ibarət olub ki, gələcəkdə həmin zonalarda insan hüquqlarının bu cür pozulmasının qarşısı alınsın və həmin münafişələrin yalnız dinc vasitələrlə tənzimlənməsi təmin edilsin. O, Azərbaycan, Gürcüstan və Moldova haqqında öz məruzəsinin giriş hissəsində beynəlxalq sənədlərə, “Promo-Lex” Assosiasiyasının nəşrlərinə, habelə Moldova Respublikası Prezidentinin rəhbərliyi ilə 2012-ci ildə “Dövlət İdarəçilik Akademiyası” mövzusunda keçirilmiş beynəlxalq konfransın materiallarına istinad edib.

Ermənistanın Azərbaycana qarşı yönəlmiş təcavüzkar siyasətinə toxunan Moldova ombudsmanı BMT Təhlükəsizlik Şurasının dörd məlum qətnaməsinin (№ 822(1993), № 853(1993), № 874 (1993) və № 884 (1993)), habelə, BMT Baş Məclisinin 62|243 nömrəli qərarının (mart 2008) məzmununa tamamilə uyğun şəkildə öz çıxışını qurub. Lakin ona öz çıxışını davam etdirməyə imkan verməyiblər, sözünü yarımçıq kəsiblər. Bilavasitə Ermənistan parlamentinin binasında keçirilən həmin tədbirdə onun ünvanına “siyasi satqınlıq və Azərbaycan təbliğatını yaymaqla məşğul olması barədə” yalançı ittihamlar səsləndirilib. Ermənistan parlamentinin vitse-spikeri Elmine Nağdalyan dünyanın 30-dan çox ölkəsini təmsil edən iştirakçıları konfransın yekun sənədində Moldova ombudsmanının çıxışını pisləməyə çağırıb, lakin bu təşəbbüs dəstəklənməyib. Bundan əlavə, onu öz çıxışına görə “cəzalandırmaq” üçün tədbirlər görməyə başlayıblar.

Bu dəhşətli anları xatırlayan Aureliya Qriqoriu ürək ağrısı ilə qeyd edir: “Sürücü məni aeroporta aparmaqdan imtina edəndə isə Moldova Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsinin hakimi və bizim nümayəndə heyətinin üzvü, cənab V. Pops məni həyatım üçün təhlükə vəziyyətində atıb getdi. Yalnız Rumıniya (Avropa İttifaqının üzvü kimi) və Gürcüstan diplomatlarının təkidi ilə mənim həmin ölkədən çıxmağım təmin edildi. “Avropa standartları” üzrə Yerevanda aldığım dərsi heç vaxt unutmam” (Bax, “Azərbaycan” qəzeti, 27 avqust 2013-cü il, səh. 3). Lakin Moldova ombudsmanı heç kəsdən üzr istəmədən məğrur şəkildə Ermənistanı tərk etdi.

Təsəvvür etmək çətin deyildir ki, o, məlum çıxışını etdikdən sonra qısa müddətdə qonaq kimi dəvət olunduğu ölkədən – Ermənistandan Gürcüstan və Rumıniyanın Ermənistandakı səfirliklərinin köməyi ilə Yerevan aeroportuna gəlincə və Moskvaya uçunca hansı mənəvi sarsıntılar və həyəcan keçirib və nə qədər təzyiqlərlə üzləşib. Haqq sözü dilə gətirdiyinə görə mənəvi terrorla üzləşən bu qadına hansı məbləğdə və kim tərəfindən kompensasiya ödəniləcək. Dünyada özünü demokratik ölkə kimi qələmə verməyə çalışan Ermənistanda “ombudsmanın çıxışını yarımçıq kəsib, ondan öz çıxışına görə üzr istəməsinə tələb etmək”, buna nail olmadıqda hakimiyyət orqanları tərəfindən “kəməksiz xanımın aeroporta qədər təhlükəsiz şəkildə yola salınmaması” və “onun təhlükəsizliyinə heç bir qarant verilməməsi barədə xəbərdarlıq edilməsinə görə”, ombudsmanın “Facebook” ünvanına hədələr gəlməsinə”, “hoteldə qaldığı nömrəyə zəng edib onu saçlarından tutub sürüyəcəklərini və onunla haqq –hesab çəkəcəklərini deməyə görə”, “ailəsinin ünvanına belə hədələr göndərilməsinə görə” və başqa hərəkətlərə görə, kimlər dünya ictimaiyyəti və beynəlxalq təşkilatlar qarşısında nə vaxt və necə cavab verəcəklər. Bu hadisəyə layiqincə qiymət verilsə, dünyada özünü “əzabkeş” və “demokratik

ölkə” kimi qələmə verən, əslində, işğalçı, təcavüzkar və antidemokratik bir dövlət olan Ermənistan Respublikasının əsl mahiyyətini üzə çıxarmağa və onu olduğu kimi tanımağa kifayət edir.

Moldova ombudsmanı deyib: “Mən Moldovaya qayıdandan sonra da ünvanıma yeni hədələr daxil olmaqda davam edir. O cümlədən, müasir demokratiyanın beşiyi sayılan ölkənin – ABŞ-ın vətəndaşları olan ermənilərdən. Erməni diasporu mənim tutduğum vəzifədən istefa verməyimə nail olmağa cəhd göstərmişdir. Onlar Moldova parlamentinin insan hüquqları və etika üzrə daimi komissiyasına baxılmaq üçün müvafiq iddialar təqdim etmişlər”.

Bütün bu qeyd olunanlar işğalçı bir dövlətin–Ermənistanın və erməni diasporunun əsl mahiyyətini sübut edən və gözlənilən hərəkətlər idi və heç kəsi təəccübləndirmir.

Ancaq məni başqa bir məsələ çox narahat edir: Azərbaycana gələrkən həmişə Azərbaycan Respublikasının ərazi bütövlüyünü müdafiə etdiyini bəyan edən Moldova rəsmiləri nə səbəbə görə həmin fikirləri Ermənistan parlamentində səsləndirən öz vətəndaşını və ombudsmanını müdafiə etmir, əksinə, bəyan edirlər ki, orada səsləndirilən fikirlər Moldova dövlətinin rəsmi mövqeyi deyil, ombudsmanın şəxsi mövqeyidir. Moldova parlamentinin spikeri İqor Korman demişdir: “Qriqoriu ölkənin imicinə ziyan vurmuşdur”. Parlament komissiyasının sədri Mizin isə belə demişdir: “Qriqoriunun şikayəti peşəkar səviyyədə tərtib edilməmişdir və bizim ölkənin mövqeyini əks etdirmir”.

Bu kimi fikirlərə münasibət bildirən A. Qriqoriu deyir: “Sual edilir, BMT Təhlükəsizlik Şurasının və BMT Baş Məclisinin qətnamələrini imzalamış ölkənin parlamentinin spikerinə və parlamentin insan hüquqları və etika komissiyasının sədrinə bu cür sözlər yaraşarmı? Axı, həmin qətnamələrdə Ermənistanın təcavüzkar siyasəti pislənir və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü tanınır”.

O ki qaldı Aureliya Qriqoriuya, fiziki baxımdan da olduqca gözəl və cazibədar olan bu xanıma Allah çox böyük cəsarət və ədalət hissi, tükənməz mənəvi aləm, təmiz əxlaq, sağlam ruh və digər bir çox başqa ümumbəşəri dəyərlərə hakim olan bir ürək verir.

2013- cü il iyulun 7-dən bu günədək Moldova Respublikasının paytaxtı Kişinyov şəhərinə qayıdaraq orada yaşayan Moldova ombudsmanı Aureliya Qriqoriuya qarşı təzyiqlər davam edir. Onun çıxışından dərhal sonra Moldovada və başqa yerlərdə yaşayan ermənilər dərhal hücumla keçiblər. Moldovada onun ailəsi və özü ilə bağlı düzgün olmayan məlumatlar da yayılmaqdadır.

Moldova ombudsmanı Aureliya Qriqoriu, həmçinin özünün çox kritik durumda olmasına və təhlükəsizliyi ilə bağlı həyəcan keçirərək öz dövlətinə güvənməsinə baxmayaraq, həmin orqanların da onu lazımınca müdafiə etmədiyini bildirib. O deyib: “Dövlətdən heç bir dəstək almıram. Mənə qarşı informasiya müharibəsi aparılır, sanki məndən xalq düşməni obrazı yaratmaq istəyirlər. Məni Ermənistanda tək qoyan şəxs qəhrəman, mən isə xalq düşməni oldum”. Vəziyyətin belə davam edəcəyi halda, ölkəni tərk etmək, ya da yaşayış yerinin dəyişdirilməsinin mümkünlüyü barədə danışan Moldova ombudsmanı artıq bu barədə fikirləşdiyini bildirib. O, öz sosial şəbəkədəki səhifəsində ona hədə-qorxu gələn ermənilərə müraciət edərək yazıb: “Cənab ermənilər! Mənə olan nifrətiniz sizə Moldova xalqını təhqir etmək hüququ vermir. Təhqirləri dayandırmağınızı tələb edirəm. Əks təqdirdə mən bunu ictimai müzakirəyə çıxaracağam” (Bax, “Şərq” qəzeti, 16 avqust 2013-cü il).

Ombudsman əlavə edib ki, təhdidlərdən başqa, onu və vəkili izləməyə başlayıblar. O deyib: “EDİTURA STATİSTİKA” adlı dövlət qurumu mənim özəl vəkil büromu qarşı qanunsuz təzyiqlər kampaniyasına başlayıb, mənim ombudsman olduğum dövr ərzində həmin müəssisə fəaliyyətini müvəqqəti olaraq dayandırır. Həmin qurumun rəhbəri olan dövlət məmuru atdıqları addımların mənim İrəvanda səsləndirdiyim fikirlə bağlı olduğunu gizlətmir. Həmin şəxslərin inzibati məsuliyyətə cəlb edilməsi ilə bağlı yazdığım müraciətlərə isə baxılmayıb. Bütün bu faktlar dövlət qurumlarının hüquqlarımı bərpa etmək niyyətində olmadığını göstərir” (Bax, “525-ci qəzet”, 23 avqust 2013-cü il, № 152, səh.1).

Azərbaycan xarici işlər naziri Elmar Məmmədov bildırıb ki, Azərbaycan tərəfi yaranmış vəziyyəti ciddi müşahidə edir və Aureliya Qriqoriya qarşı repressiyalara yol verilməməsinə çalışır. Bu hadisədən dərhal sonra Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə Müvəkkili (ombudsman) Elmira Süleymanova Moldova ombudsmanı Aureliya Qriqoriunun hüquqlarının pozulması ilə bağlı bəyanat verib. Bəyanatda qeyd olunurdu ki, insan hüquqlarının müdafiəsi ilə məşğul olan şəxsin, xüsusilə də xarici ölkə vətəndaşının və xarici ölkənin rəsmi nümayəndəsinin sivil ölkələrdə azad fikir meydanı kimi qəbul edilən parlamentdə dünya birliyi, beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul edilmiş tarixi faktları və həqiqətləri söylədiyinə görə, Ermənistanda təzyiqlərə məruz qalması və hüquqlarının məhdudlaşdırılması bu ölkənin hüquqi, demokratik dövlət olmadığını bir daha sübut etdi. Azərbaycanın ATƏT Parlament Assambleyasında nümayəndə heyəti qurumun payız sessiyasında Moldova ombudsmanı Aureliya Qriqoriunun Ermənistan dövləti, erməni lobbisi və ASALA erməni terror təşkilatı tərəfindən təzyiqlərə məruz qalması, hədələnməsi ilə bağlı məsələ qaldırdı. Ona görə ki, ATƏT-ə üzv olan bir ölkə (Ermənistan) digər üzv ölkənin (Moldova) insan hüquqları müvəkkilini ölümlə hədələyir. Əslində, sessiya çərçivəsində bu məsələni Azərbaycanla bərabər Moldova və digər üzv dövlətlər də qaldırmalı və Aureliya Qriqoriunu müdafiə etməlidir.

2013-cü il avqustun 25-də Ukraynanın paytaxtı Kiyevdə Moldova ombudsmanı Aureliya Qriqoriu insan hüquqlarının müdafiəsi sahəsində göstərdiyi rəşadətə görə, Müqəddəs Vladimir Pravoslav ordeni ilə təltif olunub. O, həmçinin də Qırğızıstan Respublikasında fəaliyyət göstərən Türkdilli Dövlətlərin Siyasətinə Dəstək Fondunun ali mükafatı olan “Türk Dünyasının Fəxri – Heydər Əliyev” qızıl medalına layiq görülmüşdür.

A. Qriqoriu Azərbaycan xalqına ona verdiyi dəstəyə görə, öz minnətdarlığını bildırıb. O, həmçinin bəzi təşkilatlar tərəfindən ona Azərbaycanda siyasi sığınacaq verilməsi təklifinə də münasibət bildirərək deyib: “Çox ümid edirəm ki, mənim Azərbaycana köçməyimə ehtiyac qalmayacaq. Lakin polis, yerli idarəetmə orqanları və dövlət qurumları tərəfindən qeyri-adekvat hərəkətlər məni bu sual barədə düşünməyə vadar edir. Üstəlik, müəyyən orqanlar tərəfindən mənə qarşı kompromat axtarmağa başlayıblar. Sual yaranır: bu, kimə və nə üçün lazımdır? Ona görə, son qərarı hələlik qəbul etməmişəm. Amma təzyiqlər və mənə qarşı qanundankənar hərəkətlər davam edərsə, Azərbaycan hökumətinə müvafiq müraciət edəcəyimi istisna etmirəm”.

Moldova ombudsmanı Aureliya Qriqoriu Almaniyanın “Tabula Rasa” nəşrində jurnalist Ştefan Qrossa verdiyi müsahibəsində beynəlxalq təşkilatları, o cümlədən Avropa İttifaqını, Avropa Şurasını, ATƏT-i, üzv ölkələri bu məsələlərə biganə qalmamağa çağırıb. O, Ermənistan Respublikasının Avropa İttifaqı ilə assosiativ müqavilə bağlamağa hələlik hazır olmadığını bildırıb. O qeyd edib ki, mən Ermənistanda olmağımı, öz təcrübəmi

əsas götürərək deyə bilərəm ki, bu ölkədə qanunun aliliyi prinsipi kimi Avropa dəyərlərinin tətbiq edilməsi barədə danışmaq düzgün olmazdı. Ermənistanda istər ölkə daxilində, istərsə də onun hüdudlarından kənar da birinci yeri milli maraqlar tutur.

Beləliklə, əsas məqsədi “dondurulmuş” münaqişələr sahəsində, xüsusən, Avropa ailəsinə üzv olmaq məqsədlərini bəyan etmiş dövlətlərdə insan hüquqlarının pozulmasına beynəlxalq birliyin diqqətini cəlb etmək olan A. Qriqoriunun özünün hüquqları pozulmuşdur və onun həyatı təhlükədədir. Onun nitqini münaqişələrin dinc yolla tənzimlənməsinə çağırış kimi başa düşmək lazımdır. Onun çıxışı, həmçinin də Avropa dəyərlərinin reallaşmasına çağırışdır. Bütün bunları nəzərə alaraq, dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən azərbaycanlıların, türklərin və digər dost ölkələrin diaspor təşkilatlarından bu məsələ ilə əlaqədar beynəlxalq təşkilatlara ardıcıl şəkildə müraciətlər ünvanlanmalı, bütün dünyanın diqqəti Aureliya Qriqoriu məsələsinə yönəldilməlidir. Mən bütün dünya azərbaycanlılarını, Azərbaycan və türk təşkilatlarını, dünyanın bütün sülhsevər və tərəqqipərvər insanlarını sabiq Moldova ombudsmanı, hazırda isə Moldova İctimai Palatasının sədri vəzifəsində işləyən Aureliya Qriqoriunun müdafiəsinə qalxmağa, mümkün vasitələrlə onun təqib olunmasına imkan verməməyə, onun namizədliyini Nobel sülh mükafatına və digər beynəlxalq mükafatlara təqdim etmək üçün təbliğat aparmağa çağırıram.

İkinci misal: Tanınmış rus tarixçi-alimi Oleq Kuznetsov “XX yüzillikdə transmilli erməni terrorunun tarixi” kitabını SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik Komitəsinin və ABŞ Mərkəzi Kəşfiyyat İdarəsinin xidməti materialları, erməni terrorçularının Azərbaycan və Rusiya ərazisində törətdikləri cinayətlərə dair cinayət işləri əsasında yazıb. Bir qrup erməni bundan qəzəblənərək, 2017-ci il iyulun 10-da Moskvada Rusiya İstintaq Komitəsinin sədri Aleksandr Bastrikinin qəbulunda olub. Müvafiq göstəriş əsasında, bir müddət sonra ermənilər Rusiya İstintaq Komitəsinin Moskva şəhəri Qərb İnzibati Dairəsi üzrə İdarəsinə müraciət ediblər. 2017-ci il avqustun 4-də “XX yüzillikdə transmilli erməni terrorunun tarixi” əsərinin müəllifi Oleq Kuznetsov adıçəkilən həmin əsəri yazdığına görə xüsusi işlər üzrə müstəntiq Andrey Alekseyeviç Berlyov tərəfindən dindirilib. Tarixçi alimin sözlərinə görə, Rusiya qanunlarına əsasən, şikayət ərizəsi kollektiv şəkildə verilə bilməz. Ona görə, şikayət ərizəsi Ruben Stepanoviç Kirakosyan adlı bir vəkil tərəfindən verilib. Təcrübəli hüquqşünas olan Kirokosyan bilməli idi ki, Rusiya Ali Məhkəməsi Plenumunun qərarı ilə elmi fəaliyyətin nəticəsi ekstremist material hesab oluna bilməz. Bu qərara müvafiq olaraq, həmin monoqrafiyada milli zəmində nifrətə təhrikin və həmin cinayət tərkibinin olması mümkün deyil. Rusiyada vəkil kimi fəaliyyət göstərən erməni hüquqşünaslar hesab edirlər ki, hüquqi fəaliyyət ilə əlaqədar bütün məsələləri qanundankənar, pul müqabilində həll edə bilirlər. Dindirmə zamanı müstəntiq Oleq Kuznetsova 4 sual verib: Birinci sual onun həqiqətənmi həmin monoqrafiyanın müəllifi olması, ikinci sual, onun adı ilə bağlı olan saytın ona aid olub-olmaması, üçüncü sual monoqrafiyada nədən bəhs etməsi, dördüncü sual isə bu monoqrafiyanın haralarda yayılması. Göründüyü kimi, milliyətcə rus olan bir alim Rusiya qanunlarına zidd olaraq erməni millətçilərinin şikayəti əsasında öz ölkəsində təqib olunur. Doğrudur, müstəntiq onun barəsində cinayət işinin açılmasından imtina edib, hər halda, onun çağırılması, sorğu-suala tutulması özü də bir təzyiq formasıdır. Erməni millətçiləri isə məqsədyönlü şəkildə Oleq Kuznetsovdan əl çəkmək istəmirlər. Ona görə

Azərbaycan diasporu daim onun yanında olmalı, ona arxa və dayaq durmalı, lazım gəlsə, hər vasitə ilə onu müdafiə etməyi öz üzərinə götürməlidir.

Üçüncü bir misal: Məşhur özbək tarixçi alimi, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Tarix İnstitutunun fəxri doktoru Şuxrat Salamov (Barlas) barəsində “Qarabağ: İdeyalar müharibəsi” kitabına görə, rəsmi Yerevanın və erməni diasporunun təzyiqi ilə millətlərarası nifrətin qızışdırılması maddəsi üzrə Özbəkistan Baş Prokurorluğunda cinayət işi qaldırılıb. Tədqiqatçı alimin əsərində erməni daşnaklarının öz himayəçilərinin köməyi ilə insanları ideoloji müharibəyə necə hazırladıqları barədə tarixi faktlar əksini tapıb. Həmin müəllif tərəfindən “Türküstan və Cənubi Qafqaz XIX-XX əsrlərdə. Daşnaklar: Fərqanədən Qarabağadək” kitabı da yazılmışdır. Bu kitablarda müəllif öz ölkəsinin həqiqətlərini də araşdıraraq üzə çıxarıb. Hər iki kitab işıq üzü gördükdən sonra Ermənistanda və Özbəkistanda yaşayan ermənilərin təzyiqi ilə müəllifə qarşı kampaniya başlayıb. Doğru faktları həzm edə bilməyən erməni diasporu isə Şuxrat Salamova qarşı əsl qarayaxma kampaniyasına start verərək, onu saxtakarlıqda, millətçilikdə, pantürkizm və fırıldaqçılıqda ittiham edib. Erməni diasporu tərəfindən alimin evi daş-qalaq edilib və o, ekstremist quruplarla əlaqədə günahlandırılıb. Rəsmi İrəvanın və erməni icmasının təsiri ilə müəllifə qarşı cinayət işinin başlanması gündəmdədir.

Gırğızıstanda fəaliyyət göstərən “Türkdilli Dövlətlərin Siyasətinə Dəstək Fondu”, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən Azərbaycanlıların və Digər Türkdilli Xalqların Əməkdaşlıq Mərkəzi (ATXƏM), Qarabağ Azadlıq Təşkilatı, Beynəlxalq Diaspor Mərkəzi, Bütöv Azərbaycan Ocaqları və başqa təşkilatlar tərəfindən bu məsələ ilə əlaqədar olaraq Özbəkistanın Azərbaycandakı səfirliyinə müraciətlər edilib. Həmin müraciətlərdə qeyd olunur ki, Azərbaycanla Özbəkistan arasında mövcud olan dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin mahiyyətinə uyğun şəkildə yazılmış bu kitaba görə müəllifin təzyiqə məruz qalması ölkənin seçdiyi demokratik yola uyğun gəlmir. Görəsən, Özbəkistanda erməni daşnakları və millətçiləri tərəfindən XX əsrin əvvəllərində özbəklərə, türk və müsəlman əhaliyə qarşı törədilən soyqırımlarını, milli ayrı-seçkiliyi, genosid və represiyaları unudublar? O zamanlar bolşeviklər bilavasitə ermənilərin əli ilə 36 mindən çox günahsız özbəyi qətlə yetiriblər. Bu işdə əli Azərbaycan xalqının qanına boyanmış Mirzoyan mühüm rol oynayıb. 1985-86-cı illərdə SSRİ Baş Prokurorluğunun mühüm işlər üzrə müstəntiqi Qıdılyan başda olmaqla sovet hüquq-mühafizə orqanlarının törətdikləri cinayətlər də yaddan çıxarılmamalıdır. 1989-cu ildə baş vermiş Fərqanə hadisələrinin istintaq araşdırmaları zamanı Ahıska türklərinə qarşı kütləvi terror və etnik təmizləmə siyasətinin həyata keçirilməsində də erməni millətçilərinin izi müəyyən edilib.

Hələ bu azmış kimi, 2016-cı ilin dekabrın 19-da Daşkənddə akademik Rustamyon Abdullayev tərəfindən yazılmış “Fundamental iqtisadiyyat” (rus dilində) jurnalında dərc edilmiş “Nə üçün erməni soyqırımı, Kokand muxtariyyəti, daşnaklar və basmaçılıqla bağlı olan tarixi saxtalaşdırırlar?” (rus dilində) adlı məqalədə də Şuxrat Salamovun adı çəkilən əsərləri tənqid olunur. Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası A.A. Bakıxanov adına Tarix İnstitutunun “Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımları tarixi” şöbəsinin əməkdaşları, o cümlədən də elmi işçi Güntəkin Nəcəfli bu iddialara qarşı etiraz edən məqalə ilə çıxış ediblər.

Özbəkistandakı Azərbaycan diasporu ermənilərin iç üzünü faktlarla ifşa edən özbək tarixçisinin müdafiəsinə qalxıb. Onlar tərəfindən tarixçi-publisist Şuxrat Salamovun hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı

komissiya yaradılıb. Özbəkistanda fəaliyyət göstərən Azərbaycan Milli Mədəni Mərkəzinin rəhbəri, Dünya Azərbaycanlılarının Əlaqələndirmə Şurasının üzvü Mobil Məmmədovun təşəbbüsü ilə yaradılmış komissiya çərçivəsində vəkillər qrupu fəaliyyət göstərir. Vəkillər qrupuna Özbəkistan – Azərbaycan Qadınlar Cəmiyyətinin sədri, tanınmış hüquqşünas Fatimə Piriyeva rəhbərlik edir.

Dördüncü misal: Александр Фоменков (aleksfomenkov@yandex.ru) Rusiya Federasiyasının Rostov vilayətinin Taqonroq şəhərində yaşayır. Onu Azərbaycana tale bağlayıb. Azərbaycan Respublikasını və onun xalqını, Dağlıq Qarabağ məsələsində ölkəmizin mövqeyini ardıcıl şəkildə müdafiə edən bir qələm sahibi və şairdir. Yazdığı məqalələr, Azərbaycana həsr etdiyi kitab və şeirləri onu Rostov vilayətindəki güclü erməni diasporunun hədəfinə gətirib. 30 iyun 2017-ci ildə Taqonroq Şəhər Məhkəməsinin qərarı ilə 5 ay müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. 8 avqust 2017-ci ildə Taqonroq Şəhər Məhkəməsində Aleksandr Fomenkovun 30 iyunda qəbul edilmiş qərardan apelyasiya şikayətinə baxılıb. Aydındır ki, Fomenkovun məhkəməyə çəkilməsinin səbəbi onun Dağlıq Qarabağ məsələsində tutduğu mövqe və Azərbaycan diasporunun yanında yer almasıdır.

Göründüyü kimi, erməni millətçiləri və diasporu Azərbaycan xalqının tərəfini saxlayan, həqiqəti dilə gətirən insanları məhkəmələrə çəkir, onları sındırmağa, susdurmağa çalışırlar. Belə olan halda, artıq bu insanların müdafiəsi milli ləyaqət, şərəf və vicdan məsələsidir. Əgər biz onlara dayaq durmasaq, dostlarımız bizdən inciyəcək, düşmənlərimiz isə sevinib deyəcəklər: “Bəs sizin müdafiə etdiyiniz azərbaycanlılar niyə köməyinizə gəlmir?”. Bizi, daha doğrusu, bizim haqq işimizi müdafiə etmək istəyən digər vicdanlı insanlar da onların başına gətirilənləri görüb həqiqəti dilə gətirməkdən çəkinəcəklər. Gəlin, belə insanlara dayaq duraq.

Xalq qəzeti.- 2017.- 15 avqust. - № 176.- S. 5.; 16 avqust.- № 177.- S. 3.

Azərbaycan diasporu erməni lobbisinə layiqli cavab verir

Nazim İbrahimov: "Bir çox yerlərdə onları üstələyərək qabağa gedir"

Azərbaycan diasporu qısa vaxt ərzində uzun bir yol qət edə bilib. Ölkəmizin həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması məqsədilə müxtəlif səpkili tədbirlər - etiraz aksiyaları, mitinqlər, küçə yürüşləri, elmi-praktik konfranslar, simpoziumlar təşkil olunub, foto və rəsm sərgiləri, filmlər nümayiş etdirilib. Ayırı-ayrı ölkələrin kütləvi informasiya vasitələrində müvafiq materialların dərc olunması üçün iş aparılıb, ictimai-siyasi xadimlərin ölkəmizə səfərləri təşkil olunub, habelə xarici ölkələrdə Azərbaycanın mövqeyini dəstəkləyən nüfuzlu şəxslərlə əlaqələrin qurulmasına xüsusi diqqət yetirilib. Bunu Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov deyir. O bildirir ki, son zamanlar Azərbaycanın dünyada tanıtılmasında Azərbaycan diasporunun birmənalı rolu var: "Zamanında ümummillil liderimiz Heydər Əliyev "Mən fəxr edirəm ki, azərbaycanlıyam" deyirdi. İndi o ifadə, o hisslər hər bir azərbaycanlıda var. Dünyanın harasında yaşamasından asılı olmayaraq hər bir azərbaycanlı arxasında Azərbaycan dövlətinin olduğunu bilir və bu da onlara Azərbaycan məsələsində daha fəal iştirak etmək qətiyyəti verir".

N. İbrahimov qeyd edib ki, dünya azərbaycanlılarının koordinasiya mərkəzlərinin yaradılması davam edir və bu, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin xüsusi diqqətindədir: "Hətta bununla bağlı Azərbaycan dövləti tərəfindən geniş maliyyə imkanları da yaradılıb. Biz prezidentin tapşırığı əsasında dünyadakı diaspor təşkilatlarına bu və digər aspektdə dəstək veririk. Belə fəaliyyət nəticəsində artıq Azərbaycan diasporu nəinki erməni lobbisinə layiqli cavab verir, bir çox yerlərdə onları üstələyərək qabağa gedir".

Onun sözlərinə görə, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin tarixi, nəticələri və nizamlanma prosesi ilə bağlı bütün məlumatlar, sənədlər, elektron informasiya ehtiyatları, elmi araşdırmaların nəticələri bir mərkəzdə toplanır, ondan səmərəli istifadə olunur. Komitə sədri bildirib ki, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlı gənclərin potensialından səmərəli istifadə edilir, media və sosial şəbəkələrdə aparılan iş vahid mərkəzdən koordinasiyası təmin edilir ki, bu da son zamanlar nəticələrini verir. Xocalı soyqırımının tanadılmasında bunun böyük rolu olub. Amerikada yaşayan azərbaycanlılar hələ 2013-cü il yanvarın 25-dən etibarən Xocalı soyqırımının tanınması, onun qurbanlarının anılması və ABŞ prezidentinin bununla bağlı bəyənət verməsi məqsədilə Ağ evin rəsmi veb-səhifəsində "Biz xalqı" bölməsində petisiya yerləşdirdilər. Az vaxtda petisiyaya dünyanın müxtəlif ölkələrindən 100 mindən çox insan imza atdı. İndiyədək ABŞ-ın 21 ştatı Xocalı ilə bağlı sənəd qəbul edib. Xoçalı soyqırımını tanıyan ölkələrin sayı 10-u keçib. Onların sayı hər il artır. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət" beynəlxalq kampaniyasının uğurları Azərbaycanın bu sahədə nə qədər ardıcıl bir fəaliyyət həyata keçirdiyini göstərir. Bu kampaniya nəticəsində qısa vaxtda beynəlxalq ictimaiyyətdə Xocalı soyqırımını haqqında təsəvvür formalaşdırmaq mümkün oldu.

Erməni diasporunun məkrli fəaliyyətinin qarşısını almaq istiqamətində görülən işlər də nəticəsini verir. Bu həm də erməni diasporası daha güclüdür fikirini o qədər real olmadığını göstərir. Əslində bu fikir uzun illər ərzində formalaşmış, həm də müəyyən mənada birtərəfli informasiyaların təsiri ilə stereotipləşmiş. Azərbaycan diasporası zəif deyil. Ümumiyyətlə, erməni diasporu ilə Azərbaycan diasporunu müqayisə edəndə bir qədər tarixi-praktik məqamlara diqqət yetirilməlidir. Yəni burada təcrübə üstünlüyü ola bilər, güc üstünlüyü yox, bu isə tamamilə fərqli anlayışlardır. Məlumdur ki, ermənilər ikinci yüzillikdir ki, çalışsalar və yüzillik ərzində, uzun bir zaman içərisində indiki səviyyəyə gəlib çıxıb biliblər. Azərbaycan diasporu isə müqayisədə, belə demək mümkünsə hələ xeyli gəncdir. "Düzdür, bəziləri iddia edir ki, erməni diasporunun gücünü təsdiq edən əsas fakt bir sıra ölkələrdə "erməni soyqırımı"nı tanıyan qərarların qəbul olunmasıdır. Amma dünyada gedən prosesləri az-çox bilən və izləyən hər kəsə məlumdur ki, burada həlledici faktor erməni diasporu və ya lobbisi deyil, geosiyasi maraqlardır. Həmin dövlətlər də müəyyən dövr çərçivəsində siyasi manevr imkanlarını saxlamaq üçün qəbul etdikləri qərarları informasiya məkanında erməni diasporunun fəaliyyətinin nəticəsi kimi təqdim etməkdə maraqlı olublar. Beləliklə də erməni diasporu haqqında bir mif formalaşmış. O mif isə artıq dağılımaqdadır və bu proses daha da sürətlənir. Azərbaycan dövlətinin dünyada artan nüfuzu, getdikcə yüksəlməkdə olan iqtisadi və hərbi qüdrəti beynəlxalq ictimai rəyi şübhəsiz ki, bizim xeyrimizə dəyişir. Bu həm də Azərbaycan diasporunun fəaliyyət göstərdiyi ölkələrdə ictimai rəyə təsir imkanlarını artırır, siyasi dairələr diaspor təşkilatlarımıza əvvəlki illərlə müqayisədə daha ciddi yanaşmağa məcbur olur". Bunu isə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin şöbəsinin müdiri Elşad Miraləm bildirib. Onun sözlərinə görə, erməni diasporasının güclü olması barədə deyilənlər yuxarıda qeyd etdimiz kimi müəyyən maraqlara, konyukturlara uyğun şəkildə formalaşdırılmış təsəvvüdüdü. Elşad Miraləm bəzi dəyərləndirmələr də aparıb. "Əlbəttə ki, erməni diasporunun mövcudluğunu və fəaliyyətinin tamamilə inkar etmək fikrindən də uzağıq. Ancaq erməni diasporunun gücü iddia olunduğu səviyyədə deyil. Müxtəlif ölkələr öz milli maraqlarına uyğun olaraq erməni diasporu və lobbisinə daha geniş imkanlar tanıdığı, onların siyasi proseslərə təsir etməsinə şərait yaratdığı həqiqəti inkar olunmazdır. Amma bu, erməni diasporunun gücünün və effektiv fəaliyyətinin nəticəsi kimi qiymətləndirilə bilməz. Digər tərəfdən, çox önəmli bir faktı da nəzərə almaq lazımdır ki, ermənilərin tarixən heç vaxt öz dövlətləri olmayıb. Bunun da nəticəsində erməni diasporu erməni xalqının maraqlarını qoruyan yeganə təsisat kimi çıxış edib. Bu mənada təcrübə üstünlüyü var. Məhz bunun nəticəsidir ki, erməni diasporu bu gün Ermənistan dövləti ilə müqayisədə daha güclü bir təsisat kimi qəbul olunur. Heç kimə sirr deyil ki, Ermənistan dövlətinin siyasətinə, eləcə də cəmiyyətdə gedən proseslərə erməni diasporunun təsiri daha güclüdür. Yəni dövlət bir təsisat kimi diaspora daha çox möhtacdır. Bu dövlətin müasir dünyamızda hansı yeri tutduğu haqqında isə nə isə deməyə ehtiyac yoxdur. Faktiki müstəqilliyini itirmiş, geosiyasi proseslərin arxasınca sürünən, heç bir iqtisadi potensialı olmayan, çox ciddi demoqrafik problemlər yaşayan, gələcəyə ümidini itirmiş bir dövləti təmsil edən diaspor da təbii olaraq ildən-ilə öz gücünü itirir. Ona görə də bu gün erməni diasporu haqqında "güclü" və ya "qüdrətli" ifadələri onun potensialına heç cür uyğun gəlmir. Bu həm də psixoloji baxımdan bizdə özünəinamsızlıq yarada bilən bir yanaşmadır. Ermənilərə də lazım olan elə budur. Digər tərəfdən, bu bəzi hallarda qarşıya qoyduğumuz məqsədlərə çatmayanda çox yaxşı bəhanəyə çevrilir – erməni diasporu güclüdür, ona görə biz istədiyimizə nail ola bilmədik. Əslində isə belə deyil. Diaspor

artıq bütün dünyada beynəlxalq münasibətlərin bir subyekti kimi qəbul olunduğundan bəzən dövlətlər öz siyasətlərini ictimai rəydə pərdələmək, diplomatiya meydanında birbaşa ittihamlardan qaçmaq üçün əslində öz maraqları naminə atdığı, yaxud atılmasına rəvac verdiyi addımları hansısa diasporun, lobbinin fəaliyyəti kimi təqdim edirlər".

Azərbaycanın yolu hamar olmasa da. İrəliyə doğru inamla gedir. Diaspora sahəsində konkret məqsədlərə və hədəflərə ünvanlanmış vahid strateji xətti var və ən əsası da elə budur. "Bütün dövlət qurumlarımız, ictimai birliklər, qeyri-hökumət təşkilatları, KİV və şübhəsiz ki, diaspor təşkilatlarımız hər biri öz fəaliyyətini bu strateji xəttə uyğun olaraq qurur. Bizim gücümüzü artıran, imkanlarımızı genişləndirən əsas amil budur. Ona görə də Azərbaycan diasporunun zəif olduğu barədə fikirlər indiki realıqları əks etdirmir. Amma bu o demək deyil ki, biz əldə olunmuş uğurlarla kifayətlənməliyik. Diaspor da cəmiyyətin bir hissəsidir və cəmiyyətdə baş verən dəyişikliklər ona da təsir göstərir. Diaspor canlı bir orqanizm kimidir, ətraf mühitin təsirindən kənar qalması mümkün deyil. Cəmiyyət təkmilləşdikcə, inkişaf etdikcə o da dəyişməli, təkmilləşməlidir. Aparılan təhlillər, araşdırmalar, müşahidələr göstərir ki, Azərbaycan diasporu qısa vaxt ərzində uzun bir məsafə qət edib, lakin şübhəsiz ki, qarşıda bizi hələ daha uzun və çətin bir yol gözləyir".

Bu yolda uğurlarımız hər il artır. Məsələn, İsrail parlamentində "erməni soyqımı"nın müzakirəsi dediklərimizə sübutdur. Ermənilər nə qədər çalışsalar da lazım olan səsi tələb olunan müddətdə toplaya bilmədilər. İsraildə, Estoniyada və başqa ölkələrdə erməni diasporu və lobbisi "soyqırım" iddiaları ilə bağlı layihələri parlamentlərin gündəliyinə çıxarmaq istədi, Azərbaycan diasporunun səyi nəticəsində bunun qarşısı alındı.

Qeyd edək ki. bu gün azərbaycanlıların yaşadığı və təşkilatlandığı elə bir ölkə yoxdur ki, orada Azərbaycanın milli maraqları ilə bağlı məsələlərdə soydaşlarımızı səfərbər etmək hansısa çətinlik yaratsın. Bəlkə yerli idarəetmə orqanlarının, yaxud qanunların və ya dövlət aparatının yaratdığı müəyyən maneələr ola bilər, ancaq azərbaycanlıları bir araya gətirmək üçün bir işarə, bir çağırış kifayət edir. Aydın ki, bunu on il, iyirmi il öncə təsəvvür etmək belə mümkün deyildi. Dövlətimizin ən yüksək səviyyədə diqqəti və bilavasitə dəstəyi sayəsində az bir vaxtda təşkilatlanma-quruculuq işi uğurla həyata keçirilib.

Üç nöqtə. - 2017.- 22 avqust. - № 145. - S. 5.

Nazim İbrahimov: " Güman edirəm ki, sentyabrda düzgün qərar veriləcək"

ÜAK-ın hər hansı bir məhkəmə qərarı ilə ləğvi heç də yaxşı hal deyil

"Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin ləğvi Rusiyada azərbaycanlılar arasında narazılıqla qarşılandı. Güman edirəm ki, sentyabrda düzgün qərar veriləcək". Bunu jurnalistlərə açıqlamasında Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov deyib. N. İbrahimov bildirib ki, bununla bağlı indidən fikir söyləmək tezdir: "Sentyabrda Rusiyada bununla bağlı məhkəmənin müvafiq qərarını gözləmək lazımdır. Bu istiqamətdə müvafiq iş aparılır. Qərardan sonra müəyyən fikirlər söyləmək olar. ÜAK-ın hər hansı bir məhkəmə qərarı ilə ləğvi heç də yaxşı hal deyil. Bu, Rusiyada yaşayan milyonlarla azərbaycanlı tərəfindən mənfi qarşılanan bir haldır. Biz düşünürük ki, bu məsələni yumşaq yolla həll etmək mümkündür". Komitə sədri qeyd edib ki, hər bir təşkilatın idarə olunmasında müəyyən nöqsanlar ola bilər: "İstək olduğu halda bu çatışmazlıqları aradan qaldırmaq və məsələni həll etmək mümkündür. Belə radikal qərarların verilməsi azərbaycanlılar arasında narazılığa səbəb olur. Güman edirəm ki, sentyabrda düzgün qərar veriləcək. Hər hansı neqativ qərar olarsa, biz fikrimizi bildirəcəyik".

Qeyd edək ki, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin (ÜAK) ləğvi Azərbaycanda birmənalı qarşılanmır və iki ölkə arasında münasibətlərə təsir etdiyi bildirilir. ÜAK-ın qeydiyyatının ləğvinin yaratdığı narahatlıq açıqlamalarda da açıq aydın görünür. Məsələn, Milli Məclisin plenar iclasında millət vəkili Siyavuş Novruzov bunu müəyyən qüvvələrin Azərbaycan və Rusiya arasında strateji əməkdaşlığa zərər vurmaq cəhdi kimi qiymətləndirir. Deputatın sözlərinə görə, ÜAK hər zaman Rusiyanın siyasətini dəstəkləyib. S. Novruzov hesab edir ki, belə məsələnin yaranması iki ölkə arasında narazılıq səbəb olub: "İki dövlət arasında əlaqələri korlamaq istəyənlər anlamalıdırlar ki, Azərbaycan-Rusiya münasibətləri həmişə yüksələn xətt üzrə inkişaf edib. Azərbaycan regionda mühüm rol oynayır. Eyni zamanda, Rusiyanın Türkiyə və İranla münasibətlərində xüsusi rol oynayır".

Milli Məclisin deputatı Sədaqət Vəliyeva isə bildirib ki, iki xalq arasındakı münasibətləri erməni lobbisinin girovuna çevirmək olmaz. O qeyd edib ki, bu hər iki ölkənin dostluq münasibətlərinə xaincəsinə atılan güllüdür. Görünür, Rusiyadakı antiazərbaycan dairələr, xüsusən erməni lobbisi Rusiya-Azərbaycan arasında münasibətlərini yenidən sınaq qarşısında qoymaq istəyir. Amma onu da nəzərə almaq lazımdır ki, Rusiyada çoxmilyonlu azərbaycanlı icması yaşayır, onlar dost və qonşu ölkənin ictimai-siyasi, sosial-iqtisadi və mədəni həyatında fəallıqları ilə seçilir. Rusiyanın Azərbaycan əsilli vətəndaşları fəal seçici və vergidəyiciləridir. Eyni zamanda, Rusiyanın azərbaycanlı icması iki ölkə arasında siyasi, iqtisadi, mədəni münasibətlərində körpü, bu əlaqələrin sağlam məcrada saxlanmasının qarantıdır".

S. Vəliyeva düşünür ki, Azərbaycan icmasının ən böyük ictimai birliyinin Rusiyada qeydiyyatının ləğv edilməsi çoxmədəniyyətli, polietnik Rusiya cəmiyyətinin xarakterinə ziddir: "Bu, Rusiyada tolerantlıq mühitini, millətlərarası münasibətləri təhdid edən ciddi faktordur. Burada ölkəmizə qarşı kin və qərəzin də olduğu aydın görünür. Ona görə ki, çoxmillətli Rusiyada çoxsaylı milli təşkilatlar fəaliyyət göstərdiyi halda, məhz Azərbaycan təşkilatlarına qarşı belə qeyri-obyektiv və qərəzli münasibət nümayiş etdirilir. Axı Rusiya cəmiyyətində böyük

hörmətə və nüfuza sahib olan Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresi kimi ciddi bir təşkilatın texniki məsələlərə görə qeydiyyatının ləğvi hüquqi cəhətdən də düzgün deyil. Həmçinin, bu addım Rusiyanın Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində tərəfsiz vasitəçi missiyasına, ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri mandatına da kölgə salır. Rusiyada hüquq təmsilçiləri çalışmalıdırlar ki, hər iki xalq arasındakı münasibətləri erməni lobbisinin girovuna çevirməsinlər".

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi də Rusiyada Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatının ləğv edilməsi ilə bağlı narahatlığını bildirmişdi. "2017-ci il mayın 15-də Rusiya Federasiyası Ədliyyə Nazirliyinin iddiasına əsasən bu ölkənin Ali Məhkəməsinin Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin (ÜAK) qeydiyyatını ləğv etməsi bütün Azərbaycan ictimaiyyəti, Rusiyada və digər xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımız tərəfindən dərin təəssüf hissi və ciddi narahatlıqla qarşılanıb. Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət qurumlarının, ayrı-ayrı təşkilatların, habelə ÜAK rəhbərliyinin bütün səylərinə baxmayaraq, Rusiya Ali Məhkəməsi bu ölkədə fəaliyyət göstərən ən böyük ictimai təşkilatlardan birinin ləğvi barədə iddianı təmin edib və bununla da ədalətsizliyə yol verib".

Dövlət Komitəsi Rusiyada və dünyanın digər ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın çoxsaylı müraciətlərinə əsaslanaraq, bir daha bəyan edir ki, bu qərar iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin ruhuna, xalqlarımızın çoxəsrlik dostluq əlaqələrinin mahiyyətinə tamamilə ziddir: "Azərbaycan və Rusiya arasında faydalı əməkdaşlıq əlaqələrinin sürətlə inkişaf etdiyi, xalqlarımızın və dövlətlərimizin qarşılıqlı dəstəyə daha çox ehtiyacı olduğu dövrdə qəbul olunmuş bu qərar ölkələrimiz arasında uzun illər ərzində formalaşmış etimada kölgə sala bilər.

Azərbaycan ictimaiyyəti və diaspor nümayəndələrinin narahatlığını nəzərə alaraq, bir daha vurğulamağı vacib bilir ki, ÜAK ətrafında bir neçə aydır davam edən proseslərin təhlili, müxtəlif mənbələrdən əldə olunmuş informasiyalar təşkilatın fəaliyyətinin dayandırılması barədə qərarın arxasında Azərbaycan-Rusiya strateji tərəfdaşlığını öz maraqlarına təhlükə kimi görən müəyyən qüvvələrin məqsədyönlü fəaliyyətinin dayandığı şübhəsini yaradır. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə dair danışıqlarda vasitəçilik missiyasını həyata keçirən və ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrələrindən biri olan Rusiyada ən böyük Azərbaycan diaspor təşkilatının qeydiyyatının ləğvi Azərbaycan ictimaiyyətində bu ölkənin tərəfsizliyinə olan inama xələl gətirə bilər".

Dövlət Komitəsi ictimaiyyət nümayəndələri, kütləvi informasiya vasitələri, habelə diaspor fəallarının etirazını anlayışla qarşılayır, indiki həssas məqamda qərarın məsuliyyətinin ayrı-ayrı şəxslərin, dövlət qurumlarının, habelə ÜAK rəhbərliyinin üzərinə qoyulmasının doğru olmadığını diqqətə çatdırmağı vacib hesab edir. Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin bütün qurultayları, toplantıları Rusiya Federasiyasının müvafiq dövlət qurumları ilə razılaşdırılmış şəkildə həyata keçirilib. ÜAK-ın rəhbərliyinə bütün seçkilərdə Rusiya ictimaiyyətinin, siyasi elitasının tanıdığı, qəbul etdiyi nüfuzlu şəxslərin namizədliyi irəli sürülüb. Buna görə də məhkəmənin qərarında göstərilən əsasların tam subyektiv və qeyri-adekvat olması barədə rəy bildirmək üçün ciddi əsaslar var:

"Məhkəmənin qərarına hörmətlə yanaşmağın zəruriliyini nəzərə alaraq, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi Rusiya qanunvericiliyinə uyğun qaydada müvafiq məhkəmə instansiyalarına müraciət edəcək və ədalətin bərpa olunmasına çalışacaq. ÜAK-ın ləğvi ilə bağlı məhkəmə qərarına qanunvericiliyə uyğun şəkildə yenidən baxılması, tam obyektiv, ədalətli, ölkələrimizin və xalqlarımızın maraqlarına xidmət edən hüquqi nəticənin əldə olunması istiqamətində bütün zəruri addımlar atılacaq".

Məsələ ilə bağlı Rusiyanın Azərbaycandakı səfiri də münasibət bildirmişdi. "Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi (ÜAK) ilə bağlı problemin Rusiyanın siyasəti ilə heç bir bağlılığı yoxdur. Rusiyanın Azərbaycandakı səfiri Vladimir Doroxin qeyd edib ki, Konqresin hüquqi dəstəyini təmin etməli olan şəxslər bu işin öhdəsindən gəlməyiblər. Səfirin sözlərinə görə, onlar ÜAK Rusiya Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən dəfələrlə qeydiyyat məsələsi ilə bağlı xəbərdarlıq alsa da, buna reaksiya verməyiblər: "Bizim fikrimiz budur ki, bütün təşkilatlar mövcud olduqları ölkənin qanunvericiliyinə uyğun fəaliyyət göstərməlidirlər. Rusiyanın Azərbaycanda fəaliyyət göstərən bütün təşkilatları Azərbaycan qanunvericiliyinə riayət edir". Rusiyalı diplomat deyib ki, RF üçün Azərbaycanla münasibətlər böyük dəyər kəsb edir: "Və ümid edirik ki, bu insident bizim münasibətlərə heç bir mənfi təsir göstərməyəcək".

V. Doroxin əlavə edib ki, bu məsələnin həlli üçün işlər görülməlidir.

Görünür məsələ yaxın günlərdə öz müsbət həllini tapacaq. Diaspora təşkilatımız uğurlu fəaliyyətini davam etdirəcək.

Üç nöqtə. - 2017.- 23 avqust. - № 146. - S. 5.

Nazim İbrahimov: " Milli maraqlarımızın daha etibarlı şəkildə qorunması diaspor siyasətinin əsas istiqamətlərini təşkil edir"

"Azərbaycan dövləti xaricdə yaşayan soydaşlarımıza hər zaman dayaq olub"

Ukraynanın Kiyev şəhərində Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin toplantısı keçirilib. Toplantıda Azərbaycan Respublikası Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov çıxış edib. «Avropada Azərbaycan həqiqətlərinin yerli ictimaiyyətə çatdırılması, kütləvi informasiya vasitələri ilə əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, soydaşlarımızın yaşadıkları ölkələrin siyasi həyatında daha fəal iştirakı üçün diaspor təşkilatlarının üzərinə böyük məsuliyyət düşür». Bu fikri Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov deyib.

N. İbrahimov bildirib ki, Azərbaycan xalqının Ümummilli lideri Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi siyasi xəttə uyğun olaraq Prezident İlham Əliyev diaspor quruculuğu işinə xüsusi diqqət və qayğı göstərir.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələrin qurulmasının, diasporun formalaşdırılmasının dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrildiyini bildiren N. İbrahimov qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyev Ulu öndərin siyasətini uğurla davam etdirərək diasporumuzun təşkilatlanması, inkişafı, Azərbaycan ilə əlaqələrinin gücləndirilməsi üçün daim yüksək diqqət və qayğı göstərir. O deyib: " Ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişi digər sahələrdə olduğu kimi, diaspor quruculuğu işində də əsaslı dönüş yaratmış, xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla iş dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ümummilli liderin siyasətini uğurla davam etdirərək, dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporunun mütəşəkkil qüvvəyə çevrilməsi, doğma Vətənlə əlaqələrinin gücləndirilməsinə daim yüksək diqqət və qayğı göstərir".

Azərbaycan dövlətinin xaricdə yaşayan soydaşlarımıza hər zaman dayaq olduğunu vurğulayan N. İbrahimov vurğulayıb ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələrin qurulması, həmvətənlərimizin milli özünəməxsusluğunu qoruyub saxlamasına dəstək verilməsi, diasporun potensialının milli maraqlarımızın daha etibarlı şəkildə qorunmasına cəlb olunması, soydaşlarımızın mədəni-siyasi hüquqlarını müdafiəsi diaspor siyasətinin əsas istiqamətlərini təşkil edir. O deyib: «Azərbaycan dövləti xaricdə yaşayan soydaşlarımıza hər zaman dayaq olub və bundan sonra da dəstəyini əsirgəməyəcək».

Dövlət Komitəsinin sədri qeyd edib ki hüquqi, demokratik dövlət olan Azərbaycan tərəfindən bir sıra qlobal layihələrin həyata keçirilməsi, ölkəmizin sürətli inkişafı, müstəqil daxili və xarici siyasəti bəzi siyasi dairələri ciddi narahat edir. O, dünya azərbaycanlılarını yaşadıkları ölkədə Azərbaycan dövlətinin milli maraqları əleyhinə yönəlmiş bu çirkin kampaniyalara öz etirazını bildirməyə, bu sahədə daha da fəal olmağa, dövlətçilik ətrafında sıx birləşməyə çağırıb. "Azərbaycana qarşı son vaxtlar yenidən başlayan qarayaxma kampaniyasını aparan

şəbəkənin erməni lobbisindən qaynaqlanması ilə bağlı ciddi faktlar mövcuddur". Bunu Azərbaycanın Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin Kiyevdə keçirilən toplantı çərçivəsində bildirib. O qeyd edib ki, hüquqi, demokratik dövlət olan Azərbaycanın sürətli inkişafı, müstəqil daxili və xarici siyasəti bir sıra qüvvələri ciddi narahat etməyə başlayıb: "Avropada və bəzi başqa ölkələrdə Azərbaycana qarşı təşkilatlanmış aqressiv, vahid mərkəzdən idarə olunan şəbəkə formalaşmışdır. Onlar Azərbaycan əleyhinə informasiyalara təkənverici qüvvə kimi çıxış edir. Həmin təşkilatlar erməni lobbisindən bəhrələnilir".

Onun sözlərinə görə, həmin qüvvələr çalışır ki, bütün metodlardan istifadə etməklə bu nüfuzla ləkə gətirsin: "Bu, Azərbaycana qarşı, dövlətə qarşı davadır. Prezident İlham Əliyevin möhkəmləndirdiyi Azərbaycanı zədələmək niyyətindədirlər. Ümummilli lider vaxtında Azərbaycanı parçalanmadan xilas edərək vahid dövlət yaratdı, bu gün də prezident İlham Əliyev bunu davam etdirir. Bu da həmin qüvvələri qıcıqlandırır. Boşluqlar axtarılır. Necə ki, regiondakı bəzi ölkələrdə boşluq oldu və bundan istifadə etdilər. Nəticədə həmin ölkələr nə qədər itkilər verdi, biz bunun şahidiyik".

N. İbrahimov bildirib ki, Azərbaycan haqqında birtərəfli və qərəzli informasiyanın yayılmasını təmin etmək məqsədilə ermənipərəstliyi şübhə doğurmayan müəlliflər tərəfindən məqalələrin dərc olunmasının arxasında maddi maraqlar da dayanır: "Bu baxımdan Mütəşəkkil Cinayətkarlıq və Korrupsiya Hesabatı layihəsinin və "Guardian" qəzetinin Azərbaycana, dövlətimizin nüfuzlu qurumlarına atdığı böhtanlar şantajdan başqa bir şey deyil. Xüsusilə qeyd etmək lazımdır ki, bu qarayaxmanı aparan həmin mətbu orqanların maddi maraqlar naminə gələcəkdə öz ölkələri əleyhinə də eyni addım atacaqları artıq şübhə doğurmur".

Komitə sədri vurğulayıb ki, bir sıra qlobal layihələrin Azərbaycan tərəfindən həyata keçirilməsi ölkə üçün böyük əhəmiyyət daşıdığı qədər, bəzilərini də narahat edir: "Amma bu layihələr dövlətçiliyimizi qoruyacaq böyük elementlərin əldə olunmasına səbəb olacaq".

N. İbrahimov dünya azərbaycanlılarını yaşadıkları ölkələrdə bu məsələdə daha da fəal olmağa, dövlətçilik ətrafında sıx birləşməyə bir daha çağırır.

Ukrayna ilə Azərbaycan arasındakı dostluq münasibətlərinə toxunan N. İbrahimov bildirib ki, Ukrayna hər zaman Azərbaycanın yanında olub və ölkəmizin ərazi bütövlüyünü tanıyır. Komitə sədri AAK-ın ən fəal diaspor təşkilatlarından biri olduğunu vurğulayaraq qurumun fəaliyyətində yeni texnologiyaların tətbiqinin zəruriliyini diqqətə çatdırıb.

Tədbirdə çıxış edən Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin prezidenti Sahil Qasımov qeyd edib ki, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında Avropadakı Azərbaycan icmalarının üzərinə böyük məsuliyyət düşür. S. Qasımov bildirib ki, bu baxımdan hər bir soydaşımız xaricdə gücünü səfərbər edib Azərbaycanı layiqincə təmsil etməlidir. AAK-ın vitse-prezidenti, Birləşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Rövşən Tağıyev isə çıxış edərək diasporun fəaliyyəti barədə danışıb. R. Tağıyev bildirib ki, bütün diaspor təşkilatları təmsil olunduqları ölkədə mövqelərini daha da gücləndirməlidir. Ukraynanın Ali Radasının deputatları Maksim Kuryaçiy isə deyib ki, Ukrayna ilə Azərbaycan arasında münasibətlər qədim tarixə

malikdir və xalqların dostluğu bu səbəbindən möhkəmdir: "Ukrayna hər zaman Azərbaycanın yanında olub və Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ərazisi kimi tanıyıb. Ukrayna bu məsələdə qətiyyətli mövqeyini davam etdirəcək".

Toplantıda AAK İcra komitəsi üzvləri, İsveç "Azərbaycan" Cəmiyyətinin sədri Nadir Hollenbrand, Paris "Azərbaycan Evi"nin sədri Mirvari Fətəliyeva, Estoniyadakı Azərbaycan Cəmiyyətinin sədri Niyazi Hacıyev, İsveç Azərbaycanlıları konqresinin sədri Emil Mirzəyev danışıraq Avropada diasporun fəaliyyəti ilə bağlı təkliflər irəli sürüblər. Tədbirin sonunda bəyanat qəbul olunub. Bəyanatda son zamanlar Avropa ölkələrində Azərbaycana qarşı qara piar kampaniyasının aparılması qətiyyətlə pislənilib və diaspor təşkilatlarımızın bu iyrənc siyasətə qarşı mübarizəni gücləndirməsinin vacibliyi vurğulanıb

Üç nöqtə. - 2017.- 15 sentyabr. - № 161. - S. 9.

“Rusiya Ali Məhkəməsinin Apellyasiya Kollegiyasının qərarı təəssüf doğurur”

Nazim İbrahimov: "ÜAK-ın ləğvi Azərbaycan-Rusiya münasibətlərini zədələmək istəyənlərin maraqlarına xidmət edə bilər"

Sentyabrın 19-da Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin (ÜAK) Rusiya Ali Məhkəməsinin qərarından verdiyi apelyasiya şikayətinə baxılıb. Rusiya Ali Məhkəməsinin Apellyasiya Kollegiyası ÜAK-ın apelyasiya şikayətini təmin etməyərək, birinci instansiya məhkəməsinin qərarını qüvvədə saxlayıb.

Qeyd edək ki, bu il mayın 15-də Rusiya Ali Məhkəməsi Ədliyyə Nazirliyinin iddiası əsasında ÜAK-nin qeydiyyatının ləğvi barədə qərar çıxarıb.

Məhkəmədən əvvəl Ədliyyə Nazirliyindən verilən açıqlamada ÜAK-ın fəaliyyətində Rusiya Federasiyasının qanunvericiliyinin pozulduğu bildirilib. Rusiya Ədliyyə Nazirliyindən “İctimai təşkilatlar haqqında” qanunu əsas götürülərək ÜAK-ın Mərkəzi Şurasının Rəyasət Heyətinə aşkar olunan pozuntuların aradan qaldırılması ilə bağlı dəfələrlə xəbərdarlıq edildiyi qeyd olunub.

Təşkilat pozuntuları aradan qaldırmadığına görə, Rusiya Ədliyyə Nazirliyi təşkilatın ləğvinə dair inzibati iddia qaldırılması üçün bu il martın 9-da Ali Məhkəməyə müraciət edib. ÜAK prezidenti Fazil Qurbanov isə Rusiya Ali Məhkəməsinin qərarını ədalətsiz adlandırıb. O, Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin məqsədinin təşkilatın qeydiyyatını ləğv etdirmək olduğunu söyləyib. ÜAK prezidenti və təşkilatın Rəyasət Heyəti Ali Məhkəmənin təşkilat barədə çıxardığı qərarla bağlı Rusiya prezidenti Vladimir Putin və və baş naziri Dmitri Medvedevə müraciət edib. Görünür bu müraciətlər nəticəsiz qalıb.

Ali Məhkəmənin son qərarı Diasporala İş Üzrə Dövlət Komitəsində də narazılıqla qarşılanıb. Diasporala İş Üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov Rusiya Ali Məhkəməsinin Apellyasiya Kollegiyasının birinci instansiya məhkəməsinin Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin ləğvi barədə qərarını qüvvədə saxlamasına münasibət bildirib. N. İbrahimov deyib ki, bu, böyük təəssüf hissi doğurur: “Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi rəhbərliyinin öz hüquqlarını sonadək müdafiə edəcəyinə əminliyimizi bildirməklə yanaşı, xüsusi olaraq vurğulamağı vacib hesab edirik ki, beynəlxalq münasibətlərin son dərəcə həssas və mürəkkəb bir dövrdə qəbul olunan bu qərar iki ölkə arasındakı strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin ruhuna qətiyyən uyğun deyil.

Rusiyanın müxtəlif dövlət orqanlarının nümayəndələri ilə ən müxtəlif səviyyələrdə danışıqlar aparılmış, ayrı-ayrı görüşlər zamanı mövzu dəfələrlə müzakirə olunub, Azərbaycan dövlətinin və ictimaiyyətinin məsələyə son dərəcə həssas yanaşması diqqətə çatdırılmışdır. Apellyasiya Kollegiyasının bütün bunlara baxmayaraq, Konqresin ləğvi barədə qərarı qüvvədə saxlaması ölkələrimizin inkişaf edən münasibətlərinə kölgə salmaqda maraqlı olan qüvvələrin mövcudluğunu bir daha təsdiqləyir. Hesab edirik ki, ötən müddət ərzində ÜAK-ın iki ölkə arasında əlaqələrin möhkəmlənməsi, xalqlarımızı bir-birinə bağlayan mədəni dəyərlərin, tarixi ənənələrin təbliği istiqamətindəki fəaliyyətini nəzərə almadan qəbul olunmuş bu qərar çoxmillətli Rusiyanın milli siyasətinin əsas prinsiplərinə, qədim dostluq münasibətlərinə malik xalqlarımızın qarşılıqlı mənafələrinə cavab vermir”.

“Azərbaycana qarşı bir sıra xarici dairələr, müxtəlif şəbəkələrin sifarişi əsasında qeyri-şəffaf məqsədlər üçün yaradılmış qurumlar tərəfindən qərəzli iddialar əsasında böhtan kampaniyalarının intensivləşdiyi bir vaxtda strateji tərəfdaş hesab etdiyimiz Rusiyada ən böyük diaspor təşkilatının fəaliyyətinin dayandırılması yalnız acı təəssüf hissi doğura bilər. Yaxın tarix göstərir ki, müəyyən dövrlərdə, xüsusilə Azərbaycan qlobal əhəmiyyətli layihələrə imza atarkən ciddi təzyiqlərə və təhdidlərə məruz qalır, ölkəmizə qarşı təxribat xarakterli addımlar atılır, dünyanın aparıcı güc mərkəzləri ilə münasibətlərin gərginləşdirilməsinə yönəlmiş ssenarilər həyata keçirilir. Bu baxımdan, heç şübhə yoxdur ki, ÜAK-ın ləğvi yalnız iki ölkə arasındakı qarşılıqlı etimadı zəiflətmək, dövlətlərarası münasibətləri zədələmək məqsədi güdən qüvvələrin maraqlarına xidmət edə bilər.

Əminik ki, ÜAK-la bağlı qəbul olunmuş qərar Rusiyada, eləcə də dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan milyonlarla soydaşımızı ruhdan salmayacaq, diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin zəifləməsinə səbəb olmayacaq, əksinə həmvətənlərimizi milli-mədəni birlik, xalqlararası dostluq və əməkdaşlıq ideyası ətrafında daha sıx birləşməyə sövq edəcəkdir. Eyni zamanda, ümid edirik ki, yuxarı instansiya məhkəməsi Rusiyanın azərbaycanlı vətəndaşlarının ictimai mənafelərini, iki ölkənin qarşılıqlı münasibətlərinin inkişafındakı rolunu, strateji tərəfdaşlıq münasibətlərini, xalqlarımızı birləşdirən çoxəsrlik dostluq ənənələrini nəzərə alaraq, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi haqqında ədalətli qərar qəbul edəcək”, - Komitə sədri əlavə edib.

"ÜAK-ın ləğvi barədə qərar təəccüb, ciddi sual və dərin təəssüf doğurur". Bu sözləri isə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev azertag.az-a müsahibəsində deyib. O bildirib: "Ümumiyyətlə, Azərbaycan ilə Rusiya arasında humanitar əlaqələrin inkişafında mühüm rol oynayan Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin ləğvi barədə qərarı siyasi baxımdan qeyri-dost addım kimi qiymətləndiririk. Bu, Rusiya və Azərbaycan tərəfindən bəyan olunan və iki ölkə arasında strateji tərəfdaşlıq zəminində inkişaf edən yüksək səviyyəli əlaqələrə ciddi zərbə vurur". Onun sözlərinə görə, Rusiya Federasiyasının Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin ləğvi barədə qeyri-dost xarakterli qərarının məqsədini başa düşmək çox çətindir. "Xüsusilə o halı nəzərə almalıyıq ki, Rusiya ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrindən biridir və bu status tərəflərə münasibətdə tarazlı yanaşmanın nümayiş etdirilməsini tələb edir. Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin ləğvi ilə Rusiyada yaşayan Azərbaycan icması nümayəndələrinə münasibətdə qeyri-ədalətli yanaşma tətbiq olunduğu halda, Rusiya Erməniləri İttifaqına tam dəstək göstərilir və bu qurum fəaliyyətini davam etdirir.

Hər bir halda Rusiya Federasiyasının Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresini ləğv etmək siyasəti təəccüb, ciddi sual və dərin təəssüf doğurur".

ÜAK prezidenti Fazil Qurbanov Rusiya Ali Məhkəməsinin qərarını ədalətsiz adlandırıb. O, Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin məqsədinin təşkilatın qeydiyyatını ləğv etdirmək olduğunu söyləyib. ÜAK prezidenti Fazil Qurbanov bildirib ki, Apellyasiya Kollegiyasının qərarından Ali Məhkəmənin Rəyasət Heyətinə müraciət olunacaq.

Beləliklə, ÜAK-la bağlı qərar bir daha göstərdi ki, Rusiyada anti-Azərbaycan qüvvələr hələ də iş başındadır, onlarla mübarizədə prezident Putinin qətiyyətli addımı lazımdır. Digər tərəfdən qanunvericilikdə başqa sanksiya da var. Məsələn, cərimə sanksiyası tətbiq edilə bilərdi. Amma ləğv qərarı göstərir ki, onun arxasında daha böyük məkrli maraqlar dayanır. Bu dəfə də onların niyyəti və arzuları gözlərində qalacaq. Ədalət tez-gec öz yerini alacaq.

Qeyd edək ki, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresi 2001-ci ildə Azərbaycanın keçmiş prezidenti Heydər Əliyev və Rusiya prezidenti Vladimir Putinin dəstəyi ilə yaradılıb. Konqres Azərbaycanın xarici ölkələrdəki ən böyük diaspor təşkilatıdır. Qurumun Rusiyanın 80-dən çox bölgəsində şöbələri var.

Üç nöqtə. - 2017.- 21 sentyabr. - № 165. - S. 5.

Azərbaycançılıq ideologiyası dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biri kimi

Günümüzdə soydaşlarımızın bu ideologiya ətrafında birləşməsi daha çox zərurətə çevrilib

Süleyman İsmayilbəyli

Azərbaycançılıq ideologiyası hələ uzun illər əvvəl, tarixin müxtəlif dövrlərində meydana çıxaraq yaranıb və formalaşılıb. Düzdür, bu ideologiya prinsip etibarilə müstəqillik illərindən sonra daha geniş yayılaraq günümüzün ən aktual mövzusu və başlıca hədəfimizə çevrilsə də, lakin qeyd etdiyimiz kimi bu dövrə qədər də azərbaycançılıq ideologiyasının formalaşmasında, yayılmasında müstəsna xidmətlər, fəaliyyətlər olub. Belə demək mümkünsə Babəkdən tutmuş Koroğlu, Qaçaq Nəbi, Mehdi Hüseynzadə kimi qəhrəmanlar, Nizami, Füzuli, Cəlil Məmmədquluzadə, Hüseyn Cavid kimi şair və yazıçılara qədər, həmçinin Şah İsmayıl Xətai, Məmməd Əmin Rəsulzadə, Fətəli xal Xoyski kimi dövlət xadimlərinə qədər adlarını qeyd etdiyimiz hər kəsin azərbaycançılıq ideologiyasının formalaşmasında, yayılmasında mühüm rolu olub.

Qeyd etdiyimiz kimi azərbaycançılıq ideologiyası özünün yeni mərhələsinə XX əsrin ikinci yarısından etibarən qədəm qoydu və müstəqillik illərindən sonra isə bu ideologiya daha geniş formada yayılmağa başladı. Təbii ki, yeni dövrdə bu ideologiyanın formalaşması, geniş şəkildə yayılması və qarşıda duran bir nömrəli vəzifəyə çevrilməsi ümummilli lider Heydər Əliyevin adı və fəaliyyəti ilə bağlı idi. Ümummilli lider Heydər Əliyev istər Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi kimi fəaliyyət göstərdiyi 14 il, istərsə də müstəqil Azərbaycan Respublikasının prezidenti kimi bu ali vəzifəni icra etdiyi 10 il ərzində azərbaycançılıq ideologiyasının formalaşması və inkişaf etdirilməsində misilsiz xidmətlər göstərdi.

Sovetlər İttifaqının zamanında azərbaycançılıq ideologiyasının siyasi yöndən, istiqamətdən formalaşdırılıb inkişaf etdirilməsi kifayət qədər riskli və çətin olduğu üçün ümummilli lider bu ideologiyayı zəngin siyasi təcrübəsinə əsaslanaraq mədəniyyət üzərindən həyata keçirirdi. Heydər Əliyev Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi vəzifəsinə seçilənə qədər, konkret olaraq XX əsrin 60-70-ci illərində azərbaycanlılar təhsil səviyyəsinə, eləcə də ölkədən kənara çıxmaq imkanlarına görə keçmiş ittifaqın statistik göstəricilərində ən aşağı yerlərdən birini tuturdu. Lakin Heydər Əliyev Azərbaycan rəhbərliyinə gəldikdən qısa müddət sonra bu göstəricilər müsbətə doğru dəyişməyə başladı. Məhz Heydər Əliyevin əməyi sayəsində yüzlərlə gəncin keçmiş SSRİ-nin nüfuzlu universitetlərində ali təhsil alması üçün imkan yaradıldı. Əslində bu azərbaycançılıq ideologiyasının həmin dövrdə formalaşmasının mərhələlərindən birini təşkil edirdi. Təsadüfi deyil ki, Heydər Əliyevin zamanında keçmiş SSRİ-nin müxtəlif ölkələrinin ali təhsil müəssisələrinə oxumaq üçün göndərdiyi həmin gənclər sonradan həmin ölkələrdə Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması və formalaşmasına təkan verən şəxslərdən oldular.

Heydər Əliyevin azərbaycançılıq ideologiyasının yayılması istiqamətindəki xidmətlərindən biri də Azərbaycanın tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin keçmiş SSRİ-nin müxtəlif subyektlərində

yubileylərinin, görüşlərinin təşkil edilməsi, onların xatirəsinin əbədiləşdirilməsi idi. Bu isə Heydər Əliyevin Sovet İttifaqı Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsinin Siyasi Bürosunun üzvü kimi Moskvada fəaliyyət göstərdiyi dövrə təsadüf edirdi. Belə ki, həmin illərdə başda Moskva olmaqla Sankt-Peterburq, Ulyanovsk, Rostov, Taqanroq və digər bu kimi şəhərlərdə Azərbaycanla bağlı abidələr ucaldıldı, "Nizami", "Dədə Qorqud", "Babək", "Nəsimi" kimi filmlərimiz SSRİ-nin televiziya ekranlarına çıxdı. Eyni zamanda Müslüm Maqomayev, Rəşid Behbudov kimi dahi sənətkarların bu gün dilimizin əzbəri olan və Azərbaycanı tərənnüm edən mahnıları keçmiş ittifaqın bütün subyektlərinə yayıldı. Məhz bu da əslində Heydər Əliyevin mədəniyyət üzərindən azərbaycançılıq ideologiyasını keçmiş SSRİ-nin hüdudlarına, hətta ondan da kənara yaymaq cəhdi və fəaliyyəti idi ki, bu fəaliyyət də uğurla həyata keçirilirdi.

Heydər Əliyev Azərbaycan SSR Kommunist Partiyasının birinci katibi vəzifəsində işlədiyi dövrlərdə Azərbaycanın bölgələrinə səfərləri də bir növ bu ideologiyaya xidmət edirdi. Düzdür, burada əsas məqsəd iqtisadi yüksəlişə nail olmaq və ümumittifaq səviyyəsində azərbaycanlı zəhmətkeşlərin əməyini yüksək qiymətləndirməyə müvəffəq olmaq idisə, eyni zamanda o zamanlar Heydər Əliyevin çox incəliklə işlədiyi, heç kimin duya bilmədiyi bir gizlinlər də vardı. Belə ki, 1920-1930-cu illərdə bu və ya digər formada rus işğalını qəbul etməyərək, Sovet quruluşuna qarşı çıxmış, siyasi və əksinqilabi qaçaqçılıq fəaliyyəti göstərmiş, siyasi mühacirətə yollanmış, "xalq düşməni" kimi sürgün edilən, güllələnən insanların, ateizim ideologiyasına əks olan din xadimlərinin ailələri və qohumları Sovet İttifaqının etibarsız ünsürləri hesab edilərək "qara siyahı"ya salınmışdılar. Bu siyahıya düşmüş ailələrin, nəsillərin övladları bir çox hüquqlardan məhrum idi. Heydər Əliyev DTK orqanında işlədiyi müddətdə məsələnin mahiyyətini dərinlənən araşdırdığından, Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrdə əsasən rayon və kəndlərdə həmin "qara siyahı"ya düşən ailələrin uşaqlarının təhsil almalarına qarşı olan maneələri aradan götürmüş və bir çox şəxslərə vəzifə verilməsi üçün aidiyyəti üzrə xüsusi tapşırıqlar vermişdi. Ümumilli liderin özünəməxsus şəkildə atdığı bu addım da əslində azərbaycançılıq ideologiyasına xidmət edirdi.

Azərbaycançılıq ideologiyası, məfkurəsinin formalaşması, müasir dövrümüzdə inkişaf etməsində 1989-cu ilin sərhəd hərəkatı da mühüm rol oynadı. Artıq SSRİ-nin dağılma ərəfəsində hər bir müttəfiq respublikada olduğu kimi Azərbaycanda da milli-azadlıq ruhu baş qaldırmışdı və bu qarşısızalmaz bir prosesə çevrilirdi. Məhz bunun nəticəsi idi ki, 1989-cu il, dekabr ayının 31-də azərbaycanlılar İran və Türkiyə sərhəddi boyunca uzanan sərhəd çəpərlərini söküb xalqın ikiyə bölünməsinə öz etirazını bildirdi. Azərbaycan tarixində baş verən ən mühüm hadisələrdən olan sərhəd hərəkatı və nümayiş etdirilən birlik, bərabərlik demək olar ki, bütün dünyanı lərzəyə salmışdı. Kifayətgədar tarixi əhəmiyyətə malik olan bu olayın dövlət tərəfindən rəsmiləşdirilməsi olduqca vacib idi və bununla bağlı ilk təşəbbüs də elə məhz ümumilli lider Heydər Əliyev tərəfindən gəldi. Beləliklə, 1991-ci il, dekabr ayının 16-da Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali Məclisinin sədri Heydər Əliyev 31 dekabr gününün Azərbaycan tarixinə milli həmrəylik günü kimi daxil olması təşəbbüsü ilə çıxış etdi və həmin təşəbbüs əsasında qeyd edilən tarixinin həmrəylik günü kimi qeyd olunması barədə qərar qəbul edildi.

Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra soydaşlarımızın birlik və bərabərliyinə, azərbaycançılıq ideologiyasının daha da inkişaf etdirilməsinə böyük ehtiyac duyulurdu. Elə bu zərurətdən dolayı idi ki, ümumilli liderin 2001-ci il, 23 may tarixili sərəncamı ilə həmin ilin noyabr ayında Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının

Birinci Qurultayının keçirilməsi qərara alındı. Dünya Azərbaycanlılarının Birinci Qurultayı bir tərəfdən dünyada yaşayan soydaşlarımızın birlik və bərabərliyinə hesablanmış addım idisə, digər tərəfdən bu qurultay azərbaycançılıq ideologiyasının günün tələblərinə uyğun formalaşdırılması, inkişaf etdirilməsinə xidmət edirdi. Bir qədər də konkretləşdirsək Dünya Azərbaycanlılarının Birinci Qurultayının keçirilməsinin əsas məqsədi xaricdə yaşayan həmvətənlərimizi və soydaşlarımızı bir ideya ətrafında-azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşdirməkdən ibarət idi. Qurultaydan keçən qısa müddət ərzində Heydər Əliyevin 2002-ci il, 5 iyul tarixli fərmanı ilə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması da soydaşlarımızın birlik və bərabərliyinin möhkəmləndirilməsi ilə yanaşı azərbaycançılıq ideologiyasının inkişaf etdirilməsinə xidmət edirdi.

Artıq azərbaycançılıq ideologiyası dövlət siyasətinin prinsiplial istiqamətlərindən birinə çevrilmişdi. Sevindirici hal isə ondan ibarət idi ki, Heydər Əliyevin vəfatından sonra da bu siyasət davam etdirilirdi. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının İkinci Qurultayının keçirilməsi barədə 2006-cı il, 8 fevral tarixli sərəncamı mühüm əhəmiyyət kəsb edirdi. Bu həm də onun göstəricisi idi ki, Heydər Əliyev siyasəti hər bir sahədə olduğu kimi diaspora, azərbaycançılıq ideologiyasının inkişaf etdirilməsi istiqamətində də davam və inkişaf etdiriləcək. Elə 2011-ci il, iyul ayının 5-6-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının III Qurultayının keçirilməsi də bunun əyani sübutu idi. Növbəti qurultay həm də qeyd edilən prosesin davamlı xarakter daşdığını ortaya qoyurdu. Eyni zamanda dünyada yaşayan azərbaycanlılara, soydaşlarımıza azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında daha sıx birləşməyi tövsiyə edirdi. Təsadüfi deyil ki, Prezident İlham Əliyev də qurultayda çıxışı zamanı bunu açıq şəkildə vurğulamışdı: "Bizim xaricdə yaşayan böyük ailəmiz vardır, bu, azərbaycanlılardır. Onlar öz doğma Vətəninə bağlı olan adamlardır. Bizi fərqləndirən əlamət ondan ibarətdir ki, harada yaşamağımızdan asılı olmayaraq, öz Vətənimizə bağlıyıq. Bura bizim vətənimizdir, hamımızın vətənidir. Müstəqil Azərbaycan bütün azərbaycanlıların vətənidir. Bizim bir vətənimiz var - Azərbaycan! Bizim bir dilimiz var - Azərbaycan dili! Bizim ümumxalq ideologiyamız var - azərbaycançılıq məfkurəsi! Mən arzu edirəm ki, dünyada yaşayan bütün azərbaycanlılar həmişə bir yerdə olsunlar. Həmişə bilsinlər ki, onların arxasında güclü Azərbaycan dövləti dayanır və onlar hər zaman Azərbaycan dövlətinə arxalana bilərlər". Yaxud 2016-cı il, 3 iyun tarixində keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının IV Qurultayında dövlət başçısı bir daha Azərbaycan dövlətinin soydaşlarımızın birlik və bərabərliyinə xüsusi diqqət yetirdiyini qeyd edərək bunları ifadə etmişdi: "Biz həmişə xaricdə yaşayan azərbaycanlıların həyatı, taleyi, işləri ilə maraqlanıyıq. Çalışırıq ki, onlara öz dəstəyimizi verək. İstəyirik ki, onlar olduqları ölkələrdə rahat yaşasınlar, yaxşı mövqe tutsunlar, onların yaxşı imkanları olsun və eyni zamanda, öz doğma Vətəninə də xidmət etsinlər".

Bununla əslində prezident günümüzdə birlik və bərabərliyə, azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında sıx birləşməyə daha çox ehtiyac duyulduğunu bildirirdi. Çünki zaman keçdikcə, Azərbaycan uğurla inkişaf etdikcə onun uğurunu, əldə etdiyi nailiyyətləri həzm etməyən, bununla barışmayan erməni lobbisi və ona xidmət edən xarici dairələrin də sayı artır. Nəticə etibarilə beynəlxalq aləmdə, ayrı-ayrı ölkələrdə Azərbaycan əleyhinə kampaniyalara start verilir. Ölkəmiz barədə mənfi rəy formalaşdırılmağa çalışılır, qeyri-obyektiv, qərəzli yanaşma

ortaya qoyulur. Ona görə də beynəlxalq səviyyədə fəaliyyət göstərən antiAzərbaycan şəbəkəsinə qarşı daha effektiv mübarizə aparmaq üçün azərbaycançılıq ideologiyası ətrafında daha sıx birləşmək zəruridir, vacibdir.

"Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun keçirdiyi müsabiqəyə təqdim etmək üçün"

Olaylar. - 2017.- 28 noyabr. - № 448. - S. 10.

Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması diaspor təşkilatlarının prioritet vəzifəsidir

Əliqismət Bədəlov

Müsaibimiz Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimovdur

– Nazim müəllim, 2017-ci ildə Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaranmasının 15 ili tamam oldu. Rəhbərlik etdiyiniz qurumun 15 illik fəaliyyətini necə qiymətləndirərdiniz? Dövlət Komitəsi qarşıya qoyulmuş məqsəd və hədəflərə nə dərəcədə nail ola bilib?

– 1993-cü ildə ümummillə lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra qısa vaxtda milli dövlət quruculuğu sahəsində mühüm nailiyyətlər əldə edildi. Ümummillə lider Heydər Əliyevin, sonrakı dövrdə isə Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü və uğurlu siyasət nəticəsində iqtisadi potensialına, demokratik inkişaf səviyyəsinə, beynəlxalq aləmdə tutduğu mövqeyinə görə ölkəmiz regionun lider dövlətinə çevrildi. Bu inkişaf həm də Azərbaycan diasporunun formalaşması, təşkilatlanması, mütəşəkkil qüvvəyə çevrilməsinə səbəb oldu. Dövlətimizin güclənməsi ilə əldə edilmiş nailiyyətlər dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyin möhkəmlənməsinə, ölkəmizin milli maraqları ətrafında sıx birləşməsinə zəmin yaratdı.

Soydaşlarımızın tarixi Vətənlə əlaqələrini daha da gücləndirmək istiqamətində ümummillə liderin atdığı mühüm addımlar tədricən bəhrəsini verməyə başladı. 2001-ci ilin noyabrında Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsi kimi tarixi hadisə baş verdi. Dünya azərbaycanlıları ilk dəfə olaraq, Bakıda bir araya gəldi, qarşıda duran vəzifələr, problemlər, onların aradan qaldırılması yolları müzakirə edildi və beləliklə, Azərbaycan diasporunun tarixində yeni bir mərhələ başlandı. Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla sistemli iş aparılması, diaspor quruculuğunun dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birinə çevrilməsi bu sahədə xüsusi dövlət qurumunun yaradılması ilə nəticələndi və ümummillə lider Heydər Əliyev tərəfindən 2002-ci il iyulun 5-də “Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması haqqında” fərman imzalandı.

Hesab edirəm ki, bu illər ərzində əsas məqsədlərdən birinə – azərbaycanlıların təşkilatlanmasına nail olundu. Dünya Azərbaycanlılarının qurultayları keçirildi, onların əsas fəaliyyət istiqamətlərini müəyyənləşdirən Həmrəylik Xartiyası qəbul edildi, türkdillə ölkələrin diaspor təşkilatları ilə əlaqələrin qurulmasına və birgə fəaliyyət strategiyasının qəbul edilməsinə nail olundu. Bütün bunları nəzərə alsaq, görürük ki, az müddətdə diasporumuz bundan qat-qat artıq yaşlı olan bəzi xalqların diasporlarından daha sürətlə inkişaf edib, irəliləyib. Bu müddətdə biz dünyadakı azərbaycanlıların birliyini təmin edə bilmiş və qarşımıza qoyulan ilkin məqsədlərə çatmışıq. Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması işini başa çatdırmaqla bərabər türk xalqlarının diasporu ilə birgə fəaliyyətə nail ola bilmişik. Artıq Azərbaycan diaspor təşkilatları öz fəaliyyətlərində yeni, daha yüksək mərhələyə – akademik fəaliyyət dönməsinə qədəm qoyur. Ötən illər ərzində diasporun keyfiyyət tərkibi də dəyişib.

Əvvəllər Avropada yenicə köçüb getmiş, hələ özlərinin yaşayış problemlərini həll etməyə cəhd göstərən azərbaycanlıların yeni nəsli artıq həmin ölkələrin tamhüquqlu vətəndaşlarıdır ki, onlar da Azərbaycanın tanındılmasında böyük rol oynayırlar.

Ötən dövr ərzində dövlət komitəsi lobbicilik sahəsində ciddi uğurlara imza atıb. Bu istiqamətdə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi ilə əməkdaşlıq çərçivəsində Bakıda keçirilmiş beş böyük beynəlxalq forumu, eləcə də, bir sıra Avropa ölkələrində baş tutmuş konfransları xüsusi qeyd etmək istərdim. Bilirsiniz ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi dünyanın çox nüfuzlu siyasi liderlərini birləşdirən bir təşkilatdır. Hesab edirəm ki, belə nüfuzlu və dünyanın siyasi səhnəsində söz sahibi olan şəxslər və təşkilatlarla əməkdaşlıq Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzunun yüksəlməsi və yeni dostlar qazanması baxımından çox faydalıdır. Ümumilikdə, biz müəyyən bir dövr üçün qarşıya qoyulan məqsədlərə və müəyyənləşdirilmiş hədəflərə çatmışıq. Bundan sonrakı fəaliyyətimizi də eyni xətt və prinsiplər üzərində davam etdirəcəyik, lakin indi qarşıda bizi daha böyük vəzifələr gözləyir.

– Yeri gəlmişkən, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi ilə əməkdaşlığı çərçivəsində keçirilən tədbirlər hər dəfə böyük əks-səda yaradıb.

– Dövlət Komitəsi artıq 5 ildir ki, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi ilə əməkdaşlıq edir və birlikdə çox əhəmiyyətli beynəlxalq tədbirlərə imza atıb. 2017-ci il martın 16-17-də Bakıda Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə V Qlobal Bakı Forumu keçirilib. Prezident İlham Əliyev bu forumda çox geniş və məzmunlu bir nitq söyləyərək, dünyanı narahat edən qlobal problemlərlə bağlı Azərbaycan dövlətinin mövqeyini iştirakçıların diqqətinə çatdırdı. "Transatlantik münasibətlərin gələcəyi" mövzusunda həsr olunmuş forumda bir sıra ölkələrin indiki və sabiq prezidentləri, baş nazirləri, həmçinin, görkəmli siyasi-ictimai xadimlər, elm adamları iştirak ediblər. Tədbirdə, həmçinin terrorizmlə mübarizənin yolları, müasir beynəlxalq münasibətlərin nizama salınması məsələsi, beynəlxalq münasibətlərdə Çinin rolu, Avropanın gələcəyinə dair müzakirələr aparılıb.

Avqustun 21-də isə Bakıda yenə də dövlət komitəsinin dəstəyi və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin (NGBM) təşkilatçılığı ilə Qlobal Gənc Liderlər Forumu keçirilib. Forumda dünyanın 50-yə yaxın aparıcı gənc lider və tədqiqatçısı, bir sıra nüfuzlu ali təhsil ocaqlarının nümayəndələri, gənc iş adamları, eyni zamanda, bəzi ölkələrin sabiq dövlət və hökumət başçıları, nüfuzlu ictimai xadimlər, habelə iri korporasiyaların rəhbərlərindən ibarət 20-yə yaxın ali səviyyəli qonaq da qatılıb. Forumda liderliyin fərdi qiymətləndirilməsi, müasir dövrün ehtiyac duyduğu liderlik formaları, qadın və kişi liderliyi arasındakı fərqlər, həmçinin liderliyin daxili və xarici hüdudları müzakirə olunub.

Noyabrın 20-də Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi, Avropa Azərbaycanlıları Konqresi və Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə Brüssel şəhərində keçirilmiş "Separatizmin beynəlxalq sülhə və təhlükəsizliyə yaratdığı təhdidlər" mövzusunda beynəlxalq forumu xüsusi qeyd etmək istərdim. Forumun işində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov, Milli Məclisin deputatları, Avropa Parlamentinin, habelə Avropa ölkələri parlamentlərinin üzvləri, həmçinin, separatizmdən əziyyət çəkən bir sıra ölkələrin deputatları, siyasətçiləri, Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinə

üzv olan sabiq prezidentlər, ictimai-siyasi xadimlər, eləcə də, Avropadakı Azərbaycan diaspor təşkilatlarının rəhbərləri, elm xadimləri və KİV nümayəndələrindən ibarət 200 nəfərə yaxın nümayəndə iştirak etdi. Forumda terrorizmin və separatizmin dünya üçün təhlükəyə çevrilməsi barədə ciddi bəyanatlar və mesajlar verildi ki, dünya dövlətləri və beynəlxalq təşkilatlar terrorizmə, separatizmə qarşı səmərəli mübarizə aparmalı və bununla bağlı ciddi tədbirlər görməlidirlər. Ən önəmlisi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı ekspertlər öz fikirlərini və mövqelərini bildirdilər.

Forumun işində separatizmlə mübarizə, eləcə də Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair geniş müzakirələr aparıldı. Sonda “Antiseparatizm Hərəkatı” Beynəlxalq İctimai Təşkilatının Təşəbbüs Qrupunun bəyanatı qəbul edildi. Bu forumdan dərhal sonra – Yunanıstanın paytaxtı Afina şəhərində “AvroAralıq dənizi tərəfdaşlığının humanitar problemlərinin həlli” mövzusunda keçirilmiş XIII ali səviyyəli toplantı da səmərəli keçdi. VI Qlobal Bakı Forumuna hazırlıq məqsədi daşıyan bu toplantıda da Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi Əli Həsənov çıxış edərək, Azərbaycanın mövqeyini iştirakçıların diqqətinə çatdırdı. Bu toplantı Aralıq dənizi hövzəsindəki humanitar böhranların qarşısının alınması üçün ideya və təşəbbüsləri bölüşmək, miqrasiya, integrasiya, milli kimlik və multikulturalizm məsələlərinin müzakirəsinə həsr edilmişdi. Tədbirdə isə Avropa İttifaqı və Aralıq dənizi hövzəsi ölkələrinin nüfuzlu dövlət və siyasi xadimləri, sabiq dövlət və hökumət başçıları, elm xadimləri və KİV əməkdaşlarından ibarət 200 nəfərə yaxın nümayəndə iştirak edirdi.

- Deyə bilərikmi 2017-ci il də Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi və ümumilikdə, Azərbaycan diasporu üçün yaddaqalan oldu?

– Dövlət Komitəsi tərəfindən bu il əvvəldə qeyd etdiyim forumlar da daxil olmaqla, ümumilikdə 350-dən çox önəmli tədbir həyata keçirilib. Əvvəlcə onu bildirim ki, dövlət komitəsi 2017-ci ildə də xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması, həmvətənlərimizin yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında iştirak səviyyəsinin artırılması, Azərbaycan həqiqətləri ilə bağlı dünya ictimaiyyətinin məlumatlandırılması, habelə diaspor təşkilatları arasında Azərbaycan naminə əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi və inkişafı istiqamətində fəaliyyətini davam etdirib. Amma bu il də əsas prioritet Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, xüsusilə də Azərbaycan diaspor təşkilatları tərəfindən Ermənistanın, erməni diaspor və lobbi qruplarının ölkəmizə qarşı antitəbliğat kampaniyalarının qarşısının alınması, xarici ölkələrin KİV-ində ölkəmizin təbliği olub.

Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə və azərbaycanlıların tarix boyunca erməni təcavüzünə uğramasına ədalətli beynəlxalq qiymətin verilməsi üçün təbliğat və məlumatlandırma işinin yenə də daha geniş, hərtərəfli formada aparılmasına xüsusi önəm verilib. Azərbaycan həqiqətlərinin, Xocalı soyqırımının dünyada tanıtılması istiqamətində məqsədyönlü və sistemli iş aparılır. Faciənin 25-ci ildönümü ilə əlaqədar Azərbaycan diaspor təşkilatları tərəfindən Avropa, ABŞ, Kanada və digər ölkələrdə etiraz aksiyaları, yürüşlər, fləşmoblar təşkil olundu, ictimai nəqliyyatlarda videoçarxlar nümayiş etdirildi, fotosərgi və filmlər təqdim olundu, yerli qanunverici orqanlara müraciətlər göndərildi, “dəyirmi masa”lar, konfranslar keçirildi. Qeyd edirəm ki, belə tədbirlərə həmin ölkələrin hökumət və qanunverici orqanlarının, siyasi partiya və ictimai təşkilatlarının nümayəndələri də qatılır.

Biz ermənilərin “soyqırımına məruz qalan” deyil, soyqırımı törədən bir xalq olduğunu dünyaya göstərməyə çalışırıq. Bu baxımdan Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, UNESCO-nun və ISESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun son illər ərzində milli həqiqətlərin, ilk növbədə Xocalı soyqırımının dünyada tanınması istiqamətində həyata keçirdiyi məqsədyönlü işlər örnək sayıla bilər.

Bundan başqa, Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə artıq bir neçə ildir aparılan “Xocalıya ədalət” kampaniyasını xüsusi qeyd etmək istərdim. “Xocalıya ədalət!” kampaniyası bu sahədə görülən işləri daha da sürətləndirib, səmərəsini artırır.

2017-ci ildə Avropada yaşayan azərbaycanlılar Prezident İlham Əliyevə dəstək nümayiş etdirmək məqsədilə Avropanın müxtəlif şəhərlərində aksiyalar təşkil ediblər. Mart ayında Fransanın paytaxtı Parisin Joffre meydanında keçirilmiş mitinqdə 400-dən çox həmvətənimiz iştirak edib. Eyni zamanda, Azərbaycan diaspor təşkilatları iyulun 4-də Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Füzuli rayonunun Alxanlı kəndinin iriçaplı silahlardan şiddətli atəşə tutulması nəticəsində mülki şəxslərin öldürülməsi faktı ilə bağlı etiraz aksiyaları təşkil ediblər. Azərbaycan diaspor təşkilatları yaşadıkları ölkələrin rəhbərliklərinə, beynəlxalq təşkilatlara Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri tərəfindən dinc sakinlərin öldürülməsinə etiraz olaraq məktublar ünvanlamış, bəyanatlar yayıb, xarici kütləvi informasiya vasitələrində, məqalələrlə çıxış ediblər.

– 2018-ci il üçün komitənin planları barədə məlumat verməyinizi xahiş edirik.

– 2018-ci ildə diaspor və icmalar arasında təşkilatlanma işinin gücləndirilməsi, onların fəaliyyətinin koordinasiyası, yerli cəmiyyətə inteqrasiya, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlı iş adamlarının, gənclərin diaspor quruculuğu işinə cəlb olunması, erməni diasporunun ölkəmizə qarşı antitəbliğət kampaniyalarının qarşısının effektiv şəkildə alınması, soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının təmin olunması və digər mühüm məsələlər Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin fəaliyyətinin prioritetlərini təşkil edəcək. Bu gün artıq Azərbaycan diasporunun qarşısında duran vəzifələr düzgün müəyyənləşdirilməklə xaricdə fəaliyyət göstərən təşkilatlar milli məqsədlər naminə səfərbər edilib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin “Biz müdafiədə deyil, hücumda olmalıyıq!” sözləri artıq diasporumuzun fəaliyyət strategiyasının başlıca prinsipini təşkil edir. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında ölkəmiz əhalinin sosial rifahının yüksəldilməsi, insan hüquq və azadlıqlarının qorunması, vətəndaş həmrəyliyi yaradılması, milli təhlükəsizlik və sabitliyin təmin olunması, dünya birliyinə inteqrasiya sahəsində bir çox nailiyyətlərə imza atıb. Bu uğurlar azərbaycanlılar arasında həmrəyi daha da güclənməsinə, öz dövlətinə inamın artmasına, eləcə də diaspor təşkilatlarımızın fəaliyyət göstərdiyi ölkələrdə nüfuzunun yüksəlməsinə, təsir imkanlarının genişlənməsinə əlavə stimulyaradır. 2016-cı ilin iyun ayında baş tutmuş Dünya Azərbaycanlılarının IV qurultayı bu birlik və həmrəyliyin parlaq ifadəsi olmaqla yanaşı, həm də milli həmrəyliyimizin banisi, ulu öndər Heydər Əliyevin milli birlik və azərbaycançılıq ideyalarının uğurla həyata keçirildiyinin bariz nümunəsidir.

